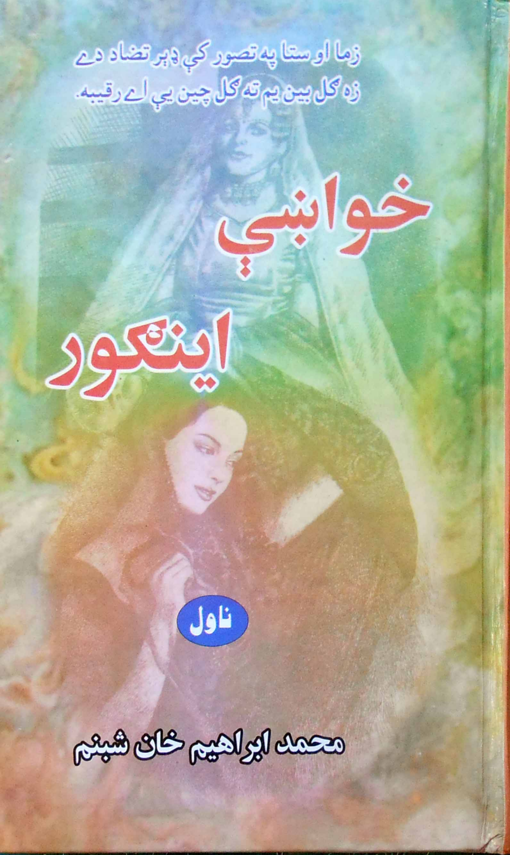

زما او ستا په تصور کې ډېر تضاد دے
زه ګل بین یم ته ګل چین یې اے رقیبه.

خواښې اینګور

ناول

محمد ابراهیم خان شبنم

خوابني اينګور

(ناول)

محمد ابراهيم خان شبنم

بسم الله الرحمن الرحیم

کتاب پېژندنه

د کتاب نوم	:: خوابښې اینګور
لیکوال	:: محمد ابراهیم خان شبنم
خپرندوی	:: دانش خپرندویه ټولنه
لومړی چاپ	:: ۱۹۷۳ م کال
لومړی کتابت	:: فضل الرحمن فیضان (مرحوم)
دویم چاپ	:: اکتوبر ۲۰۰۴ م کال
کمپوزر	:: ذبیح الله "شفق"
مرستیالان	:: ح.م عمرخیل او خلیل الله
شمېر	:: ۱۰۰۰ ټوکه
اهتمام	:: د پښتونخوا د پوهنې دېره ـ پېښور
بیه	:: ۱۵۰ روپۍ

چاپ او کمپیوټر ځی

د دانش خپرندویې ټولنې تخنیکي څانګه قصه خوانی بازار، پېښور

Tel/Fax:2564513/E-mail:danish2k2000@yahoo.com

درکونه

- یونیورسټي بک ایجنسي، پېښور
- پښتو اکېډیمي بک شاپ، پېښور یونیورسټي
- دانش کتابتون، قصه خوانی بازار، پېښور

ې تصور د ځوانۍ راغے نو ارمـــان مـــې اوکړو
محسوس شوه چې د ښه عمر تاوان مې اوکړو.
"شبنم"

: کال ۱۹۷۳ عکس چې کله دغه کتاب په وړمبي ځل چاپ شو

اعتراف او منته

زه د خپلو ادبي تخليقاتو په چاپ او د پښتونخوا لر و بر ته په رسولو کښې د خينو ملګرو د زيار او کړاو د زړه د تل نه منه کوم.

ښاغلے ډاکټر هدايت الله نعيم چې زما د افسانو د مجموعې "تغمې" د چاپ مرحلې ئې په يوازې ځان سرته ورسولې.

ښاغلے رحيم شاه رحيم چې د کلونو راسې ئې زما سره د خپلې مينې رشته ټينګه ساتلې ده او زما د ناول "اجړے" په چاپ کښې ئې پوره پوره مرسته کړې ده.

ښاغلے لايق زاده لايق چې زما د کتابونو په چاپ او د شعرونو په خورولو کښې ئې په پوره اخلاص خپل حق ادا کړے دے.

ښاغلے محمد حنيف قيس چې زما دشعري مجموعې "شبنم په ګلو" د کتابت او کره کتنې مرحلې ئې په خپله سرته ورسولې.

ښاغلے سعيد الله خادم چې زما کشر هم دے او زما د شعر و نثر په پاک خط کولو ئې په زوړ تندی لاس کړے دے.

ښاغلے حيدر علی دارمې وال چې د يو ښه آواز سره سره په خپله سينه کښې د پوره مينې او اخلاص نه ډک زړه لرى دغه مينه. دغه اخلاص ده هر خل زما په ادب پېرزو کړے دے او ددې ترڅنګه د ښاغلى اسدالله دانش ساپى هم يو جهان منه چې زما د کتابونو په چاپ کښې ئې خصوصى دلچسپى څرګنده کړې ده

په مينه

محمد ابراهيم خان شبنم

چې دا ستا منګول مې لرې شوه د سر نه
کــه په عمر يم سپين ږيرے خو يتيم شوم

ترون:

د خپل پښتون او غيرتمند پلار خان عبدالحميد خان په نوم د چا
د صداقت، خوددارئې او علم دوستئ اعتراف چې د هر دور
هرې طبقې په جار کړے دے.

هو! **خان عبدالحمید خان** څوك چې د خان حبیب خان (دارمي‌ځ خان) هاغه ننګیال زوی و، چا چې د وخت د هر طوفان په نره مقابله کړې وه. د خپل خاندان د هر غړي خدمت ئې کړی دی، د هغه په سینه کښې د رحم او مینې ډك زړه درزېدو. هغه په خپل دور کښې ډېره زیاته علمي پوهه لرله. د فارسې، عربې ژبو په رموزو پوهه وو. د فقهې، تفسیر او احادیثو ډېره لویه کتب خانه ئې لرله، کومه چې تراوسه خوندي او محفوظه ده. هغه په ادب مئین و، د ټولو کلاسیکي شاعرانو تر څنګه ئې د علامه اقبال په شعر او فکر ډېره پوهه لرله.

د خپل مزاج ترمخه زما پښتون پلار تریخ و، ولې په دغه انداز کښې ئې د چا نه کرکه نه وه، چې چا به ورته د اخلاص لاس ورکړو نو بیا به ئې ورسره د همېشه دپاره پت پاللو. هغه د یوې ژبې خاوند و، په هر حال کښې به ئې سپینه او رښتیا خبره کوله.

زه دا منم چې د هغوی نه به ځینې غلطیانې هم شوی وی ځکه چې انسان مکمل نشي کېدے، خو د هغې وجه غالباً دا وه چې هغوی به اکثر فیصلې د خپلې مرضی مطابق کولې. د سوات دباچا صیب په مخالفت کښې چې هغوی د کورنی د نورو غړو سره دیر ته شړونکی شول، نو یوه ورځ په پټه سوات ته راغلل. باچا صیب ته چې پته ولګېده نو ګرفتار ئې کړو. که هر څو ئې دا کوشش وکړو چې هغه به د باچا صیب نه د رحم

غوښتنه وکړی ولې خان عبدالحمید خان د سر تیتول نه وو زده کړی.

د دوی په ګرفتاری چې د سوات یو بل پخوانی باچا سید عبدالجبار شاه کوم خط دوی ته راستولی دے، د هغې نه ددې دروند پښتون د عظمت څرګندونه پخپله کیږی:

(نحمده و نصلی علی رسوله الکریم.

بخدمت اخوانم محبانم خان صاحب میاندم خان صاحب، بیدری خان و اشاړی خان و خوشحال خان لالا به سلامت باشید.

السلام علیکم!

از چند مدت شهزاده خان بطور سیر و تفریح این جا آمده بودند و مندرخانه خود اکثر موجد نه بودام. بعد در واپی از زبان خان بونیر شونیده شد که عبدالحمید خان به کدام کار و قرضداری خود یا کدام دیگر ضرورت در علاقه حکومت سوات آمده گرفتار شده است والله اعلم که نوبت بچه حال رسیده شده باشد.

بسیار تعجب است مثل شما مردمان عقلمند جان خود و اخوان خود بغیر از راضی نامه حکومته موجوده سوات در صورت مخالفت ادا نه کردن از عقلمندی بغیر و موجب نقصانات مزید در مزید است چه طور پسنده

گـواره کـرده ایـد. هـر دل هـر گـاه ازیـن قـدر در ملـک هـیچ قسـم دسـت رسـن خـدمت و امـداد نـه دارم. البتـه بتکلیـف دوسـتان خفگـی و بـر خوشـحالی دوسـتان خوشـدلی یـک امـر طبیعــی و لازم اســت. از رخ بســیار دل تنــگ مــی باشــم و غالباًبسـیار روزهـا گذشـته ایـن واقعـات شـده مگـر مـن در خانه نـه بـودم و خبـر نیستم کـه تـا حـال چـه انجـام رسـید خواهد بود. خدای تعـالی فضل خـود کنـد همـان کنـد کـه در آن خـیر و بهبـود دوسـتان باشـید و خـدای مـولی باشـد. بهـر حـال از کیفیـت احـوالائی خـود گـاهی گـاهی اطـلاع دهـان باشـید. اگرچـه هیچگونـه امـداد دسـت کسـی نـه دارمـو تـا هم بـه خوشـی خوشـی و بـرغم غمگـین شـدم یـک امـر لازمـی
است. ازین حالات مذکوره هم مفصل اطلاع دهنده. ۱

والسلام

دوست خیر خواه شما

سید عبدالجبار شاه

از سهتانه

یکم اکتوبر ۱۹۳۳)

* * *

د خط پښتو ترجمه:

[نحمده و نصلی علی رسوله الکریم.

په خدمت خوږو ورونو خان صاحب میاندم خان صاحب، ببدري خان صاحب، اشارۍ خان او خوشحال خان لالا روغ اوسئ!

السلام علیکم!

څه ورځې اګاهو شهزاده خان د سهل و تفریح لپاره دلته راغلے وو. زه پخپل کور کښې اکثر موجود نه یم، نو په واپسی کښې د بونېر خان د خولې نه خبر شوم، چې عبدالحمید خان د یو کال لپاره د خپلې قرضدارۍ یا د بل څه ضرورت د وجې نه د سوات دحکومت علاقې ته راغلے وو، چې اونبوے شو، والله اعلم، چې دغه حالات به څه نوبت ته رسیدلی وی. ډېره د حېرانتیا خبره ده. ستاسو په شان هوښیار او عقلمند کسان چې خپل خان هم او ورونه هم بغېر د څه راضی نامې نه د موجوده حکومت سوات چې په دې حالت کښې ستاسو مخالف دے او ددې خیال یې ونه ساتلو. دا د هوښیارتیا خبره نه ده، بلکې دا د زیات نقصان موجب جوړ شو. دا ئې په څه طریقه برداشت کړل. زړه مې غواړی چې زه ستاسو هر قسم خدمت وکړم، خو په دغه ملك کښې زه هېڅ قسمه مدد او امداد نه شم کولے. البته د دوستانو په تکلیف خفه کېدل او د دوستانو په خوشحالۍ خوشحالېدل یو فطری کار دے. په دې کار ډېر خفه یم. غالباً ددې خبرې ډېرې ورځې وشوې خو زه پخپل کور کښې اکثر نه یم نو خبر شوے نه یم او ماته پته لګېدلې نه ده چې اوس حالات کوم ځائے ته رسېدلی دی. الله تعالی دې خپل فضل وکړی چې دوستان په خبر و عافیت سره

وی. د الله اختیار دے، بهر حال د خپل حالاتو نه کله ناکله ما خبروئ اګرچي زه هیڅ قسمه مدد نه شم کولے. بیا هم ستاسو په خوشحالئ خوشحالېدل او په غم خفه کېدل یو فطری امر دے د لپاسني مذکوره حالاتو نه ما مفصل خبر کړئ.

والسلام

اولنے اکتوبر کال ۱۹۳۳ع

ستاسو خېرخواه دوست

سید عبدالجبار شاه

از سهتانه]

* * *

خان عبدالحمید خان تېول ژوند په ډېر رعب او ویاړ تېر کړو. دهغوی دوستی هم په ډاګه وه او دښمنی هم په ډاګه. په خپلو به خفه کېدو او د دښمنانو سره به ئې دښمنی ښه په جار کوله.

هغه یو ننګیال پښتون او سوچه مسلمان و بیخی د علامه اقبال ددغه شعر یو ژوندے ثبوت چي:

قهاری و غفاری و قدوسی و جبروت

په چار عناصر هو تو بنتا هے مسلمان.

محمد ابراهیم شبنم، اشاړے

۲ اکتوبر ۲۰۰۴

پېژندګلو

اکثـر داسـې کېـږي چـې څـوك اديـب يـا شـاعر خپـل څـه نـوې ليکلې شـوې کتـاب پښتـو اکيـډيمۍ تـه مالـه راوړي، اول خـو نـې دا خيـال وي چـې پښتـو اکډيمۍ بـه ئـې واخلـي يـا بـه ئـې تـر چاپـه ورسـوي. د اکيـډيمۍ مـالي حالـت کـم نـه کـم زمـا دوابرکتـړ پـه حيثيـت راتلـو نـه پـس دې حالـت تـه رارسـېدلے دے، چـې مونـږ خپـل چـاپ کېـدونکي کتابونـه هـم د چـاپ کولـو جوګـه نـه يـو، نـو ځکـه ورتـه پـه خبـرو خبـرو کښـې پـه يـوه ښـه طريقـه د اکيـډيمۍ د طرفـه د چـاپ پـه حقلـه خپـل حـال ځرګنـد کـړم او معـذرت وکـړم. بيـا دغـه شـاعر يـا اديـب چـې دغـه کتـاب (نـاول، افسـانې يـا کـلام وغيـره) پـه خپلـه د چـاپ کولـو پـه حقلـه رائـې وغـواړي، نـو زه پـه دوو کښـې حېران شـم چـې ده تـه څـه ووايـم، کـه وايـم چـاپ ئـې کـړه او دے نـې چـاپ کـړي او بيـا دومـره پيسـو لګولـو نـه پـس دده د توقعـاتو خـلاف دوه ځلـور کتابونـه هـم خـرڅ نـه شـي نـو دے بـه پـه دغـه وخـت کښـې مانـه ضـرور ګيلـه مـن شـي، چـې درسـتـه رائـې مـې ورلـه نـه وه ورکـړې. ښکـاره ده چـې ګـرم بـه هـم يـم ورتـه. او کـه نـه ورتـه ووايـم، چـې د پښتـو دا کتـاب دې مـه چاپ کـوه نـو دا مـې خـولې لـه نـه راځـي. زه د پښتـو د يـو خـادم پـه حيثيـت چاتـه څـه وئيلے شـم چـې د پښتـو دا خـدمت بـه درتـه سـعي نـا مشـکور ثابـت شي.

نـن زه تاسـو تـه د سـوات د يـو زلمـي اديـب ښـاغلي محمـد ابـراهيم خـان شـبنم يـو نـاول وړانـدې کـوم، چـې هغـه د پښتـو د

خدمت دپاره په خپله تر چاپه رسولے دے. په دې ناول کښې د پښتو ژبې خو څه چې د پښتنو يو اهم ضرورت ئې سرته رسولے دے.

ادب په معاشره کښې د اصلاح په لړ کښې يو ډېر اهم کردار ادا کولے شي. بلکې په دنيا کښې هر چرته چې په لويه پېمانه څه اصلاح، څه بدلون، يا انقلاب راغلے دے، نو که په غور وګورو نو د هغې سبب يوازې هغه وقتي ليډران نه دي څوك چې د انقلاب چغه راپورته کړي، بلکې ددې شاته د چا لونے اديب شاعر قلم کار کړے وي او دغې لونے اصلاح او انقلاب ته ئې زمکه هواره کړې وي.

زمونږ په معاشره کښې هم ډېرې خرابئ، رواجونه او رسمونه دي، چې زمونږ قام ته ئې ډېر غټ نقصان رسولے دے، ددې د اصلاح ضرورت دے او دا اصلاح په ممبر د وعظونو کار نه دے. دا د شاعر اديب قلم سرته رسولے شي او که زه ووايم چې زمونږ اديبان او شاعران د خپل دې فرض نه ناخبره نه دي او هغوی د مودو مودو راهيسې د خپل فرضو په ادا کولو کښې څه کمے نه دے کړے، خو لا اوس هم ډېر کار پاتې دے. زمونږ په ادب کښې د نظمونو، افسانو او ناولونو يو شمېر کتابونه تر چاپه رسيدلی دي او د تېرو شلو ديرشو کالو راهيسې د پښتو ادبي پنګه بنه زياته شوې ده، خو دا پنګه اوس هم دومره نه ده چې مونږ پرې څه فخر وکړے شو، ځکه چې مونږ لا په سير کښې پونړئ هم نه ده وربښلې او مونږ ته ډېر مزل پاتې دے.

په دې سلسله کښې زه تاسو ته دا يو نوے ناول وړاندې کوم. هسې خو د ناول ډېر قسمونه کېدے شي خو مونږ ته

زیـات ضـرورت د اصـلاحي نـاول دے. څکـه چـې زمونـږ پـه معاشره کښـې چـې کـومې خرابـئ، غلـط رواجونـه چـې د مـودو مـودو راهیسـې رائنوتـے دی او لکـه د ناسـور نـې جرړې کـړی دی ددې ګنـده ننګـو د اصـلاح یـا ځبرلـو دپـاره د ادب د اصـلاحي نشـتر ضـرورت دے. دا نـاول هـم خـاص طـور سـره پـه دې غـرض لیکـل شـوے دےاو زمونـږ د کـورنی ژونـد ځینـې عـامې خرابـئ پکښې په ډېره ښکلې طريقه په کړی شوی دی.

دا نـاول چـې پـه اول ځـل مالـه د کتـنې او رائـې دپـاره راکـړے شـو نـو اول خـو لکـه چـې مـا قیصـه تېـره کـړه چـې دې لیکـوال تـه څـه ووایـم پـه دوه کښـې حېـران وم، خـو څـه ورځـې پـس چـې مـې ددغـه نـاول دوه بابونـه وکتـل، نـو بې شـانه ډېـر مـې خـوښ شـو او د چـاپ پـه حقلـه مـې ورتـه دغـه قیصـه تېـره کـړه، چـې مـا ددې کرښـو پـه سر کښـې ورتـه اشاره کړې ده، چې کـه د ګټې خیـال نـه ساتے نو ناول ډېر ښکلے دےاو د چاپ وړ دے.

لیکونکـے د خـدائے فضـل دے ښـه شـته مـن زلمـے دے د ګټـې خیـال نـې شـاته وغورزاوه او محض د پښتـو د خدمت دپـاره نـې د چاپ کولو نیت څرګند کړ.

ښاغلے شبنم یـو بـل نـاول او د افسـانو مجموعـه هـم لـری، چې تقریبـاً پـه ټولـو کښـې نـې د معاشـرې داسـې خرابـئ پـه ګوتـه کـړی دی، چـې هغـه د معاشـرې د اصـلاح دپـاره ډېـرې ضـروری دی. خدائے دې وکړی چې هغه هم زر تر زره چاپ شی.

سید خیال بخاری

ډائریکټر پښتو اکېډیمئ، پېښور یونیورسټی

کال ۱۹۷۳

خوابښې اينګور

په پښتو ادب کښې چې کله د ناول ذکر راشي نو ورسره سمدستي په دې صنف کښې د کموت او نيشتوالي خبره هم وشي. ناول په پښتو کښې په نهشت برابر دے. په باوجود ددې چې قيصه د پښتنو ډېره خوښه ده، د دوی تول ژوند او تول وطن پخپله قيصه قيصه دے، خو بيا هم په ادب کښې يې ناول هغه هومره وده نه ده موندلې څومره چې پکار وه. په پښتو کښې د ګوتو د شمار په څو ناولونو کښې بيا هم سبوا د ځلورو شپږو ناولونو نه چې هغه٨ د خپل اعلی فنی ساخت او مقدصيت په سبب مقبوليت موندلے دے، نور دومره ناياب او د خلقو نه هير دی چې چاته به يې نومونه قدرې هم شايد چې په مشکله سره ياد وی.

خوابښې اينګور د ابراهيم خان شبنم صاحب يو اصلاحی ناول دے کوم چې د خپل پرکشش نوم او دلچسپې قيصې په برکت لاتراوسه پورې په ذهنونو کښې تازه پروت دے او په

پښتو ادب کښې ورته د قبولیت شرف حاصل دے. دا ناول په ورمبي ځل په کال ۱۹۷۳ کښې چاپ شوےو او د خپلې خوږې ژبې او خوږو خوږو مکالمو په سبب تر یوې مودې پورې په ایم اے پښتو کورس کښې هم شامل پاتې شوے دے. په دې کتاب کښې د پښتو محاورې او الفاظ په دومره سوچه خوږه ژبه او نیچرل انداز کښې بیان شوی دی چې هغې ددې په مقبولیت او شهرت کښې یوه زبردسته اضافه کړې ده. د عوامو سره د عوامو په ژبه کښې خبرې کول غټ فن او یو ځانله هنر دے. کوم لیکوال چې په دې هنر پوهه وی د هغوی د لیك د کامیابۍ ضمانت پخپله د هغوی دغه هنر وی.

د خوابنې اینګور د لیکلو مرکزی خیال د غلطو رواجونو، د جهالت د رسمونو، د خاندانی جګړو او د پښتنو د بې سوچه عمل خلاف یو جهاد دے. ددې قیصه زمونږ د معاشرې د عامو حالاتو یوه هینداره ده، چې پکښې د پښتنو د رواجي ژوند عکس صفا ښکاری. ددې قسمه غلطو رواجونو او خاندانی جګړو د لاسه ډېر کرته په حقیقت کښې داسې شوی دی چې د پوره پوره کورونو سره مکمل خاندانونه او قبیلې تباه شوی دی. پښتانه عمل مخکښې کوی او سوچ وروسته او د سوچ وخت چې راځی نو غلط عمل هرڅه تباه کړی وی چې وروستو یې بیا هېڅ تلافی نه کېږی.

زمونږ په اولسی ژوند کښې خوابنې اینګور د یو کور یا خاندان دوه داسې کردارونه دی چې د کور یا خاندان د بقا ټول انحصار د هغوی په عمل وی. د خوابنې اینګور مسئله تقریباً د دنیا هغه اقوامو او معاشرو چې په هغوی کښې د مشترکه خاندانی ژوند ټېرولو رواج لاموجود دےټولو ته یو شان

وریښنه ده. بیا په تېره تېره د پښتنو معاشرتي ژوند چې ټول په مشترکه خانداني نظام آباد دے ډېر په شدت سره پکښې د خوابنې اینګور د باهمي کشمکش مسئله موجوده ده. په پښتنه معاشره کښې د خانداني ژوند وېش څه په دې ډول دے چې په هغې کښې یو کور وي، په کور کښې مور و پلار خوېندې ورونړه، اینګور ورانې او بچي شامل وي. دا ټول سره یو ځای اوسېږي او د یوځای اوسېدو سره بې شماره مسئلې راپیدا کېږي، چې په نتیجه کښې ترې د خوابنې اینګور د جنګ جګړو او معاریزو مسئله راولاړېږي.

په دې کتاب کښې د خوابنې اینګور جګړه مقابلتاً د عام معاشرتي ژوند د سطح نه لږ په زیاته مبالغې او غیر انساني سلوك سره پېش کړې شوې ده. د بربادۍ ټول قصور په خوابنې عاند کړې شوے دے. مصنف دا څرګندول غواړي چې د یوې کم عقلې سرتېزې خوابنې د لاسه یو باعزته د خان لویه کورنۍ د تباهۍ په سین لاهو شي، لیکن ددې مقصد په حقیقت کښې دا دے چې مصنف ددې مسئلې په اهمیت رڼا غورځول او هغه په شدت سره څرګندول غواړي. اګرچې په ډېرو کورونو کښې به دا مسئله ددې کتاب د پېش کړې شوې تصویر یا قیصې نه هم زیاته په بې رحمۍ سره موجود وي، چې په نتیجه کښې یې قتل و غارت او د خاندانونو بربادي او تباهي په نظر راځي او مونږ نې وخت په وخت په خپل روزمره ژوند کښې په اخبارونو او خبرونو کښې ګورو اورو خو بیا هم ددې د اهمیت او حقیقت نه انکار نه شي کېدې. هسې هم پخوانۍ خوابنیانې ډېرې زوروري وې چې مثالونه یې لا اوس هم د نن په ترقیافته دور کښې لا زمونږ په معاشره کښې موجود دي. په دې بنیاد شبنم

صاحب چې څه لیکلي دي هغه د حقیقت نه څه بغیر خبرې نه دي.

د پښتنو خینې د جهالت د دور رسومات داسې دي چې هغه د خپلې انتهاپسندۍ په سبب د انسانیت د دایرې نه هم بره گنړلې شي. د مثال په طور په پخوانو وختونو کښې په پښتنو کښې د میراتي کولو دستور داسې و چې مثال به ئې گورې که د نرۍ د وحشي قبائلو په قانون یا عاداتو کښې چرته موندې شي. دا د دشمن یا تربور نه د بدل اخیستو یو بدترین مثال وو. دغه شان د سورې په رسم کښې د جینۍ دپاره د خاوند کور د جهنم نه څه کم نه وي. په دې طریقه د شبنم صاحب د لیك غرض هم دا دې چې پښتانه د خپلو غلطو رواجونو او عادتونو په سبب انتهاپسند دي. کوم چې دوی په حیثیت د یو قام د تباهۍ سره مخامخ کړي دي او د ترقۍ لارې ئې ورته بندې کړې دي. د خوابښې اینگور قیصه هم ددغه نوعیت د انتهاپسندۍ یوه نمونه ده. زمونږ د پښتنې معاشرې د کورونو حالاتو په عام ژوند کښې چې د ښځو په مینځ کښې د ضد، حسد، بغض کینې او عناد، لمسون، د کور ورانولو، د جنگ جگړو او د شر فساد کوم کردار دې، د هغې یوه ډېره ښکلې نقشه په دې کتاب کښې رانښکودې شوې ده.

د خوابښې اینگور مسئله نن هم زمونږ په معاشرتی ژوند کښې موجوده ده. زمونږ قبیلوی نظام داسې جوړ دې. چې په دې کښې د خوابښې اینگور مسئله د راروانې یوې صدۍ پورې لا نه شي ختمېدې. د دې مسئلې د لاسه که نن ډېر کورونه په لړزان دي نو دا هم یو حقیقت دې چې دنن نه اتیا سل کاله اگاهو د "پښتو" په دور کښې لکه څرنگه چې په دې ناول کښې

بیـان شـوی دی د پښتنـو ددې قسـمه غلطـو عـادتونو پـه سـبب د ډېرو خانـدانونو تبـه کېـدل یـوه عامـه خبـره وه. اګـرچې ددې کتـاب ښـنـې کردارونـه او واقعـات د خپـل مـاحول او خپلـو روایـاتو د حقیقـت د پاتلی نـه انحراف هـم کـوی. د مثـال پـه طـور د خـوابنې اینګـور پـه جګـړه کښـې د ماشـومې تسـنیم د مـرګ پېښـه یـوه داسـې خبـره ده چـې زمونـږ پـه معاشـره کښـې داسـې چرتـه هـم نـه کېږی، چـې د مـرګ پـه موقعـه څـوك خپـل کـورنی اختـلاف یـوې ډډې تـه نـه کـړی او پـه کـور دننـه د یـوې ماشـومې پـه مـرګ خلـق خـان ناغرضـه کـړی. دغـه شـان ځـینې نـور واقعـات هـم د حقیقـت سره سمون نه خوری.

د خـوابنې اینګـور د شـر فسـاد، د ښځـو د ضـد بـازی او جـنګ جګـړو نـه عـلاوه پـه دې نـاول کښـې د جـابره خانـانو د ظلـم جبـر، د هغـوی د فضـول خرچـی او عیاشـی او د خـپلې نادانـی پـه سـبب د پـلار نیکـه پـه جائیـدادونو د اوربـورې کولـو پحقلـه ډېـر پـه ښـه انـداز سـره رڼـا غورځـولې شـوې ده. خـانزم د پښتنـو د معاشـرې یـو اهـم جـز دے. ټولـه پښتنـه معاشـره د خانـانو او ملکـانو پـه بند تـړلې شـوې ده. د جـابرو خانـانو کـردار زمونـږ پـه معاشـره کښـې یـو ښکـاره عمـل دے چـې ورسـره بـې شـمېره واقعـات او قیصـې تـړلی شـوی دی. پـه خـوابنې اینګـور کښـې د داسـې قسـمه روایتـې خانـانو د ذهنیـت او د هغـوی د خرابـو خویونو او عادتونو خلاف زبردسته عکاسی شوې ده.

د خپـل فنـی سـاخت او د نـاول د اجزائـے ترکیبـی پـه لحـاظ سـره پـه خـوابنې اینګـور کښـې څـو کمـزوری پـاتې شـوی دی. پـه دې کمـزورو کښـې یـوه اهمـه دا ده، چـې پـه ځـینې ځـایونو کښـې د نـاول مکـالمې د پلاټونـو سـره غلـط شـوی دی. د پـلاټ او مکـالمو

ترمېنخه يو واضحه تفاوت پکار دے. که چېرې داسې ونکړې شي، نو هغه د يو ناول فني ښکلا ته ډېر نقصان رسوي. په خوابښې اينګور کښې خاى په خاى ددې خبرې خيال نه دے ساتلے شوے. په روانه مکالمه کښې پلاټ او د پلاټ په مينځ مينځ کښې مکالمه شروع شي، کوم چې په لوستونکي ډېر بد اثر غورځوي او د ناول حسن او معيار ته نې تر ډېره حده نقصان رسولے دے.

ددې هرڅه باوجود کوم څيز چې ددې ناول حسن او ښکلا ته شهرت وربخښلے دے، هغه ددې انداز بيان او د محمد ابراهيم خان شبنم صاحب د قلم تاثير دے. شبنم صيب په روانه خوږه او بامحاوره ساده پښتو کښې دا کتاب دومره په لطافت او حلاوت سره ليکلے دے، چې د هغې د يو يو لفظ او د يوې يوې جملې نه خوږوالے څاڅي. په دې کښې چې د يوې بانډيځې ژبې په لهجه کښې اظهار په کومه بې ساختګئ او سادګۍ سره شوے دے. د هغې نظير په ډېرو کمو کتابونو کښې موندے شي. د کتاب د لوستو په وخت هر پښتون داسې محسوسوي لکه چې دا د هغه د خپل کور کلي او محلت يوه قيصه روانه وي او ديو اديب يا ليکوال دپاره ددې نه بل غټ اعزاز څه کېدے شي چې د هغه د قلم نه راوتې خبرې هر سړے د خپل زړه يو آواز وګڼي.

رحيم شاه رحيم
مينګوره، سوات
۱۶ ستمبر ۲۰۰۴

ژوندی کردارونه

ماته ښه یاد دی چې زه کله په سکول کښې وم نو د خپل د ماما د زوی ښاغلی شیر بهادر خان نه به مې د "خواښې اینګور" تذکرې اورېدې. ښاغلے شیر بهادر خان چې نن سبا په بټګرام کښې د ډی سی او په حیثیت کار کوی په هاغه ورځو کښې هم په پښتو ادب مئین وو او ددې سره سره ئې د شبنم صیب د کورنې سره نزدې اړیکے لرلے. زه ماشوم وم خو په فکر کښې مې ناقراری وه. د ماما د زوی کتابونه به مې پټ پټ کورته یوړل او د خپلې پوهې مطابق به مې د هغې د لوستو کوشش کولو. "خواښې اینګور" مې په هاغه دور کښې ولوستو. ددې ناول کردارونه به مې په کچه ذهن کښې الول کېدل. بیا وخت په وړاندې لاړو. زه د وختونو په بهیر کښې د کالج او یونیورسټۍ نه پس ریډیو پاکستان ته راورسېدم. او چې خواوشا وویشت کاله پس مې ددغه کردارونو د لوستو یوه موقع بیا ترلاسه کړه، نو داسې مې محسوسه کړه لکه زما د کچه ذهن کچه کچه کردارونه زما په چاپېرچل کښې رازلمی شوی وی. د شبنم صیب ددې ناول ژبه ډېره سوچه او ژوند ته نزدې ده. دغه ټول کردارونه مونږ په پښتنه ټولنه کښې هر چرته

وینـو کـه هرڅـو د ژونـد تقاضـې بـدلې شـوی دی خـو د "خـوابنې اینګـور" ترمینځـه د نفـرت دېوالونـه اوس هـم پـه خپـل ځـای ولاړ دی.

شبنم صـیب پـه ډېـر هنـر د پښتـنې معاشـرې زنانـه کردارونـو تـه ژبـه ورکـړې ده او بیـا د شـروع نـه واخلـه تـر اخـره پـورې د خپـل لوسـتونکی پـه نبضـونو داسـې ګـوتې ږدی، چـې بیـا هغـه تـه د وخـت احسـاس نـه کېـږی. دغـه ژونـدی کردارونـه د ځـان سـره کلـه خپـل لوسـتونکې ژړوی، کلـه ئـې غصـه کـوی او کلـه ئـې د ژونـد نـه ویـزاره کـوی. پـه دغـه کیفیـاتو کښـې لوسـتونکې مجبـوره وی چـې تر اخره پورې ناول وګوری.

پـه دغـه کردارونـو کښـې بـه ډېـرو خلقـو تـه خپـل مخونـه ښکاری دا ځکـه چـې ددې نـاول پـه شـا یـو اصـلاحی جذبـه پټـه ده. زه بـاور لـرم چـې د "خـوابنې اینګـور" دا دوبـاره چـاپ بـه د پښتـو ادب په لوستونکو کښې نوره هم اضافه وکړی.

په درناوی

لایق زاده لایق

پېښور راډیو، ستمبر ۲۰۰۴

د فیضان تاثر

بناغلے محمد ابراهیم شبنم صاحب یوسف زے آشاړوی برسواتی چې دا خپل کتاب "خوابنې، اینګور" د چاپ کولو په غرض د کتابت دپاره ماته حواله کړ، نو د کتابت د شروع نه ورانديې مې په زړه کښې هسې راغله چې شبنم صاحب به څه هسې پانړې توري کړې وی. د خپل نوم ناموس دپاره به دا کتاب هسې بې خایه چاپ کوی. لیکن کوم وخت چې ما ددې په کتابت شروع اوکړه او یو څو مخونه مې ولیکل، نو ددې پرکشش لیکلو ماله دومره مزه راکړه، که هر څو کتابت مې وکه، لیکن ماته به څه ستومانی نه محسوس کېده او په یوه نشه کښې به په لیکلو لګیا وم.

زما خاص یقین دے چې که کوم یو لوستونکے صاحب دا کتاب شروع کړی. نو بغیر د خلاصولو نه ب ئې هېڅکله هم پرې نه ږدی او د مصنف په حق کښې به بلا تحاشا د تحسین او شاباشی الفاظ استعمال کړی.

فیضان، سوات

کال ۱۹۷۲

رواج

د سحر وخت دے، مجلس ګرم دے د کلي ملکان په حجره کښې ناست دي او چاي وېشلے کېږي. دوو خانانو بالښتونو ته ډډې وهلې دي. ناني په حجره کښې ګرم ګرم ګرځي. يوځائے ته منډه کله بل ځائے ته هلکه! بېګاه مې څو بستونه سم کړي وو يوه تولائي خو پکښې نشته د ناني انځر سره خپل زوی کوثر هم دے.

انځر: کوثره بچيه! څومره بستونه دې بېګا سم کړي وو.؟

کوثر: دادا ما کله سم کړي وو. بستونو له خو ته راغلے وے.

انځر: او او راپه ياد شو. خو چې ما څو بستونه سم کړي وو هغه؟

کوثر: يره دادا چې که خدائې مې نه غلطوی نو تا پنځه بستونه سم کړي وو.

انخـر: غـل خـوره! غـل خـوري، چـې مـا پېنځـه سـم كـړی و نـو هغه يو بالبنت او يوه تولانې څه شول؟

كوثر: زه ترې څه خبر يم دادا كار ته وكړې او قاربړې ماته.

انخـر: هلكـه! وړوكـے نـې بـې خايـه ترېـړه مـه. سـحر دې لاچـاى مې هم نه دى څكلى. هسې نه چې يو څو ډبونه درنه پورته كړم.

كـوثر: سـامان سـتانه ورك شـه او ډبونـه مالـه راكـوې مـا څـه گناه كړې ده.؟

انخر: زر كور ته ورشه، د مور نه دې تپوس وكړه.

كوثر: دادا زما مور څه خبر ده.

(اشـرف خـان چـې د حجـرې مشـر خـان دے او اصـغر خـان دده كشـر ورور دے دواړه پـه تماشـه د انخـر او كـوثر خبـرو تـه ناسـت دى)

اشـرف: هلكـه انخـره! دا څـه وختـى راسـې دې د كـوثر سـره هنر دے څه چل دے؟

انخـر: خانـه! څـه بـه اووايـو ددې زمـانې دا اولاد ورك شـه او نـوم نـې ورك شـه. بېگـاه تاسـو څوكيـدار راولېـږه، چـې مېلمانـه دې حجـرې تـه راشـه. زه پـه كـټ كښـې پـروت وم، مـا ده تـه اووے چې لاړ شـه مېلمانـه دى چې بسـتونه سـم كـړے ده. هـډو زمـا خبـره اونه منله.نو.

اشرف: نه نه! دا مطلب مې نه دے دا ته چې وائې.

انخـر: پوهـه شـوم خانـه پوهـه شـوم، شـر پـه دې دے چـې يـو

بست پکښې کم کوز دے، زه دده نه پوښتنه کوم چې بل بست څه شه؟

اشرف: عجیبه خبره ده، بستونه تا سم کړی دی او ټولولو له ني هم ته راغلے وے. بیا د هغه غریب څه قصور شو؟

انځر: او جي! او جي! هېڅ قصور نې نشته دے، بې ګناه دے.

اشرف: نو بیا ته ولې قاریږې، چې ګناه ستا ده.

انځر: یره خانه! خانله خو کنځلو وهلو له ملګری پیدا کوو کنه.

کوثر: دادا، اے دادا هغه شپږم بست خو هغه دے.

د صندوق په سر پروت دےسړیه! بوډا نې مازغه دې کار هم نه کوي.

انځر: په رښتیا کوثره بچیه! د لوني ډنډ نه بچ شو ګني خان به څه ویل.

کوثر: دادا چې خبرې ته دې فکر نه وررسي، نو هسې مه وایه، څومره شور دې بیا په دې لږ وخت کښې جوړ کړے وو؟

انځر: د غوا ځویه! خبر نه نې لا ددنیا خوارۍ تراخه دې نه دی خوړلی ګنې نو.

کوثر: نو خانانو به څه ونیل څه وژلو خو به نې نه. خپل تاوان به ئې اخیستو.

انځر. دغه خو هم زه وایم چې لا بچے ئې نه پوهېږے دې ته

دي فکـر نـه وررسـي. گـوره تيـار هـاړ دے او د دا نـو وخـت دے نانيکـانو لـه مـو ثابـت کـال خـدمت کـړے دے او منـډي تـرړي مـو وهلـي دي. خـو ددي بسـت ورکيـدل او زمونـږ کـډه تـړل يـو شـے وو. خدائي رحم وکړو خير شو گني راځخه به هر څه تلي وو.

کـوثر: عجيبـه خبـره ده. خـو د خپـل تـاوان اخيسـتو حـق نـې دے نور به راسره څه کوی؟.

انځـر: چـپ شـه د خر زويـه~ دلتـه حق څـه گـوري نـن سـبا خـو د پښتنـو داسـې رواجونـه دی چـې آمـان تـرې غـواړه چـې د چـا زوروی. نـو د هغـه کـور وی او پـاتې مونـږ دا غريبـان خلـق شـو، نـو زمونږ خو هر وخت پښې په سر وی.

کوثر: چپ شه دادا خان راروان دے.

انځـر: او هـو! تـا اول ولـې نـه ويـل. زمونـږ دا خبـرې خـو بـه دا تـولې اوريـدلې وی. خدايـه! خيـر، هـاړ ډيـر نـزدې دے. خدايـه خير. خدايه خير.

کـوثر:خـان صـاحب! بسـت دا دے دلتـه پـروت دے، خـو د دادا نه هير شوے وو.

اشـرف: او کنـه دے نـې څـه کـوی. پـردیے مـال دده پـرې څـه تلی دی.

انځـر: يـره خانـه! مـازغو مـې بالکـل کـار نـه کـو، نـن سـبا عمـر لاړ تېر شو.

اشـرف: ډيـر ښـه کـار بـه شـروع کـړی خـو کـه يـو څـو ډبونـه دې وخوړل.

انځر: (په خندا غوندې) يره خانه! ستاسو د دعا برکت دے کنه زمونږ دا لوږه تنده او خراب خوراك دومره عمر چرته ګوزاره کېږی.

اشرف: نورې خبرې آغېږه مه خو چې ته نشې کولے. نو زوے دې راولېږه.

انځر: او جی! هم داسې به انشاء الله تعالى چې کوو. بله څه چاره نشته نو.

دوئى لا خبرې کولې، چې د خانانو يو بوډا او زوړ نوکر "يارے" چې په سپينه ږيره دے، راغے او خان ته ئې په غوږ کښې څه پټ غوندې وويل.

اشرف: دا څه د پټولو خبره خو نه ده. يار محمد خانه دا خو د خدائى قدرت دے چې هغه څه کوى په هغې به شکر اوباسو. زوى نه لور هم ډېره ښه ده.

يارے: لور هم ډېره ښه ده خانه! خو زونى د خدائى ډېر لونى نعمت دے، خو نه دا هم د خدائى ډېر لونى رحم شوے دے.

اشرف خان: دا خو څه د پخوا غوندې د جهالت زمانه. نه ده چې په لور کېدو به خلقو ته خانونه بد ښکارېدو. البته مور به مې ډېره خفه وى.

يارے: ولې به نه خفه کېږى. ځکه چې مور خو دې زونى په اولاد ډېره خوشالېږى او ډېره خفه کېږى.

خان: نو بيا خو به هغه ډېره خوشحاله وى.

يــارے: ډېــره بــه خوشــاله شــوې وه خــو كــه هلــك وے ، نــو تاســو به دلته كنبې بيا يو وار گرمه گورمه ليدلے وے.

يــارے: يــره خانــه! پــه خدائى تعــالى يقيــن اوكــه چــې ستاســو او د كشــر خــان ودونــه شــوى دى، نــو بيــا مــو د ډمــامې او د دوكــړئ تــنگ نــه دے اوربــدلے. بېگــاه داســې مــې غــوږ وه چــې د خــان زوى اوشــى نــو انشــاء الله تعــالى چــې يــو خــل بــه بيــا خوشــحالى پــه ستركو اووينو.

خــان: دا څــه دومــره غتــه خبــره نــه ده مامــا! هلكــان يــو دا ځــل نه بيا به چرته شى.

يــارے: الحمــد الله الحمــد الله خــدائى دې خيــر كــړى زمونــږ د خوشــحالى هــم تاســو نــى. نــور مــو ځــوك دى. پــلار مــو ستاســو دپــلار ســره مــړ دے او زه ذغــه دے ستاســو پــه مخكنبــې روان يــم. عمر مې خوړلے دے. بوډا يم او انشــاء الله تعــالى چې بچى بــه مې هم ستاسو سره مړه شى. غوښــه بــه د هډوكى نــه هېڅكلــه نــه جدا كېږى. بچى بــه مې تــول عمر ستاسو خدمت كــوى. مونــږ ستاسو نمــك خــواره يــو. ددې خانــدان ځــائى خپــل يــو. زمونــږ دا حــق دے چې ستاسو په خوشحالئ خوشحاله او په غم خفه شو.

خــان: يــارے مامــا! تــه زمونــږ زوړ ســړے نــې چــې تــه نــه خفــه كېږې او نــه خوشــحالېږې نــو نــور بــه څــوك داســې وى چــې ستــا پــه شان به وى. نور خلق خو وخت سركوى.

يــارے: خانــه! پــه لــوئى ذات مــې دې قســم وى كــه بېگــاه مــې ســتركه پټــه كــړې وى. هــر وخت بــه مــې د توركــل د مــور نــه تپــوس

کولـو چـې د خانــانو د کـور مــزدوره زېـرې لـه رانغللـه خـدانی تعالی دې خير کړی د خان زوی مې ډېر ارمان دے.

خــان: ډېـره ډېـره مننـه يـارو مامـا! سـتا اخـلاص مونـږ تـه د پخـوا نـه معلـوم دے. د خـان مـور هلتـه کـور پـه ژړا ژړا سـترگې سرې کړی چې يـا خدايـه! زمـا خـو سـتا نـه ډېـر طمعـه وه چـې تـه بـه اشـرف خـان لـه زوی ورکـړې. دا دې څـه اوکـړه د دښمنـانو خـوا دې راباندې يخه کړه.

نـازو: مورابـی! اوس پـه ژړا څـه کېـږی چـې پـه قسـمت څـه وو، هغه راورسېدل دا طالعمنه جينۍ معلومېږی.

مورآبـی: ورکـه شـه جينـۍ او د هغـې طـالع! جينـۍ بـه څـه وی او طالع به ئې څه وی لرې شه د مخ نه مې د سپېرې لورې.

نـازو: مورابـی! اوس وخـت د ژړا نــه دے، د بــی بــی مــور او لور خپل خپلوان ناست دی، سړے بد ښکاری.

مورابـی: مـه اخلـه د بـی بـی د نحسـو او بـد قسـمتې مـور نـوم زمـا پـه مخکښـې! کنـه داسـې گـوزار بـه درکـړم، چـې لېونـۍ بـه دې کړم.

نازو: په دې کښې د بی بی د مور څه قصور دے؟

مورآبـی: مـا د اشـرف پـلار تـه ويلـی وو چـې دا ښځـه ډېـره بدقســمته ده، دې چرتــه ښــاده ورځ نــه ده ليــدلې. لېــورزی تــه ميراتـه شـوې وه، زه دداسـې ښځـې لـور خپـل زوے لـه نـه غـوارم، خـو وې نـه منلـه او لگيـا شـو چـې د اشـرف مـورې! تـه نـه پوهېـږې دا څــه خبــره ده چــې مــور ئــې ميراتــه ده نــو لــور بــه ئــې هــم

ميراتېږي؟ کاوس خاخا زما د پلار ډېر خپل وو. زه د هغه دا خپلولي زمکې ته نه شم غورزولے. نور څه لاس مې نه رسي نو يوه لور خو به ئې په کور شگې کړم کنه او اخر خان خپله خبره وکړه او د کاوس ميراته لور ئې زما زوے له وغوښتله.

نازو: چپ شه مورابۍ! بي بي ناجوړه ده او په زړه ئې هسې هم د لور بوج او زخمونه پراته دي او ته پرې مالگه دوړوې. دا څه د هغې کار و؟

مورابي: لرې شه د ملا لورې! د خان نه دي راته قاضي جوړ کړے دے مسئلې راته کوې. که اورې نو هم ښه او که نه اورې نو هم ښه. زه په دې څه کوم او دې مالـه څه کړي دي؟ دا د کاوس لور زما مشره اينگور ماله څه خدمت کړے دے او زما زوے له ئې څه کړي دي، لازما په سر مې زوے ته پتې پتې خبرې هم کوي.

نازو: مورابۍ! د مشرې بي بي په شان ښځې خو به اوس پيدا کېږي. دا د کور ټول کارونه لکه د مزدورانو په شان پخپله کوي او د ټولو نه ورستو اوده کېږي.

مور آبي: زما څه کار دے. تاسو د کور مالکان خپل جوړ کوي نو.

مور ابي: او کنه خوارې خو شکئ ستا ځکه د کاوس لور خوښه ده چې تاله پټ پټا ځيزونه درکوي او په تا ئې خرڅوي. زما د خدائی تعالی په فضل سره داسې زوی دے چې مې ورنه اووئيلو نو اوس به ې ورله سر طماچه گرخولې وی.

نازو: ما دې خدائې د غلاګانو نه اوساتې چرته بې بې غلا کړې ده او نه به اوکړي.

مور ابۍ: او کنه غل چې غلا کوي نو قرآن قسم ته ئې خان جوړ کړے وي.

نازو: هئے توبه! خوابنې انګور خپل کار زما خو يوه غټکئ ده اوس به ئې په ترخ کښې کړم او روانه به شم.

مور آبۍ: اوس به ولې نه خې پوهه شوې په تا څوك د بې بي دائې توب نه کوي او تش لاس به اوس ګرځې.

نازو: هغه خو زما د مور په ځائے او زه ئې د پښتو خاورې يم. زه د هغې مزدوره نه يم، نو د بل چا مزدوري به کوم.

مور ابۍ: هلئے دا شپنکئ خو زما سره داسې ويل کوي لکه چې مې يور وي او يا خوابنې ورشه جينۍ اشرف يا اصغر راوله.

په کور کښې هنر زوګ شه، نازو ئې راحصاره کړه او په جمع خلقو ئې اووهله صرف په دې چې د يوې نيکې مېرمن ملګرتيا ئې کړې ده. خانان هم راغلل او شور زوګ جوړ شو. وروستو پته اولګېده، چې شر په څه شوے دے. اشرف ورمنډه کړه او خپله ناجوړه ښځه ګلون ئې په کټ کښې راحصاره کړه. او لکه د خرنې اوډبه وله، د ګلون خپلوان دوه خوېندې او يوه مور هم د بچې کېدو له راغلے وې او ناستې وې، خو د خدائې په چارو ئې لاس نه رسېده. جنګ خورشه، ګلون سترې ستومانه او درمانده په کټ کښې پرته ده، د چا مجال دے چې

ترېنه تپوس اوکړي، چې بي بي څنګه ده؟
خانان په شر شدت باندې حجرې ته لاړل. نازو زر زر خپله غوټه اوتړله او په اخر کښې د خپلې نیکې او بدقسمتې محرمن خواله راغله.
ګلون: څه کوې نازو چرته دې لام تړلې دے.
نازو: زه نوره دا د وهلو ټکولو مزدوري نه شم کولې بي بي.
ګلون: هائے بختورې څنګه آزاد ژوند دې دے، دلته خفه شوې نو بل خوا روانه شوې، لیکن زه، زه زه بدقسمته به چرته لاړه شم، چاته حال اووایم، زما څوك دی، زما خدایه زه څه کوم. زه خو چاته په ښو سترګو کتے نه شم. زما څه حال دے لکه د سپي په کټ کښې ناجوړه پرته یم، نه مې د تپوس څوك شته او نه د خبرې. دا چا کړې ده چې د مور په وینا د ځلویښتې ښځه وهې او د مور او د خوېندو په مخکښې هېڅ چاته ګناه نشته. هر سړی ته خپل خپل قسمت په برخه ورسی، زما به دا قسمت و، زه چاته اوژاړمه، چاته فریاد اوکړمه، چې په ما څه تېرېږي. هائے پوښتې مې ماته شوه، دا سر مې اونیسه.
نازو: ډېر درد کوی که څه مات دے.
نازو غریب نیولې ده او د غریب نه ډکه د بي بي په سر رامنډه شوه او ،ئې نیوه، نازو د بي بي یوې خور ته وائیء:
نازو: راشه بي بي دا واړه جینئ ورسره راواخله داسې ژاړي.
بي بي: ژاړي به خود چې د مور په قسمت کښې ئې ژړا

ده، نو دا به څنګه اوخاندی.

ګلون: نازو ته روانه شوې، مه څه زه درته منت کوم.

نازو: ستا خبره خو ماته دومره ده بې بې لکه دا بره آسمان خو څه اوکړم، د مور آبی راته سترګې کوزې دی. په کور کښې به څنګه ګوزاره اوکړم.

ګلون: اے جینۍ! باهر ته چې لاړه شې نو بیا به د چا مزدوری کوې کنه، نو دلته دې عمر شوے دے او شپې ورځې دې شوی دی، دلته دې دا د خپل قسمت سختې ورځې نه اوباسے، زما خو به دربانډې سود کېږی کنه، چې څه زما په شان یوبدقسمته ښځه بله هم شته.

نازو: خدائے دې نه کړی چې زه به دلته پاتې کېږم، د خدای پاك دا نوره دنیا چرته سوې ده څه؟.

ګلون: خیر دے خیر خفه کېږه مه، دا خو کور دے، هر څه پکښې راځی. جنګ جګړې. وهل کنځل نو ته به داسې خفه کېږې.

نازو: ماته هرڅه چې وائی منم، خو تا پکښې بدنامه وی، وائي چې مشره انګور مې شے پټ کړی او نازو ئې خرڅ کړی.

ګلون: دا خو خدائے پاك ته معلومه ده، چې ما څه پټ کړی دی او تا څه خرڅ کړی دی. که زما په سر ددې کور نه لرې کېږې، نو زه درته منت کوم، نازو ما یواځې دې سپورو ستغو ته مه پرېږده هز ماته داسې ښکاری لکه خپله خور. که ته رانه لاړې، نو چې راپورې به څه جوړه وی، دا خو لا ښه ده چې ته

نې.

نازو: نه بې بې زه نوره يوه شپه هم دلته نه کوم. په ما ځ
انداغ دے، چې ډېره مزدوری او ډېر وهل کنځل وړم.

ګلون: خوراه شي! په خپل کور کښې داسې کېږی لېونۍ
کېږه مه.

ګلون او نازو دا خبرې کولې، د ګلون خوېندو او مور پ
زارو قطار ژاړی په خپل تقدير ورله افسوس ورځی. د ګلون
مور چې ډېره پاکه او ديندار او مسلمانه ښځه ده، د خاوند
هغې نيك کارونو په بدل ډېره خوشه وه. ددې وجې نه ئې ب
واده اونه کړه، ځکه د ګلون مور روزون ميراته پاتې شوه ا
ځلور لونړه ئې بې روره په دنيا کښې پيدا کړی. د خاوند
ډېر مال او بساط و، ټول د هغې ليورونو ته پاتې شه، د لېو
نې درې زامن او دوه لونړه وې، د مشر ليورزی نوم ئې قبا
وو، قباد د خپل تره غونډې لويه دبدبه نيك خوئی او ښکلے قد
و قامت لرلو. دا د تره لونړه ورته د خپلو خوېندو نه کمے ن
ښکارېدے. بلکې د دوی به ئې د هغوی نه زيات عزت ا
دارومدار کول. د نازو او ګلون دا مذکور کېده او دهغې مو
او خوېندو دا هرڅه اورېدل هرڅه ئې ليدل. ليکن د چا کل
مجال و، چې څه ئې ونيلے وے.

روزون: پرېده حينئ چې تاله به هم غاو درځي او نازو ه
تنګه ده. نو پرېده چې ځي.

ګلون: هئے هئے خوږې آبی ته څه خبر ئې چې زما ځنګ

قسمت دے او څه راباندې تېرېږي.

روزون: ستا قسمت خو ستا سره دے. نو دا غریبه ولې په دې تنور کښې حصاره وې.

گلون: ته نه پوهېږې مور چې زه څه وایم. نن سبا خو دېوالونه حالونه وائی، یرېږم که چا راڅخه مور ابی خبر کړه. نو ژبه به رانه پرې کړی. د نازو ددې کور نه وتل او زما شرمول یوخانے دی. اوس به وائی چې دغه ده وینئ د کور ښځه نې راڅخه اووېستله، گورے چې د خپل پلار کره ئې اولېږله او که چرته د خوبندو کره نو بیا به زه څه وایم، دا ساعت لا ښه دے چې تاسو خو کله ناکله ستړگې مخامخ کړئ. څه لاړې مې تېرې شی او که نازو اووته، نو بیا خو مې عمر گران دے. نو نه به تاسو په دې طرف څوك راپرېږدی او نه به زه چرته درشم.

روزون: ته ښه وے هر سړے د خپل کور په جوړ ښه پوهېږی.

گلون: کور خو کور وی. هر څنگه چې وی، لیکن زما کور نه دے په ژوندونی گور دے. زوی ستا نه دے شوے او بدقسمته زه گڼړلے کېږم. دا خو د الله پاك کار دے، زما او ستا څه قصور دے.

روزون: چپ شه بچئے! څه چې په قسمت وو. هغه راورسېدل. اوس خو مړه او ژوندئ د دې کور نې او خوانې دې هم ډېره ښه ښځه ده. په ترخو کښې خواږه وی. ناکام کوه چې گوزاره دې ښه کېږی.

ګلون: ناکام خو مې هڅوکي وراسته کړل، څلور کاله مې ددې کور کښې تېر شو او د چا د خولې نه مې ښه لفظ خان ته نه دے اورېدلے. مور ابۍ هر وخت دا وائي چې کشره انګور مې د ډېر لوني کور ښځه ده او ډېره ښه ښځه ده او ماته هغه وائي چې په خوله نې راځي او دا شوي کارونه خو اوس تا په خپلو سترګو اولېدل ورك شه پښتانه او د دوی مالدار کورونه او غلط رواجونه. زه خو وایم چې په یو غریب کور کښې مې نصیب شوے وے، خو چې ددې هنر زوګ او وهلو ټکولو نه دمه وے، د جوارو نوړئ به مې وچه خوړه خو زړه به مې په آرام و. زه خپل پلار او تاته ښېرې نه کوم، مور دا ستا غلطي نه ده، دا زما خپل قسمت و ګني دا نورې زما خوښندې نه دي څه. بیا هم د دوی خو ګوزاره کېږي کنه خو زما دا قسمت داسې او لړلے تك تکور دے. په داسې کور کښې خو په تخت که څوك ناست وی خو هم به د خاورو ایرو نه ناکاره او لاندې وی.

روزون: زمونږ هېڅ قصور نه دے بچۍ چرته چې مونږ ته په زړه کښې آزار رانه ولې، د تقدیر لیك هېڅوك نه شي ورانولے، دا به قسمت ته منظوره وه.

ګلون: زه به ولې تاسو ته ښېرې او آزار کوم، مور دا خو به تاسو زما دپاره ښه جوړوله خو قدرت ته به منظوره نه وه. بابا خو مې نشته خو شکر دے د تره زوے قباد خو شته دے کنه ماته خو د خپل رور په شان ښکارېږي او کله چې دلته راشي، نو داسې خوږې خوږې خبرې راته اوکړي چې بالکل د پلار غوندې سود مې پرې اوشي.

روزون: خدائے پاك دې شته كړي. په رشتيا ډېر بنه سړے دے ګنې په اوسنۍ زمانه كښې د تره د لونړو سره د چا څه كار وى او بيا مونږ غونډې بدنصيبه او زه خو ورته د مور نه هم كمه نه بنكارېږم او اوس به هم انشاء الله تعالى ستا د لور د كېدو نه خبر شوے وى او غريب به چرته اولېږى پاخې راروان به وى.

ګلون: خدائے پاك دې نه كړى هغه زما رور د خدائے دى كونجاړى كور ته نه راولى ګنې. مور آبى خو به نې اوس لكه د منزرى د حلقه تېر كړى. ډېره يرېږم چرته رشتيا رانه شى. ولې نه خداے پاك دې راولى چې ما خو په دې حال كښې اووينى چې زما په خور څه تېرېږى او ددې څه ژوند دے ولې هغه به زما دپاره څه اوكړى؟، چاته به څه اووائى؟.

دوى لا دا خبرې كولې چې ناڅاپى آواز شه، چې قباد خان راغے. قباد خان د كورنو خانانو سره ډېر راشه درشه اوكړل، ډېر په آدب سره د اشرف خان په خوا كښې كېناسته د خپلې خور دپاره نې ډېر سامانونه راوړى وو، ورسره خپل دوه درې نوكران هم موجود وو.

قباد: اشرف خانه خفه كېږه مه دا به قسمت ته منظوره وه.

اشرف خان: خان په دې كښې د خفه كېدو څه سوال دے.

قباد: واقعى ستا دپاره دا د خفګان خبره نه ده، ته خو لا اوس ځوان بچے نې. او دا دې لا اول بچے پيدا شه، كه خداے پاك رحم اوكړى، نو زوے به دې بيا اوشى.

اشرف: د زوی خو مې د سره امید ورك شوے دے.

قباد: اشرفه! خان ني خو بې خدایه خبرې مه کوه.

اشرف: عجیبه خبره ده، چې د یوې ښځې مور دې میراته وی. د هغې بله لور دې میراته وی او ددې هم لور اوشوه. دا څنګ زوی راوړے شی.

اصغرخان: لاله جی دا خو تاسو بالکل د جاهلیت غوندې خبرې کوئ. توبه اوکې. دا څه د ورندار بی بی کار خو نه دے.

اشرف:او کنه ته به داسې ولې نه وائی روغ زړه دې دے.

زوی به راوړي او د ټول مال واکدار به شی.

اصغر: لاله جی! زما زوے ستاسو زوے دے او ستاسو بچی زما بچی دی.

اشرف: ګوره ګوړه کوه خوله به دې خوږېږی. دا ارمان به دې هېڅکله پوره نه شی، زه به اوس ځانله اوس بل واده اوکړم.

قباد: خان واده خو د خپلې مرضئ شے دے، خو که چرې ستا د بلې ښځې هم زوے اونه شی نو بیا؟.

اشرف: بیا اوکنړه چې زه بدقسمته یم.

اصغر: لاله جی! په ورندار بی بی دویمه ښځه کول ګویا فرشته تنګول دی، د هغې غریبې څه قصور دے او که چرې زمونږ د کور دا حالت وی. نو دویمه ښځه ساتل هم ګران دی.

قباد: پرېږدئ دا خبرې اوس، خانونه مو شرمولی دی، د

کلـی محلـت خلـق ولاړ دی او تاسـو یـو بـل تـه بـدي ردي وايـي.
راشــه څوکیــداره دا ټــوکي چــرګ، غــوړی ا دا نــور نــرے نــرے
ســامان چــې د ګلـون دپـاره مـې راوړے دے. کـور تـه نـې ورکـړه او
ورته اووایه، چې تادی مې ده واپس کور ته ځم.

(خـدمتګارې ســامان راوړه، قبـاد خـان یـو نیـك خویـه انســان
و، د خپلــو خوېنـدو پــه نســبت پــه دې خوېنـدو ډېـر مهربـان او
مئین و، څه ډېر سامان ئې ورله کړی و).

(خدمتګاره راننوته).

مــور ابـی: خـواري خوشـکۍ تـه لاهغسـې پـه دې کـور کښـې
نـې، دا تــه دا دومـره وخـت کـوم ځـاے وې او خــه دا مـخ دې ورك
شه چې بیا رانه شې.

نـازو: مـور ابـی زه بـه چرتـه لاړه شـم. زمـا خـو هـم دا کـور دے
نو.

مورابـی: د سـپی لـور چـه ګـذران دې نـه کیـږی نـو د خـان نـه
اوچت ټوپ مه وهه.

نازو: مور ابی په خپل کور کښې داسې کیږی نو.

مور آبی: دا په سر او ترخ کښې دې څه نیولی دی.

نـازو: دا خـو قبـاد خـان راغلـے دے او بـی بـی لـه نـې سـامان
راوړے دے

مور ابی: ته راوړه څه دی.

(نـازو ورلـه سـامان راوړه. نـازو ډېـره خوشـحالېده. چـې خـه کـه
خیـر وی مـور آبـی بـه ډېـر سـامان اووینـی. نـو بـی بـی تـه بـه نـې

سترګي ښې شي. کله به ني يو څيز خودلو، کله بل؛ مور آبۍ هرڅه شمار کړل او د نظر نه ني اوويستل).

مور آبۍ: دا سامان په الماري کښې کېږده او چرګان دې د چرګو کوټکۍ ته پرېږده، پاتې شو اورنړے او سيزنۍ دا هم خوندي کړه که خدائے رحم اوکړه او د نګهت زوے اوشه، نو ورله به ني راواخلم.

نازو: ولې مور آبۍ د نګهت بی بی مور او ورور نشته څه؟

مور آبۍ: زه ني مور يم کنه.

نازو: نو ته به ورله دا سامان پيدا نه کړې څه؟

مور آبۍ: د خوشکۍ لور په سر مې مه دړکوه دا سامان څه د ګلون د پلار کور خو نه دے.

نازو: قسم په خدائے دے مور آبۍ چې دا قبادخان راوړے دے.

مور آبۍ: پوهه يم پرې خو د قباد خور چې دا څلور کاله دلته ډکه شوه او تشه شوه نو د هغې په بدله دا سامان څه شے دے.

(دوی لا په دې مذکور کښې وے چې د کلي يوه زړه ښځه عذرخاني له راغله)

مور آبۍ: راځه راځه قمرو جان ښه ده چې راغلې.

قمروجان: غم ښادي او عذر مبارك دې کنه نو نه به وے راغلے.

مور آبی: ولې ولې به نه راتلې.

قمروجان: د بی بی په لور داسې خفه یم لاس مې نه رسی نو څه چل اوکړم. خو دا به الله پاك ته منظوره وه.

مور آبی: ورکه شه خوله دې بنده کړه، هر سړے به راخی او وائی به په لور خفه یم او په لور خفه یم، زما دې په غولو لړلی قسمت ته نه ګورې چې داسې انګور نې راله راکړې ده. د اشرف د ټولو ملګرو زامن شوی دی او ددې پکښې لور اوشوه.

قمروجان: چپ شه بی بی دا څه وائی دا څه د هغې کار نه دے خو الله پاك ته به منظوره وه او اوشوه.

مور آبی: ورکه شه دا او لور نې اوس دې شرم ته اوګوره چې دوه خوښندې او یوه مور نې لکه دقلعه د نوکرانو ناستې دی او هډو د تلو نوم په خوله ناخلی یو شرمېدلی، د خوند رنګ نه پاك د تره زوے نې دے، هغه لا پسې هم نن راغے او راوړی یې څه دی. داسې کورونو ته څوك دا د شرم ډك لړ څيز راوړی. لکه قباد چې اوکړو.

قمروجان: قباد خان خو ډېر ښه سړے دے او بیا ددې خوښندو په حق کښې خو ډېر زیات ښه دے.

مور ابی: او او ډېر زیات ښه دے. داسې به څوك اوکړی چې د خپلې خور پرتوګ به چنار ته اوخېژه وی. ته اوګوره.

قمرو جان: دا لس سیرره غوړی. شل چرګان او پینځلس ګزه ټوکے. هغه نور مې نه دی لیدلی چې څه نې راوړی دی. نو لنګے خور له څوك دا لړ سامان راوړی.

قمروجان: بس که مور آبی ما وے چې رشتیا نې څه نه دی راوړی.

مور آبی: خدائے یو د کلی خلقه په نخاس میرات که، هر سړے لکه د منیو په یوه ډډه رغړی، زه څه وایم او تاسو څه وانې. زما دا خپله انګور خوښه نه ده، زه به خپل زوی له ځامخا بل واده کوم

قمروجان: داسې انګور خو دې خدائے پاك هر چاله ورکړی لکه چې تاله نې درکړې ده.

مورآبی: ورك شه ددې ښه والے او ددې قسمت.

قمروجان: قسمت خو د هغې کار نه دے نو.

مورابی: څوك چې ازلی سپېره وی هغه غوړېږی نه او نه ښه کېږی. خو هم دغه شان وی لکه څنګه چې دی.

(نازو راغله او د مور آبی په خوا کښې غلې غونډې اودرېده)

مور ابی: نازو بیا دې د مېرمن دپاره څه راوړو که.

نازوك بس مور آبی ستا خو هم صرف په خیال کښې دغه یوه بی بی ده.

مور آبی: ډېرې تېرې بېرې مه وایه د خوشکئ لور.

نازو: ښه ښه ما څه ونیلی دی، خو تا تپوس اوکړ او ما جواب درکړ

مور آبی: ته څوك نې چې ما له جواب راکوې. هله جینکو

ورشی او زوی ته مې آواز اوکړئ او دا دجال لور زما د جواب شوه.

نازو: ډېر وهل کنځل مې وړی دی مور آبی او ورم هم نور د خدائے دپاره څه مه وایه. باهر قباد خان په دروازه کښې ولاړ دے، هغه به وائی چې دا مور آبی څه کوی.

مور آبی: یره خو واقعی د سپی لور نې، نو تا ماته اول ولې نه وے چې قباد مې باهر ولاړ دے څه وائی.

نازو: وائی چې خپله خور وینم.

مور آبی: دده دا خپله خور په خپل کور هم خوښه وی که یواځې زمونږ په کور نې خوښه ده، وایه چې راځی.... خو

هنه دا واوره هغې بلې انگور ته مې اوایه چې پټه شی او ورشه وړې جینئ ته ئې د خور په کمره کښې کینه چې خور او رور څه وائی.

(نازو ولاړه او خان ئې کور ته راوست)

قباد خان خپله خور د بلار په کور ساتلې وه. چې په پیاړمه کټ کښې ئې اولیدله ستړګې ئې د اوښکو ډکې شوې او حلق ئې لوند شه، خو د خدائے په چاړو ئې لاس نه رسېدلو.

قباد: السلام علیکم خور مبارك دې شه مبارك!

گلون: زما سلام دې روره پاڅېدې نه شم چې دا لاس دې ښکل کړم. راشې کره چې په پرتو ئې ښکل کړم. ستا نه زار شم.

قباد: ولې څه ناجوړه ئې څه؟!

ګلون: ډېره ناجوړه یم، روره ډېر تلیف دے راته.

قباد خان: نو چې طبیب مبیب راولم کنه.

ګلون: نه نه دا د طبیب نه دے روره.

قباد: آخر څه مرض دے، د بچې سره خو مور دومره نه کمزوري کېږي.

ګلون: ځینې ښځې ډېرې کمزوري کېږي روره (ژړغونې شي).

قباد: ولې خور ته خو څه ژړه غونې غوندې معلومېږې.

(د قباد خان هم د سترګو نه اوښکې روانې شوې او خپلې بلې خور ته ئې اوکتل چې هغه هم مېلمنه راغلې وه. ته وایه خور څه چل دے)

خور: هېڅ چل نشته روره هر سړی ته خپل نصیب رسی.

قباد: زه حېران یم چې زما تره دا خپله لور په ډېر غرور او فخر سره ورکړې وه او دا...

خور: داسې تنګ عمر ئې دے چې څه وایه مه.

ګلون: دروغ روره زه خو ډېره خوشحاله یم. خدائے دې نه کړی چې زه به په داې کور کښې خفه شم، هرڅه ډېر دی او بیا ستا دا دوه سترګې مې اولیدې نو لکه چې بلکل جنتی شوم.

قباد: آخر څه نه څه خو شته هسې خو نه دد. اووایه کنه.

ګلون: هېڅ نشته خپله روره هرڅه ډېر دی.

خور: ډېر خو هرڅه دی خو ددې دپاره نشته دے.

ګلـون: چـې شـه نـامردي! مېلمـه رور مـې راغلـی دی او تـه ورتـه تـنګې تروشـې خبـرې بيـانوې. کبـنـه روره چې يـو بـل خـو وينـو کنـه. ډېـر شـکر دی چـې تـه راغلـې، ستـا د زوی نـه خبـر شـوم خـو نـاجوړه وم، هـڅو تپـوس تـه جـوړه نـه شـوم، بناپسـته دی کنـه. خـدائې دې لـوی کـړی. مـور بـه نـې ډېـره خوشـحاله وی. ډېـره بنـه بنـخـه ده، خانـه چرتـه چـې وروره جـنګ او نـه کـړې. زمونـږ داسـې ورنـدار ده چـې مونـږ پـه سـترګو پـورې کـوی ډېـر بنـه راتـه ګـوری، خـدائې دې آخـر او دنيـا دواړه بنـه کـړی او الله پـاك دې ورلـه ډېـر شـتمند اولاد ورکـړی، دا مـې ارمـان دی چـې يـو خـل مـې خپلـه ورنـدار بيـا اوليـدی، وراره بـه مـې زمـا دپـاره بنکـل کـړې او زه، زه خـو د ګـور مـړی يـم او يـا يـو قيـدی بنديوانـه پـاتې يـم. زمـا هېڅـوك نشـتـه روره هېڅـوك د خـدايې دپـاره کـړه چـې زمـا نـه خـان ناخبره نه کړې.

د قبـاد خـان ګرېـوان لونـد شـه، غريـو اونيولـو او پـه رومـال نـې سترګې اوچې کړې، رو غوندې په وينا شه:

قبـاد: چـې پـه تـا دومـره تکليـف تېرېـږی، نـو تـا زه ولـې نـه يـم خبر کړی.

ګلــون: اوس زمـا د عمـر کـور دی روره! دا بـه زمـا خپـل قسـمت وه ماتـه راورسـېده. نـو زه د خپـل قسـمت دپـاره تـا پـه لـړزان کـړم تاتـه تکليـف دراورسـوم؟ ماتـه هېـڅ تکليـف نشـتـه. بنـه خوشـحاله يـم، خـدائې دې غـټ لـره آبـاد اوسـې، چـې هسـې راتـه غږ کوې نو دا زما دپاره لويه خبره ده

قباد: آخر تا گناه څه کړې ده؟

گلـون: صـرف دا چـې د يـوې مېـراتې مـور لـور يـم، خـوابنې مـې وانـې چـې تـه بـه هـم د خپلې مـور پـه شـان مېراتـه ئـې او زما زوى به ميرات شي.

قبـاد:دا څـه خبـره ده خـور تـا دې خـدائې نـه ميراتـه وى او كـه چرې زوى دې اونـه شـو، نـو اشـرف خـان بـه خـان لـه بـل واده اوكړى كنه.

گلـون: خانـه هـره سـخته بـه تېـره وم، خـو چـې بـن رابانـدې اونـه شي.

قباد څه اوکړو خور دا د پښتنو رواج دے نو.

گلـون: چـپ شـه روره! مـور آبـې راتـه هسـې هـم تـوره بـريخ ده، پـه اور مـې سـيزى او چـې لا بلـه ښځـه دې كـور تـه راشـى لا بـه مې سخت عمر شي.

قبـاد: د خـدائې كارونـه اكثـر د خيـر وى، خـور كېـدا ے شـي چې د بلې ښځې سره ستا عمر ښه شي.

گلـون: ډېـر ودونـه بـه خـان اوكـړى خـو زه بـه د مـور آبـې پـه سترگو كښې ښه رانه شم.

قبـاد: پرېـږده خـور خـان مـه خفـه كـوه . سـتا بـه دا قسـمت وى. خـو چـرې پـه زړه كښـې دا خيـال رانـه ولـې چـې سـتا پـلار مـړ دے. زه سـتا پـلار مـړ يـم. هـن دا واخلـه پنځـوس روپـۍ خپـل ضـرورت پرې د سره كړه او بيا كه دې ضرورت شو، نو جواب وكړه.

گلـون: هلـه سـتا نـه قربـان شـم وروره! روپـۍ د خـان سـر؛

يوسه، اوس به مور آبۍ خبر شي بيا به څه وايم؟

قباد: آخر مور ابۍ تاته زما په پيسو ولې قارېږې، دا خو زما مال دے.

نازو: بی بی بښه واني خانه روپۍ بهرته واخله.

قباد: نازو ته ولاړه نې ته خو ددې خيال ساته کنه.

ګلون: ځکه خو هره ورځ دا غريبه د مور ابۍ پنځه شپږ لوړه سره د بدو ردو خوری، چې زما ملګرتيا کوی.

نازو: پرېږده مړې دا خبرې خوېږے واپس که.

قباد: څه چل دے نازو روپۍ ولې واپس واخلم.

نازو: خانه ته خبر نه نې اوس به بله غوبمه جوړه شی. خو دا روپۍ ليدل او د مور آبۍ نيني کېدل يوخائيے وی اوس به وائی چې ګلون مې تونړئ او کندوان تش کړل، هرڅه ئې خرڅ کړل او بيا دې دروغو ته نې ګوره چې وائی چې روپۍ رالـه رور راکړی.

قباد: څه بښه ده نو چې روپۍ نه اخلې نو بيا چې څه ضرورت کېده. نو ماته وايه. ابۍ او خور تاسو خان تيار کړئ چې ځو، ټانګه مې دريسې راوستې ده.

مور: که خفه کېږې نه خانه نو مونږ به يو دوه ورځې دلته پاتې شو.

ګلون: په ډکو سترګو سره خان بښه وائی ابۍ ځئ د مور آبۍ د سترګو نه به پيروی لاړ شی کنه. ما خو به نه تنګوی کنه

لړه خو به په آرام شم.

قبـاد: ښـه وائـی آبـۍ خـو چـې خـو، چـې دې تـه تکلـف نـه وی.
ته اوښایه ګلون لور دې څنګه ده؟.

ګلون: دا هم زما په شان بدقسمته ده.

قبـاد: او هـو دا خـو بالکـل د مـور پـه شـان ده. خـدائے دې لويـه کړی، څه نوم دې ورله ايښودے دے؟

ګلون: نوم دې غريبې له؟.

قبـاد: عجيبـه خبـره ده خپـل بچـے ورتـه دومـره بـد ښکاريـږی؟ ددې نـوم تسـنيم شـو. انشـاء الله تعـالی دا بـه ډيـره طالعمنـه لـور وی. دا زمـا ډيـره زياتـه خوښـه شـوه، خـور کـه خوښـه دې وی نـو زه نې خپل زوی له غواړم.

ګلـون: هلـه خانـه دا خـو سـتا د زوی د ښـو خـاورې ده، دا خو د هغه نه قربان ده، ته به وائې او زه به انکار کوم، خو...

قبـاد: نـو خـو پکښـې څـه ضـرورت دے؟ آبـۍ هـم ناسـته دهٔ او نـورې دوه خوېنـدې مـې هـم موجـودې دی. آمـين دعـا د خيـر وکړئ.

ګلـون: خانــه دا د يــو بدقســمتې مــور لــور ده، چــرې دا بدقسمته نه وی.

قبـاد: خپـل بچـے پخپلـه سـاتل پکـار دی، ګلـون دا د نـن نـه زما انګور ده.

ګلون: ليکن مور آبۍ به څه وائې.

قباد: زه به د هغې نه تپوس اوکړم، ورشه نازو ته د مورآبۍ نه تپوس اوکړه.

(نازو راغله او د مورآبۍ په خوا کښې اودرېدله او رو غوندې ني ورته د قباد خان خبره وکړه).

مور آبۍ: يا خدايه شکر دے شکر! چې خپله بدقسمته خورزه نې خپل زوی له اوغوښتله. مونږ نې د عذاب نه خلاص کړو، کنه ددې سپېرې سره به مو څه کول، ورته وايه چې ډېره خوشحاله شوه.

قباد خان: ډېر شکر دے، دا خدائے مهرباني اوکړه، تسنيم زما لور ده او زما اينګور شوه، ښه ده آبۍ خان تياره وئ چې څو، زه حجرې ته ورځم چې د اشرف خان نه رخصت واخلم.

(قباد خان حجرې ته راغے او ټوله خبره نې اشرف خان ته اوکړه هغه هم ډېر خوشحاله شو.)

قباد خان: اشرف خانه! مونږه څو رخصتېږو.

اشرف خان: (په کوزو سترګو) شپې ته نه پاتې کېږئ څه.

قباد خان: خم تادی مې ده، مور او خوېندې مې هم څي.

اشرف خان: ښه ده ډېره ښه ده رخصتېږئ نو څئ.

د غرمې د ډوډۍ وخت و دوی د اشرف د کور نه ورې تړی په ټانګه کښې کښناستل او رخصت شول.

ګلون د خپلې ورې بدقسمتې لور سره په سرو سترګو بيا يوازې په قيد کښې پاتې شوه.

زخم

ښه سره غرمه ده، واله د اوبو ډکه بهېږي، نازو خوشحاله
خوشحاله په نظر راځي. د جمعې مبارکه ورځ ده، خلق اودس
کوي، نګهت بي بي ښکلې ريښمينې جامې اچولې دي. د
نرونوکو پنړهې ئې په پښو دي. په سر کښې ئې قطار قطار
ګلونه ښکاري. کله يوځائے ته منډه کړي او کله بل ځائے ته. مور
آبي ترې پوښتنه وکړه نګهت بي بي اودس کوه ناوخته دے بيا
به دې نمونځ قضا شي.

د مور آبي نګهت بي بي ځکه خوښه وه چې دا ورسره سم
وهل کنځل کوي. د دنيا قانون دے، بې وقوف سړي ته زوره ور
وائي او شريف ته کمزورے او کمزورے سړے هر سړي ته بد او
ناکاره په نظر راځي. ګلون غريبه د ځلوښتې اودس ته انتظار
کښې غلې د يو ونې لاندې په زمکه ناسته سوچ کوي.

مـور آبـې: ګـوره نګهـت اودس زر كـوه بيـا بـه خانـان چانـے زر غواړي.

نګهت: دا زه څه د چا مزدوره نه يم.

مـور آبـې: خـدائے دې تـا مـزدوره نـه كـړي. خـو دكـور مـېـرمن خو ئې كنه! كار خو به كول غواړي.

نګهـت:خلـق بـه څلوېښـت څلوېښـت ورځـې پـه كتـونـو كښـې پـه قـلاره پراتـه وى او زه بـه د درسـت كـور مزدوريـانې كـوم لكـه چې آنډيوالـه يـم يـا چرتـه ډمـه شـاخپله درتـه ښـكـارم څـه. زوى دې رابانـدې نكـاح كـړې ده او پـه ډېـرو منتونـو درلـه پـلار دركـړې يـم، په خپله ورځ به كار كوم. د بل چا په ورځ مې د كار حق نشته.

مورآبـې: آخـر خـو مسـلمانه ئـې كنـه هغـه ښځـه نـاجوړه ده او ته كار نه كوې، نو دا به څوك كوى؟

نګهـت: نـاجوړه ده نـو زه څـه اوكـړم. دا مـزدورانې ئـې صـرف زمـا پـه برخـه لـيكلې ده چـې نـاجوړه او كـار نـه شـى كولے. نـو زوى ته دې اووايه چې خان له بل واده اوكړى.

ګلون: خور قارېږه مه د كار به خدائے ډېر ښه ثواب اوكړى.

نګهـت: د غـولې جـارو كـونكې مېـرمن تـه څـوك ئـې چې زمـا سره خبرې كـوې. تـه زمـا د خبـرو شـوې. پـه څلـوېښتې كښـې لكـه د سپى پـه كـټ كښـې پرتـه وې چـا درلـه ډوډۍ هـم نـه دركولـه. اوس روغـه څـه شـوې چـې پـه مـا پـوري لكـه د مچـۍ ونښـتلې. اوس به مې خاوند راشى او ورته به ټول حال اووايم.

ګلـون: قربـان شـم درنـه خـور! مـا غـريبې تـه ګـوره او پـه تـا

پوري نبنتلو ته، خو دا پښتني سې لږ درد کوي، نو سوچ کوم چې اودس اوکړم او که نه، هسې نه چرته قوسر شم او چې جوړه شم که خیر وی نو بیا به ته لکه د مېرمنې ناسته ئې او زه به درله مزدوری کوم. خو اوس کار اوکړه چې مورآبی درنه خفه نه شي.

نګهت: دا مور آبی دې د کله راسې خوښه شوه، چې کار اوکړه چې مور آبی خفه نه شي. ما دې خدائې په کټ کښې کېنه نه وی. په خپله ورځ به کار کوم په خپله ورځ به کوې. زه درته سوالی ښکارېږم څه؟ په ما به زر ورچلوې اوس تاته ګوره خوارې غریبې! ته څوك ئې چې ماته دا خبرې کوې؟

ګلون: که زه خواره غریبه نه وے، نو دې کور ته به ولې راتلم خور!

نګهت: یعنې زه درته هم غریبه ښکارېږم؟.

ګلون: زما څه مجال دے چې تاته غریبه اووایم، خو زه غریبه یم. په خپل قسمت خواره یم.

نګهت: چې ته دا ژبه لرې نو خواره به ئې.

مورآبی: بس که ګلون څه شور دې جوړ کړے دے. بیا دې غوڅون نه کېږي.

نګهت: دا سپی غاپی ته ورته هډو څه وائی نه؟

ګلون: غاپه سپی غاپه! هډو ستړې کېږې نه

نګهت: سپئ به ته ئې او سپئ به دې مور وی.

مورآبی: بس که گلون کنه درته وایم غلې شه!

گلون: عجیبه خبره ده گناه چاته ده او ته قاربږې چاته؟

مورآبی: دا ټول قصور خو ستا دے غلې غلې لگیا ئې هڅو د ادب کولو په چل پوهېږې نه.هغې غریبې درته څه ونیلی دی او که څه ئې اووئ خو چرته یو دوه خبرې به ئې کړې وی. پرېږده.

گلون: بل سړے شل وائی، خو چې زه یوه خبره اوکړم هغه په دې ټول کور کښې نه ځائېږی.

مور آبی: اوس روغه موته ئې، د ځلوښتئ دا مطلب نه دےچې ته په کور کښې په قلاره ناسته ئې. خپل خاوند له کار کوه کنه!

گلون: اصغرخان هم زما رور دےماته د هغه نه ښه ښکارېږی. مورآبی زه به هغه له هم مزدوری کوم.

نگهت: خدایه توبه مې دې وی، خپل وړوکی لېور ته څوك داسې وائی چې هغه مې هم خوښ دے.

گلون: ډېرې سپکې مه وایه نگهت: هغه زما کشر وروړ دے.

نگهت: او کنه چې پلار ئې نه کړې او وروړ ئې نه کړې. نو خپل به ئې په څه کړې؟.

گلون: که زړه دې چوی او که پاتې کېږی خو هغه زما وروړ دےاو زه به ورته وروړ وایم.

نګهت: چې هغه ستا خوبن دےنو زه به خادر په سر کړم اوس به د پلار کره لاړه شم، دا تا څه شرمول راخیستی دی.

مورآبی: ګلون سره شه. ستا د پردی خاوند سره څه کار دے.

نګهت: او کنه داسې رونړه ستا ډېر پیدا کېږی. هغه درله خکه دا دومره خدمتونه کوی، دا چل دے. زه څه خبر وم چې تا پټ غوندې اوونیل چې هغه زما ورور دے

مورآبی: چپ شه نګهت! ته په خپل خاوند دروغ وائې.

نګهت: ته خبر نه نې دا څو ورځې اوشوې چې د کور په طرف نه راښکاره کېږی او نه راته ښه ګوری ما ونیل چې دا سړے څه بدل شوے دے. خو چې څه چل دے. څه خبر وم چې د هغه بله خور پیدا شوې ده.

ګلون: بس که خور هغه خو فرښته ده، ته په ملائیکې پورې دروغ وائې.

نګهت: (په چغه) ګلون! ښځه هرڅه وړی خو د خاوند بله ښځه نه وړی او نه منی.

ګلون: نو تـ خو اوس مورآبی ته وے چې زوی ته دې اووایه چې بله ښځه اوکړی دا زه درته بده ښکارېږم.

نګهت: ته نې خوښه نه نې ځکه مې ورته ونیل.

ګلون: شکر دے چې ته د خپل خاوند خوښه ئې نو...

نګهت: او کنه زما د خاوند زه ډېره خوښه یمه، زه ستا په

شان سخا پسخا او بېکاره یم څه!

ګلون: نو تا خو اوس ونیل چې هلوو بنه راته نه ګوري.

نګهت: خواري خوشکې تا دا دومره خبري د چا نه زده کړی دي، اودرېږه چې دا سنړي درنه اوباسم، روغه موټه به شي.

نازو: مکوه بی بی! دا څه کوي؟ ناجوړه ښځه ده؟ او په غېږ کښې ئې وړره وړه لور ده، هلوو ترس دې نه راخي؟

نګهت: مهربزے دا خو ستا کارونه دي اودرېږه چې تا مخکښې نیمه کړم نو..

نازو: زه خو مزدوره یم. هرڅه چې کوې لیکن هغه خو د کور مېرمن ده!

نګهت: هن! د کور مېرمن! د څه شي مېرمن؟

نازو: د خپل خاوند ښځه او بیا ستا مشره یور ده دومره رحم دریکښې نشته؟

نګهت: اودرېږه ته، رحم به درته اوس اوښایم

(نګهت د یو بلا په شان په ګلون رامنده کړه. مور آبی ولاړه ده او ښه ورته پته ده، چې ګناه چاته ده. خو د هغې هم قدرت په زړه جرندې وهلی دی او داسې سنګین زړه ئې ورله ورکړے دے، چې د بل هیڅ هم نشته. خدائے خبر چې فرشته صفت ګلون ئې ولې د سر دشمنه ده او بدخویه نګهت ئې د زړه آرام او خوشحالی ده. دې ګلون د څنړو نه اونیوله. خوا ته ئې واله بهېرې، دواړه یورانے په جنګ شوې او وړوکې تسینم ولې ته

ارتاو شوه. هلېو د چا خيال ورته اونه شو، خوابنې، انګور په دوه تنه ناجوړه بې ګناه ګلون داسې اووهله، چې بې خانه په زمکه پرېوته. جنګ خور شو، نګهت څادر په سر د کور نه اووتله او د پلار د کور مخه ئې اونيوه.

نازو: هلئ هغه تسنيم بی بی څه شوه، هغه خو نشته.

ګلون: (د غريو ډکه واني) نازو پريږده چې چرته مړه شی، که ددې زما په شان قسمت وی، خو مرګ ورله پکار دے.

نازو: خدائے دې نه کړی بی بی، ستا خو دا يوه لور په سترګو کښې نه غړېږی نور څه دی؟

ګلون: ښه ده چې زوی مې نه دے شوے

نازو: کنه خلقو به وژلې وې.

ګلون: ... څه جوړ تسنيم ولې ته پرېوتلې وه.

نازو: د کور نه ... قه واله په مخه رواخيسته او د کلی نه

۱ لرې بهر يو جاخ ته رااورسېده. څه ګوری چې وړوکې تسنيم د خندا ډکه خوله جاخ ته انبتی ده او خپل دواړه واړه لاسونه ئې په دعاء د خپلې ... په حق کښې اوچت کړی دی. نازو په منډه تسنيم راواخيسته او ... ئې:

نازو: هله بی بی اوحده ... ښکلې بی بی ده! مور دې جوړه ده سر ئې نه دے مات شوے. ليکن نه ئې مور جوړه وه او نه تسنيم اوخندل. ولې چې په ډکه واله کښې دومره اوږده بهېدلې وړه جينئ څنګه ژوندئ پاتې کېدے شی؟ نازو مړه لور په وينو کښې پرتې مور ته په خوا کښې اوغورځوله او په ژړا

شوه.

ګلون: خير دے نازو څه چل دے؟

نازو: هېڅ چل نشته بي بي خو، بي بي خو...

ګلون: هن! تسنيم مړه ده؟

نازو: او بي بي تسنيم په واله کښې مړه ده.

ګلون: شکر دے خدايه دا دې راباندې ډېر لوئی رحم اوکه. ددې آفت نه خو دې دمه کړم. ما غريبې په دنيا کښې څه خوشحالی ليدلې وه چې لا دا دې هم پيدا کړې وه، خدايه ډېر ښه دې اوکړل، ډېر ښه دې اوکړل.

نازو: بي بي دا ته څه وائې؟ په خپل اولاد خوشحالېږې؟

ګلون: د اولاد سخته ليدل نازو ډېر ګران کار دے. مرګ ئې پرده ښه ده. د خلقو د نظر نه خو به اوخم کنه.

ناڅاپه د ګلونو د سترګو نه غبرګې اوښکې روانې شوې. په سپين مرمری او ښکلی مخ ئې دا اوښکې داسې ځلېدې لکه چې د شيشې په ګلاس بهر طرف ته اوبه روانې وی. مجال ئې څه و چې په زوره ئې ژړلی وے. تر ډېره وخته پورې غريو نيولې وه، مری به ئې لمده شوه. زړه به ئې ډک شو، چې چغه اوباسی. او په زوره اوژاړی. خو څوک به ئې فرياد واوری او څوک به ورسره اوژاړی. ټول خلق د مور آبی د وېرې چپ ولاړ دی. يوه شيبه اوشوه، يو بدقسمتې مور. يو بدنصيبې اينګور په خپل حال پټ پټ د ځان سره ډېر اوژړل، چې يا خدايه دا څه آفت دې په ما نازل کړے دے د سرنه مې وينې بهېږی. سترګې

مې ژاړې، د سر وینښته رانه ولې یوړل. پښتنۍ مې ماتې دي او پنډۍ مې دردونه کوي. چاته اوژاړم. چاته فریاد اوکړم.؟ هېڅوك مې په غم شریك نشته ناڅاپي مور آبی راغله.

مورآبی: د مېړاتې لوري زما اینګور دې د کور نه اوشړله؟

ګلون: ابی تسنیم مړه شوه!

مورآبی: ډېر ښه اوشو چې ته ورسره مړه وې نو!

ګلون: ډېر ښه به شوي وو که مړه وې نو.

مورآبی: زما سره خوله مه کږوه سپۍ! خو اوس به مې زامنو له جواب څوك ورکوي؟ چې ښځه څه شوه.

ګلون: مورآبی زما څه خطاء ده، وهلې نې زه یم. لور هم زما مړه ده، ناجوړه هم زه یم او د کوره هغه وتلې ده. ددې به زه څه جواب ورکړم، خو قدرت ستاسو مجرمه کړې یم. چې څه کوئ ستاسو اختیار دے.

مورآبی: په دې خبرو نه خلاصېږې. دا د خاندان بې عزتی دې زما په خیال ډېره خوښه ده

ګلون: مورآبی! زه خو ستا لور یم. زه به څنګه د خندان بې عزتي برداشت کړم. خو هغه په خپله...

مورآبی: چپ شه د متیزې لورې! زما د حیا ډکه اینګور دې بې حیا کړه. نه پوهېږم چې څه چل دې پرې کړے دے. خاوند ورته نه ګوری هر وخت وریوري اینښتے وی. خو واوره ته به اوس هم په دې ساعت د خپل سپی قباد کره ځې، چې

زما کشره اېنگور په کور نه وی. نو ته به هم نه نې. قباد خو ستا ډېر عزت کوي، خو د بل په کور ګورم کنه چې تاته ګوري او کنه! اوس دې دے تا اوساتي. شابه پاڅه ځادر پسر کړه او دکوره رخصتېږه.

ګلون: مورآبې ته زما مور ئې. زه به په دې حال څنګه د هغه کره لاړه شم؟

مورآبې: هرڅنګه چې وی خو ځې به پرېږدم دې نه!

ګلون: زمونږ په خاندان کښې تراوسه څوك د كور نه وتلى نه دى، نو زه به څنګه اوځمه؟ هرڅه چې زاسره کوې. دلته ب کوې او زه د کوره اوځم نه. مړه مې کړه مورآبې! چې ددې ژوند نه خلاصه شم. خو د خپل خاندان بې عزتي نه شم کولے

مورآبې: هن! خون زه په غاړه کړم؟ زه دې مړه کړم؟ زه درته وايم چې زوے مې خبر نه شي کنه رشتيا به دې په ټوپك اوولي.

ګلون: ټوپك نه په توپ کښې به واولوزم خو د كور دا عزت به انشاء الله تعالى په خپلو وينو ټينګ کړم او د خپل پلار او ورور عزت به هېڅکله خراب نه کړم

مورآبې: ښه دا اوس سه ماته قبادے او کاوسے ښودې؟ زه د قبادی او کاوسی څه پرواه ساتم.زما خو دا سې زامن دی چې زمری دی زمری. د قباد څه مجال دے چې ستا ګټه به اوکړی او ددې خبرې سره بيا مورآبې لوړ په لاس اودربدله او يو څو ګذاره ئې په مړه سپئ لکه ډېران په سر اوکړل. نه د هغې طرفه

ګـذار و. نــه خبـره، سـتړي شـوه قـلاره شـوه، نـازو غريبـه چـې تراوسـه غلـې ناسـته خانلـه نـې اوښکـې تويـولې د بـی بـی خوال راغله.

نـازو: بـی بـی! مورآبـی نـن ډېـره قـار ده، کـه دې خوښـه وی نـو چې د قباد خان کره خو.

ګلون: نازو! څنګه به لاړه شم. دا کور څنګه سرتور پرېږدم.

نـازو: دا څـه کـور خـو نـه دے ګـور دے، تـه پـه دې کښـې هـم عمر تېروې، هرڅه چې کېږی. خو څه چې څو.

ګلـون: تـه ناپوهـه ئـې نـازو! زمـا د کـوره وتـل دی او اوس بـه مورآبـی خپـل زامـن خبـر کـړی چـې دا د کـوره اووتلـه، غلـې خـو پـه دې ده چـې کشـره اينګـور ئـې خوښـه ده او هغـه د کـوره وتلـې ده. زما راز به هېڅکله پټ نه ساتی.

نازو: نه دې ساتی خانان به پخپله يوه ورځ خبر شی.

ګلـون: کـه خبـر شـی نـو څـه بـه اوکـړی، زمـا د خاونـد غوږونـه خـو مـور داسـې ډك کـړی دی چـې لېونـے کـړے ئـې دے. پـاتې اصـغرخان شـو. کـه اوس هغـه سـره خبـرې کـوم، نـو هـم راپانـدې نګهـت او هـم مـور ئـې اعتـراض کـوی او بـدنامی راپانـدې تـړی. خدايـه زمـا توبـه ده، خدايـه چـې دا څنګـه مـور ده ددې خـو زړه پـه سـينه کښـې نشـته. ګتـه ده. زمونـږ دا قسـمت و. څـوك مـزې کوی او څوك په وينو کښې رغړی رارغړی.

نـازو: هلئـے بـی بـی! سـتا خـو د سر نـه داسـې ويـنې بهېـږی. سر دې مات شوے دے.

ګلون: ماتېږي به نازو څه پرې اوکړم.

نـازو: کـه دې خوښـه وی چـې ما سـنیم پـه اورنـړی نـې درلـه اوتړم.

ګلـون: ښـه ده کـنه سـر حـو بـه رالـه اوتـړې خـو دا نـور زخمونـه به څه کوې؟

نازو: دا وینه به بنده کړو نور به خدائ ته حواله کړو.

ګلـون: (ډېـره ښـه ده نـازو! ونـې تـړه) نـازو یـوه خبـره درتـه کـوم، زما پـه دې دنیـا کښـې سـتا نـه سـوا هـڅوك پـه غـم شـریك نشـته دے. هسـې نـه چـې زمـا پـه سـر درتـه غـاو جـوړ سـی ... د کمزې نه اوخه! اوس به مورآبی راشی او دا کمخئ به درنه اوباسی!

نـازو: زه خـو نـې هغـه بلـه ورځ رخصـت کـړې وم، خـو سـتا دپـاره پـاتې شـوم، پـه دې نوکونـو بـا مـې مېخونـه تـك وهـی، وبـه نه وځم، که ته ځې، نو ستا سره به که خبر وی لاړه شم.

د مابنـام وخـت دے، تـوره تیـاره شـروع کېـدونکې ده، د ګلـون کـټ کښـې یـو سـخا پـوزے پـروت دے یو یخـه یخـه هـوا الـوځی، ددې زخمونـو نـه نـرئ نـرئ وینـه څـاځ، خـو خاموشـه ده بالکـل غـږ نـه کـوی. هسـې نـه چـې شـر ترېنـه جـوړ شـی، نـو غـریبې هسـې پـه زړه او پـه خـولې جرنـدې وهلـی دی. څـه چـې ددې پـه قسـمت وی هغـه بـه وررسـی. اشـرف خـان د ښکـار نـه راغـے. ټوپـك نـې پـه لاس دے او غـټ بوټـان نـې پـه پښـو دی، مورآبـی سـره څمڅـئ پـه لاس ده پـه زوره زوره خبـرې کـوی او د کنځلـو خـتم نـې شـروع کـړے دے.

کار کوي.

مورآبی: ولې به قار نه یم، چې...

اشرف خان: نګهت څه شوه؟

مورآبی: دلته به چرته ناسته وی نو...

اشرف خان: نو ته پخپله بیا ځنګ کار کوې، ورشه نګهت ته اواز اوکړه.

مورآبی: نه شم! اوس مې پخپله شروع کړې ده په خپله به ئې کوم.

اشرف خان په زوره زوره دا مې آواز اوکړ:

نګهت، نګهت اے نګهت لیکن چا بدلې آواز ورنه کړ. هلته غریبه زخمی ګلون د یرې د کټ لاندې وتله چې یا لویه خدایه څه چل به کیږی.

مورآبی: اوس نعرې مه وهه وتلې بنکار بیا په لاس نه راځی.

اشرف: مور ته په ډاګه خبرې ولې نه کوې؟

مور: زه به څه وایم بچیه! ستا به دا قسمت وو، زما خو ستا ښځې ته ډېره طمعه وه خو...

اشرف: آخر چل څه دے؟ رښتیا حال اووایه، چې زه خو خبر شم، چا جنګ کړے دے څه؟

مورآبی: دا مې ارمان دے چې خان له دې بل واده اوکړې

نو...

اشرف: (په زوره) ګلون یا ګلون. څه شوه دا د خر لور چرته پټه شوې ده دا نوره نه قلاربږي، ودرېږه چې سینه نې په ټوپک سوري کړم، چې سړه شي، څه شوه ګلون!

مورآبي: اوس سوړ شه دا هرڅه په وخت کېږي، وخت د سره چې سړې څوك په لارې نه کړي، نو وروستو نه په لار کېږي.

اشرف خان ناخبره د غصې نه ډك و، راغې او ګلون غریبه نې د کټ د لاندې نه رااوښکله. یو څو کونداغونه نې ورله په ملا رارتاو کړه او یو څو لتې نې اووهله: د بې باکه لور چې په دې خاندان کښې دې ګذاره نه کېږي، نو څه کنه د خپل بې غېرته قباد کره ولې نه څې؟ ګورې چې د ډوډۍ خانې دې پکښې نشته که؟ شابه تیاربږه نور دې په دې کور کښې خانې نشته، او که چرې بیا دې ددې کور نوم په خوله واخیست. نو په مرګ به دې سړه کړم.

اشرف خان د ډېرو کنځلو وهلو نه پس باهر راووت، حجرې ته د قهره ډك راغلې و. "هلکه یارې ماما شته کنه؟"

یارې: او جی او جی زه ناست یم.

اشرف: څه ورځه دغه د سپې لور د قباد خنزیر کره بوځه او ورته وایه چې دا خور دې سمبال کړه. که بیا په دې طرف ستاسو د کور څوك ښکاره شو. نو غار غار به ئې کړم.

یارې ماما دروازې له راغې او مورابي ګلون د پرهرونو ډکه

وړې ترې د کوره په تورمابنام پیدل رخصت کړه.

ګلون: ماما ته ولاړ ئې خه چې خو.

یـــارے: څـــه دی بچــی ســـتا خـــو آواز څـــه نـــاجوړه غونـــدې معلومېږی.

ګلـون: ماما تـه ماتـه د خپـل پـلار غونـدې ښکـارې، هیڅ چل نشـتـه دے. دا خـو کـور دےنـو داسـې واقعـات پکښــې راځـی، نـو خان قار دے انشاء الله تعالی سبا به بیا خوشحاله شی.

یارے: ماته هرڅه معلوم دی بی بی، زه د ټولو نه خبر یم.

ګلـون: نـه مامـا تاتـه بـه چـا دروغ ونیلـی وی. قصـور زمـا وو مـا غلطـه خبـره کـړې وه. خـدائے دې زمـا دا ژبـه چـاړې کـړی. داسـې بـې واکـه ده وئ پـه سـر کښـې مـې سـړیکه شـوه، وئ پښـه مـې ماتـه شـوه. مامـا دا ټـول زمـا خپـل عمـل دے، چـې ماتـه رارسـېږی. کنـه مـور آبـې هـم ډېـره ښـه ښځـه ده او د نګهـت سـره هـم ګـوزاره کېـږی، خـو کـه زمـا دا ژبـه مېراتـه بنـده وے، نـو هرڅه به روغ رمټ وو.

یـــارے: افســـوس پـــه دې خبـــره دےچـــې هرڅـــه پـــه تـــا تېرېـــږی او ستا ژبه بنده ده هیڅ نه وائی.

ګلـــون: مامـــا ژبـــه کلـــه بـــده ده قســـمت بنـــد دے، وئ رایـــاد شـــو هغه وړه جینئ خو رانه پاتې شوه. خو خه وی به نو.

یـــارے: نـــه بـــی بـــی چـــې ورشـــم او رائـــې وړم تـــه دا خائـــے کښـــې لږ تیکاو شه.

ګلـــون: څـــه بـــه راوړې مامـــا د مـــړو او د ژونـــدو ګـــذاره نـــه

کېږي، هغه خو مړه ده تراوسه پورې چا دا غږ نه و کړې چې تسنیم اوسپارې، ښه ده دا به د خدائے خوښه وي.

یارے: ولې بی بی وړه تسنیم په حق رسیدلې ده؟

گلون: او ماما سحر زمونږ په جنګ کښې زما د لاس نه ولې ته اوخوېدله او بیا زه هډو خبر شوے نه یم. نازو راله مړه تسنیم راوړه.

یارے: د غټو خلقو غټ زړونه وي بی بی تا د خاندان د عزت دپاره څومره غټه قرباني ورکړه.

گلون: ماما! ما هېڅ قرباني نه ده کړې زما خپل تقدیر داسې دے،وئ خدایه مړه شومه دا ښښې مې هډو خې نه، دا ملا مې د بره درد کوي.

یارے: گلون ته زما لور نې او زه دې پلار یم کنه؟

گلون: ماما زه هېڅ ته پلار او مور نه شم وئیلے.

یارے: ولې بی بی.

گلون: زما داسې نصیب دے که چاته مې خپل اووے نو هغه به تالااو ورك شي.

یارے: پرېږده دا خبرې خو زما دا څادر واخله او خپل ځان تول اوتړه.

گلون: څه یوځائے نه دے ماما چې زه نې وتړم.

یارے: څادر به درله زه رینښې رینښې کړم او چې څومره دې پکارېږي په هغې تړل کوه.

دوی پــوره لاړ وهلــې وه، ســتوری ښکاربــدل بــی بــی خپــل ښکــاره ښکــاره زخمونــه د خپــل نــوکر چې پــلار نــې ورتــه ویلــی وو. پــه څــادر اوتــړل او بیــا روان شــول. د چرګــو د بــانګ وخــت و، دوی د قبــاد خــان کلــی تــه اورســېدل. یــارے مامــا مخکښــې او ګلــون بــی بــی پــرې وریســې ده. پــه حجــره کښــې یــاری مامــا تپــوس اوکــړ. هلکه څوکیدار څوك شته کنه؟ څوك نې تورګل نې که؟

یارے: تورګله یاره پاڅه کنه بی بی راغلې ده؟

تورګــل: هلکــه یاریــه! تــه پــه دا وخــت څــه کــوې؟ ښــه ده چــې راغلې ډېره موده پس مې اولیدې. دا پــه تــا څــه شــوی دی. څــادر دررســه نشــته او تــه خــو پــوره بــوډا شــوے نــې. اوس زوړ شــوې ښــه، د خوانۍ هغه مزه دې ورکه شوه.

یـــارے: پربــــږده تورګلـــه! دا د خبـــرو وخـــت نـــه دے. دروازه اوډبوه چې څوك بهر راشي.

تورګل: خیر دے څوك مړه خو نه دی؟

یــارے: نــه نــه بالکــل خیــر دے، خــو زه او ګلــون بــی بــی راغلــی یو.

تورګــل: شــکر دے شــکر دے بــی بــی راغلــه، ډېــره ښــه ښخــه ده یاریــه زمونــږ پــه مخکښــې وړه لویــه شــوې ده، اوس اوس مــې د هغــې هغــه نیــك او ښــه کارونــه پــه ســر کښــې پراتــه دی. خوشــحاله بــه وی کنــه اوربــدلی مــې دی چــې لــور نــې هــم شــوې ده زه اوس بــه نې لور قلاره ووکنه!

یارے: خامخا وخت ضائع کوې کنه، ورشه تادی اوکړه.

تورګـل ور اوډبـه وه مـزدوره رابهـر شـوه، د بـی بـی سـره نـې
سترګې اولګېدلې او په منډه کور ته لاړه.

مـزدوره: کالـه کـوره پـاڅئ ګلـون بـی بـی راغلې ده. هلـه تـادی کـوئ، ګلـون د زخمونـو نـه چـور چـور ده، خپـل کـور تـه لاړه. چـې تيـاره خـوره شـوه او رڼـا شـوه، نـو ټـول خلـق راغونـډ شـول او مـور ئې پـه کـټ کښې پرتـه پـه سـوچ شـوه." خدايـه خيـر څـه چـل اوشـو چـې پـه دې وخـت ناڅـاپې مـې لـور راغلـه. هلئـې زمـا د خـوارې خدايه دا څه وشو؟.

خـوابنې بـلا بـه ورسـره بيـا جـنګ کـړے وی، يـو نـې زوی يـو آفـت دے، د سـيلاب لـور ده چـې کـوم طـرف تـه نـې فکـر شـی نـو هغـه لکـه د هـرګلئ تالـه تـرغم کـړی، خدايـه خيـر چـې ګلـون پـه دې وخت څله راغله" نـازړه غونـدې د دکـټ نـه راپورتـه شـوه، غـږ نـې اوکړ.

روزون: ګلون يا ګلون! ستا نه زار شم خير دے؟

ګلون: او آبې خير دے راغلم نو...

روزون: پـه دې وخـت او ناڅـاپې سـتا د راتلـو څـه وجـه ده.
ورور خو دې درپسې هم څوك نه دی درلېږلی.

ګلون: خو بس زړه مې رامات شو نو راغلم.

روزون: بـد دې اوکـړه بچـې معلومېـږی داسـې چـې د خـوابنې نه بې رضا راغلې ئې.

ګلون: نه آبې مور آبې خو ډېر په خوشحالی اجازت راکړ.

روزون: نو بيا به د خاوند نه پټه راغلې ئې؟

گلـون: نـه هغـه هـم رخصـت راکـړ، او يـارے مامـا نـې راسـره رااولېږلو.

روزون: تسنيم کوم خائې ده اوده ده که؟

د نسـميم د نـوم اورېـدو سـره گلـون غريـو اونيولـه او مـور تـه ورترغـاړه وتلـه، مـور نـې جوختـه پـه خـوا پـورې اونيـوه او سـلگۍ نـې اووهلـې "زمـا د غريبـۍ خدايـه زمـا قسـمت دې ولـې داسـې کـړے دے، اخـر پـه دومـره خلقـو کښـې دا کـور يـوازې زماپـه قسمت کښې ليك وه".

روزون: بچی: دا خو ټوله ترلې ترلې نې څه چل دے.

گلـون خپـل ټـول حـالات وربيـان کـړل، ورنـدار او مـور نـې پـه رټـو رټـو اوژړل، قبـاد خـان نـې څنگ لـه راغـے او پـه ښائيسـته مـخ نې يو څو اوښکې توئي شوې.

قبـاد : خـور خفـه کېـږه مـه دا بـه سـتا نصيب و کنـه. زمـا تـره خـو ډېر زيات ستا په ورکولو خوشحاله و.

گلـون: نـه وروره د چـا قصـور نـه دےنـو د چانـه بـه خفـه شـم، د خپل خدائے نه گېله نه شم کولے او بل څوك د گېلې نشته.

قبـاد : هغـه کـور او دا سـتا يـو شـان کورونـه دی، چـې مونـږ لـه خـدائے پـاك خـوراك لـه څـه راکـوی، هغـه بـه تـه خـورې او زه څـه دومـره کمـزورے نـه يـم لکـه چـې اشـرف خـان تـه ښکـاره شـوے يـم، تاتـه نـې څـادر پـه سـر کـړے دےاو رارخصـت کـړې ئـې، پـه سـترگو به دريسې روند شی او واپس به دې بونه ځی.

گلـون: تـه زمـا ورور نـه نـې خـو ماتـه د پـلار پـه شـان

ښکارېږي، زه خپل ورور د خپل سر په ډنډه کښې نه منډم، چې کله هغوی څوك رااولېږی، ورسره به ځم.

قباد: ګلون دا غلطه خبره ده، دواړه طرف ته ناکام پکار وی، د يو لاس نه پړق نه خېژی.

ګلون: د سترګو توره وروره هرڅه چې کېږی، خو د قسمت سره جنګ نه کېږی، زه به انشاء الله تعالی چې ډېر زر خپل کور ته واپس شم.

قباد: ته هم پاګله غوندې نې، هلته درته څوك د سپی په سترګه نه ګوری او ته هر وخت وائې زما کور دے او زما کور دےدا خو ګور دے، هلته به څوك لاړ شی.

ګلون: هم دغه کور زما په نصيب دےاو زه به ورله ځم.

بيا ګلون د تسنيم قصه او د نګهت د وتلو واقعه خپل ورور ته هم بيان کړه. قباد خان د تسنيم په مرګ ډېر زيات خفه شو او آخر ئې خپلې خور لـه تسلی ورکړه. چې خفه کېږه مه بچې، ځاروی د هغه خلق مری چې د چا وی، چې نه وی نو څه به مړه شی.

ګلون: مالـه ژړا په دې راځی چې ډېره په بې آرزۍ کښې مړه شوه او لاګوره چې سپارلے به ئې وی او که نه؟

قباد خان: ولې مور آبی نه وه څه؟

ګلون: هرڅه ډېر وو او هرڅه وو، خو زما د لور دپاره پکښې هېڅ هم نه وو. قيامت و. قيامت. زما د راتلو پورې زما په خوا کښې پرته وه، بيا ترې نه يم خبره شوې، چې څه چل

به شوی وی.

قباد: ته خفه کېږه مه، چې څه وو هغه رااوشو اوس څه! په زخمونو دې دارو اوتړه او خان ګرم کړه چې ښه شې، سبا به انشاءالله تعالی هرڅه ټيك ټاك کړو.

"سحر وختي خلق راپاڅېدل، ګلون د سفر سترې ستومانه او د وهلو کنځلو زېلې لاد کټ نه پاڅېدلې نه وه، خلقو پرې هم خان نانګاره کړ، پرېږده چې پرته وی. غريبه ده. همزولې ورله پخبر له راغلې، ليکن اوسه پورې ورسره هېڅوك نه وو ملاو شوی. د کور خلقو چائې اوڅکله، مېلمنو ته ئې هم ورکړه، نمر ښه اوچت راغې او ګلون بی بی راپاڅېده، سترګې ئې اوغړولې، ګنړ خلق ئې د خان نه چاپېره اوليدل. د خپل خدائې شکر ئې اوويست، چې خدايه د څه زندان نه دې راخلاصه کړم. دا خو جت دے جنت، بختورو تاسو داسې په خوشحالو او آرام کښې يئ او زه مو دغې تنور ته غورځولې يم، زه به تاسو چرته هم اونه بښم. ناڅاپه نازو رامخامخ شوه".

ګلون: راځه نازوراځه څنګه راغلې؟

نازو: سحر مې خلقو ته چائې ورکړ او راپته شوم.

ګلون: مور آبی ښه وه؟

نازو: ورکه که مور آبی ته لاد هغې تپوس کوې.

ګلون: نامردې! داسې قار شوې دا ولې؟

نازو: قارېږم به نه خان ته نه ګورې ستا سره ئې څه چل کړے دے، ته لا په دې کښې هم د هغې تپوس کوې، چې مور

آبي څنګه ده؟ الله پاك دې اصغر خان له ډېر شته د حلالو ورکړي، چې په نيمه شپه کور ته راغے. تپوس ئې رانه اوکړ، ورندار څه شوه او تسنيم څنګه ده؟ ما ورته قصه بيان کړه. په غتېو غتېو ئې اوژړل او خپلې مور ته ئې بدې ردې هم ډېرې اوونيلې، چې دا دې څه چل اوکړ. خو مورآبي هغه شان تروره بريخ کېده او ورته ئې اووې: مشر ورور دې غېرتي دی، په تا کښې هډو غېرت نشته. دغه دے ستا د ښځې سره ئې جنګ وکړ او هغه ئې د پلار کره اوزغلوله، که په تا کښې غېرت وے، نو هډو د هغې نوم به دې په خولې نه وے اخيستلے. اصغر خان ورته نور هم ډېر بد رد وويل چې ته هم عجيبه مور ئې د خپلو زامنو شرم د خپله لاسه کوې دا د څه چل اوکړه. زما ښځه دې هم د کوره ووېستله او ورندار هم لاړه. د کلي خلق به څه وائي. د مور او د زوی جنګ تر ډېره وخته پورې و. بيا ئې خلق رااووېستل، قبر ئې اوکنسته او ډېر په عزت ئې تسنيم بی بی اوسپارله. مور آبي ته ئې وے داسې ډنډه دې اولړله چې ستومانه به شې، چې څه وخت تېر شو، نو د کوره دلګيره اووتلو.

ګلون: بيا ئې نور څه ونه وے؟ زما ورور ډېر ښه سړے دے، الله پاك دې ورله برکت ورکړي.

نازو: نور ئې هېڅ اونه وے. زما ورور ډېر ښه سړے دے، الله پاك دې ورله برکت ورکړي.

نازو: نور يې هېڅ اونه وے، خو پټ غونډې د خان سره لګيا و، چې زما ورور هم څه ته ګوری نه، خو د مور هره يوه

خبره منی. کـه ده ددې دومره نـه اوربدلے، نـو اوس بـه دا ډنـډه ولـې جوړبـده او زمـا ښځـه بـه هـم چـرې وتلـې نـه وے. زه اوس ورسره ګورم.

ګلـون: خـدائے دې خیـر کـړی، خـان پـه رشـتیا قـار نـه شـی او د نګهت خونی هم ناکاره دے څه شر جوړ نه شی!

نـازو: زمـا هـم دا خیـال دے، چـې هغـه ډېـر پـه بـدو سـترګو وتلې وه خدائے دې خیر کړی.

دوئ دواړه بیـا پـه څـه خبـرو مشـغولې شـوې او پټـې پټـې لګیـا وې.

ګلون: ډېر به قار و کنه اصغر خان نازو؟

نازو: داسې قار و، لکه د وریجو کټوئ، چې خوټ کېږی.

ګلون: او موراَبی. ورته د نګهت هېڅ هم اونه وئیل؟.

نازو: بغیر د بې غېرته نه ئې ورته هېڅ نه دی وئیلی.

ګلـون: زمـا دې توبـه شـی داسـې ښځـه ب اوس چرتـه پیـدا کېږی، مونږ څه کړی په خپل اولاد ئې هم ترس او رحم نه راځی.

نـازو: کـه پـه خپـل اولاد ئـې تـرس وے، نـو تسـنیم بـی بـی بـه دې یوې ورځې نه بلې ورځې ته ولې په کټ کښې مړه پاتې کېده.

ګلـون: ورکـه کـړه تسـنیم خـو زمـا ورور اصـغر ئـې پـه جـنګ واړولو.

نازو: څه په جنګ، بی بی دا ته څه وائې؟.

ګلـون: تـه نـه پوهېـږې نـازو، د پښتـو خـومره غلـط او ناکـاره

رواجونـه دی او هغـه تـه پتـه لګېـدلې ده، چې زمـا ښخـه پـه خپلـه زمـا د کـوره وتلـې ده، خـدائے دې ورتـه خیـر کـړی، وړوکـے هلـك دے، چرته د کم عقلئ نه کار وانخلی.

راځـه نـازو، ناوختـه دے چـې ډوډی اوخـورو بيـا بـه خبـرې کوو، چې څه کېږی، هغه د قسمت کار دے.

❋ ❋ ❋

اسلم خان

ځانے لرې و او نګهت پیدل په لاره یواځې د پلار کره روانه وه، سترګې نې وچې کلکې وې، نه ورله ژړا ورتله او نه خفه وه. البته په سوچ کښې ضرور وه چې غلطی مې اوکړه، یور خو مې هډو څه ویلی نه وو او داسې په معمولی خبره د کوره رااووتلم، چوړ د شرم وخت مې راغے. الله دې زمونږ دا خوابنې مېراته کړی، که زه دے نازبینه نه وے عادت کړے. نو اوس به راته دا مشکلات نه وو. ګورم چې وروز اسلم خان به مې ملګرتیا اوکړی او که نه؟ هسې نه چې هغه مې هم د کوره اوباسی او راته اووائی چې دا د پښتو قول او وعده ده څه ورځه د خاوند کره، اوس به څنګ د خاوند کره ورشم. زه هم د پښتون پلار لور یم، څه جولهه خو نه یم چې کله به رااوځم او کله به بیا ورځم. خو که ورور مې راله ډاډ رانه کړ، نو بل خوا

به تري نه اوخم، ليكن د اصغرى كره خو به به قرآن پښه هم واپس نكړم. آخر زما لوظ او اراده خو څه معنى لري. چې داسې خان پخپله سپك كړم، نو يور به مې راباندې هر وخت غېږې كوزېږى او د خوابنې په نظر به هم سپكه او وركه شم. هرڅه چې مې په قسمت وو، اوشول، ليكن بېرته به چرته هم د اصغر خان كره لاړه نه شم او ښخوالى به نې اونه كړم. په ما د چا زور دے څه؟. زه به په ډاګه اووايم چې زما دا خاوند زما نه دے خوښ نه ئې اخلم، دا خو زما مرضى ده، دوى خوار و خوشكو ته اوګوره او د اسلم خان خور غوښتلو ته ګوره.

اسلم خان هم د خپل خور په شان بد دماغه او ګنده ذهن سړے و، خوان و، د پلار ورته ډېر جائيداد پاتې شوے و. د خانۍ په نشه كښې مست وۀ. د مازيګر د چكر په وخت به پسې نولس شل غوګين روان و. د سپوږۍ ډكې پټې په غاړه وې او د نوكرانو لباس ئې بلكل بدل و، د دنيا نور خلق ورته بالكل لكه د ماشى ښكاره كېدل او خپل تره ئې ژوندے و. خو ده به ورته هډو كتل هم نه، چې دا څوك دے او څوك نه دے. بدمغزه دومره و، چې چا به ورته مخكښې خبره اوړه، نو بيا هډو د تپوس ماده پكښې نه وه. ماښام نزدې و نګهت ستړې ستومانه بك يواځې په تياره كښې كلى ته راننوتله، خلق حېران شو چې بغير د جواب نه نګهت بى بى څنګه دلته راغله. د كور په دروازه رادننه شوه او چغې ئې كړې په زوره زوره ئې ژړل چې تباه شوم، خلقو مې شرم اوكړه، خوابنې او يور راپسې كت يو كړه او د كوره ئې رااوويستلم. لږ وخت پس اسلم خان كور ته

راغے، د خپلې مېلمنې خور نه خبر شوےو، کور ته راغے چې تپوس اوکړي چې نګهت څنګه راغله.

اسلم: پخير خور بخير څنګه دلته راغلې، ما خو درپسې څوك نه دی درلېږلی.

نګهت: خوږه وروره ستا نه قربان شم خلق رشتيا وايي که چرګې ګرځي ګرځي خو ځائے دې کنډول دے، آخر چې ردۍ شوم، او خلقو ته بده ښکاره شوم، نو دا مې د راتلو ځائے و.

اسلم خان: پوه نه شوم ستا څه مطلب دے؟

نګهت: اصغری د کوره رااووېستم.

اسلم: د اصغر څه مجال دے چې تا به د کوره راوباسي. دے نه دے خبر چې ته د اسلم خان خور ئې.

نګهت: ښه مې ورته بار بار ووئيل چې خلقه ما د کوره مه اوباسې، زه د خپل خاندان بې عزتي نه شم زغملے، ستاسو کورمه د وتلو عادت ده، خو زمونږ په خاندان کښې تراوسه څوك نه دی وتلی. اسلم خان چې ددې دا خبره واورېدله، نو سترګې ئې ښکته شوې، ځکه چې ده ته هغه زمانه رایاده شوه. کله چې دده مور هم داسې په خپله مرضۍ د کوره وتلې وه او بيا د شرم ډکه کور ته راغله. يو سوړ اسويلے اسلم خان اوکړ، مرۍ ئې وچه شوه او د قاره سور شو.

اسلم: ګوره نګهت د هغوی هم ښه خانداني حيثيت دے که اوس چرې ګناه تاته وی نو بيا؟

نګهت: عجيبه خبره ده، زما پېنځې پولۍ شوی دی او ځ

تـا بـه کـوزې سـترګې نیـولی وی، ولـې خلـق بـه وائـی چـې د اسـلم خـان خـور د بـل کالـه کـره ناسـته ده، سـتا څـنګ خوښـه ده کېـنم کنه. صلاح راکړه او فیصله اوکړه څه چل اوکړم؟.

خـور اسـلم خـان پـه خبـرو خبـرو کښـې دوکـه کړ او داسـې ئـې پـه جـذباتو کښـې راوسـته، چـې د قـاره نـې سـترګې تکـې سـرې شـوې، پـه خولـه ئـې لګـه د سـترې آس زګ اودرېـدو، پښـې ئـې پـه رېږدو شوې او لګیا شو.

اسـلم خـان: زمـا دې پـه هغـه خـدائې قسـم وی چـې دا کـل جهـان ئـې پیـدا کـړے دے، اصـغرخان تـه نـه ئـې راویسـتلې، خـو زمـا بـې عزتـی ئـې کـړې ده. کـه پـه مـا کښـې غیـرت وی او د عزتمنـد مـور و پـلار زوے یـم. نـو سـتا دا بـدل بـه واخلـم او تـه بـه دلتـه کښـې اوسېږې. شـل اسـتازی بـه ئـې راشـی، خـو پـرې بـه دې ورسره نږدم.

د نګهـت پــه مـرى کښـې لاړې راغلـې او لکـه د ګـل غونـدې تـازه شـوه او آخـر د خونـړی مـار پـه شـان ئـې دوه خاندانونـه پـه جګـړه تیـار اولیـدل، نګهـت خـو پـه آرام د خـپلې ورنـداې سـره کېناسته.

ورنـدار ئـې ډېـره هوښیـاره او ښـه ښځـه وه، د ډوډۍ ئـې ورلـه ښه انتظام اوکړو او چایې ئې کړه.

اسـلم خـان د قـاره ډك د کـوره اووتلـو، ورنـدار او نګهـت ناست دی، په خپل مېنځ کښې خبرې کوی.

نـورئ: خـور ډېـر بـد دې اوکـړه خپـل کـور څـوك د خپـل لاسـه نه ورانوی.

مـې تاتـه پـه منـډه او سـتا لمـنې تـه راغورځولے دے. اوس ستا اختیـار دے، د خانـدان دا پـې عزتـی بـه تـه پـه عـزت کنبـې بدلـه وے. اصـغر څـوك دے. چـې دې سـتا خـور د كـوره اوبـاس او كتـه وانـې نـو زه بـه اوس پـه دې سـاعت بیـا ورروانـه شـم او د اصـغری او اشـرفی پـه كـور كې بـه كـوزې سـتركې كېنـم. بیـا د هغـو اختیـار دے چې څه راسره كوی.

اسـلم خـان: زه حیـران پـه دې یـم چـې اصـغرخان ډیـر ښـه سـړے دے.

نگهـت: یـواځې هغـه نـه مشـر ورور ئـې رابانـدې د لتـو غوبـل اوكـړ او مـور ئـې رابانـدې د سـوباړو یـو څـو گذارونـه وكـړل. یـور مـې راځخـه سـنړې پـه لختـې كنبـې پـاتې كـړې او تاتـه دروغ ښكاری.

اسلم خان: اخر تا قصور څه كړے و؟.

نگهـت: څـه قصـور مـې كـړی و، خـو یـور مـې نـاجوړه پرتـه وه او مېلمانـه گنـړ شـول. یـواځې وم كـار مـې سـر تـه اونـه رسـولے شـو. نو په ما ئې راباندې كړل.

اسلم خان: لیكن د مېلمنو كار د كور د خلقو حق دے.

نگهت: دا زه ترته د چا د كور مزدوره ښكارم څه؟

اسـلم: چـې پـردی كـور تـه ښخـه لاړه شـی بیـا هـم هلتـه د غسـې مزدوری كوی.

نگهـت: پوهـه شـوم كـه رابانـدې تـنگ ئـې، نـو اوس پـه دې سـاعت بـه بـل چـا كـره لاړه شـم، خـو داصـغری ښځـوالی نـه كـوم او

نګهت: عجیبه خبرې کوې نورئ! په داسې کور تندر اولېږه.

نورئ: آخر که تا ته څه کم وے، نو ورور ته به دې جواب کړے وے او بیا زه هم دلته وم، هم دې ورندار یم او هم دې د تره لور سره خپلې خوېندې یو، نو ما به درته هرڅه درلېږلي وے، دا ستا خپل کور دے.

نګهت: ته نه پوهېږې خور یو ځل چې سړے چاته اوږه ښکته کړی، نو بیا پرې دا ټول خلق سورېږی.

نورئ: د پلار په کور چې سړے هرڅه کوی نو خوند کوی، لیکن د خاوند په کور خو د سړی اختیار وی چې هغه څه وانی نو ښځه هغه منی.

نګهت: دا ولې دا ښځې په څه ګنهګارې وی چې سړی به هرڅه وائی او دوی به هرڅه منی.

نورئ: بختورې داسې خبې کوې که ټولې دا ښځې ستا په شان شی نو بیا.

نګهت: زه به داسې ښځو له مبارکی ورکړم او پوهه به شم چې اوس د پښتنو ښځې د کار کولو او بدل اخیستلو قابلې شوې د دې پښتنو رواج خو هسې زمونږ نه قیدیانې جوړې کړی دی.

نورئ: خو هر سړے دې په ځان راولی نو؟

نګهت: زه څه یواځې د ځان دپاره نه وایم، خو د ټولو دپاره داسې کار پکار دے.

نورئ: نو ښه خور خفه کېږه مه، درڅخه يو سوال کوم اوبه منې؟

نګهت : شل خو اوکړه.

نورئ: چې رشتيا رابانـدې وائـې، نـو ستاسـو پـه دې کـور کښې خو بـه سيے هم مېشته اونه کړې او ستا خو ډېر ښـه کـور دے، داسې مړه يور دې ده چې ته څه وائې هغه منې.

نګهـت: ښـه ښـه ورنـدار اوس تـه هـم پـه داسـې خبـرو رااونښتې، ستـا بـه څـه مجـال وي چـې زمـا د ورور بـې عزتـي بـه اوکړې او د کوره به اوځې.

نورئ: ولې خور زه درته د پښتون لور نه ښکارم څه؟

نګهت: خـان تـه سـرې اوبـه واچـوه، کـه تـه د بادشـاه لـور ئـې خو زما د ورور ښځه ئې.

نورئ: هئ توبـه شـه! خـو زه تاتـه ستـا د ګټـې خبـره کـوم، چـې خپـل کـور دې پـه خپـل لاس کښـې واخلـه، ستـا پـه کـور کښـې بـه د بل سړي بره او ستا لره وي.

نګهت: د چـا مجـال څـه دے، چـې زمـا پـه کـور کښـې بـه واك اولري.

نورئ: يـه خـور زه خـو د هغـه کـور وايـم دا خـو هـډو څـه سـوال نـه پيـدا کېـږي. دا خـو سـتا د خپـل پـلار او د ورور کـور دے، لـيکن ښځـه چـې واده شـي نـو د هغـې دپـاره بيـا د خاونـد کـور خپل کور وي، نه چې د پلار کور.

نګهت: بس که ورندار په پرهرونو راته مالګه مه دوره وه،
څه چرته اوده کېږم! ستړې ستومانه يم، ته راته سورنۍ غړوې.
زه څه د جولالور نه يم پښتنه يم پښتنه، دا خپل بدل به خامخا
اخلم، که د ورور نه مې اونه شوه، نو په خز نو به دا خپل بدل
واخلم.

(نورئ ترپنه لاړه او نګهت بښه په آرام په خپل سم کرې کېټ
کښې څملاسته، ښه خوب ئې اوکړه، سحر شو ورندار ورله د
ناشتې ډېر ښه انتظام کړے و، څکه چې مېلمنه وه، دې چاے
څکله، چا ور وډبولو، د خانانو نانی له چاے راوباسئ.

د نګهت په مرئ کښې چاے ونښتله او مرئ ئې وچه شوه.
جينئ څوك دے او کوم نانی دے؟)

مزدوره: بی بی ستاسو نانی دے انځر ماما!

نګهت: ورشه! انځر ماما ته اووايه چې ډيوډئ له دې
راشي، دلته به چاے اوڅکی او زما ورسره کار دے.

(مزدوره لاړه او انځر ماما ئې مانړئ ته راوستلو. څه ګوری
چې يو دوه پلی کټکی پراته دی، په يو تولائی خوره ده او بل
هسې دے. مزدوره لاړه او بی بی ته ئې ووې چې انځر ماما
راغے. نګهت بی بی په منډه منډه په پردی سرې پسې راووتله،
انځر ماما وارخطاء سپك تك زېږ په مانړئ کښې ولاړ دے)

نګهت: ماما پخير پخير ډېر وختی نه دے. دې کټکی ته
کېنه.

انځر: څه مې کړے وے، مورآبی. راته اووې چې وختی به

خي.

نګهت: ښه ته مور آبي رالېږلې ئې څه وائي.

انځر: دعاء سلام ئې کولو او وے ئې چې مشر خان ګلون ډېره وهلي ده او پلار کړه ئې لېږلي ده اوس اصغرخان هم ډېر قار دے او که دا خفه کېږي نه نو ستا سره دې رارواڼه شي او راځي دې. چې نور څه شر جوړ نه شي.

نګهت: پرېږده ماما چې جوړ شي، دوی چې څه کوی، هغه دې اوکړي، سړی چې د بل سپېره نه وی لیدلې، نو خپله ورته ګرز ښکاری.

انځر: ګوره بې بي دا خاندان د پښتنو په دور کښې ښه باعزته خاندان پاتې شوے دے. اوسه پورې دا هېڅکله نه دی شوی چې څوك مهرمن څادر په سر کړی او د کوره اوځي.

نګهت: دا سخا مخ دې ورك شه، ته هم لا دا خبرې کوې دا په ټولو کښې ناکاره درته زه ښکارم؟

انځر: نه بې بي که ته ناکاره وې نو د اصغرخان ښځه به ولې وے. دا خو وختونه دی خې راځي. کله ناکله د سړی نه غلطی هم کېږي. خو سړی له پکار وی چې زر په خپله غلطی ستومانه شي.

نګهت: دا به ستاسو رواج وی، زمونږ نه دے، څوك چې کوره اوځي هغه بیا نه راځي. زه یو وار وتلې یم او په ژوندانه څه، چې په مرګ به هم لاړه نه شم.

رانځر ماما تش لاس د نګهت نه نااميده راروان شو. ناڅاپه

حجري ته په دغه وخت اسلم خان راغی.)

اسلم خان: انځره څه دی، چرته راغلي وې، څه وخت راغلې وې.

انځر: خان صیب سلام علیکم دلته کښې راغلې وم، اوس سحر راورسېدم، ستاسو سره مې کار و.

اسلم: ښه ښه! پوه شوم زما په خور پسې راغلې ئې.

انځر: او جی مور آبې رااولېږلم، چې راځې دې اوس په کور کښې هېڅ شر شدت نشته اشرف خان ګلون بی بی د پلار کره اولېږله.

اسلم خان: انځره! نګهت زما خور ده، دا د قباد خور نه ده چې کله د دوی رضا وی نو د کوره به نې شړی او چې کله د دوی مرضی وی نو بېرته به نې راولی. دا اوس نه شی تلې.

انځر: ستاسو خوښه ده خان! زمونږ خو سوال جواب رسول دی.

اسلم: ما درته اووې څه اشرفی او اصغری ته اووایه چې څه کولې شی نو کوی دې دوی ته اجازت دې.

(انځر ماما را رخصت شو. قضا ماسپښین کلی ته رااورسېده، اشرف خان په حجره کښې نه و او اصغرخان وچې شونډې خفه درمانده په کټ کښې ناست و، څه سوچ کوی چې څه اوشو او څه به کېږی.)

اصغرخان: ماما راځه تلې وې کنه؟

انځر: او جی تلې وم.

اصغر خان: اوس په دې ساعت راغلې.

انځر: بس اوس رااورسېدم.

اصغرخان: اسلم خان څه وے، نگهت رانغله.

انځر: اسلم خان هم بد بد و، او نگهت هم خفه وه، خو خير دے دا لاجنگ اول خل دے، ښه به شي خانه. صبر پکار دے. هرڅه په صبر کېږي، تادي ښه شے نه دے.

اصغرخان: او ماما غير د صبر نه کار نه کېږي. آخر صبر مو لاړ ده، خو مور مې ښه نه دي کړي، څه ماما ته څه کور ته څه سترے به ئې.

(انځر ماما سترے و، کور ته لاړ او اصغرخان په کټ کښې لکه د تپې بې مريض غونډې وارخطاء څملاستو. کله به کېناسته، کله به ولاړ شو، آخر سوچ ئې ختم شو او تېوېك ئې رااخيست چې خان اوولم ليکن دا ورته بده خبره ښکاره شوه چې ولې ځان مړ کړي اول هغه ځوك وژل پکار دي چې ځوك بد کاري کو. زړه مې غواړي چې دا خپله مور هم يو دوه ډزه اوولم، ليکن دا ورته هم بيا بده خبره ښکاره شوه چې د دنيا خلق به څه وائي خلق به راباندې الزام لگوی چې د ښځې دپاره ئې خپله مور اووېشتله، آخر د اسلم خان د کلي طرف ته روان شو، ډېر تېز او گړندے راغی. ماسخوتن و، چې اصغرخان رااورسېده، اسلم خان ناست و. اصغرخان سلام واچولو.) ۱

اسلم: خير دے اصغرخانه چرته راغلې؟

اصغرخان: د خپلې بې عزتی مرگ له پرېږده چې مړ شم.

اسلم: آخر تاته ولې بل سړے دومره سپك ښکاري.

اصغرخان: چه څوك سپك وی هغه نه درنېږی. اسلمه! دا څه سړيتوب خو نه دے، چې ته د خپلې خور خبره منې او د پښتونوالی نه خان اوباسې، پکار دا وه چې خور دې د اينځر ماما سره راغلې وے.

اسلم: دا څه د قباد خور نه ده چې ستاسو په رضا به خې راځی، دا زما خور ده.

اصغر: افسوس که ستا خور د قباد د خور په شان وے او ته د قباد په شان وے نو ارمان به د څه و.

اسلم: خبردار ته زما بې عزتی کوې ما د هغه د سپی د زوی سره برابروې.

اصغرخان: ستا غونډې خلق د سپی زامن دی. دا هم څه غېرت دے چې سړے د ښځې خبره اوری.

اسلم: که زما په حجره کښې نه وے نو اوس به مې خپله خور کونډه کړې وه.

اصغرخان: رامخکښې شه کنه تاته ولې ښان دومره غېرتی ښکارېږی. زه د پښتون پلار زوی يم، يا به خپله ښځه بوځم او يا به دلته سر پرېکړم، تش لاس به چرته هم نه ځم.

(د دوی مذکور گرم شو، اسلم خان د خلقو په گنړه کښې ناست و او په تېزه تېزه ئې خبرې کولې، ناڅاپه خپل يو نوکر ته ئې اووې د سپی زويه ته راته ولاړ ئې دا د مور خاوند دې دومره خبرې کوی او ته ورته څه نه وائې. ولې ئې په ټوپك

باندي. اصغرخان هم قار و، پوه شو چې بيا وروسته لاتجې نه شم کولی، خپل بدل په وخت اخيستل په کار دی، ټوپك يې راواړولو، اسلم خان نې رسا د زړه په سر اوويشتو. دوه درې نوکران ئې ورسره هم ملګري کړل او په آخر کښې د شاه د طرف نه يو ډز شو چې اصغرخان يك يواځې د زمکې لور ته ارتاو شو، دا ګولی نې رسا په سر لګېدلې وه. درې څلور منټه وروستو جګړه خوره شوه، پته اولګېده، اسلم خان سره د څلورو نوکرانو او اصغرخان ددې دنيا نه رخصت شول. په کلي کښې شور شو، چې دنيا ورانه شوله، نګهت ښه په آرام او په سره سينه د ورور د کټ خواله راغله او په ژړا شوله.)

نګهت: عزتمنده وروره! ستا د غيرت نه قربان شم، تا د خپلې خور دپاره خپل سر ورکړ، د ورونو نوم دې ژوندے کړ، زما په شان خوښندې به په تا فخر کوي.

نوريُ: بس که نور مخامخ مه اودرېږه، هسې زړه مې خرابېږي، ځومره بې باکه او ناترسه ئې چې ورور دې په خپل جنګ کښې قربان کړ او خپل خاوند دې هم د تورو خاورو لاندې کړ.

نګهت: ته لا څوك ئې چې دا خبرې کوې؟

نوريُ: زه څوك يم، ته ما نه پېژنې. اوس دا وخت د خبرو نه دے غلې شه اوس به درته پته اولږي. چې زه څوك يم.

نګهت: ستا غوندې شل ښځې زه خاورو ته کوزولے شم.

نوريُ: زه د ګلون په شان صابره نه يم زه به درسره هغه چل

اوکړم، چې چا کړے نه وی.

نگهت: دا زما د پلار کور دے، ستا نه دے خوارې.

نوریٔ: زما د پلار کور هم شته، خو دا زما د خاوند کور دے، متیزې څه د خپل کور تلاش کوه.

نگهت: د ورور سرته ولاړه یمه کنه نو...

نوریٔ: او کنه دا ستا هغه ورور دے چې تا مړ کړ.

نگهت: دې عزت مړ کړ، مانه دے او زه دده د عزت د وجې اوچته پاتې شوم.

نوریٔ: ورکه شه داسې سنگدله خور چې د خپل ورور په مرگ فخر کوی او د خپل خاوند په مرگ شکر اوباسی.

نگهت: ما درته یو وار ویلی دی چې دا زما د پلار کور دے.

نوریٔ: ستا د پلار کور هله و، چې مور و پلار او ورور دې ژوندی و، اوس کور زما دے، زما سره زما بچی اوسی

نگهت: ستا بچی څوك دی چې ماته به جواب راکړی؟ زه به تربنه سترگې اونه باسم.

نوریٔ: ناپوهه زوره ورې نگهت نه پوهېږې د خپل زور متې او لاس خو تا په خپله مات کړل.

(دوی لا په دې مذکور کښې وې چې د نوریٔ پلار رادننه شو او ډېر بد رد ئې نکهت ته اوونیل، چې هېڅ یوه لور او خور به داسې کار اونه کړی. لکه چې تا د خپل ورور او خاوند کور

شمشـور کـړ. د پـلار کـور دي تـالاکـړ، خپـل ورور او خاونـد دي مـړه کـړل، پـه دي خانـدان کنبـي هـډو سـتا ځائـے نشـته، څـه ورکـه شه، چي په کومه لار راغلي ئي په هغه څه.)

نـورئ: بابـا قاربـږه مـه، دا هرڅـه بـه قسـمت تـه منظـور و. آخـر د خـان خـور ده اوس پـه دي وخـت بـه چرتـه لاړه شـی کنـه. زړه خـو زما هم نه غواړی چي دا اوس زما په سترګو لرې.

هاشـم خـان: تـه نـه پوهـېږې نـورئ دا کـه چـرې دلتـه يـوه شـپه بله پاتي شوه، نو څه نور نقصان به جوړ شی.

نورئ: هرڅه چي کېږی خو نن شپه به دلته وی.

هاشـم خـان: بنـه ده خـو پـه حفاظـت ئـي سـاته، چرتـه بلـه ډنـډه اونه لري.

نګهـت: دا تاسـو لـه ئـي چـي خونـد درکـړ پـلار وايـی چـي اوخـه او لـور وائـی شـپه بـه يـم، چـي تاسـو څـه وائـی نـو هغـه ب کېـږی. داسـي څـوك دی چـي مـا بـه د کـوره اوباسـی. زه بـه پکنبـي تـورې غوږي نه کړم توري هن.

هاشـم خـان: خـوږې نګهـت دا سـتا خپـل کـور دے، خـو زه حېـران يـم چـي سـتا پـه سـينه کنبـي څـومره سـخت زړه پـروت دے، کـه سـتا پـه ځائـے بلـه بنخـه وے نـو اوس بـه يـې د ورور پـه مخکنبـي خـان وژلے و، خـو حېـران يـم تاتـه بنـه روغـه جـوړه ولاړه ئـي او چغـي اوباسـي چـي دا زمـا د پـلار کـور دے. آخـر تـا د پـلار سـره څـه بنـه اوکـړل او د ورور سـره دي څـه اوکـړل، د دوه و خانـدانو فتنـه دي ونښلوله اوس به دا څوك غوسوی.

نگهت: فتنــه ونبنتــه! زه د خپـل بـدل اخيسـتلو پـه خپلـه ذمـه واره يـم، نـور څـوك دى چـې زمـا د ورور بـدل بـه اخلـى ، تاسـو خلـق خـو بـه نـې پـه مـال بسـاط مـزې كـوئ او خـورئ څكـئ بـه، تاسـو لـه خـو خـدائے جـوړه كـړه، څنګـه بنـه چـا ونيلـى دى، خدايـه د چا وران كړې او زما ودان كړې.

هاشـم خـان: څـومره بختـوره ښځـه نـې هـلو غـم دې نشـته. ډنډه هم تا جوړه كړه او خوشحاله هم ته نې.

(لـړ سـاعت وروسـته خلقـو د نـاخبره اصـغرخان جنـازه اوچتـه كړه او نيمـه شـپه نـې كلـى تـه قريـب كېښـودلـه. څـوك نـې ورولېـږه او اشـرف خـان نـې خبـر كـړ، هغـه د اوښكـو ډكـې سـترګې رابهـر شـو قـار شـو خـو هيـڅ نـې ونـه ونيـل. ولـې چـې دا وخـت د څـه ويلـو نـه و، د معصـوم ورور جنـازه نـې كـور تـه راوړه پـه كلـى كښـې شـور او غوغـا شـوه، ټـول خلـق د نيـك اصـغرخان پـه مـرګ چـور چـور او ډيـر خفـه وو، خلقـو پـه زار او قطـار وژړل خـو څـه كېـدل. نـه اصـغرخان ژونـدے كېـدے شـو او نـه نـې د بـدل اخيسـتلو وخـت و. د كلـى محلـت ټولـو خلقـو پـه مورآبـى تهمتونـه ونيـل. بـدرد ورتـه ونيـل كېـدے شـو او پـه ژړا ژړا كښـې د ګلـون بـى بـى سـره شـوى ظلونـه يادېـدل، چـا بـه وے چـې هغـه غـريبې بـه ښېـرې كـرې وى، نـو يـا خدايـه چـې دا ښېـرې خپـل ځائـے تـه رسېدلى نـو ډېره ښـه بـه وه، چـې د اصـغرخان پـه ځائـے اشـرف يـا دا مـور آبـى مـړه وے. نـو څنګـه بـه وه. د كلـى محلـت ټـولې ښځـې د كـټ خـوا تـه راغونـډې وې، شـپه اوږده وه. د ښخولـو وخـت نـه و، ځائـے پـه ځائـے نايـان او نـوكران خـواره شـول او د اصـغرخان د مـرګ غـږ

خور شو. سحر نزدې و، انځر ماما د قباد خان کره اواز وکړ، قباد خان لا د کټ نه، نه و پاڅېدلې او د شپې په جامو کښې و وارخطا رابهر شو، طماچه ئې په کونډه کړې راغې) "انځر ماما خیر دے؟"

انځر ماما غریو نیولې و، په سلګو ونښتلو.

قباد خان: څه چل دے ماما څوك مړه خو نه دی؟

انځر: اصغرخان مړ شوے دے!

قباد: څنګه؟ په څه؟ د هغه د ناجوړتیا خو چا هډو څه ویلی نه دی، هغه بله ورځ مې لیدلې و روغ رمټ و.

انځر: اسلم خان او هغه جنګ وکړ.

قباد: یواځې اصغر مړ شو، که خپل بدل ئې واخیستو.

انځر: اسلم خان هم سره د څلورو کسانو مړ دے.

قباد: آفرین شه په داسې خور لکه اسلم له ئې چې ورکړې ده، آخر هم دغه به کېده. اصغرخان ډېر ښه او نیك سړے و، ښه خلق په دنیا کښې ډېرې ورځې نه پاتې کېږي. هغه به آخر مړ کېده. دورور او مور په سترګو کښې نه ځائېده، ښه ده ماما ته ورځه او مونږ دراغلو.

قباد خان سرې سترګې کور ته واپس شو، خپلې تنداري او ګلون ته ئې اوویل. پاځئ چې روانېږو، ناوخته به شي.

ګلون: (په نری اواز باندې) خیر دے وروره چرته ځو، څه چل اوشو.

قباد خان : (په ژړغونی آواز) اصغر خان مړ دے.

ګلون: هائے الله! اصغر خان ورور مې مړ شو اوس خو مې بالکل د هغې کوره طمع خوره شوه.

قباد: دا د خبرو وخت نه دے، ځئ چې خو.

روزون: لیکن قباد خانه! دا خور خو دې ناجوړه ده، دا به څنګه ځی.

ګلون: زما هغې کور ته د تلو څه حق دے، زه به څنګ لاړه شم، په مورآبی خو د زوی هم غم دے او بل به پرې زما د ورتلو غم شی د هغې په پرهرونو مالګه نه شم دوړولې.

قباد: که هغه مړی او که چوی، ته به د خپل لپور په مړګ ضرور ځې، که هغه خفه وو، نو بیا به زمونږ سره راځې، څه چې خو.

ګلون: تاله څنګه فتنه جوړه کړم، خوږه وروره! د خاوند مې هم سترګې راته ښکته دی، نو زه څنګه لاړه شم.

قباد: زه اسلم نه یم خور! چې د ښځو خبرې منم او خپل خپلوان د خپل ځان نه پردی کړم، هغه دې کور دے، آخر به ورله ځې دا خوښه ده چې اشرف خان تاته څادر په سر کړے و، که ته د خان نه راوتلې وې، نو قسم مې دې په خدائے وی چې په هغه ورځ به مې په ټوپك وېشتلے وے، خو ښه راته پته ده چې ته بې ګناه او بې قصوره ئې.

ګلون: ځئ چې روانېږو، ناوخته به شی.

روزون: یا جینی! ته خو ناجوړه ئې څنګه به ځې.

گلـون: د پښتـو پـه ځائـې بـه پـه سـترګو د خپـل ورور دا غـم اوچـت کـړم. زمـا د خـواري او بدقسـمتي خدايـه! دا دې رابانـدي بـل تنـدر راخـلاص کړ، اصـغر چې کله به راغـے نـو راتـه بـه ئـې اواز کـړ ورنـدار څنګـه ئـې؟. اوس بـه راتـه څـوك غـږ کـوی، زه خـو پـه رښتيا مېراته شومه، زه به څه کومه؟

(دوی ټولـه کوړمـه پيـدل راروان شـو، د ګلـون ټـول وجـود پـه زخمونـو چـور چـور و، پـه منـډه منـډه راتلـه، کلـه غورزېـږه کلـه پاڅېـږه، چـې ځاخـت وخـت شـو، نـو دوی پـه کـور راننوتـل. د اصـغرخان جنـازه پرتـه وه، ښکلـې خنـده رونـې او ښائسـته زلمـے بـې ګنـاه قتـل شـوے د خنـدا شـين پـروت و. د ګلـون چـې پـرې سـترګې ولګېـدې، لکـه مـور غونـدې پـرې راارتـاوه شـوه او پـه چغو شوه.)

ګلـون: وروره! څـه دې اوکـړل، دا چرتـه لاړې، زه خـواره خـور دې چاته پرېښودم، زما به اوس څوك تپوس کوی؟

(د کلـی محلـت ټولـو خلقـو د ګلـون سـره پـه غـم کښـې چغـې کړې، او پـه زوره زوره ئـې اوژړل، نـو مورآبـې راغلـه چـې دا څـوك راغلـه چې داسـې پـه ژړا شـوه، چې وئـې کتـل، نـو پـه ګلـون ئـې سترګې ولګېدې.)

مورآبـې: تـه څلـه راغلـې د متېـزې لـورې، زوی خـو مـې مـړ شو.

ګلون: مورآبـې! مـا معـاف کـړه، کـه زمـا نـه څـه غلطـی شـوی وی، نو ما اوبښه!

مورآبي: اوخه د كوره چې مې درباندې سترګې اونه لږي.

ګلون: نن خو په ما د اسمان تندر راپرېوتے دے، مور چرته لاړه شم، که ستا زوے مړ دے، خو زما هم ورور مړ دے.

مورآبي: اوس دې وررور شو، تراوسه پورې د لېور و، دا چا مړ که خو ستا د لاسه مړ شو کنه.

ګلون: مورآبي په داسې دروند غم کښې څوك داسې خبرې نه کوي.

مورآبي: چې لفظ راسره بدل نه کړې، سترګې دې فنا کړه، اینګور دې راله د کوره اوشړله او زوی دې راله مړ که.

ګلون: که ته خفه کېږې، نو زه به خیر دے لرې کېنم.

مورآبي: لرې لرې، د کوره اوخه.

(دوی دا شر کاوه او خلق راغلل جنازه ئې اوچته کړه، د اصغرخان خور هم په زوره زوره ژړل او خپل مخ ئې وهلو زما د خوارې وروره! زه دې یوازې داسې پاتې کړم.)

د جنازې یو سر اشرف او بل سر قباد نیولے و، مورآبي رامنډه کړه او په قباد ئې ګذار وکړ او لګیا شوه.

مور آبي: داسې دې راتبندې خوا یخه شوه بختوره! د زړه مدعا یو دې سره شوه ستا خور هم دا غوښته، چې یو زوی مې مړ شي او هغه مړ شو، نو اوس ته څه ګورې.

قباد: د قباد خان سترګې د اوښکو نه ډکې شوې، مور دا زما وروور مړ دے، ته هم عجیبه مور ئې په خپل زوی دې هډو پرواه نشته، خپل پردی ناست دی دا څه کوې.

مور آبۍ: که دنیا ورانېږي، خو ته به زما دا زوی نه وړې.

د اشرف خان خور بختۍ راپاڅېده او مور ئې ونیوه.

بختۍ: مور آبۍ بس که! دا څه چل کوې. دا هرڅه دنیا ته معلوم دي نور خان مه شرموه!

مورآبۍ: ته لاځوك ئې چې زما د خبرو شوې خه ورکه شه.

بختۍ: ماته هرڅه معلوم دی، زه هم ددې کور لور یم، که دا ښځه دا وار د دې کوره اووتله، نو زه به د خپل خاوند د کوره راشم او دلته به کېنم.

مورآبۍ: ته څه د متېزې د لور پشان خو نه ئې.

بختۍ: ته خو خپل پردے او ښه بد نه پېژنې.

(بختۍ راغله او د خپلې ورندارې سره ئې د خپل ورو غم وژړلو او یو بل ته ئې ډېر وژړلو، بختۍ به هغې له تسلی ورکوله او گلون به بختۍ له.)

بختۍ: ورندار بی بی اوس په ژړا څه کار نه کېږي.

گلون: خورې خور مونږ خو تالا شو!

بختۍ: خدائے د بندیانو ثواب کوی.

گلون: زه خو تباه شومه، زما خو هسې هم ډېر ښه عمر و. اوس خو به بالکل لکه دسپی عمر تېرومه. یه خور نگهت نه ده راغلې؟

بختۍ: نگهت خو خپله مدعا دسره کړه، زما ورور ئې خوښ نه و او مړ ئې کړ، خو زه حېرانه یم چې مورآبۍ پرې ولې

مهربانه ده.

ګلون: خیر دے څه کېږی، خو ډېر بد نې اوکړه، د جنازې سره ورله راتله پکار و، دومره لونی سړے مړ شو او رانغله.

بختی: هغه پردی ده په پردو خلقو نې څه کار دے.

ګلون: د خونی نه ډېره زوره وره وه، خواره شوې.

بختی: اوس به خپله زوره ورتیا خان له کوی، مونږ تړینه خلاص شو.

ګلون: څه خبر یو چې څه کېږی چاته معلومه ده.

بختی: دا ته څه وائې ورندار! د هغې دوباره راتله په دې کور نشته، یا به زه چرته نه راځم.

ګلون: ستا خو دا دپلار کور دے، خور ته به ولې نه راځې، د هغې هم خپل کور دے، چې کله دمه شوه، راځی به.

بختی: ولې به راځی، زما د ورور دجنازې سره نه ده راغلې او بیا به راځی.

ګلون: ستا نه زار شم خور، خان مه ستړے کوه، هډو غم غرض پرې مه لره، خان ولې تنګوې او ستړے کوې.

(اصغرخان ښخ کړے شو، ډېرې ورځې په کلی کښې ماتم و، هیچا کښې دم نه و، چې څه خوشحالی نې کړے وے، بختی هم د ورور د مرګ په پېنځمه ورځ د مور د لاسه د خاوند کور ته لاړه او ګلون کوزې سترګې او خفه درمانده، د خاوند په کور کښې ناسته وه. نه ورسره د خبرو څوك و، نه نې طاقت و چې د چا سره نې خبرې کړے وے. د ورور سره راغلې

وه، نو د هغې کله مجال و، چې خواله ئې راغلې وے. د ماتم خلق ټول خواره شول، قباد خان يو ځل بيا د خور ليدو له راغے او په سرو سترګو وهلے ټکولے د مورآبۍ دلاسه ددې کورو رخصت شو. د ګلون اوس په زړه کښې پرهرونه اوشو، د اشرف خان ورته سترګې کوزې وې، ځکه چې مورآبۍ ورته اوس هم هر وخت د ګلون غيبت او د نګهت صفت کولو.)

بد قسمته زوے

د اصـغرخان د مـرګ ډېـرې ورځـې وشـوې، غـم د خلقـو هېـر شو او اشرف خان بيا لکه د پخوا په شان خپله حجره ډنډه برابر کـړه. يـوه عجيبـه غونـډې طبيعـت نـې اختيـار کـړ، لکـه د ماشـومانو غونـډې خـوی نـې شـو. هـره ورځ د مورآبـۍ سره ناست وی، کلـه ورتـه بنـه وائـی او کلـه ورتـه بـد. د ګلـون طـرف تـه هـډو ګـوری هـم نـه، د ورور د مـرګ نـه پـس دوه درې شـپې چرتـه پـه غطلۍ کور ته راغلے دے او بيا ئې دې طرف ته هډو کتلی هم نه دیز مـوده نېتـه ډېـره تېـره شـوه، ګلـون د خلقـو د جنګونـو نـه لـړه دمـه غونـډې شـوه، خکـه چـې پـه کـور کنبـې نـې لکـه د مـزدورې

مـزدوری کولـه او چـا ب پـرې هـڅو کـار روزگـار نـه لرلـو. د خدائ
کـار و، يـو خـل بيـا د ګلـون قسـمت ويـخ شـو او خلقـو ورتـه سترګې
رااوګرځـولې، خکـه چـې نـن نـازو پـه کوڅـو کنبـې ګرمـه ګرمـه
ګرخـې څـوك وائـي دا ولـې نـازو نـن ډيـره خوشـحاله خوشـحاله
ښکاری، انځر ماما ورله مخې له راغې:

انځر: څه کوې نازو! نن ډيره په تبه کنبې ئې؟

نازو: ماما خمه په دائی پسې.

انځر: خير دے دائی ته څه ضرورت شو.؟

نازو: بی بی راته ناجوړه ښکاری.

انځـر: يـا خدايـه سـتا ډيـر رحـم دے، تـه رحـيم ئـې، پـه دې
غـريبې رحـم اوکـړه او زوے ورلـه ورکـړه. کـه چـرې دا قسـمت ئـې
ښه شی.

سبا سـحر وختـی نـازو پـه مورآبـی پسـې پـه منـډه منـډه راغلـه.
مورآبی ته ئې ووې.

نازو: مورآبی زېرے مې درباندې هلك وشو.

مورآبی: کېږی به نه شم درتلے.

نازو: مورآبی ډير ښاېسته دے.

مورآبی: ستا پلار به وی خکه ئې ډير صفت کوې.

(نـازو ډيـره خفـه شـوه، د خـان سـره لګيـا شـوه، چـې مـا خـو وے
چـې مورآبـی بـه ډيـره خوشـحاله شـی دا خـو هـڅو غـوږ نـه ګـروی،
خم چې په خان زېرے اوکړم او دا په منډه رااوزغلېده.)

نازو: خان زېرے مې درباندې، پېنځه روپۍ به راکوې.

اشرف: ولې نازو څه چل شوے دے. ووايه کنه. که نښه خبره دې اوکړه، نو پېنځه نه چې لس روپۍ به درکړم.

نازو: د بی بی زوی شوے دے.

اشرف: هن ما وے چې څه غټه خبره شوې ده، زما په خيال کښې خو د هغې زوے داسې دے. لکه په ډېران چې د سپی بچے وشی او څوك ورته هډو ګوری نه. څه ورکه شه. ستا څه کار دے چې په زېرو پسې منډې وهې او واوره که بل خوا چرته لاړې يا دې څوك خبر کړل. نو څرمن به دې اوباسم.

(نازو ډېره خفه او پرېشانه کور ته راغله. وړوکے هلك په کټ کښې بربنډ لتې ټکوی. مور ژاړی مور نې ناتوانه په خوا کښې پرته وه. هېڅ قابو نې نه راځی چې هلك قلار کړی. ولې چې د پيدا کېدو سره مورآبۍ دائی د کوره وېستلې وه. نازو زر هلك په غېږ کښې اوچت کړ او په خپل څادر کښې ئې پټ کړ. مور ئې په خود شوه او هلك نې د نازو په غېږ کښې اوليده. د نازو په سترګو کښې اوښکې راغلې وې د ژړا نه ډکې وې او غريو نيولې وه.)

ګلون: ولې ژاړې نازو! تاته زما قسمت معلوم نه دے؟

نازو: خير هغه لور وه، ليکن دا خوله هلك دے نو!

ګلون: دا لور او هلك ته حاجت نشته، صرف زما خپل قسمت خراب دے او زما په وجه دا ټول تکليف دوی ته رسی.

نازو: خير دے بی بی اوس خو ناکام خامخا در په غاړه

شو، خکه چې خدایې درباندې لونی رحم وکړ.

ګلون: زما زوی زما د راتلونکې ژوند دپاره بیا یو عذاب شو، زما په خیال.

نازو: نه بی بی! دې به ډېر خوش قسمت وی، که خیر وی ښه ته دې واخله او پټ ئې کړه. زه ورځم چې ملا صاحب ورله نوم کېدی، نازو په منډه منډه د ملا صاحب کره راغله، مولوی صاحب ترې نه تپوس وکړ:

مولوی صاحب: خیر دې نازو چرته دې لار خطا کړه؟

نازو: د بی بی زوی شوی دې ملا صاحب!

مولوی صاحب: یا خدایه ستا ډېر ډېر شکر دې یوه مړه مور دې ژوندئ کړه اوس به نې ژوند ښه شی.

نازو: ملا صاحب! څه طالعمند غوندې نوم ورله کېده.

مولوی صاحب: نازو خفه کېږه مه او تادی هم مه کوه، یو ډېر ښکلې نوم به ورله کېدم. سعادتمند به هم وی، څه ورشه بی بی ته وایه چې د هلك نوم سعید شو.

نازو: سعید سعید او هو دا خو ډېر ښه نوم دې، ډېر ښکلې نوم دې، بی بی به ډېره خوشحاله شی.

نازو زر زر کور ته راغله او د بی بی خنګ له راغله، ملا صاحب وائی چې د خان نوم سعید شو.

(شپې ورځې په منځ کښې تېرې شوې، بیا د جمعې مبارکه ورځ ده او بی بی اودس کوی. د یو لونې خان زوی سعید صرف بدنام او ناکاره په دې دې چې د ګلون زوی دې او ګلون

ناکاره په دي ده، چې د سعید مور ده باقی ددې هېڅ قصور او غلطي نه شته.

نن بی بی د خپلو جامو نه یوه جوړه ورانه کړې ده او هلك له نې ترېنه جامې جوړې کړې دی.

اشرف خان هم کور ته راغے او مور نې هم ناسته ده. هډو څوك تپوس نه کوی چې هلك چا جماعت ته وېستلے دے؟ یا نې مور اودس کوی یا ورله چا غوړی او چرګ ورکړی دی او که نه، خو نن بیا هم په ډېره طبع کښې معلومېږی، ځکه چې نن ورسره د جنګ هډو څوك شته نه. نګهت د پلار کره ناسته ده او اشرف خان هم سترګې کوزې کړی دی، د مور په خوا کښې ناست دے مور او زوے ځانله خبرې کوی.)

مورآبۍ: دې د متیزې لور ته وګوره، دا هم د زوے مور شوه، ددې به دا خیال وی چې کور به نې خپل شی. خو رانه په سترګو به هم ونه وینی. زه څه وړوکې جینۍ یمه څه؟

اشرف: لګیا به نې ابی سپۍ ده ګرځی به. زمونږ خو لونی کور دے، هر څوك پکښې خوری ځکی، دې وخوره نو څه وشو.

مورآبۍ: خورې ځکی خو هر څوك خو کار هم کوی کنه. دې دغه چونډې په ترخ کښې نیولے وی ګرځی راګرځی.

اشرف: دا خو آبی ستا غلطی ده. چې ته نې بېکاره پرېږدې، یو څو ډبونه ترې پورته کوه روغه موټه به وی.

مورآبۍ: هئے هئے زویه خبر نه نې، د کوهی بلا ده. که چرې مې یو ګذار ورکړ، نو سل به نې راتېندې کړی وی.

«دوی دا خبرې کولې او ګلون اوريدلې، خو زغم نې تېرولو. صرف په مخ نې اوښکې بهېدلې، نور نې هېڅ نه ويل او کله به نې رو غوندې د خپل قسمت نه ګيله اوکړه، چې يا خدايه چې زه دې د ښه همه بلاګانو په خوله کښې ورکړے يم، ما څه ګناه کړې ده، زما څه تقصير دے، زه خو نه پوهېږم.»

مور آبۍ: اشرف خانه! بچيه مور چې بچی ته څه وائی د ښې وانی، لعنت شه په هغې مور چې بچی ته به خرابه ښوونه کوی او ناکاره به وائی، خو بېګاه مې نګهت سلطانه بی بی په خوب کښې ليده داسې زېړه او وچه کلکه وه، ما تربنه تپوس وکړ، نو ويل نې چې خپل کور مې يادېږی.

اشرف: مور دا څه دومره غټه خبره خو نه ده، راځی دې کنه.

مور: يا بچيه! دا ته څه وائې. ځنګه پېغله ښځه بې خاونده کور ته راولم. خلق به څه وائی.

اشرف: زه څه نه شم وئيلے مور چې ستا ځنګ خوښه وی نو.

مور: زما خو دا خوښه ده، چې د ګلون سره ستا هسې هم طبع نه لږی. لاس دې تنګ دے او د کار کولو دپاره هم په کور کښې څوك نشته، ګلون پخول کوی خو لکه خاورې ايرې او د هغې داسې پخول دی لکه چې ګلونه او ګوره سرے خوری، نو که زما خبره منې نو چې دلته نې راولم او ستا نکاح پرې وکړم. د دوه وه خاندانو په مينځ کښې به فتنې هم ورکې شی

او ستا د کار کولو دپاره هم ډېره ښه ده.

(ګلـون جـامې رااخیسـتی غلـې غونیـد ناسـته ده، خپـل بدقسـمته زوے نـې پـه تـرع کنبـې دے. دا خبـرې اوری او رو غوندې نې جامې د لاس نه پرېوتلې او کش غوندې وشو.)

مورآبـی: د سپی لـور دا تـه نـې. ولـې زمونـږ خبـرو تـه ودرېږې؟

ګلـون: مـا خـو جـامې رااخیسـتلې دی، مـور آبـی اودس کـوم خو...

مورآبی: خو خو څه؟ ووایه کنه څه دې کول؟

ګلون: خان ناست و، نو درتلے نه شوم چې...

مورآبـی: ښـه نـو دا تـه د حیـا کلـه شـوې او دې خبـرې سـره نـې پنـړے تـه لاس کـه، اشـرف خـان د مـور لاس اونیـوه او پـه خپلـه نـې ورلـه یـو خـو ګذارونـه ورکـړل. نـن ګلـون بیـا د اودس کولـو نـه پـاتې شـوه. وړوکـے زوے نـې پـه ربـړ کنبـې ژړېـږی. اشـرف خـان د قـاره ډك پاڅېده، او وائی:

اشرف: مورآبی په نګهت پسې ځوك اولېږه.

مورآبـــی: االله دې پـــه ګـــور نـــور کـــه بچیـــه داســـې ښـــه دې اوکړل

اشرف: اوس ځوك اولېږه چې ناوخته نه شی.

مورآبی: ډېر ښه غور به نې اوکړم، فکر مه کوه.

مورآبـی زر تـر زره یـو اسـتاذے راواسـتولو نـازو نـن بیـا د خـپلې مېـرمن سـره پـه سـرو سـترګو ژاړی، خدایـه دا ژړا بـه زمونـږ

په قسمت کې وی نو، د کلی یوه زړه ښځه صبرګله ترور راغله او مورآبۍ ته ئې سلام اوکړ.

مورآبۍ: ښه ده صبرګلې چې د وخته راغلې. ډېر ضروری کار مې و

صبرګله: ما وے چې زر ورشم چې سوال جواب زده کړم. نو بیا به ګورم

مورآبۍ: صبرګلې! ستا په شان اعتباری ښځې چرته پیدا کېږی. کنه د سوال جواب دپاره نور خلق لږ دی څه؟

صبرګله: زه خدمتګاره یم مورآبۍ. د پخوا نه مې خدمتونه کړی دی او اوس به ئې هم کوم مور و پلار مې نې. نور مې څوك دی

مورآبۍ: صبرګلې ته په غوږ کښې پټه څه اوږده غونډې خبره وکړه او ورله ئې څه سامان هم ورکه، څه بچې په مخه دې ښه، الله پاك دې په ډکه منګول راولی. هله جینۍ! اوبه وریسې ګذارې کړه، صبرګله لاړه رخصت شوه، ګلون یو سوړ اسویلے اوکړ.

ګلون: هائے خدایه دا ساه خو دې خپله ده. اخلې ئې ولې نه؟

نازو: خدائے دې نه کړی الله دې د دشمن مخ تور کړی.

ګلون: زه چې د څه نه یرېدم هغه اوشو.

نازو: بی بی زه حېرانه یم، چې د مورآبۍ تاته ولې سترګې کوږې دی.

ګلون: نازو ما په خپلو شونډو او ژبه جرندي وهلي دي.

نازو: عجيبه خبره ده. هغه درسره دومره زياتے کوی او ته کوخ قدري هم نه کوي.

ګلون: ما د خپل رب سره وعده کړي ده، چي دا راز به ښکاره نه کړم.

نازو: زما ښکلي بی بی! دا هرڅه ووايه چي دا آفت درنه لري شی، د خولي په خبره کېږی او ته دومره سخته تېروي.

ګلون: نازو زما عمر هسي هم تېر شو او په تېر حساب دے د خپل زوے ژوند نه شم خرابولے

نازو: آخر ستا ژوند ولي دومره خراب دے. په خدائے حواله وکړه او دا ټول غمونه د ځان نه لري کړه.

ګلون: دومره موده مي ستغي سپوري زغملی دی اوس به څه اوکړم او بيا اوس به مورآبی وانی چي دا د ښتون نه يرېږی، ځکه ني په ما پوري دروغ جوړ کړه.

نازو: بی بی د غريبو خداي ملګرے وی.

ګلون: نازو هېڅ ارمان مي نشته، خو چي خدائے دا خپل ساه واخلی نو ډېره به خوشحاله شم.

نازو: ته هسي خفه شوي بی بی، د سختي نه وروستو راحته خامخا وی.

(د مابنام وخت دے، صبرګله د نګهت کره راورسېدله. په کور کښي هنر خوږ دے، صبرګلي ته هډو چا پخير او نه ونيلو.

د ورنـدار او د ایـندرور پـه میـنځ کـنبـې خـوږ دے یـو بـل تـه بـد رد وائي

نګهـت: دا زمـا د پـلار کـور دے، کـه زړه دې چـوی نـو خـدائے دې تې اوچوی کنړه شه، ړنده شه، خو زه به دلته یم.

نـوریٰ: خدائے دې بنـه اوشـرموه، نګهـت: زمـا کـور خـو دې پـه مـا وران ویجـاړ کـړ اوس نـوره راځـځـه ولـې نـه قلارېـږې، تـه خـو د خاونـد د کـوره د پـلار کره راغلې نې، او کـه دلتـه خفـه شـوې، نـو بـل خـوا تـه بـه لاړه شـې، لـیکن زه بـه چرتـه لاه شـم، د خپـل پـلار نوم نه شم بدنامولے.

نګهـت: داسـې خبـرې کـوې لکـه چـې د اسـمان نـه راکـوه شـوې نـې، او هـډو څـه دې پـه سـترګو نـه دی لیـدلی او زه دې هرڅـه نـه خبر یم

نـوریٰ: زه څـه ګلـون نـه یـم کـه مـې یـو خـل خولـه اوسـپړله، نـو لمبـه بـه دې کـړم. تـا د ګلـون صـبر لیـدلے دے، نـو هرسـړے درتـه ناکـامی بنکـاری. دا خـو ګلـون ده، چـې پـه اور کـبنـې بـې ګنـاه سـوزی او غـږ نـه کـوی. زه وایـم چـې ګلـون صـابره نـه ده، خـو وېرېدونکې ده

نګهـت: بنـه بنـه اوس دې دا راپـورې هـم جـوړه کـړه. مـړېزې زما ورور مړ شو نو اوس به بل خاوند اوکړې

نـوریٰ: مـا دې خـدائے د بـل خاونـد نـه اوسـاتی. زه سـتا پـه شـان نـه یـم چـې د خاونـد دې لاځلوبنتمـه نـه ده شـوې او جوابونـه دې شـروع کـړل. چـې مورآبـې تـه اوو نـی چـې څـوك راپسـې راشـی

چې زه ورشم آخر ستا په هغې کور کښې اوس د تلو څه حق دے، دا ته د دویم خاوند دپاره نه څې؟ او زما به د خدائے په حکم دا وینځته سپین شی لکه د غابنونو څو کونټون به پرې نږدم.

نګهت. داسې ستا په شان ډېر خلق وانې وروور زما مړ شو او په مال نې ستا پلار مزې اوکړې. چې جائیداد ختم شی نو بیا به دې خاوند ته طمع پیدا شی.

نوریٔ. ما پرېږده اوس سبې غاپه مه! ډېر جوابونه دې کول. دغه ده صبرګله ترور درپسې راغلې ده. کار دې اوشو. هرڅه کولے شې، هم غل او هم غمور ستا په شان خوش قسمته څوک دی.

نګهت هلنے ترور ده پخیر راغلې پخیر! مورآبې جوړه وه؟ راځه کښېنه دا سپیٔ راپورې انښتې دی. هډو پرېږدی مې نه. ښه ده چې راغلې، که خاوند مې نشته څو هغه تش کور مې خونبی دے او لاړه به شم. جه چې روانېږو. چې ددې سپیٔ نه مې پرتوګ خلاص شی. خدائے دې دا په اور ورته کړی د سپی لور چې...

صبرګله نې هډو کښناستو ته حصاره نه کړهو نو هم د غسې نې ولاړه ولاړه غریبه سترې ستومانه ببرته راروانه کړه. پنړې نې په پښو کړې او څادر په سر. ښځه په تیاره کښې راووتله. په لاره نې ښه خوشحالی کوله. او ګرندیٔ راتله.

صبرګله بی بی تلوار مه کوه. زه تلے نه شم.

نګهت: ناوخته دے چې په وخت اورسو کنه!

صبرګله: نن د هغو هسې هم زمونږ نه د راتلو طمع نشته.

نګهت: مورآبۍ به خامخا زما دپاره ناقلاره وی، چې زر اورسو، نو هغه به ډېره خوشحاله شی، ترور دا خو ووایه کنه چې د ګلون څنګ عمر دے، د زوے د کېدو نه پس خو به ډېر په آرام وی.

صبرګله: آفرین په داسې ښځو شه، او مېندو له پکار دی چې هم داسې لونړه راوړی لکه چې ګلون ئې راوړې ده. مورآبۍ ورته لکه د لېونۍ سپې هر وخت توپونه وهی او اشرف خان ورپسې لوړ راخیستلے وی، لیکن ګلون د خولې نه آف هم نه اوکاږی او هغه خپل کور کښې ښه په قلاره ګذاره کوی.

نګهت: زه حېرانه یم چې دا ګلون دومره سخت ژوند ولې تېروی، خوابښې او خاوند خو د ښځې د لاس شے وی که ښه ورسره کوی خو ښه او که ورسره بد کوی نو څادر دې ترې په سر کړی او خې دې.

صبرګله: بی بی دا د کم اصلو خلقو کار دے.

نګهت: چپ شه بې حیا! زه درته کم اصله ښکارېږم؟

صبرګله: نه بی بی خدائے دې نه کړی، او که څه خرابه خبره مې کړی وی نو په ژبه مې دانه شه دانه.

نګهت: بس که ترور چې یوه خبره شروع کړې نو بیا هډو قلارېږې نه.

صبرگله: څه به ووایم بی بی څه نوې خبره نشته نو.

نګهت: د ګلون زوی سعید به ښاېسته وی کنه؟

صبرګله: داسې ښاېسته دی لکه د ګلاب د ګل. دا ښکلې د الف په شان پوزه، وړه خوله، نرۍ نرۍ شونډې او دا غټې غټې سترګې (توف توف) خدائې دې ورته لونی کړی ډېر قوی هلك دی.

نګهت: ستا خو جوړ ډېر خوښ دی.

صبرګله: هغه غریب د چا نه دی خوښ بی بی.

نګهت: غریب په څه دی د خان زوی دی د خان.

صبرګله: غریب په دې دی چې د غریبې مور زوی دی بی بی څکه!

نګهت: هغه خدائې په څه غریبه کړه ددې خلقو داسې قسمتونه وی چې هرڅه کوی او خلق ورته ښه وائی.

صبرګله: مونږ دې خدائې د دروغو نه اوساتی که حقه خبره کوو، نو د هغې غریبې څه عمر دی، داسې عمر خو د سپی هم نه وی.

نګهت: چا وزته څه ونیلی دی چې غریبه ده.

صبرګله: هر سړی پرې خپل وس کوی، څوك به څه ووائي.

نګهت: صبرګلې ترور ته د مورآبی ډېره خوښه نې او که د ګلون ملګرتیا دې اوکړه، نو درسره به نې ورانه شی.

صبرګله: بی بی زه خو غریبه یم، خو وزې نه یم مورآبی.

چې ماله څه راکوی، کور دې کېدی زه بختوربږم پرې نه!

(نګهت پوهه شوه او د خبرې رخ ئې بدل کړ. ولې چې دا خو يو چالاکه او پوهه ښځه وه، لګيا شوه:)

نګهت: ترور ستا اينګور څنګه ده اوس؟

صبرګله: اوس ډېره ښه شوې ده، دا هلکان چې ورله خدائې ورکړی دی، نو ډېر زيات ناکام کوی.

نګهت: وی! داسې ښه شوه.

صبرګله: خدائې پرې خپل رحم اوکړه، دمه شومه دمه. اينګور څه وی خو پردئ خور او لور وی، چې ښه وی خو ښه او چې بده شی نو سرے پرې څه تندر لګوی. بله ښځه دې وکړی.

نګهت: بله ښځه کول څه داسې آسان کار دے چې...

صبرګله: د سړی پورې خبره ده نو...

نګهت: ولې ستا زوے په خپلې ښځې زورور دے څه؟

صبرګله: هغه غريبه ښځه ده او زما زوے هم غريب سړے دے. څه به ئې زور وی خو هغه ښه ښځه ده.

دوی په خبرو خبرو کښې کلی ته رانزدې شول او کور ته رااورسېدل. صبرګلې ترور وروډبولو. مورآبی زر د کور ښځې ته ووې که خدائې مې نه خطا کوی. نو نګهت سلطانه بی بی راغله که څه؟

د ور ډبولو سره د ګلون زړه يو درز وخوړ، تراوسه ورته توکه ښکارېده. خو اوس ورته پته ولګېده، چې ښتون څومره ګران څيز دے بې قراره غونډې په کټ کښې کښناستله او

رنگ نې تك زېړ وتبنتېدلو. نګهت په شرنګ پړنګ کور ته راغله، مورآبۍ راپاڅېده ښکل نې کړه.

مورآبۍ: ښه مو اوکړه، چې اوس راغلې. ډېر به ستړې شوی نې؟

نګهت: نه يو ستړې آبۍ دمه يو رو رو راغلو خکه.

ګلون نازو ته ووې که دې خوښه وی نو دا هلك اونيسه، چې زه نګهت ته پخير ووايم. ګلون روانه شوه، مورآبۍ او نګهت د يو بل نه زارېږی او په خبرو کښې مصروفې دی.

ګلون: خور پخير راغلې پخير څنګه نې؟

نګهت: مورآبۍ داسې اوږده لار ده.

ګلون: ستا نه زار شم، ستړې شوې به نې.

مورآبۍ: ګوره نګهت! دا دې کټ دے او څملـه پکښې. وخت خو هسې هم سحر ته لړ دے. خو خير ناوخته به پاڅې کنه.

نګهت: نه مورآبۍ! زه به اوس څملم ناوخته دے.

(ګلون غريبې دوه درې واره خبره وکړه، خو هېچا ورله جواب ورنه کړ. مړئ نې د لاړو نه لمده شوه او په مخ نې د اوښکو سېلاب روان شو، خو څه نې کولے شو. خپل کړی ناکامونه نې نه خرابول، نااميده راواپس شوه.)

نازو: بی بی پخېر دې ووې کنه؟

ګلون: هېو هغې راته کتل هم نه.

نازو: زما هم دغه خيال و، څکه درنه راغلم.

ګلـون: څـومره بختـوره نـې تـه، کـه څـوك درتـه يـوه خبـره وکړي، نو ته ورته درې ووانې.

نـازو: پـه مـا څـه حـرج دےچـې د چـا پـرواه سـاتم، دلتـه نـه نـو بل ځاني.

ګلـون: هلـك اوده دے نـازو، کـه دې خوښـه وی نـو د چائے اوبـه به کېدمه.

نازو: لاخو ډېر وختی دی هسې شپه مه رونړوه.

ګلـون: نګهـت مېلمنـه راغلـې ده او سـترې بـه هـم وی چـې چائے ورله زر تيار کړم، مور آبۍ به خوشحاله شی.

نــازو: هســې بــه څــان مــړ کــړې، مورآبــۍ ســتا نــه نــه خوشحالېږی.

ګلـون: دا بـه خيـر زمـا پـه قسـمت کښـې نـه وی. زمـا نـو حق دے خپل کار خو به کنه.

(سحر شـو، ګلـون درسـته ورځ خـدمت وکـړ، سـعيد د ولـړې نـه تـاو راتـاو شـو. د ژړا نـه نـې آواز بـوغ شـو، خـو څـوك وو چـې آخيسـتے نـې وے. مېلمانـه ګنړ وو. نګهـت بيـا يـو ځـل پـه دې کـور کښـې نـاوې شـوه، د اشـرف خـان ورسـره نکـاح بيـا د غـرمې پـه وخت وشـوه، ډمـامې وهلـے شـولې، خوراکونـه خوړلے شـول، ګلون ګرمـه ګرمـه ګرځېـده او مـزدوری نـې کولـه. کلـه بـه نـې وخنـدل او کلـه بـه نـې د سترګو نـه اوښکـې روانـې شـوې. مورآبـۍ ډېـره زياتـه خوشحاله وه، اشرف خان به هم پخپله بلنه کوله.

مورآبۍ راغله او په زوره ئې ووئې چې که نګهت له خدائے هلك ورکړ، نو خلقو واورئ نوم به ئې وحيد خان وی، دا نوم زما ډېر خوښ دے، خلقو ټولو په برق برق وخندل. مورآبۍ دا څه وائی. واده نن اوشو او بيا نوسے دې راياد شو، ستا خوښه ده، چې څه نوم ورله ږدې، ږده ئې، زمونږ څه کار دے. مېلمانه عذرشو، خلق خواره شول، واده وشو. مابنسام شو، ګلون وړې تړې او سترې ستومانه په کټ کښې پرېوتله چې اوده شی. ولې خوب کله ورځی، بنتون خو د هغې غريبې دپاره د تندر ګذار و او بيا د نګهت بنتون!!.)

وحید خان

نګهت یو خل بیا نوښغله و ناوې شوه. د کور ټول کاروبار
ئې په لاس کښې واخیست، ګلون څه قدرې په آرام او په قلار
شوه، ځکه چې چا پرې هډو څه کار نه لرلو، کله وږې او کله
تږې. او کله خوږلې او کله نهره دا کار ټول د نګهت په خوښه
و. لیکن ګلون خو د دې کار هسې هم عادت وه، خو لږ د وهلو
او کنځلو نه دمه شوه او ساه ئې په قلاره واخیستله. پوره دوه
کاله تېر شول، سعید په رو رو وګرځېدو کله به په کټ پورې
ولاړ و او کله به هسې د مور خوا ته. د سعید لوئېدل بیا یو
وار د مور دپاره هنګامه شوه، ځکه چې اوس هغې سره غم شو

کله لوېږي، کله خاورې خوري، کله ببخایه متیازې کوی او مورآبۍ ورله په مخ یو څو پرقه ورکوی. نګهت خو ورته داسې بد بد ګوری لکه چې د سر دښمن ئې وی. د ګلون په ماشوم زوے چرته لاس رسی چې د لوبو نه ئې منع کړی ښخوا د ګلون خپل وهل وو اوس د سعید وهل شروع شول او دا هر یو ګذار د ګلون په زړه لکه د تندر لږی. د خدائے په چارو ئې لاس نه رسېږی. د دویم کال آخری مازیګر دے. نن ګهت بی بی هډو کاروبار له لاس نه ورورۍ او که کله لاس کړی، نو مورآبۍ پرې آواز اوکړی:

مورآبۍ: ګوره جینۍ دا ته خو څه لېونۍ نۍ که؟ ناجوړه ئې او کار کوې.

نګهت: نو نور څوك دی په کور کښې چې کار اوکړی؟

مورآبۍ: ګلون د متیزې لور ب چرته کار کاوه. نو اوس هغې هم خپل لوئې چونده زوے په غبږ کښې نیولے وی او داسې ئې نیازبین کړے دے، چې ورته هډو د زمکې مخ نه ښکاره کوی.

دا وخت سعید غریب په خاورو کښې پروت و، ژړل ئې، ولې چې وږے شوے و او د ډوډۍ ورته چا هډو توك ورنه کړ. ښې په اېرو کښې مږی او په زوره زوره چیغې وکاړی:

"مول! مول! ماله دودۍ، زه ددودۍ خورم".

د ګلون د سترګو نه دا وخت لکه د پشکال سېلاب اوښکې روانې شوې، چې یا خدایه زه خو پردۍ خور لور یم، لیکن دا د دې خپل نوسے دے، چې په دومره خانۍ کښې دده دپاره سره

ډوډۍ هم چرته نشته، غلے غلے د خان سره ژاړي

مورآبی: وایم درته چې دا هلك غلے که کنه دریاسم درسې

گلـون: خپـل زونـې پـه تـرخ کنبـې نیولے او ژاړي بچیـه چـپ شـه دوډۍ به درله اوس درکړم، هله ستا نه قربان شم

سعید: ماله دوډۍ مول دوډۍ

گلـون: یـا خدایـه چې نـازو نـن څـه شـوه، څـه بـلا پـرې اولگېـده چې د چا نه ئې لږه ډوډۍ راوړے وے

مورآبـې: یـا نکهـت سـلطاني لـږه سـره ډوډۍ نشـته؟ چـې دې وکنـاری لـه نـې ورکـړې چـې ډك شـي. ورکـه چـې دا سـترگې نـې مـړې شـي، توبـه مـې دې خدایـه خـورم دې خـورم. مـا داسـې خوراکې وړوکے چرتـه نـه دے لیـدلے. دده دا سـره ډوډۍ بـه څـوك پـه سر اولگوي

نگهـت: دلتـه خـو آبـې پـه دې شـکور کنبـې سـړې سـړې ډوډۍ شته، خو ما وے چې سپوله به ئې ورکړو.

مورآبـې: هـن لـور دا دې بنـه ووے، خـه خـه دے بـه اوس غلے شي.

ولـې سـعید کلـه غلے شـو او آخـر مـور نـې پـه شـر اختـه کـړه او خـوابنې پـرې راپاڅېدلـه. د سـپې لـور تـه دا هلـك غلے کـه ولـې نـه او پـه سـر نـې ورلـه يـو څـو کـذاره ورکـړ، د گـذارونو سـره يـوه سـپېره د سـعید پـه سـر هـم ولگېـده او داسـې غلے شـو چـې هـډو ساه ئې نه اخيسته.

گلـون: شـکر دے کـه مـا وهـلې وخـوړل، نـو تـه خـو غلے شـوی

کنه. بس که، که بل آواز دې وکړ. نو مورآبې ته به غږ کړم.

(سعید د خپلې مور په اوږه سر کېښوده او ورپسې تېرې اوږده شو، نن د مابنام راسې په کور کښې دا یانې ګرځې. مور آبې د غوږو او چرګانو طلب کوی. ګلون غلې د منډو په جنې ولاړه او اسویلی کوی. "خدایه ستا خپل قدرت دے، زه هېڅ نه شم ونیلے. رنګ رنګ بدیان دې پیدا کړی دی، دا هغه مور ده چې یو لمسی له او یوې انګور له سره ډوډئ نه ورکوی او هم د هغې سړی بلې ښځې ته لوبړې پاسېږی." سحر نزدې شو. غږ وشو چې د نګهت بی بی زوے اوشو. د کور ښځې ګرندئ په مور آبې پسې راغله، زیرے نې پرې وکړ.)

مورآبې: وشو ما وے کنه، چې جینئ غوره غوره ښکاری، وحید خان به پیدا کېږی. هانے زار شم د وحید خان نه، ورشئ په پلار نې زیرے وکړئ. د کور ښځه وړه وه په ګلون بی بی نې هم زیرے وکړ. د هغې سره یو دوه روپۍ وې هغه نې هغه جینئ له ورکړې او د خدائے پاك ډېر ډېره شکر نې ادا کړ. خدایه ستا ډېر لونې رحم دے، چې نګهت له دې زوے ورکړ. که نور څه نه وی نو د سعید ورور دے په ده خو به مېن وی کنه او که ډېر ناکاره شی، نو خپله پاتې شوې ډوډئ خو با ورله ورکړی کنه.

(نن ورخ په کور کښې خوشحالی ده. حجرې ته ډلې ډلې خلق راځی او خان له مبارکی ورکوی. نایانو په زېرو کښې ډېرې پیسې جمع کړې، ورځ تېره شوه. سبا بیا ښادنامې وغږېدې او ډېر مېلمانه عذر شو. آخر په شپږمه ورځ د هلك مریجې وشوه، شپږ آته ګډان حلال شو غریبانانو له غلې

ورکړي شوي، لیکن ګلون او سعید ته چا ست ونه کړ. چې تاسو غله خوړلي ده کنه. نازو د کور د کار کولو نه وروسته یوه کټوئ او توګله او لږ غوندې پوتئ نې ګلون له راوړل. سعید هم خان مور که او مور نې لږه غوندې وخوړله شپې ورخې په مېنځ کښې تېرې شوې، نګهت بی بی د ځلوښتئ اودس په ډېر درز درز سره وکړو او وحید سره د پېنځه وه درو میتهاېانو جماعت ته ووېستلے شو. دا هره یوه کارنامه د ګلون په زړه د تبر ګذار و، خو څه نې کولے شو، هغه به خپلې اوښکې په چا سره تویه ولې. ناڅاپې غږ شو چې هانے دے قباد خان راغے، د ګلون په مرئ کښې لاړې راغلې، چې خدایه شکر دے ورور مې راغے. یا نازو ته ورشه چې خان څنګه دے، ورندار مې جوړه ده او د مور مې ترېنه هم تپوس وکړه او دا حال هم معلوم کړه، چې د څه دپاره راغلے دے. یا خدایه چې په ما پسې راغلے وی نو ښه به نې کړې وی، زه خو ورته شوم چې یو دوه شپې په آرام تېرې کړم. نازو لاړه او د خان نه نې خان خبر کړ، قباد خان د حمید خان مبارکئ له راغلے .اشرف خان د قباد ترخ ډک لیدلے و. نو ښهٔ خوشامندی نې وکړې.

اشرف: قباد خان چرته دې لار خطاء کړه، ډېرې ورخې ورک غوندې وې.

قباد خان: وروره ناوزګاتیاوې نو.

اشرف: آخر د خپلو تپوس خو سړے کله ناکله کوی کنه.

قباد: خپل د چا پردی کېږی نه خانه، چې موقع مې

بیامونده نو راغلم.

اشرف: آخر څله راغلې دا خو هم وايه کنه.

قبـاد: خبـر شـوم چـې سـتا زوی شـوی دی نـو مـا وې چـې مبارکي به درکړم.

اشرف: هو دا خو د ډېر ښه وکړه، خدای دې وبښه.

قبـاد: دا مـې دواړه هلـك دپـاره څـه جـامې او نـور څـه سـامان راوی دی، حوالـه نـې کړه. قباد خان چې سامان اشرف تـه حوالـه کړ، نـو هغـه کـور تـه راوړ. ګلـون چې وکتـل، نـو ډېـره خفـه شـوه. چې ګـوره خپـل خـورنی لـه نـې يـو قمـيص هـم رانـه وړ. زمـا ورور خـو داسـې نـه دی، دا څـنګ چـل وشـو. سـاعت پـس قبـاد خـان پخپله کور ته راغی، چې وړوکی هلك ووينی.

قباد: السلام عليکم مورآبی خنګه نې.

مورآبی: وعليکم السلام! بچيه ښه يو واړه خنګه دی.

قباد خان: خير خيريت دی ګلون څه شوه

مورآبی: دغه ده خواته دې پناه غوندې ولاړه ده.

قباد: اوهو! ته خو رښتيا پناه ولاړه نې زما نه خفه نې څه؟

ګلـون: زه د خپـل قسـمت نـه خفـه يـم وروره! سـتا نـه څـه ګيلـه وکړم، تراوسـه مـې دا خيـال و، چـې تـه مـې ورور هـم نـې او پـلار هـم، ليکن تـا رابانـدې هـم خـان نانګـاره کړ. نـو اوس بـه څـه کـوم. زما خو ستا نه ډېره طمعه وه.

قبـاد: هسـې خفـه کېـږې کـه تپـوس کـوې، کـه نـور څـه دې

ضرورت وی چې رااولېږم.

ګلون: ورشه سعیده بچیه ماما ته سلام اوکړه.

قباد: دا څوك دے خور؟

ګلون: ستا خورنی دے خانه

قباد: زما خورنی دومره لوئ دے. زه خو اوس هغه بله ورځ د اشرف خان د نوکر د خولې نه خبر شوم، چې د اشرف زوے شوے دے. مور دې ډېره خوشاله شوه. چې څه د لور مې زوے اوشو. اوس به نې ژوند ښه شی او ستا ددې زوی نه خو هډو مونږ خبر نه یو هغه بل څه شو؟ ما خو هغه له ډېر سامان راوړے دے. د ګلون سترګې بیا د ورور په مخکښې ډکې شوې او اسویلے نې وکه. خدایه زما هغه ورور دې هم هغوی له ورکه.

قباد: ستا هم بل څه نه دی زده خو ژړا ده او ژړا ده.

ګلون: ته نه نې خبر خانه زه څه ووایم.

قباد: نو په ډاګه ډاګه خبره وکړه کنه.

ګلون: ما خو تاسو ته د سعید د کېندو خبر په دریمه ورځ درلېږلې وه. تاسو څنګه ناخبره شوئ.

قباد: زما دې په خدائی قسم وی که چا راته حال وئیلے وی.

ګلون: تا چې چاله سامان راوړے دے هغه ستا خورنی نه دے د نګهت زوے دے، هغه اوس د اصغر خان کونډه نه ده، بلکې د اشرف خان ښځه ده.

قباد: دا ته څه وائې. په خدائے مې دې قسم وی، چې ډېر

خفه شوم (په ژړغونی آواز ئې ووئې) خو زما نه غلطی وشوه ما معاف کړه، زه به خپل خورئي له ډېر سامان راولېږم. کبله منده مه شې.

ګلون: سامان مې نه دے پکار وروره! خو ما ددې کونجار نه اوباسه.

قباد: خور د لوئی خاندان ئې، ته به هرڅنګه ګذاره دلته کوې.

ګلون: کرې مې ده خو اوس نه کېږي.

قباد: زه په دې کښې ستا ملګرتیا نه کوم، ښخې بې وقوف څیز دے په لږه خبره خفه کېږي.

ګلون: څه ووایم وروره! زما خو په جهنم کښې مېشته ده. نه پوهېږم چې په څه جرم عذابېږم.

قباد: خور دا به ستا تقدیر وی د لوئے خونے د ښخو دا صفت وی چې همداسې په جهنم کښې عمر تېروی.

ګلون: په جهنم کښې هغه خلق عمر تېروی، چې جنت په سترګو نه وینی، زه د ډېرو خلقو سره په دې کور کښې ښه کول وینم، او زما دپاره دا جنت جهنم دے. زما بالکل اوس ګذاره نه کېږي، ستا دې قسم وی وروره چې ما د یو څو ورځو دپاره بوځه، کنه مړه به شم.

قباد: ښه ده، زه به اشرف خان ته ووایم که اجازت ئې راکړ، نو بوبه دې څم.

قباد خان د کوره ووتلو او د ګلون لږه غوندې تسلی وشوه.

خدایه چې خان ورله اجازت ورکړی، نو خنګه به ښه وی. دا به دې خوشحالی کښې وه چې قباد خان واپس راغے.

ګلون: وروره خو؟

قباد: (غلے غوندې شو)

ګلون: زه به پیاده لاړه شم خیر دے.

قباد: بیا څه غلے غوندې وګرمېده.

ګلون: نه نه زه تیاره یم. ناوخته کېږی به نه زما سره هېڅ سامان نشته.

قباد: ماله خو اشرف ستا د تلو اجازت رانه کړ.

ګلون: ولې خانه؟

قباد: وانی چې که خی نو خی دې خپله مرضی نې ده. خو بیا به واپس نه راځی.

ګلون: خدائے دې نه کړی زه به واپس ولې نه راځم او که د نه راتلو خبره پکښې وی، نو وروره ته څه زما تلل حرام دی. دومره سخته مې تېره کړې ده. اوس په آخر کښې د خپل زوے حصه ورکه کړم. خو خپل زوے به ژوندے وساتم، ته څه په مخه دې ښه شه؟

(قباد خان ډېر خفه راواپس شو. د اشرف خان نه نې رخصت واخیستو او کور ته لاړ شه، په ټوله لار نې د خپلې خور متعلق سوچ وکړ، چې خدایه دا څومره درنه او نیکه ښځه ده، زه حېران یم که ددې په ځانے بل څوك وے، نو زهر به نې خوړلی وے. خو دا ژوند به نې نه وے تېر کړے او څومره اوچته حوصله

نې ده چې د خپل زوی د پاره به خپله بوتۍ خاورې کړم. دده حصه به ورکه نه کړم. زما دې قسم وی ماته په داسې خور فخر حاصل دی. زه به پرې ویاړ کوم. زه به انشاء الله تعالی هر ځای سربلند او نیکسیرته ددې د برکته ښکاړم. که په ما پخپله راغله، نو زه به دا په اوږو ګرځوم او لکه د وروړ غوندې حصه به ورله ورکړم. تف لعنت په اشرف خان شه او په مور نې. چې داسې ښځه خدائی سرې له ورکړی او دی پرې بله ښځه کوی. خو د دوئ په مینځ کښې به ضرور څه پټ راز وی. چې نګهت دومره بد خویه او ناکاره او سره ددې زما خور ناقصه او نګهت خوښه ده، پوهه نه یم چې څه چل دی او هو ما بد وکړه، چې د خپلې خور نه مې تپوس کړی وی. دی په سوچ فکر کښې غریب کور ته راغی. مور او خوېندو ترې تپوس وکړو. ده ورته ټوله قصه وربیان کړه. هغوئ خوارانو هم د ګلون په خراب قسمت اوښکې تونې کړې، خو څه کېدی شو.

دلته کښې د نګهت او د وحید خان چرچه شروع شوه. دوه درې دایانې ورته ګرځی، قسم قسم پیئ ورته ورکړی کېږی او رنګ رنګ جامې ورته بدلیږی. نګهت لکه د نوې پېغلې په شان په کور کښې خرامانه خرامانه ګرځی او ګلون لکه د زړې ښځې یو ګوټ ته ناسته ده. سعید ورسره دی، هم دغه د دوی معمول و، کور ټول د نګهت په لاس شو. مورآبی پرې ډېره مهربانه وه. درې کاله په مینځ کښې وتل، سعید د پینځه و کالو شو او وحید ددرې و کلونو شو. ګلون خپل زوی ته الف ب ت ث الله یو دی، محمد زمونږ نبی دی، دا سبق شروع کړ.

کله کله ورته وائی هلکه که سبق دې ونه ویلو، نو خر به درنه جوړ شي.)

سعید: مول! خل خه ته وائی؟

گلون: بچیه! خر ډېر ناکاره څناور دے، لتے وهی لتے.

سعید: نو ولې مول! لتې وخل څه ناکاله کال دے څه.

گلون: ستا ته نه قربان شم، لتې وهل ډېر ناکاره کار دے

سعید: ښه ده مول چې ته وائې نو شبك به وایم که خیل وی

گلون: او بچیه! سبق وایه چې د خپلې متې خاوند شې. زه څه کوم خو خپل ژوند به دې په راحته شی. زما خو سخته په قسمت کښې ده، هم داسې به مې سترګې پټې شی او د سترګو نه نې اوښکې روانې شوې او د سعید په سر ولګېدې.

سعید: مول ته ژالې ولې هنه؟

گلون: نه ژاړم بچیه، زه خو خاندم.

سعید: ستا خو د ستل ګو نه اوکے بیګی.

گلون: په دې کښې کار مه لره، خو وعده راسره وکړه چې ته به یو نیك سړے جوړېږې.

سعید: چې زه واده اوکم نو ته به دودئ لاکے څه؟

گلون: که خېر وی دوډی بیا خان له په خپله ګتې.

سعید: زه واده کوم مول چې زه به یو نیك سلے جوریږم که خیل وی.

ګلون: او چا چې ورسره بد کړې دي، د هغو سره به هم بنه کوي. د هېچا نه به د بدل اخیستو کوشش نه کوي.

سعید: او که ناکاله کال اوکړم، نو بیا؟

ګلون: نو بس ته به د خان کره پاتې شې او زه به درنه د خپل پلار کره لاړه شم.

سعید: ستا بل کول شته مول چې لاړه به شې.

ګلون: او بچیه! زما خو داسې ورور دے که په سر مې ورله لاس کېښودو نو رانه به نې منع نه کړي.

سعید: مول نو دواړه ولې هلته نه جو، دودئ خو به لاکوی کنه؟

ګلون: بچیه! ستا دودئ دلته مقرر ده.

سعید: ولې ماله به ماما جی دودئ نه راکوی څه؟

(دوی مور او زوی د یو بل سره د غربت خبرې کولې. هلته مورآبې او نګهت د وحید د سنت کولو پروګرام کوی.)

مورآبې: نګهت بی بی! یوه غوا او یو سنډا به پوره وی کنه!

نګهت: خدائے دې نه کړې دا ولې، دا څه د غریب سړی زوے نه دے، دا زما زوے دے پوره درې سنګان او درې غواګانې به حلالے کړې، زه خپل زوے نه سنتوم.

مورآبې: دا نې د پلار رضا ده نو.

نګهت: زما زوے به زما په رضا سنت کېږی په دې کښې زه بل چا له اختیار نه ورکوم.

موراَبی: ما تنګه وه مه، خاوند ښخه سره جوړ شی.

نګهت: مور نن دې سترګي کوزې غونډې دی او لا دا هم وائي چي ما تنګه وه مه اوس ته زما په زوے باندې تنګېږې.

موراَبی: په ښخې ما خو ستا د خوشحالی د پاره اووې چي ته ځنګه وائي، ستا رضا ده.

نګهت: خير کنه: زه ناچاره نه يم، د خپل پلار کور مې شته، اوس به لاړه شم او خپل زوے به سنت کړم، واپس به راشم.

موراَبی: زما نمسے به ولي ستا دپلار کره سنت کېږی.

(د دوی دا خبري ګلون اوری، او رو غونډې يې خپل ناسنته زوے ته وکتل، بختوري نګهت څومره زور دې دے. زما د غريب زوے دا پېنځم کال دے، هېچا نې د سنتولو نوم په خولې نه دے اخيستے او ته به په درېم کال د زوے په سنتو بيا د کوره اوځې. په دې کښې اشرف خان راغے د څه کار وبار د پاره او بيا زر اووتلو او د دوی بيا په خبرو لګيا شوې.)

موراَبی: دا خو ستا خپل مال دے، او ستا ددې زوے دے، چي څه ورسره کوې خو زياتے ښه شے نه دے.

نګهت: ښه دا ما چي څه ويلی دی، دا زياتے دے څه.

موراَبی: وړوکے کلے دے، په دې کښې دومره څوک دی، چي درې سنداګان او درې غواګانې وخوری.

نګهت: موراَبی دا خېراتی شے دے، ډېر ښه دے.

موراَبی: اے جينی چی د خوراك نی څوك نه وی. كه

خبراتي وي نو څوك به پرې څه وکړي.
نګهت: سينډ ته خو دې ارتاو شي، زه پرې څه کوم
مورآبي: سره کبنه زه د خپل زوی مال سينډ ته نه غورځو
خوږې
نګهت: هن ستا د زوی مال؟ ته سينډ ته نه غورځوې مال
دې کومه راغې.
مورآبي: ولې دا زما د زوی مال نه دے؟
نګهت: تا زما سره پوخ لوظ کړے دے ګوري کنه، اوس
به هل (حال) ووايم، نه به دې زوی وي او نه ب دې دا مال وي.
مورآبي: خوارې ته په توقه هم نه پوهېږې. ما خو وے چې
رښتيا په خپل زوی خوشحالېږې کنه، دا خو ستا خپل مال دے
او دده نه قربان شم، چې دے سنت کېږي، نو درې سنډان او
درې غوا څه شے دی. زه خو وايم چې څه نور څه ډېر شے مې
ورسره خېرات کړے وے چې ته خوشحاله شې.
نګهت: خپل خپلوان به مې کله راځي؟
مورآبي: چې ستا کله خوښه وي.
نګهت: د سنت کولو نه يو دوه ورځې مخکښې پکار دی،
چې يو پل خو وينو کنه.
مورآبي: ډېره ښه ده استازي راغونډوه.
(نګهت زر زر آستازي ولېږل. د کلي محلت خلق نې خبر
کړل او چرته چې نې په لار لاره وو، رانې وستل. ليکن د ګلون

تېر ته نې هېڅ ست ونه کړ. نازو راغله او ګلون سره کېناسته.)

نازو: ته خو بې بې دا سې نانګاره ناسته نې، هلك دې هډو سمبال کړے نه دے؟

ګلون: نازو په څه پسې نې سمبال کړم؟

نازو: ولې سبا سنت نه دے څه؟

ګلون: دا خو وحید خان سنتوی، څه د سعید سنت خو نه دی، چې سمبال نې کړم.

نازو: مورآبې دا ناجابزه ولې کوی چې دومره لونی نمسے به بغیر سنت کولو ساتی.

ګلون: بنه ده نازو وخت ته به ګورو.

نازو: وخت ناوخت پېرده ژوندی شه اخر خو د خپل حق دپاره څه لاس او پښې وهل پکار دی کنه.

ګلون: زمونږ حق د څه دے نازو!

نازو: ته هم ددې کور مېرمن نې، خدائے يو زوے درکړے دے، د چا نه په څه کمه نې.

ګلون: نازو بس کړه دا سې خبرې کوې چې هډو ددې کوره نااشنا نې، په کور کښې د مېلمنو شور شعف دے، ټول د نګهت بې بې خپلوان راغونډ شوی دی او د هغې نه چاپېره ناست دی. ګلون خپل زوے په غېږ کښې نيولے دے او د نازو سره ورو ورو مشغولېږی. خلق د سنتو خبرې اترې کوی، ډمامې وهلے کېږی، د کلی جينکۍ ګډېږی، ګرمه ګورمه ده. نګهت بې بې د خوشحالۍ نه چوی، کله يوخاے ناسته او کله

بل خانې ولاړه. کله د پخلي خانې له ورشي او کله ډرق ډرق په خندا شي. دا شپه هم تېره شوه. سبا سحر بيا د مېلمنو د چايو نه انتظام وکړې شو. اشرف خان په منډه کور ته ځي راځي او د مېلمنو انتظام کوي. بعض موقعه د نګهت سره ګپ شپ ولګوي او کله ورته رو غونډې قار شي. نګهت ورته خپلې خپلواني ښايي، دا مې د ترور لور ده. دا مې فلانۍ ده. دا مې فلانۍ ده، د غرمې وخت شو او بيا د مېلمنو د ډوډۍ ښه انتظام وکړې شو. خلق اوس د سنتو په تاك کښې دے مونځ وشو، د مانخه نه وروستو، وحيد خان ډېر په ډنګ ډونګ باندې سنت کړې شو او ورسره سعيد هم لکه د کلي د يو واړه سنت شو. سعيد د درد نه چغې وباسي. مول پرېږده مې مل شوم، نازو وريورې د خندا شنه شي. لونې سرې نې او ژاړې. دا ستا د ژړا ورځ ده؟ غلے شه. دربواره په خندا شو او بيا چپ شول.

✲ ✲ ✲

راز

وحيد خان ډېر زيات نازبين عادت شو. مور آبې او خپل مور و پلار ورته هډو څه ښکاري نه. ولې چې هغه د څه شي فرمايش وکړي، نو هېڅوك ترې انکار نه شي کولے، ځکه چې د وړوکوالي نه ئې خراب عادت کړے دے. اوس تر ښه مور و پلار او د کلي ټول خلق تنګ دي، نوے زلمے شوے دے او د خپل کلي په سکول کښې سبق وائي. ليکن حد درجه ناقابل او کند ذهن، ځکه چې سبق ته هډو ګوري نه. د کلي ټولې لوفرئ ئې په سر اخيستي دي. بل طرف ته سعيد خپل سبق ته ښه فکر کوي، مور د وخت نه په ښه خوئې عادت کړے دے، او لنډه تنګه ګذاره ئې ورته ښودلې ده. اکثر خلق تر ښه خوشحاله دي، خو د چا مجال دے چې نزدې ورته ورشي، استاذان ئې هم ټول تعريف کوي او هر کال په امتحان کښې اول نمبر پاس کېږي.

لیکن ده ته د خپل پلار دا فرق کول ډېر زیات محسوس کېږي ولې څه وکړي لاس نې نه رسي. نن د خپل یو ملګری اسد سره په لاره راروان دے او څه خفه غوندې دے.

اسد: ولې یاره سعید خانه! نن څه خفه غوندې نې؟

سعید: مونږ به په څه خوشحاله یا خفه شو دا خو د غټانو کار دے.

اسد: ته هم غټ نې د غټ سړي زوے نې. تاته ولې احساس کمتری ده؟

سعید: ماته بالکل احساس کمتری نشته خو زه د خپل تقدیر نه ګیله کوم، چې زه او زما مور ولې د تکرو وهلو دپاره پیدا یو.

اسد: زه خانه! ستاسو په ګاونډ کښې اوسم، دا هرڅه راته معلوم دي، چې ستاسو سره څه کېږي. لیکن د خدائے په چارو مې لاس نه رسي.

سعید: الله تعالی دې تا وبښي، په دنیا کښې مې اول ستا د خولې نه د خان دپاره د همدردئ الفاظ واورېدل.

اسد: د کلي محلت ټول خلق ستاسو ملګری دی، خو څه نه شي کولے.

سعید: زما کار بغاوت نه دے، زه نه باغي کېږم، ماته زما مور ډېر غریب خوئي ښودلے دے. خدائے دې داسې مېندې هرچاله ورکړي اسده!

اسد: آخر خو سړے خو دومره نه کوی کنه!

سعید: زه هم په دې حېران یم، چې آخر څه وجه ده.

اسد: دا ټول د مورآبې کارونه دي.

سعید: هغه خو هم ظالمه ده، ولې څه نه څه ترس نې په زړه کښې شته، خو د مېرې مور نه مې وېره کېږي. مېره مور مې ډېره ناکاره ده، زما مور ډېر کار کوي، ډېر ښه خوني نې دے، بیا هم ددې خلقو بدې شي.

اسد: بدې د هېچا نه شي، خو شریف خلق خلقو ته ناکامي ښکاري او د ښه خوني طمع نې ترې کېږي.

سعید: زه خو کله ناکله سوچ کوم، چې خدائے دې نه کړي زما د مور نه چرته غلطي نه وي شوې.

اسد: غلط خیالات زړه ته مه راوله. سعیده! ستا مور ډېره پاکه او نېکه ښځه ده.

سعید: نو یاره بیا ولې د دوي بدې شي؟

اسد: وروره تا ترې چرې تپوس کړے دے، چې په دې ولې دا دومره ظلم کېږي.؟

سعید: هېڅ پته نې نه لږي، خو هر وار راته دا وائي، خبردار بچیه زما په شان په خپل زړه کټې واړوه. که اورې مه اوره، که وینې مه وینه.

اسد: یوه شوم دا راز دے چې زما مور ترېنه خبر ده او زما پلار او مور یوه ورځ پټ پټ لګیا وو او ما ترېنه اورېدلي دي.

سعید: آخر ماته هم واوروه کنه چې څه دي؟

اسد : خانه ته به چرته حال ووانې. زه وېرېږم.

سعید : زه ستا دوست یم اسده! زه به دا هېڅکله اونه وایم او په خپل زړه کښې به نې راز وساتم.

اسد : آخر به تنګ شې او وبه چوې.

سعید : زما دې قسم وی که سبوا د خپلې مور نه مې دا راز بل چاته ښکاره که!

اسد : او ستا مور ترینه خبر ده زما په خیال خو حال نه وایې.

سعید : شابه شابه زر حال ووایه خوار شې، تادی کوه.

اسد : ډېر ګران کار دے، خو چې ته وانې نو زه به څه وکړم.

سعید : آخر د یار دپاره قربانی کوې کنه.

اسد : او ستا غوندې یار د پاره خو بالکل قربانی کوم.

سعید : ښه ده، نو شروع کوه.

اسد : یره خانه! لږ یرېږم.

سعید : زه درته قسم کوم کنه مسلمانه.

اسد رپېدونکے او یرېدونکے غوندې په راز ښکاره کولو باندې لګیا شو. وروستو مخکښې نې وکتل چې څوک شته کنه، په مرئ کښې نې لاړې غوټه غوندې شوې، خو اوس چرته دسعید نه خلاصېدے شو، نو مجبوراً یې شروع وکړه:

اسد : سعیده وروره! ته لا نه وې پېدا شوے او زه به شاېد هم نه وم، د ډېرو ورځو خبره ده، ستا د پلار واده وشو. دا

نګهت بی بی چې اوس ستا مېره مور ده، دا ستا د مېړه تره اصغرخان ښځه وه.

سعید: وئ الله زما تره هم و؟

اسد: اوس نوري خبرې مه کوه سعیده، چې پوره پوره دې خبر کړم. ستا پلار او اصغر خان د یو پلار او مور نه وو او د دوی کشر د تره زوی کریم خان د بل پلار مور وو. زما مور داسې قصه کوی، چې کریم خان دې خدائې وبښې که ژوندی وی، نو دا دواړه رونړه به نې په مخکښې لکه نوکران روان وو.

سعید. شاباش یعنې نر وهن.

اسد: او ډېر نر او مخکښې تلونکی هلك و، د قدرت کار و، دی د مور و پلار نه یك یواځې د پېنځه وو کالو پاتې شو. نور نې هېڅوك نه و. ستاسو د جانداد د نیم غوخ حقدار و، کله چې دی د لسو یوولسو کالو شو. نو ستا د مور سره به نې لکه د خپل ورو محبت کولو دا وجه وه چې مورآبی ستا مور ته ډېره قار قار په نظر راخی.

سعید دا خو هډو څه خبره نه ده په دې کښې د قارېدو څه وجه کېدی شی.

اسد: مړه، ته خبرې ته غوږ نه ږدې نو.

سعید: ښه ښه یعنې نور هم مخکښې څه شته؟

اسد: مورآبی به ستا مور ته وی چې په دې هلك هډو کار مه لره، لیکن ستا مور خو یوه نېکه ښځه ده، د هغې به پرې زړه سوزېدلو او دی ب ورته یو یتیم اسیر ښکارېدلو. نو ډېر

محبت نې ورسره کولو. مورآبې ستا نیا یوه ډېره بدنیته او خرابه ښځه ده، خانه اوس ددې خیال شو، چې که چرې کریم خان لونې شي، نو دے به خامخا زما د زامنو نه مخکښې شي ولې چې د هغه د اخلاقو نه په ډاګه دا پته لګېده او بله غلا پکښې دا وه چې زما زامن به د ټول جانداد مالکان شي. نو دا ولګېده او خپله کشره اینګور نې مصلحتي کړه، ستا مور ته نې خونې خکه نه وې چې دې ته پته وه، چې دا مې په دې کار کښې ملګرتیا نه کوي. نو دې اینګور دا اوس چې ستا مېره مور ده، زما د مور په لاس د سر د سپږو لرې کولو په بهانه زهر راوړل، خوابنې اینګور په دغه شپه چوکاټ تیار که او په هغې کښې نې کریم خان له زهر ورکړل.

سعید: نو بیا څه چل وشو.؟

اسد: بس نو هغه غریب دوی په کټ کښې واچولو او پروت و، تر مرګه پورې نې ستا مور ډېر خدمت کړے دے او ورته ښه پته ده، خو اصل ذات و، چاته نې څه حال نه دے ونیلے.

سعید: او زما پلار ددې نه خبر دے؟

اسد: نه نه ستا پلار ترې څه خبر دے، هغه خو هسې د مورآبې د لاس دے، چې هغه پرې څه کوي، هغه منی.

سعید: دا خو واقعی زما نیا غټ ظلم کړے دے، دا خو به جولا هم اونه کړي.

اسد: یاره د خدائے دپاره چاته حال ونه وائې.

سعید: زما دې قسم وی، که ما بغیر د څه موقعې نه دا

راز ښکاره کړ، او يا مې پکښې ستا نوم ذکر کړ.

اسد: ماتـه خـو تـه د پـردې ښکارېـدې، کنـه دا بـه څـوك چاتـه ووانې؟.

سعيد: ستا مور او پلار ترې نه څنګ خبر شول؟.

اسد: چې کـريم خـان نـاجوړه شـو. نـو زمـا مـور نـې تپـوس لـه راغلـه. زهـر خـو هسـې هـم هغـې راوړی و، چې هغـې وکتـل، نـو د هغه حالات د زهرو معلومېدل او هغه پرې پوهه شوه.

سـعيد: زمـا نيـا پـه دې خبـر ده کنـه، چـې سـتا مـور و پـلار ترېنه خبر دی.

اسـد: نـه نـه هغـه څـه خبـره ده، چې زمـا مـور پـرې لا هـم پوهـه شـوې ده، د هغـې خـو دا خيـال دے چې يـوه زه خبـر يـم او يـوه مـې کشره اينګور

سـعيد: تاتـه څـه پتـه ده چې زمـا مـور ترېنـه هـم خبـره ده، دا څنګ کېدے شي.

اسـد: زمـا مـور دا قصـه کـوی چې زه وراغلـم نـو دا نـې سـر تـه ناسـته وه، زمـا هـم د سـترګو نـه اوښکـې تـوئې شـوې او دې هـم ژړل دې ماتـه ورو غونـدې وکتـل او پيـا يـې کـريم خـان تـه وکتـل، نـو کـريم خـان ووې ورنـدار او بـه راکـړه، ډېـر تـاو دے رابانـدې، د کـريم خـان سـترګې پټـې شـوې، هغـو دا خيـال نـې ونـه کـړ، چـې دلتـه بـل څـوك هـم ناسـت دی. نـو پـټ غونـدې نـې سـتا مـور تـه ووې، ورنـدار مورآبـې ډېـر بـد وکـړه، صـرف د دولـت دپـاره نـې مالـه زهـر راکـړل ددې خبـرې سـره سـتا مـور پـه ژړا شـوه او بيـا نـې

زما د مور نه تپوس وکړ:

ګلون: ترور کریم خان رشتیا چا زهر ورکړی دی؟

ترور: او او په دې کښې څه شك دے. خدایه چې...

ګلون: ترور ووایه په زړه زنګ مه پرېږده.

ترور: زه وایم چې خدائے مې دې دا لاس مات کړي.

ګلون: آخر ته خپل لاس ولې ماتوې، ترور!

ترور: ته نه نې خبر دا زهر ما راوړی دی؟

ګلون: (په زوره) هنه! تا راوړی دی؟

ترور: په زوره کېږه مه اوس خپل عمر به خراب کړې. زه څه خبر وم کنه ما به زهر هرګز نه وو راوړی، خو نګهت راته دا بهانه وکړه، چې په سر کښې نې غورځوم.

ګلون: توبه مې دې وی خدایه، نګهت په خزنو داسې کار وکړه او د غره هومره سړے نې مړ کړ.

ترور: دا یواځې نګهت نه دی کړی، مورآبې ورسره ملګرې ده. بلکې کار مورآبې کړے دے او نګهت نې د خپل خان د فایدې دپاره ملګرتیا کړې ده.

اسد: ته اوس پوهه شوې کنه سعیده!

سعید: او، زه اوس ښه پوهه شوم، دا خو واقعی، ستا مور ډېر کمال کړے دے، چې دا راز نې پټ ساتلے دے، آخر دا خو ووایه کنه، چې ته ترې نه څنګه خبر شوې؟.

اسد: زه یوه ورخ ناجوړه وم، په کټ کښې پروت وم. د

دوی دا خیال شو، چې دې اوده دې، نو خان له نې دا خبې شروع کړې.

پلار: یره جینۍ دې مورآبې ډېر بد وکړ

مور: د اسد پلاره څه به نې وې داسې ظلم نه کړې دې. گوره ته! څوك به خپل لېورزې د دولت دپاره په زهرو مړ کړي؟

پلار: چې آخر دا ملگرتیا نې چا کړې ده؟

مور: مشره اینگور نې ترېنه هډو خبره نه ده. د مورآبې خو مشره اینگور د کریم خان په سر داسې بدې شوې ده، لکه د سپې، خو دا ټول کارونه ورله کشرې اینگور کړي دي.

پلار: ښه ښه، نو نگهت بې بې خو به نې اوس ډېره خوښه وي.

مور: او کنه، چې اوس نې خوښه نه وي نو څه به کوي. یربړې ترېنه. که چرې حال ووانې. د اسد پلاره بس که اوس دا خبرې مه کوه، زړه مې خرابېږي. ډېر ظلم شوے دے. داسې زیاتے څوك نه کوي.

سعیده وروره! ما دا ټولې خبرې واورېدلې، او خان مې ښه قصداً اوده که. چې دوی را باندې پوهه نه شي اوس مې دا حال تاته ووایه. خو چرې ته نې چاته ونه وائې

سعید: نه نه یره مه یربږه، دومره ماشوم خو نه یم کنه.

اسد: د کور لاړ هم نزدې شوه.

سعید: اوس به جدائي راځي.

اسد : څه جدائی ده، خو مازیګر به بیا یوځاے شو.

سعید : انشاءالله تعالی که ما موقعه بیامونده، نو دربه شم.

اسد : مره راښکاره کېږه، دومره د کتاب چینجے هم د خان نه جوړول نه دی پکار.

سعید :اسده وروره په دنیا کښې اول خپل مقصد حاصلول پکار دی بیا نور کارونه هسې هم ډېر دی کېږی به.

(دوی یو بل رخصت کړل او خپلو خپلو کورونو ته روان شول. سعید په لاره لږ غونډې حصار شوے و، ځکه چې اسد ورته ټوله قصه بیانوله چې کور ته راغے نو مور وریاځېدله او ښکل ئې کړ، کتابونه ئې ترېنه واخیستل.)

ګلون: سعیده بچیه! نن ولې حصار شوي؟

سعید : لږ په دمه دمه راغلم ځکه.

ګلون: بس خاپه څوك نه حصاریږی بچیه ګوره په ټهیك وخت باندې خان رارسول پکار دی.

سعید : آبی ډوډۍ راکوې که نه.

ګلون: دا زه درته بیا بیا ولې وایم چې وختی راځه.

سعید : ولې نو ډوډې نشته څه، وحید خو هم لا نه ده خوړلې اوس هغه دے خوری.

ګلون: وحید دپاره وخت نشته بچیه ستا د هغه غونډې قسمت چرته دے؟

سعید: ته خو ورشه کنه تپوس دې نه دے کړے او وے ډوډۍ نشته.

گلون: ته وروکے نې نه پوهېږې زه د دې خلقو په سترگو پوهېږم بچیه! خلق متل کوی، د ویلو نه، نه ویېل ښه دی. که اوس مې تپوس د ډوډۍ وکړ نو تیار جنگ دے او وهل کنځل به وی.

سعید: دا اوس هغه وخت نه دے موري چې څوك به خپل تپوس نه شی کولے.

گلون: چپ شه گورے که داسې خبرې دې شروع کړې، نو زه به درته دا کور پرېږدم او پلار کره به لاړه شم.

سعید: عجیبه غونډې زړه دې دے په معمولی خبره خفه کېږی.

گلون: تا چې څوك بدو ته لمسوی نو خدائے دې په سترگو ړوند کړی، زه به نور څه ووایم.

سعید: آبۍ ته هسې ژاړې ما نه څوك لمسولے شی او نه مې څوك غولولے شی، زه اوس د خبره لوئې سړے یم، په ښه او بد ښه پوهېږم.

گلون: ستا لادا ورځې په ښه او بدو د پوهېدو نه دی بچیه ته لاوړوکے نې لوبې کوه.

سعید: د لوبو ورځې تلی دی موري! زه اوس خپل حق غواړم، چې آخر زما او ستا سره ولې دومره زیاتے کېږی؟.

ګلون: چپ شه بچیه! چې ددې خبرې نوم پـه خولـه وانخلې که خانې به یو ورك شي.

سعید: آخر خانې به یو ولې ورك شي؟.

ګلون: ستا دا خوښـه ده، چې ستا پـه سپین سرې مور لـه خوك طلاق ورکړی او د کوره ې اوباسي ووایـه سعیده! کـه ستا دا خوښـه وي، نـو هرڅـه کولې شـې تـه زمـا زوې نې، زما دربانـدې حق دې، زما خبره بـه منې او کـه زمـا د مرضـۍ نـه دې یـو کـار خلاف وکړ، نو اوبه دې نه ښتم.

سعید: ګوره مـور! بیـا د ورو پـه شـان پـه ژړا شـوې کنـه! آخـر دا ظلم نـه دې چې د یـو پـلار دوه زامـن یـو، یـو ښـه پـه مـړه ګیـډه هرڅـه خوری او بـل لـه پـه نهـره ګیـډه د جـوارو تـوك څـوك نـه ورکوی. آخـر تـه هـم د پښتـون پـلار لـور نې، مالـه څـه وشـو مـور! پـه تـا کښې خـو هـم غېـرت نشـتـه دې، تـه څنګـه دومـره بې عزتـی برداشت کوې.

ګلون: دا پـه تـا نـن څـه شـوی دی، خـدائې دې خیـر کـړی، څـه پاګل غوندې ښکارې.

سعید: مـور نـه پاګـل یـم او نـه لېونـې یـم. روغ رمـټ یـم، لـیکن پـه حیثیـت د یـو زلـمـی زوی زمـا دا فـرض دی چـې ستـا خـدمت وکړم آخر څنګـه تـا پـه دومـره سختـه کښـې وویـنم؟ مـا مـه نیسـه مور چې زه هرڅه پـه ډاګه کړم.

ګلون: دا تـه څـه د لېونـو پـه شـان ګـډې وډې وائـې، څـه بـه پـه ډاګـه کـړې. کـه چـا درتـه څـه ویلـی وی نـو تـول دروغ دی. بچیـه

اوس خلق دوه تنه پـه کـور کښـې پـه قـلاره نـه پرېږدی، خـدای دې دوی میـراث کـړی! د هغـوی خبـرې مـنې؟ زه درتـه وایـم. زمـا نـه بغیر چې درته څوك څه وائی نو ټول به دروغ وی گوري.

سـعید: نـه پوهېـږم مـور! چـې تـه ولـې خپـل زړه خـوري او پـه خـان دا دومـره درنـې درنـې گنـې ږدې، آخـر تاتـه پـه دې کښـې څـه فایده معلومه ده بغیر د نقصان او تکلیف نه.

سـعید: آخـر فایـده هغـې خلقـو تـه رسـول پکـار وی، چـې هغـه د چا څه احسان منی کنه.

گلـون: دا دې بیـا غلطـه خبـره وکـړه بچیـه! پـه چـا د احسـان اړولـو دپـاره خـدمت کـول خـو غیـر انسـانی خبـره ده، څـوك چـې د چا پـه رشـتیا خدمت کـوی، هغـه خلق د چـا د احسـان پـه طمـع نـه وی.

سعید: څه نه څه سړیتوب خو پکښې وی کنه؟

گلـون: سـړیتوب سـړی تـه بـل زده کـوی. خـوږه! پخپلـه چـې سړی کښـې سـړیتوب وی، نـو نـور خلق تربنـه خامخـا سـړی کېږی او چل تربنه زده کوی.

سـعید: مـور څـه نـا آشـنا غونـدې خبـره ده، دا سـړیتوب یـواخې پـه مـا او پـه تـا نـه کېږی. خلق متـل کـوی د یـو لاس نـه پـړق نـه خېـژی، دواړه طرف تـه خلق بنـه کـوی، نـو هلـه گـذاره کېږی. پـه دې کښې زمونږ سره څه سلوك کېږی ته نه گوري؟

گلـون: دا څـه دمـره د خفگـان خبـره نـه ده. بچیـه! ناکـام ډېـر بنه څیز دے

سعید: آخر خو د ناکام هم څه حد وی کنه.

ګلون: ستا په شان خوانانو له د ناکام هډو څه حد نه وی.

سعید: آخر مونږ څه کړی دی؟.

ګلون: صرف د تقدیر سوال دے.

سعید: تقدیر خو زمونږ پخپل لاس کښې دے مور!

ګلون: بې وختـه څوك خپـل تقـدیر پـه خپـل لاس کښـې نـه شـی اخیستلے.

سعید: اوس دا وخت دے چې زه خپـل او ستا تقـدیر بـدلولے شم که ته اجازت کوې.

ګلون: دا نـن پـه تـا څـه چـل شـوے دے؟ چـا درتـه څـه ونیلـی دی؟

سعید: مـور زه د هـر څـه نـه خبـر یـم، اوس زمـا نـه خبـره مـه پټوه.

ګلون: آخر د څه نه خبر یې؟

سعید خپلې مور تـه ټولـه قصـه بیـان کـړه. مـور نـې حیرانـه شوه، چې آسـد خـو ډېر بـد کـړی دی، ګلـون یـوه ډېـره نیکـه ښځـه وه، دا نـې نـه غوښتـل چـې ددې د زوی د لاسـه دې د خانـدان شـرم وشی.

ګلون: سعیده! تـه زمـا زوے نـې زمـا سـره وعـده وکـړه، چـې تـه بـه هـم زمـا پـه شـان پـه زړه او ژبـه جرنـدې ووهـې کنـه، زه بـه اوس زهر وخورم او خان به مړم کړم.

سعید: تــه خپلــه مــور ډېــره ګرانــه وه، چرتــه یــې د هغــې غــریبې مرګ ته غاړه کېښودی شوه او وعده قسم ني وکړه

سعید: مــور زمــا دي قســم وی چــې بــې موقــع بــه زه دا خبــره هېڅکله د خولې نه اونه باسم او کــه چرې بېــه غونــدې موقعــه پــه لاس راغلــه نــو بیــا بــه نــه خفــه کېــږې، زه بــه هرڅــه وایــم بــس اوس خــو بــه زهــر نــه خــورې کنــه. ډېــره دې دا کوږمــه خوښــه ده، ځکــه چــې ډېــر بــه درســره کــوی. زمونــږ د پښتنــو هغــه څــوك خــوښ دی چــې بــد راســره ډېــر کــوی، د ښــو دشــمنان یــو. ښــه ده چــې تــه خوشــحاله نــې، نــو ماتــه هېــڅ اعتــراض نشــته زه بــه تــر ډېــر وختــه غلي پاتې شم.

مــور: ګلــون خپــل زوی پــه ســترګو ښکــل کــړ، بچیــه! ژونــدی اوســې، دا بــه دې پــه مــا تــول عمــر لحــاظ وی. آبــاد اوســې، خپلــه مور درنه قربان شه، ستا د سترګو نه زار شم.

ګلنار

د وحید خان د لوفرۍ او فضل خرچۍ تس پرېوت. خلکو نې بوخانې بل خانې خبرې اترې شروع کړې. ډېر ډېر نشه دار خلق به نې تماشې له راتلل. چا له پیسې ورکړې او چا له جامې لوفران خلق نې ټول ملګرې شو. حتی چې ډمانو به ترېنه هر وخت پیسې او روپۍ وړلې د مور و پلار پرې هډو څه پروا نه وه، چې کله به نې څومره پیسې وړې هغه ته اجازت و. په یو کلي کښې ګلنار نومې ډمه وه او دښاېست نې درز و. په هر خانې کښې نې غږ و، چې د ګلنار حسن او آواز او ګډا به سړې په ډېرو ډېرو ځیزونو ورنه کړی

دلته د وحید سره د خپل کلي یو دوه خوشي تشي صرف د پیسو د وهلو دپاره ملګرې دي. خبرې او ګلې نې نومونه دي، یوه ورخ خبرې او ګلې په لاره ګې یوخانې شو، خبرې د ورایه

ووني

خېرے هلکه ګلیه خبر نې کنه. ما خو یوه خبره اورېدلې ده

ګلے د څه هلکه! خان خبروي او مونږ ته هېڅ څه وائي نه

خېرے زما خو دا خیال و. چې ته خبر نې

ګلے ما ته څه پته ده. ما خو وے چې نن به بیا د خان سره څه پروګرام وی

خیرے اورېدلی مې دی چې کوز کلی کښې یوه ډمه ده.

ګلے او او داسې څه نرے غونډې خبر یم

خېرے نه یره پوره پوره به خبر نې په بل خبره کول غوارې

ګلے قسم مې دې وی که خبر یم

خېرے نو دا راته ووایه چې د ګلنار نوم خو دې اورېدلے کنه؟

ګلے یواځې ما نه د کلی ټول لونې واړه ترې نه خبر دی.

خېرے هم دغه د کوه قاف ښاپېرئ ګلنار په کوز کلی کښې اوسی

ګلے وئ الله! په مونږ لعنت شه، ګلنار غونې څیز په نژدې علاقه کښې اوسی او مونږ ترې نه یو خبر.

خېرے دغه خو وجه ده کنه، چې دوه درې ورځې سرے ملاو نه شی بیا هېڅ د څه نه خبر نه نې

((دوی غلی غلی مشغولېدل او خان له نې مصلحت کولو او

سعید ورته پټ ولاړ و. رو غونډې راروان شو او توخې نې وکړې)

خېرې: ګلیه! خان که څه راغی.

ګلې: یاره توخې غونډې مې تر غوږ شوی دې نو.

خېرې: د سیانړه خلقو بلا واخلم د سړی توخې پېژني.

ګلې: او کنه یار! زمونږ خو پکښې عمر وشو. ناڅاپي سعید رامخامخ شو او دوی طرف ته نې لاړ ونیوه.

خېرې: دا خو یار هغه بد مذهبه دې.

ګلې: یره یو خو دې په هر ځائې کښې حضور وی.

خېرې: خالص د مرګ مچ دې نو...

ګلې: دې هم خان په خانانو کښې حسابوی کنه وګوره!

خېرې: مړه د شموزو به څه د یولئې وی. دې به څه وی او خانی به نې څه وی.

ګلې: دا خو ته وائې، هر سړې خو وانی که یم خو زه یم.

خېرې: هر سړې خو سړې نه وی کنه یاره.

ګلې: سړې خو دغه زمونږ خان وحید دې.

خېرې: او کنه چې بل ته خو فایده ورسوی.

سعید: خبر دې وی رونړو څه مذکور دې؟

خېرې: بس هم داسې ملاو شو نو ودرېدو.

ګلې: ستا په دې کښې څه کار دې بس ولاړ یوو.

سعید: ته خو ګلیه د مرچکو په ختمه ناست نې دومره قار

شوې چې...

ګلې: ولې به نه قارېږم ستا د تپوس څه کار دے؟

سعید: ما خو بس دا مناسب وګڼل چې سلام وکړم.

ګلې: دا مونږ درته داسې د ملایانو بچې ښکارو، چې سلام کوې؟.

سعید: سلام کول سنت دی ګلیه!

خېرے: مونږ فرض نه کوو او ته راباندې سنت کوې.

ګلې: مره وزګار دے څه کار نې نشته.

سعید: جوړ د چا په انتظار کښې ولاړ معلومېږئ، خکه چې زه څه سمه خبره کوم او په تاسو بده لږی.

ګلې: د خرابو خلقو مې سمې خبرې نه دی اورېدلی.

خېرے: مره څه چرته د خبرو دپاره بل څوك وګوره.

ګلې: او کنه یار خامخا زمونږ مازغه ولې خرابوې.

سعید: اوهو په دې خبرو ستا مازغه خرابېږی، خکه چې زما جېب تش دے کنه؟.

خېرے: دا مونږ درته څه سوالګری ښکارو څه؟

ګلې: سپی یو خو جرندې نه څڅو، ستا پیسو ته به چرې هم لاس ونه نیسو.

سعید: او دا چې خورې څکې: دا د چا دی.

خېرے: د چا خورو څکو، هلکه ګلیه! دا خو څه پاګل غوندې دے.

گلې: څه داسې معلومېږي لکه چې دده د کوره راله راخي.

سعيد: زما دا مطلب نه دے کوم چې تاسو نې رونړو. خو صرف د خپل کشر وررور وحيد دپاره وايم. هغه د يو غټ پلار او مور زوے دے او تاسو په داسې ناکاره لار روان کړے دے. چې واپس کېدے نه شي. آخر تباه به شي او د خاندان ټول عزت به په خاورو کښې اوړلړلے شي. تاسو دا خلق به بيا تماشې کوئ او په ډنډه کښې به هغه خوار غوبې وهي. زه منت کوم، ستاسو په پښو لاس ږدم، چې زما د وررور نه قلار شئ، زمونږ د خاندان بې عزتي مه کوئ، زما د پلار ننګ او ناموس مه لاهو کوئ!

خېرے: ښه ښه ستا دا مطلب دے چې...

سعيد: او کنه وحيد خو هم تاسو په بده واړولو

گلې: هغه څه وړوکے خو نه دے چې مونږ ورته څه وايو او هغه مني.

سعيد: ما ته دا پته ده، چې هغه هم ستاسو خبره مني. تاسو ډېر ښه هلکان ئې او که چېرې هغه بدکار کوي، نو تاسو ئې منع کوئ.

خېرے: عجيبه سړے ئې کله مونږ ښه شو او کله بد.

گلې: مړه ما درته نه دي ونيلي چې دے پاګل دے پاګل.

سعيد: او کنه زه به پاګل ولې نه يم چې تاسو ته خو نه ښايم.

گلې: ته څه داسې قاضي نې چې مونږ ته نصيحت کوې.

خپرے: هغه دے خان هم پخپله راغے پوهه نې کړه.

سعيد: افسوس که هغه زما خبره منلے نو.

وحيد: خير دې وی گليه! خيريه څه شر دے؟

گلې: سړيه ده بل څه کار پرهېښودے دے خو.

خپرے: په مونږ پسې راپسې شو دے پخير شوې.

وحيد: يار ستا زمونږ په کار کښې څه کار دے؟.

سعيد: وحيده وروره! زه ستا مشر ورور يم، زما دا فرض دی چې تاته خو نه وښايم باقی ستا خپل کار دے.

وحيد: ستا په شان مشران رونړه خو به زه شل د ختمې جوړ کړم.

سعيد: زه په دې نه خفه کېږم وروره چې ته نې کوې، خو دا نه شم برداشت کولې چې ته سپك شې او بې عزته شې.

وحيد: دا زما بې عزتی کول څه آسان کار دے، چې زما به څوك بې عزتی وکړی، خو له دې سمبال کړه.

سعيد ما په دې غرض نه دی ونيلی کوم چې ته وائې.

خپرے: بنه نو په څه غرض دې ونيلی دی؟.

سعيد: وحيد خو زما ورور دے، د هغه عزت زما عزت دے، تاسو شيطانان خلق زمونږ د مينځ نه قلار شئ.

وحيد: سعيده! ته نه زما ورور نې او نه درته زما پلار زوے وائې او بيا خيال ساته چرته چې زما ملگرو ته اونه گورې گنې

بنــه بــه نــه وي. ورخــه اوس ووك شــه. دا تــا څــه ملنــډه جــوړه كــړې ده، چې په مونږ راپسې شوې نې سړيه!

ســعيد كــوزې ســترگې د وحيــد او د هغــه د ملگــرو دلاســه د كــوخې نــه راروان شــو، ســوړ اســويلې نــې د خــولې نــه وختلـو. څـو څه نې كولې شـو واقعـی خپـل پـلار ورتـه زوی نـه وانـې او نيـا ورتـه نوسې نه وانې نو ورور به ورته ورور څنگه ووائې.

بـل خوا وحيـد، گلې، خېرے پـه خپـل مينـځ كنبـې پـه گـپ شـپ لگيا شول:

وحيد: ده له هم دا رټل پكار وو نو.

خېرے: دے په اشارو نه پوهيږي، د لوړ مسلمان دے.

گلې: په داسې وخت كنبې ناكام كول بې غېرتی وی.

وحيــد: زه بــه دده ســره گــورم. انشــاء الله تعــالى دے بــه اوس زيات زمونږ په كور كنبې پاتې نه شي.

خېـرے: يـره خانـه! كـه ددې مصـيبت نـه دې خـلاص كـړو. نـو گليه وايه كنه خان هم راغے، اوس خپله مطالبه پېش كړه.

گلې: څـه مطالبـه ده خـان، بنـه خبـر دے، نـو زه بـه نـې څـه خبـر كړم. ته ورته ولې نه وانې.

وحيد: مـړه خـو پـه هـر شـي مـو شـر وي، څـه پروگـرام دے وانـې كنـه، جيـب خـو مـې هسـې هـم ډك دے، نـن مـې د مـور پـه مصـلحت انبـار مـات كـړے دے او پـه سـيټ مـې د درې و سـوو روپـو غـنم خـرڅ كـړی دي. ورځ دوه بـه پـرې بنـه گـذاره وشـي. خـو شـابه چرتـه بنه غوندې خائې بنائې.

خپرے: بس بس کار وشو، زما خو دا خیال و چې تش لاس یو.

گلې: د خان په سر کښې خیر غواړه خیریه!

خپرے: زمونږ خو هم دا یو خان دے نور څه دی.

گلې: ناوخته کېږی شابه خیریه پروګرام جوړ کړه.

خپرے: څه پروګرام دے خو ګلنار له به ورځو نو.

وحید: ګلنار څوك ده هلکه؟

گلې: یره خانه! کمال کوې! ته ګلنار نه پیژنې؟

خپرے: مره هسې خان نې نانګاره کړے دے، مونږ د سر نه نیسی.

گلې: او رشتیا رشتیا کنه! خان او ګلنار نه پیژندل.

وحید: بنه نو څه وانې چې نن ګلنار له ورځو.

خپرے: یره خان! دا تماشه هم کول پکار ده کنه.

گلې: او کنه په دنیا کښې خو یا نشه ده او یا تماشه ده، بې عمله ککرئ خو د خر وی د خر.

وحید: بنه ده نو ځئ چې خو ناوخته به شی.

(دوی په بنه ډول سنګار د ګلنار کلی ته روان شو. په لارې ورته بنه خوشامنده برامنده کېږی. خان ټوپی کلکه اینسودې ده د ګلنار دروازې له راغله، خیری وروډبولو، شمبو راووتلو:)

شمبو: څوك نې هلکه څه دې کار دے؟

خپرے: او هو شمبو یار خو شته دے.

گلې: ياره شمبو څنګه يې؟ ګوره شمبو دا زمونږ خان دے.
شمبو: ښه يم. ښه يم تاسو ښه يې. څه کار مو دے؟
خپرے: عجيبه خبره ده ته لا تراوسه پوهه نه يې.
گلې: شمبو د خوبه يې. ما خو وے کنه سترګې دې پټې دي.
وحيد: خير دے وارخطاء کوئ نې مه، چې په دمه شي نو تپوس به ترېنه وکړو.
شمبو: څه ګډې وډې واني هلکو! زه درته لېونے ښکارم څه؟
خپرے: نه يره لېونی خو مونږ يو چې ستاسو دروازې ته راغلي يو.
شمبو: چې لېونی نې، نو خپله لاړ نيسئ.
وحيد: دوی هسې پاګلان دی شمبو. مونږ خو د ګلنار ليدو له راغلي يو هغه کور شته کنه؟
شمبو: په دې کښې د تپوس څه ضرورت دے چې زه کور يم نو هغه به خامخا کور وی.
وحيد: ښه نو ورشه نو تپوس ترې نه وکړه وايه چې وحيد خان د برکلي ستا څنګ ته راځي.
شمبو په منډه منډه کور ته لاړو او د ګلنار څنګ له راغے.
شمبو: نن خدائے غټ رحم وکړ.
ګلنار: ولې شمبو څه چل دے، څه رحم نې وکړ، ته خو څه ساه نيولے غوندې معلومېږې؟
شمبو: خانان راغلي دی خانان.

ګلنار: څوك خانان دي، څه كار ئې دے؟

شمبو: د بركلي هغه وحيد خان دے پيژنې كنه؟ ډېر مالدار دے، وانې چې د ګلنار څنګ له راغلې يوو.

ګلنار: ورشه كنه رانې وله.

شمبو: ښه ده، ته جامې بدلې كړه او زه به منډه ورخم، چې خانان راولم. چرته لاړ نه شي.

شمبو راغے او د خان نې غتهه خوشامنده وكړه چې ګلنار تاسو ته پخير وانې، تاسو به راتلو ډېره خوشحاله شوه، چې زه ژوندے يم، نو ګلنار به ستاسو همېشه خدمت كوى. دا ټول زما بركتونه دي وحيد سره د خپلو ملګرو د ګلنار كور ته راغے.

ګلنار: راځئ خانه راځئ څه چل وشو، چې مونږ غريبانان مو ياد شو.

خېرے: په ښكلو خدائے مين دے ګلنار.

ګلے: ستا د حسن او ښائست چوچو دلته كښې راوستو نو.

خېرے: دا خو نه خو خان ته ما ښودلې وه.

ګلے: څه خوار شې ټول كارونه زه وكړم او وانې ته چې خونه ما ښودلې ده.

وحيد: چپ شئ، اوس بې هوده خبرې پرېږدئ.

ګلنار: پرېږده خانه چې لګيا وى، آخر ستا ملګرى دى كنه، ماته خو دوى ستا په سر دومره درانه ښكارى چې...

خېرے: ته په خپله درنه نې، خکه درته مونږ درانه ښکارو.

گلې: دا زمونږ خوش نصیبي ده گلنار. چې تاته مونږ درانه ښکارو، کنه مونږ ته گوره او تاته به ښکاربدو ته.

گلنار: چې د وحید خان ملکری نې. نو زما د سترگو تور نې، دا مې غټ ارمان و چې دا خان به ځنگ ووینم.

خېرے: زمونږ په سر کېنې خیر غواړه گلنار.

گلې: چې یاران ژوندي وي، نو ډېر ارمانونه به دې پوره شي.

شمبو: خان څه خدمت وکړم حکم کوئ.

گلنار: ورشه کنه شمبو د خانانو دپاره د چایو او چیلم انتظام وکړه.

شمبو زر لاړ او نشه، چانے. چیلم هرڅه نې وحید ته مخکښې کېښودل او دوی په څکلو شروع وکړه، چې بوتل نې تش کړ او د نشې نه نې سترگې سرې شوې، نه د خان نه خبر دی او نه د جهان نه، اوس دوی ټبه د گلنار په قبضه کښې دی.

گلنار: غټان خلق لکه دپشکال دسیلاب راشي او بیا لاړ شي.

وحید: هغه خلق چې د پشکال د سیلاب په شان خوني لري بې ایمانه او بې غېرته وي گلنار!

گلنار: خانه خفه کېږه مه. ما داسې ډېر لیدلی دی وعدې اوکړي او بیا نې پرې عمل نه وي.

وحید: زما دې قسم وي گلنار، که زما په سر دې لاس کېښود، درنه به نې منع نه کړم.

گلنــار: ماتــه ســتا ژونــد پکــار دے خانــه، چــې تــه ژونــدے نــې.
نو زه به ژوندۍ یم او فخر به کوم.
وحیــد: زه پــه خپــل قــسمت ویــاړ کــوم گلنــار چــې تــا زمــا ســره د
دوستانې وعده وکړه.
گلنــار: خــو زمــا یقیــن نشــته، چــې تــه بــه پــه خپلــه وعــده ټینــگ
شې.
وحید: د پښتو وعده وعده وی، وعده!
گلنار: او زه هم د یو پښتون بچی په خولې یقین کوم.
وحیــد: زه یــو خــل بیــا د خپــل خانــدان پــه عــزت قســم کــوم
گلنــار، چــې پــه ژونــد بــه ســتا شــیرینې ســترگې هیــرې نــه کــړم او
د رخخــه بــه جــدا نــه شــم. دا مــې وعــده ده، چــې تــر عمــره ســتا شــوم
او ستا به یم.
گلنــار او وحیــد د یــو بــل ســره د محبــت وعــدې وکــړې. گلنــار
یــوه ډمــه وه پــه هــره خبــره کښــې نــې فریــب او دهوکــه وه، لــیکن
وحیــد د یــو پښتــون بچــی پــه حیثیــت د وعــدې رشــتینے او پابنــده
و. پــه دې ورخــې بنــه مجلــس وکــړے شــو، وحیــد خــان د کــوره وړے
مــال درې ســوه روپــی گلنــار تــه د دوســتانې اولنــے گــل پیــش کــړ.
گلنــار پــه زړه کښــې خوشــحاله شــوه، چــې خــان خــو ژونــدے وی. نــو
کــار مــې جــوړ شــو. وحیــد د نشــې ډکــې ســترگې گلنــار تــه
راواړولې.
وحیــد: گلنــار! ســتا د ســترگو غشــی مــې رســا د زړه پــه ســر
دننه شو.

ګلنار: شکر دے خانه چې ته کومو سترګو بیمار کړې، اوس به دا سترګې همېشه ستا طرف ته کړې وی.

وحید: ګلنار! په تشو خبرو کار نه کېږی. زړه مې غواړی چې زما کلی ته راشې.

ګلنار: لیکن هلته به زه ګذاره څنګه کوم خانه؟

وحید: ستا د هرڅه زه ذمه وار یم، اوس ستا نه څه پرده ده، د خپل پلار د مرګ بندوبست مې جوړ کړے دے، چې د هغه کار خلاص کړم، نو بیا به ستا سره نکاح وکړم.

ګلنار: د یوې ډمې دپاره څوك خپل پلار نه وژنی خانه!

وحید: ګلنار! ته ډمه نه نې ښاپېرۍ نې ښاپېرۍ.

ګلنار: زه وعده کوم چې سبا به ستاسو کلی ته درشم او چې ته کوم ځاے ښائې، هلته ب اوسم، خکه چې ستا سره مې وعده کړې ده.

وحید: ګلنار، زه به تر عمره ستا خدمت کوم.

ګلنار: خدمت کول زما حق دے خان.

وحید: ګلنار په رشتیا به راشې وعده کوې؟

ګلنار: زما وعده پخه ده خان، انشاءالله تعالی سبا به درشم.

وحید: دا به دې په ما غټ احسان وی.

ګلنار: په محبت او دوستۍ کښې د احسان ضرورت نه وی.

وحید: ستا دا دوستانه به زما ژوند ښه کړی او زه به پرې فخر کوم، چې ما په دنیا کښې اول وار محبت وکړ او هغه

کامیاب شو. زه به غرور کوم، دوی به گپ شپ ولګولو ډېر وخت تېر شو، بنې وعدې نې د یو بل سره وکړې، خان سره د خپلو ملګرو د ګلنار نه رخصت شو، خان په تولـه لار خاموشه او غلی غلی راغے، د ملګرو سره نې هډو لفظ بدل نه کړ، خکه چې د ګلنار په غم کښې ډوب و. د هغې خمارو سترګو وېشتلے و. رنځور شو. اوس د ګلنار د محبت دپاره نور سوچونه کوی. چې ګلنار به څنګه خپله کړم. خپل وروز د کور نه څنګه بهر کړم، چې ګلنار سره واده وکړم. کله لونبدلے، کله پاڅېدلے نیمه شپه کور ته راغے. په کټ کښې پرېوتلو، خوب او آرام ورلـه کله ورتللو، چې تسکین نې شوے وے اوس دده په زړه کښې د ګلنار محبت خانے جوړ کړے و، هرڅه نې هېر وو، خو صرف ګلنار دده زړه کښې ناسته وه. کله به پرېشانئ یوړو او ګلنار ته به نې اواز وکړو ناڅاپه به بیا رابېدار شو، ګلنار به نه وه او یو سوړ اسوېلے به نې وکړ، چې خدایه کله به سبا شی. رشتیا به ګلنار دلته کښې راشی او زه به سبا هغه بیا وویـنم. دا به د خدائے پاك ډېر لونی رحم وی آخر په دې سوچونو کښې اوده شو.

د خان کلے

بېګاه خان د ډېرو سوچونو نه وروستو اوده شوے و. سحر ناوخته راپاڅېده، وحید د خپلو چالاکو او چلبازو په برکت د پلار په مخکښې ډېر معتبر او مشهور شوے و. د خان دواړه ملګری خېرے او ګلے بیا د خان په انتظار کښې ولاړ دی.

ګلے: یره خانه! لکه د اختر د میاشت غوندې ورك نې. هډو ښکارې نه.

خېرے: مونږ دې په ګرځېدو ستړی کړو او...

ګلے: پرېږده خیریه! خانان خلق د چا پرواه ساتی.

خېرے: او کنه دا خو د خانانو خلقو کار دے، چې واړه وی نو یاران وی چې په خپلو پښو ودرېږی نو ملګری هېر کړی.

وحید. خیر دې وي دا تاسو څه مذکور جوړ کړې دې، ما کله ستاسو د یاراني نه انکار کړې دې. زه خو هر خدمت ته تیار یم

گلې: یره خانه منم خو هم ستا.

خېرې او کنه په خانانو کښې خو هم دا یو خان دې. نو دا نور څه تش کدوان دي

وحید: خوشامندي مه کوئ، خو څه نوي تازه واني.

گلې: څه وواېو خان، په خوله کښې مو ژبې دي نو.

خېرې: که خان دې خبر نه کړ، نو غټ بې غبرته به نې.

گلې: ښه ده خیریه! چې ته واني نو خبر به نې کړم نو.

وحید. دا مو څه دوسې جوړه کړې ده، خو رشتیا حال وواېئ کنه، چې څه چل دې؟

گلې: خان گلنار خو کلی ته راغلې ده کنه، خو که نن دې ولیده، نو حېران به شې، ښکاه خو هغه څه ښکاربده نه.

خېرې: زما نه خو نې هغه د خان رنگ هېر کړې دې، هائې هائې گلنار بیبگم او دې سو.

وحید. رښتیا! یره دا خو ډېره ښښتنه ښخه ده، گوره څنگه لوظ نې پوره کړ دا خو به نن خامخا لیدل پکار وي، خکه چې مونږ پسې دې کلی ته راغلې ده

گلې: خان بیا هغه اوس تلل پکار دي، زما په خیال.

خېرې: او کنه خان، هغه به انتظار کوي چې دوي ښکاره

هم نه شول.

وحید: سوچ کوم چې څنګه ورله شم. خکه چې جیب مې تش دے، آخر تش لاس به څنګه د ګلنار څنګ له ورشم، بد به ښکاره شم.

خپرے: پیسې پیدا کول تاته څه شے ښکاري خان!

ګلے: دا خو نې د ګڼ لاس کار دے نو.

وحید: واقعی پیدا کول خو نې اسان کار دے، خو سوچ به هم کول غواړي چې دا داجی نه پیسې په څه بود کړم.

خپرے: څه بهانه ورته جوړه کړه نو.

ګلے: او کنه د بهانو خو ته ډېر مړنے نې. مونږ چې به د سکول نه پټ شو، نو استاد صاحب ته به دې څنګه بهانه وکړه.

خپرے: مړه ښه پوهېږې، خو هسې مونږ قاره وې.

ګلے: نه یره خان د دهوکې سړے نه دے خو ګرانه به وی خکه.

وحید: بس بس ماله چل راغے، زه به ورشم او خاص به د داداجی روپۍ راواخلم، تاسو څئ او لږ وروستو بیا راشئ.

دوی ددغه خائے نه رخصت شول، وحید په زړه کښې دهوکه جوړه کړه، چې پلار مې بې تعلیمه دے، دے د تعلیم په نومونو او کارونو څه پوهېږی، ښه په اسانه به نې دهوکه کړم. وحید راروان شو، پلار نې په کټ کښې ناست دے.

وحید: دا جی! السلام علیکم!

خان: وعليكم السلام وعليكم السلام! څه دی وحید، بچیه! کالج ته نه ئي تلې. څه دا خو ناوخته معلومیږي. کې طبیعت دي ښه نه دې، رنګ خو دي هم خراب غوندې دې.

وحید: طبیعت خو مي بالکل ټهیک ټاک دې دا جی!

خان: نو بیاولې نه ئي تلې؟

وحید: دا جی! زمونږ په کالج کښي پروفیسرانو د یوې ډرامې د جوړولو انتظام کړې دې او د هغې دپاره پرنسپل صاحب په حیثیت د یو خان د یو زوې زما نه پینځه سوه روپۍ غوښتلې دی.

خان: بچیه! دا ډرامه څه شې دې؟

وحید: دا جی! دا یو داسې شې دې چې په کښې ډېر زیات سبق زده کیږی او په لیدو ئي سړې نور هم ډېر ښه کارونه زده کولې شی.

خان: څه خو چې پکښې زده کولې شي نو پینځه سوه څه چې زر روپۍ به هم درکړم. هنه دا واخله روپۍ.

وحید: داجی ډېره مهربانۍ. اوس به زه د ملګرو په مخکښې د سترګو غړولو قابل شم. (دوی په دې خبرو کښې وو، چې سعید راغې.)

سعید: السلام علیکم داجی!

خان: خان: بیا چرته راغلې. هر وخت سلام دې او سلام د یو چرته بل څه کار دې شته کنه، وایه څه دی؟

سعید: داجی زما پین یعني قلم ورك شوی دی.

خان: نو زه څه خدمت وکړم. بې حیا بدتمیزه! هر وخت ستا قلم ورك وی او ورك وی.

وحید: او کنه سعیده دا جی ښه وانی، ته په دومره قلمونو څه کوې؟

خان: بې غېرته که درکښې سړیتوب وی نو دغه دی وحید ستا نه کشر دی. خو چې کار دار دی او غېرتی دی. نو پینځه سوه روپۍ مې د ډرامې دپاره ورنه کړې څه. قابل دی کنه قابل بچې مې دی!

سعید: د څه شی ډرامه داجی! زه خو ترېنه خبر نه یم.

وحید: چپ شه بې حیا تاله شرم نه درځی د پلار په مخکښې داسې تپوسونه کوې.

وحید سعید له یوه دیکه ورکړه او تش لاس نې رخصت کړ، په سترګو کښې نې اوښکې راغلې. خو د قسمت کار دی، څه به نې کړی وی. کور ته د خپلې مور څنګ له راغی.

مور: خیر دی بچیه! ته خو ژړغونې غوندې نې.

سعید: مورې! ښه یم.

مور: څه چل خو دی، په کلی کښې دې د چا سره جنګ وکړ که؟

سعید: نه مور! زما څه حیثیت دی چې د چا سره به جګړه وکړم، خو قسمت په سپېره ووهلم.

مور: آخر څه چل دے ته خو ووایه کنه ما نه خبروې؟

سعید: قلم مې ورك شوے دے داجی ته مې ووے، نو وحید له نې پېنځه سوه روپۍ ورکړې او ماله وحید د قلم اخیستلو په خاني يوه ديکه راکړه، آخر ولې دا د بې غېرتئ ژوند تېر کړو. مور ته مه خفه کېږه، چې زه هر څه په ډاگه کړم. خان دې هم په اور کښېږې ودرولے دے او زه دې هم. •

مور: غلے شه بچيه! دومره وخت مو صبر کړے دے، د صبر مېوه خوږه وی، ستا ورور پاگل دے خپل مال خرابه وی، خو ته هېڅ مه وايه، چې د خاندان عزت پاتې شی.

سعید: اخر دې خاندان عزت زمونږ په سر کښېږې دے څه؟

مور: او بچيه! د قربانئ دپاره ډېر کم خلق پیدا وی.

سعید: نو زه به اوس څه کوم.

مور: د قلم به زه بندوبست وکړم.

دوی د يو بل سره په خبرو خبرو کښېږې په ژړا ژړا پاتې شول. وحید د پلار نه په دهوکه روپۍ ووهلې او ډېر خوشحاله شو، پلار نې هم خوشحاله شو. ځکه چې وحید خپل مشر ورور له د پلار په مخکښې ديکه ورکړه او بې عزته نې کړو.

وحید: داجی دا سعید ډېر بې واکه شوے دے، زه به نې ټهيك کړم، ښه ده نو داجی زه کالج ته لاړم، ناوخته به شی چې پيسې حواله کړم.

خان: په مخه دې ښه شه بچيه! خان رسوه زر زر څه.

وحيد چې د پلار نه پيې واخيستلې نو گلے او خبرے هم د

وحيد سره يوخائے شول.

ګلے: دغه ده مني کنه ما وے چې راځي او تا وے چې نه راځي. څنګ دے خان اوس راغے کنه! د خر زويه هسې دې په چا يقين نه وي!

خېرے: او او د خوشامندګر زويه، دا خو ما وے کنه تا وے، چې وحيد ګورے چې راشي.

وحيد: بس کړئ هر وخت د جنګ نه وي.

ګلے: جي دے....دے...

خېرے: نه جي دے....

وحيد: ماته پته ده، زه دواړه ښه پېژنم. دواړه ښه سړي ئې، ښه ده نو وائې کنه څه پروګرام دے، پيسې خو مې رابوتې کړلې.

ګلے: يره خانه خو ښه چل درته معلوم دے، بهلول ئې بهلول!

خېرے: ته څه خبر نې دا خو زمونږ کمال دے کنه، چې سړي ته خونه وښايو، نو استاذ ئې کړو استاذ!

وحيد: پرېږدئ دا خبرې، ځئ چې د ګلنار تماشه وکړو، ګلنار نن خان د مېنولو دپاره بيا سينګار کړے دے. هسې هم سو پې مخې ډمه ده او چې خان سمبال کړي. نو د ګنګروګانو په آواز ئې ډېر خلق لېونی ګرځي او دا خان ورته بل يو اجل نيولے ملاؤ شو، د ګلنار د ښائيست د آواز تېس په دنيا پروت و، وحيد ئې په اول وار سوداني کړے او په عشق کښې اخته کړے و، نن وحيد بيا د ملګرو سره ډک جېب د ګلنار

مجلس ته راغې.

ګلنار: خانه پخبر راغلې، زه خو دې په طمع وم.

خبرې: مونږ چرته خپلې وعدې نه دی ماتې کړی ګلنار!

ګلې: او د وخت هم ډېر پابند یو.

خبرې: او کنه دا د راتلو وخت دے؟

ګلنار: خپل خانے تـه سرے هر وخت خـی راخـی، څـوك بـه تـرې تپوس کوی.

خبرې: آباده اوسې ګلنار کنه مرګ به و.

وحید: پریږدئ ګلنار دا خبرې څه مجلس جوړول پکار دی.

ګلنار د خان د حکم تعمیل وکه او رقص شروع شو او په ښه انداز سره مجلس پوره شو. ګلنار د خان په خوا کښې کښناسته.

ګلنار: یـره خانـه! اوس مـې دربانـدې اعتبـار پیـدا شـو، چـې یارانـه کولے ښـې، ډېـر ښـه دې وکـړل چـې زمونـږ د غریبـو مجلـس ته راغلې.

وحیـد: زه بـه څـه وایـم، زه لکـه د ویشـتلې مرغـی د تلـو طاقت نه لرم، زړه مې غواړی چې دلته پاتې شم.

ګلنـار: خـان زړه پـه زړه ښکـاره وی، زه د خپـل محبـت اظهـار نـه شم کولے، خکـه چـې چرتـه سـتا غونـدې غـټ خـان او چرتـه مـا غوندې غریبه ډمه؟

وحید: چپ شه ګلنارا دا هېڅکله مه وایه مینه او محبت یو دوه اسې څیزونه دی، چې دا د غریب او مالدار تمیز نه کوی.

ګلنار: زه ستاسو نوکره، په سر سترګو خاربېږم. او ددې نه پس زه ستا او ته زما.

وحيد: ما وے چې زما وعده محکمه ده. ليکن انشاء الله تعالی ته به هم خپله وعده هېره نه کړې.

ګلنار: زما وعده په وعده خو که تا ټينګه کړه.

ګلے: يره خانه که دې خوښه وی نو تلل پکار دی.

خېرے: او کنه ګليه ډېر ناوخته شو.

وحيد: زړه خو مې نه غواړی، خو چې تاسو وائې نو لاړ به شو. خئ چې خو واقعی ډېر ناوخته شو.

ګلنار: خان! بيا به کله راشې؟

خېرے: اوس خو زمونږ دا خائے دے دلبرې!

ګلے: (خان سره) د ماما کور مو خپل دے. چې جېب ډک وی، نو راځو به. ګلنار او خان د محبت په ډکو سترګو د يو بل نه رخصت واخيستلو کور ته راغے، خان د ګلنار په محبت کښې ډوب په سوچ او فکر کښې ناست دےاو نن نې جوړ کالج ته هم زړه نه کېږی.

سحر شو، خان د کالج نه پاتې شو. خکه چې د ګلنار د بنړو غشی نې په زړه کښې تېر و بېر پراته دی او خان په ژوندانه لکه د مړو په حال دے. دده پکښې بغېر ددې دوه وو دوستانو نه نور څوک وو. دغه خېرے او ګلے وو. چې د خان په غم غمګين او په خوشحالئ خوشحاله و بيا د بدمعاشئ او لوفرئ دپاره د خان خواله راغلل، خان په سوچ کښې ناست دے

دوی غلی غلی راروان دی.

ګلې: یره خانه! نن خو ډېر خفه معلومېږې.

خېرے: د ګلنار د آواز ګرنګ ئې په غوږ کښې دے.

وحید: هم دغه خبره ده، کومه چې خبری اوکړه.

ګلې: دا خو څه ګرانه خبره نه ده، بیا به ورشو کنه!

خېرے: ګلیه! دے خو د خان زوے دے څه زما او ستا په شان خو نه دے کنه، څنګ به تش لاس د ګلنار څنګ له ورشی.

ګلې: او دا خبره هم ټهیک ده نو.

خېرے: څه نه څه انتظام خو کول غواړی.

وحید: هډو څه په بند پیوند نه پوهېږم.

ګلې: خان بابا به ونه غولېږی څه؟

وحید: دا هره ورځ به څوك دهوکه خوری. ګلیه!

خېرے: چې غولېږی خان، هغه هره ورځ غولېږی.

وحید: ښه ده تاسو ځئ بیا به ملاو شو، اوس هېڅ نه کېږی.

ګلې: ښه ده نو خیریه خه چې خو.

خېرے: او یاره تلل پکار دی چې خان، خان له څه پیدا کړی. دوی ترینه دواړه رخصت شول، ډېرې شپې ورځې په مېنځ کښې تېرې شوې. خان د ګلنار څنګ ته لاړ نه شو، په زړه ئې د غم غوبل جوړ دے، چې څنګ به د خپلې معشوقې خواله ورشم. یوازې په فکر ناست دے دواړه ملګری ئې راغلل، ګلی ورو غوندې غاړه تازه کړه.

خېرې: السلام علیکم! د خانانو خان له څه چل دے؟

ګلې: څه چل دے، خو د ګلنار غم نے ژړوی نو دومره وخت وشو او ورسره ملاؤ نه شو، ټهیك ده کنه؟

وحید: او او بلکل ټهیك ده، نه پوهېږم څه چل وکړم، حېران یم، په ما نې څه جادو کړے دے، نه مې څه روټئ خواته کېږي او نه مې څه کاروبار د لاسه کېږي. اوس څه وکړم او څه به کېږي؟.

خېرې: وایه کنه ګلیه! مونږ چې کوم څیز خوښ کړو نو بیا وی کنه!

ګلې: پرېږده مړه د خان طبیعت خراب دےاو ته غول خورې، غول مه خوره.

خېرې: په دې کښې د خفګان څه دی، خو بیا به د ګلنار څنګ له ورشو کنه.

ګلې: او کنه دا خو دې ښه ووې خئ چې خو.

وحید: کور کول آسان دی ګلیه! خو اور بلول ګران دی. د غټ خان زوے یم تش لاس څنګ ورشم.

ګلې: نه کنه خان هر وخت څوك څه نه وړی.

خېرې: ته نه پوهېږې ګلیه! خان ښه خبره کړې ده، په تش لاس ورتلو سړے ډېر بد ښکارېږی او بیا زمونږ خان! دے به څنګ تش لاس ورشی، که دے ورخی هم، خو مونږ به نې تش لاس منع کوو.

وحیـد: خیریـه تـه بنـه وانـې، خـو څـه وکـړم پېنځـه سـوه روپـۍ خـو مـې د پـلار نـه پـه دهوکـه راواخیسـتې، خـو اوس نـه پوهېـږم او نه څه چل راخی چې څه دهوکه وکړم او داجی ته څه ووایم.

ګلې: یره خان! بنه پوهېږې، خو په مونږ نې وانې نو

خېرې: د غتو جالو مرغوږو ته خو بنه چلونه ورخی کنه.

وحیـد: چـې سـتا غونـدې یـاران د سـړی سـره وی، نـو د روپـو څـه کمې وی، یـو چـل راتـه معلـوم شـو، تاسـو خـیٔ زه یـو څـل بیـا پـه خان ورخم، انشاء الله تعالی دا وار به هم کامیاب شم.

ګلې: خان خو بهانه بنه تېنګه کوه!

خېرې: وګوره چې روپۍ ترې نه کمې وانخلې ګورې.

دوی لاړل، خـان بیـا د خـپلې حجـرې مخـه ونیـوه. پـلار نـې پـه کـټ کښــې ناسـت دې، نـور هـم ډېـر خلـق د کلـی راغلـی دی، وحیـد د راتلـو سـره غـاړه تـازه کـړه، د غـاړې تـازه کولـو سـره خـان وکتل، حید نې ولیده،وانې:

خان: وحیده بچیه! څه دی نن دې بیا څه کار دې که؟

وحید: داجی ترڅو چې سړې ژوندې وی ضرورت نه پوره کېږی.

خان: وایه کنه څه دی پکار دی.

وحیـد: زمونـږ پـه کـالج کښـې بلـه ورځ مشـاعره ده، د هغـې دپاره انتظام کول غواړی.

خان: بچیه! دا مشاعره څه ته وانې؟ ډرامه خو مې زده کړه.

وحیـد: داجـی د مشـاعرې پـه مطلـب تاسـو ان پړهـ خلـق نـه

پوهېږئ، که زه نې درته بیان کړم، نو بې خایه به وي، خو لنډه دا چې په دې کښې د ملك غټ غټ شاعران راغونډ شي او خپل شعرونه واني.

خان: نو ددې مشاعرې مطلب څه دې؟

وحید: دغه خو چل دے کنه چې تاسو نه پوهېږئ. ددې نه خو غټ څیز هډو بل وی نه، ډېر سبق ترې نه اخیستلے شی.

خان: بیا خو مونږ له هم تلل پکار دی.

وحید: نه داجی، دا صرف د کالج د هلکانو دپاره ده.

خان: ښه ښه، صرف ستاسو دپاره وی. مونږ بوډاګان پکښې نه پرېږدی، وایه کنه څومره پیسې دې پکار دی؟

وحید: پرنسپل صاحب خو راته ډېرې ونیلے وې خو ما وے چې ځلور سوه به پوره وی نو...

خان: یره بچیه! دا خو ډېرې زیاتې دی آخر تاله هم سوچ پکار دے کنه چې دومره پیسې ولې لګوې.

وحید: داجی سړی له خپل عزت ساتل پکار دی. د عزت دپاره دولت څه شے دے.

خان: او دا دې بالکل ټهیك خبره وکړه. په دنیا کښې خو اول عزت ښه دے او بیا دولت.

وحید: او کنه دا جی زه هم دا کوشش کوم، چې عزت مې وشی او ستاسو نوم اوچت شی.

خان: ښه ده نو ته خو ښه هوښیار ئې هنه! دا ځلور سوه

روپۍ واخله او که چرې نورې روپۍ دې پکار شوې، نو بیا راشه چې درکړم او په خپل تعلیم ډېر کوشش کوه، چې خدائې دې کامیاب کړي. هغه بل خو هسې هم بې کاره دے او لوفر دے

خان وحید له روپۍ ورکړې او د سعید غریب بیا څه ته ضرورت شو او غلے غلے لکه د سوالی راروان دے ګورئ څه غواړي:

سعید السلام علیکم! داجی.

وحید: وایه کنه بیا دې قلم ورك کړے دے که؟

سعید: نه وروره! کتاب ته مې ضرورت دے، په دوه روپۍ کېږي.

وحید: دا ته څه پاګل نې که څه چل دے، ته په دومره کتابونو څه کوې، د خپل ځیز حفاظت هم نه شې کولے، لونې سړے نې خو بې فکره نې ورشه ته زما کتابونه اوګوره څنګه نوی پراته دی

سعید: ښه وانې وروره خو څه اوکړم چا رانه پټ کړې، زما څه قصور دے، که بې فکره نه وے نو کتاب به مې ولې ورکېدو.

وحید: دا خو دې لاغټه غلطی ده، کتاب هم د چا نه ورکېږي.

خان: سعیده! وروردې ښه وانې کنه، دده په شان که ته هم په ډرامو او مشاعرو کښې حصه اخیستلې او دده په شان قابل دے، نو ما به درله دده غوندې لکه د مشاعرې دپاره روپۍ نه وے درکړے څه، خو بې کاره نې نو څه وکړم.

سعید: دا خو زما کتاب ته ضرورت دے فضول کار نه کوم زه.

وحید: لوفره په بازارونو کښې ګرځې او وانې چې فضول

کار نه کوم.

سعید: داجی! مشاعري نشسته دے کنه ما به پکښي حصه اخیستې وه.

وحید: غلے شه بدزبانه! همېشه د بې وقوف سړی د بل په کار کښې کار وی، ستا په دې خبرو کښې څه کار دے. ورك شه چې کتاب ورکه وے، نو بیا خانله ګوره.

سعید دا خل بیا د پلار او د ورور دلاسه تښ تور او سپك ورك د حجرې نه راغلو او د مور خواله د قهره ډك راغے.

سعید: مور دا ناکام نور نه شی کېدے، زه مجبور یم چې حال ووایم.

مور: ولې بچیه! ستا نه قربان شم څه چل دے.

سعید: نن بیا ماله وحید دیکه راکړه او د حجرې نه نې بهر کړم، صرف په دې چې زما کتابونه پکار وو او داجی نه نې پیسې په دهوکه خانله واخیستلې.

مور: پرېږده بچیه! ما وے چې چرته غټ کار وشو، دا خو څه دومره خبره نه ده، داسې سلوك خو زمونږ سره تل کېږی.

سعید: خلق متل کوی، چې سړے تنګ شی نو په جنګ شی.

مور: په قسمت خوار خلق نه تنګېږی بچیه! او نه جنګونه کوی ځکه چې کولے نه شی.

سعید: عجیبه ده ته د خپل بچی سخته هم برداشت کوې، ځنګه مور نې.

مور: دا خکه چې بیا په ما سخته راځي!

سعید: خوږې مور زه ستا نه قربان شم زما ژوند ستا نه قربان دے.

مور: نو بیا غلے شه هر څه پټ ساته غږ مه کوه.

سعید: بنه ده نو چې ته وائې کنه، زما غیرت خو هیڅکله دا نه شي لیدلے. چې زما ورور د خپل خاندان غیرت د خپله لاسه په خاورو کښېږي لږي. زما دې مخامخ بې عزتي کوي په حیثیت د یو ورور د یو مقابل دا زما زړه هیڅکله نه زغمي او نه نې زما غیرت برداشت کوي، خو...

وحید هلته څلور سوه روپۍ د پلار نه واخیستلې او سره د خپلو ملګرو د ګلنار څنګ ته روان شو. دوی راورسیدل او وریسې سعید د خپله کوره په ډېره چالاکۍ او غلا باندې پیسې راپټې کړې. خکه چې هغه دا لیده چې ګلنار ډمه صرف د دولت دوسته ده راشه چې په یو ځائے ورله پیسې ورکړم، سترګې به نې مړې شي او زما د ورو نه به قلاره شي او هم دا یوه هیله د سعید په زړه د خاندان د عزت د بچ کولو راغله. سعید صرف په دې خیال اراده اوکړه، چې وحید زما کشر ورور دے او د خاندان عزت دے، کېدے شي چې دے یو نیک سړے جوړ شي. که چرې ګلنار ترې قلاره شي، دے لا په لارې و او وحید سره د ملګرو د ګلنار مجلس ته راغلي وو.

ګلنار: خیر دې وی خانه ډېرې ورځې پس دې پېښنه وکړه.

وحید: ګلنار زمونږ په سر ډېرې ذمه واری دی داسې

اوزګار خو نه يو کنه چې هره ورځ راشو.

ګلې: او کنه د غټو خلقو خو ډېر کارونه وي.

خېرے: او بيا زمونږ خان خو د پلاؤ خوښ زوړے دے.

شمبو: او کنه نو خان خو به بيا بالکل د پلاؤ نه نه وي وزګار، دا خو لا دے، دے چې زمونږ خواله راشي.

ګلنار: ورشه کنه شمبو د خان د چيلم خدمت وکړه.

شمبو په منډه لاړ او شراب نې راوړل. خان د خپلو ملګرو سره د شرابو په نشه کښې مست د ګلنار مجلس ته ناست دے. هر کله چې ګلنار مجلس ختم کړ. نو خان ورته په نشه کښې بې وقوف او د عقل نه پاك بنکاره شو. ګلنار د خان د شرمولو اراده وکړه، آخر نې خپله ډمګيرى بنکاره کړه او د يو بنه پښتون بې عزتي نې شروع کړه.

ګلنار: خانه! تاله خو به د بانګى آواز درخې کنه؟

ګلې: او ډېر بنه مونږ خو په ورو کوالى ډېر بانګيان جنګول.

خېرے: او بيا خان خو د چرګ په بانګ د پاځېدو عادت دے.

وحيد: ګلنار که نه راځى خو ستا دپاره به هرڅه وکړم او د بانګى اوازونه نې شروع کړل: قى قى، قى قى.

ګلنار: بس بس خانه واقعى تاله خو ډېر بنه بانګ درځى. يو ارمان مې بل دے.

وحيد: وايه ګلنار چې هر ارمان دې پوره کړم

ګلنار: اوس د خر آواز وکړه.

وحید: دا خو ډېر آسان کار دے او د خر آواز ئې وکړه.

گلنار: شاباش شاباش! یره خانه د میلو ناچ خو به درخی کنه؟

گلے: ولې نه مونږ په مېله کښې د مېلو ناچ کتلے نه و څه؟

خېرے: خان خو د میلوگانو ډېر ښکاروننه کړی دی

گلے: گلنار! ته هم عجیبه خبرې کوې، څه گران کار وبنایه، چې خان ستا دپاره وکړی دا خو آسان کار دے.

اخر خان د مېلو ناچ شروع کړ او سعید په دې موقع راغے. خپل ورور ئې د هغې په مجلس کښې په گډېدو ولیدو او په زړه ئې اور بل شو، خو څه ئې کولے شو چې وحید خپل ورور دلته په راتلو ولیده، نو د قهر نه تک سور شو او په چغه شو.

وحید: سعیده! ته دلته څه کوې؟ څله راغلې؟

سعید: هغه پاك خانے ته راغلم، کوم له چې زما ورور راغلے دے، چې زمونږ د خاندان ټول عزت به ساتی.

وحید: بدتمیزه بد شعوره تا له هډو شرم نه درخی.

سعید: په دې کښې وروره د شرم څه دی، چې ستا غوندې یو ښه او نیك ورور یوخانے له راخی، نو هغه به څنګه بدخاے وی او زه به ورله ولې نه راخم.

د دې خبرې سره نور هم په قار شو او سعید له ئې په مخ یو گذار ورکړ، ته خو هډو په شرم نه پوهېږې، خپل حیثیت نه پېژنې او په منډه ئې د خپل کور لار ونیوه او خپل پلار ئې خبر که، چې زوے دې په ډمانو پسې گرځی.

خان د قهره ډك راروان شو او د گلنار کره راغے، دغه وخت

سعید ګلنار ته منت کولو.

سعید: ګوره ګلنار ما نن په ډېر کوشش د کور نه دا روپۍ راپیدا کړې دي دا واخله او خه چرته خپله مخه نیسه، نور زمونږ د خاندان بې عزتي مه کوه. ګلنار زه درته سوال منت کوم، چې زما د ورور ژوند مه خرابوه. هغه د پلار ډېر نیازبین زوی دی، په دې کښې خان او وحید د دمې کره راغلل. خان واقعي سعید د ګلنار په مجلس کښې ولیده.

خان: ګوره بې حیا تا خو د خپل خاندان نوم وشرمولو، زمونږ عزت دې خراب کړ. ته خو ډېر بې غیرته او بې حیا یې.

وحید: داجي! دې هره ورځ دلته راځي

سعید: داجي زه، خو...

وحید: اوس په زه خو، زه خو کار نه کېږي ته لا هم خان ته سړی وایې.

خان: واقعي زما مور ډېره هوښیاره ښځه ده، ته او ستا مور هم دداسې سلوك قابل وئ، کوم چې هغه ستاسو سره کوي، خان په سعید یو څو ګذارونه وکړل او چې کور ته راغی نو ګلون غریبه یې په کور کښې راحصاره کړه او سر یې ورله مات کړ. په سر یې وینې رابهېدلې، مور آبې هم ورته د مرچکو په ختمه ناسته وه او نګهت ورپسې خانله لوړ راواخیست.

په دغه وخت کښې وحید د پلار نه راواپس شو او په بېرته بیا د ګلنار مجلس له راغی.

وحید وایه کنه ګلیه! څنګه چل مې ورسره وکړ؟

خېرې د سړېدو نه و. خالص شرمول ئې رااخیستلی وو.

ګلې: د داسې خلقو سره هم داسې کار پکار وی.

خـان چـې خپـل کـور وهـل ټکـول وکـړل. پښتـون سـړےو. د خانـدان پـه بـې عزتـئ ډېـر خفـه شـو او د خفګـان نـه ورتـه د زړه دوره شـروع شـوه. خـان انخـر نـائی تـه ووی. چـې وحیـد تـه اواز وکړه. خو وحید د خپلو ملګرو سره د ګلنار په مجلس کښې په ګپ شپ لګیـا و او پـه دغـه وخـت کښـې ورتـه انخـر اواز وکـه. خانه! اے وحید خانه!

وحید: څه دی انخر ماما خېر دے، څه وشو

انخر: د خان طبیعت خراب دے. زر کور ته راشه تا ډېر یادوی.

وحیـد: ښـه ده تـه ورځـه، زه دراغلـم. هلکـه ګلیـه! چـې پـه داجی څه وشو.

ګلې: بس هم دغه د خفګان وجه ده، څه ساه ډوبے به وی پرې.

خېـرے: او کنـه د خانـدان بـې عزتـی خـو هـر سـړے خفـه کـوی. سـعید ډېر بدکار کړے دے، کـه زمـا پـرې لاس رسـېدےنـو کـار بـه مې ورله ختم کړےو.

وحید: تاسو کېنئ، زه ورځم چې تماشه وکړم.

وحید کـور تـه راغـے، پـلار ئـې پـه کـټ کښـې پـروت دے، پـه زړه ئې لاس ایښودے دے او انخر ته وائی:

خان: انخره وحید رانغے؟

انخر: اوس به راشی چرې دا خانې به راروان و
خان: وړوکې دې نه پوهېږي. د پلار سوري خومره بنه وي.
انخر: دغه دې خان راغې زر راځئ جي!
وحيد: څه چل دې دا جي خير دې اوهو دا څه وشو
خان: وحيده بچيه! زړه مې خراب دې د پاتې کېدو نه يم.
وحيد: داجي! اوس خو د خدائې فضل دې ډېر ډېر غټ غټ ډاکټران موجود دي کـه مـو خوښـه وي نـو لاهـور تـه لاړ شـئ. هلتـه د زړونو ښه ماهران ډاکټران شته دې. ښه علاج به مو وکړي
خان: او بچيه دا مې خوښـه ده. خـو داسـې ښـه خـوئ کـوه لکـه چې څنګـه دې دې، د نـن هـم پـس د جائيـداد حقـدار تـه نـې. زما پـه جائيـداد کښـې د سـعيد يـوه کنجکـه هـم نشـته. د لوفرانـو هـم دغه سزا وی، دې زما نه عاق دې، وحيده عاق دې.
وحيـد: ډېـره ښـه ده داجـی! زه وعـده کـوم چې زه بـه ښـه کـار کـوم او د خانـدان عـزت بـه سـاتم، اوس زه خـم چې ستاسـو د تلـو دپاره بندوبست وکړم.
سعيد هلتـه کـور تـه راغـې او مـور تـه نـې ټـول حـال بيـان کـړ. چې وحيـد راسـره داسـې چـل او سـلوك وکـړ. اوس نـه پوهېـږم چې څه به کېږي.
مور: آخر ته قلاربدې نه کنه، ما ډېر پوهه کړې. ډنډه دې ولړله
سعيد: ليکن مور دا کار خو وحيد کړې دې
مور: دا هرڅه زه وينم او هرڅه وحيد کوی، خو قسمت زمونږ

ناکاره دے تاله په دې کارونو کښې ګوتې وهل نه وو پکار.
سعید: ما خو هرڅه د هغه د فابدې دپاره کړی دی مور.
مور: لیکن زمونږ خبرې اوری څوك او منی څوك؟
سعید: حقیقت نه پټیږی مور! دا به یوه ورځ ښکاره شی.
مور: سعیده! ته زما زوے نې، زه هر وار تاته وایم چې ددې خبرې نوم په خوله وانخلې او ته نه قلاریږې نو عاق به دې کړم.
سعید: لیکن مور زه حقیقت څنګ پټ کړم.
دوی په دې خبرو کښې وو چې انځر ماما ور ووهلو او نازو راووتله.
ا **نازو**: ماما څه دی؟
اینځر: د خان حکم دے چې ګلون او سعید دې په دې ساعت زما د کوره وځی، چې سترګې مې پرې ونه لږی.
نازو: ولې ګلون غریبې بیا څه ګناه کړې ده.
اینځر: خبرې مه اروه خان قار دے، هسې نه چې په خپله پسې راشی.
نازو راغله او ګلون ته نې په سرو سترګو د اینځر د خولې جواب ورو.
ګلون: وایه کنه سعیده، اوس به چرته څو چې ودانه دې په خان ورانه کړه.
سعید: دا خو د خدائے لونے رحم وشو، د زندانه خلاص شو. څه چې د ماما کره خو هغه مو خپل کور نه دے څه؟

مـور: هغـه زمـا ډېر ښـه ورور دے، سعیده خو کوره چې ما تـر عمره وساتی، ډېر بد دې وکړل. خپل ژوند دې خراب کړ.

سعید: څه چې په قسمت وو. هغه وشو اوس خه چې خو.

مـور او زوئے دواړه وړی او تـږی د کـور نـه ووتـل. نـه مورآبـی او نه نګهت چرته يو لفظ د همدردی ووې، چې پاتې شی.

مورآبی: ورکیږئ آزار مړو چې ستاسو نه خلاص شو.

نګهـت: دے زمـا پـه زوی پـوري اوس دروغ جـوړوی. ملـك خراړو وران کړه او بدنام کارغان شو.

مورآبـی: خـئ وخـئ کنـه اوس بـه اشـرف خـان راشـی او بـې عزته به مو کړی.

نګهـت: پرېـږده ابـی چـې راشـی چـې ددې ګنـاه څـه سـزا څـو ورله ورکړی کنه.

مـور او زوے يکتنهـا د کـوره ووتـل، څـه ډېر وخـت پـس د ماما کلی تـه ورسـېدل، مامـا تـې خبر شـو، چې ګلون او سـعید راغلـل د هغـه پـه زړه کښـې شـك پيـدا شـو چې بيـا څـه چـل دے. حېـران او وارخطا شو، کور ته راغے چې حال معلوم کړی.

سعيد: ماما جی السلام علیکم (په سرو سترګو سره).

ماما: ګلون څه شوه بچيه! پخير راغلې.

ګلـون: وروره زمـا سـلام دے، خلقـو رشـتيا ويلـی دی. چـرګې که ګرځي ګرځي خو خائے دې کنډول دے.

قباد: آخر څه چل وشو خو ما خبر کړئ کنه.

مـور او زوے ورتـه تولـه قصـه پـه ژړا ژړا وربيـان کـړه. د قبـاد خـان هـم مـرئ وچـه کلکـه شـوه او پـه مـخ ئـې د اوښکـو سـيلاب روان شو په ژړغونی اواز ئې ووئې:

قبـاد: ګلـون! تـه زمـا خـور نـه ئـې خـو زمـا مـور ئـې او سـعيد زمـا وړوکـے ورور دے. مـا خـو درتـه اول ونيلـی وو چـې پـه کـور کښـې دې ګـذاره ګرانـه ده. ښـه ده چـې ژونـدئ ئـې. خـو خپـل کـور تـه راغلـې. اوس يـو دا کـور دے. چـې زه ژونـدے يـم نـو د سـعيد پـلار ژونـدے دے. او ددهٔ د تعلـيم زه ذمـه وار يـم، هيـڅ پـروا مـه کوئ!

ګلـون: تـه زمـا د زړه قطـره ئـې وروره! مـا خپـل زوے سـتا جـولئ لـه راوسـتلے دے. اوس تـه پوهـه شـه او دے. زمـا خـو هسـې هـم څـه لـږې ورځـې پـه دنيـا دی. غمونـو مـې وجـود خـاورې کـړے دے د ژونـد مـې هـېڅ څـه اميـد نشـته، خـو څـه خدائې شـته چـې تـه ژوندے ئې. نو زما څه غم دےاو زما د زوی څه غم دے.

هلتـه وحيـد زر تـر زره د خپـل پـلار د رخصـتولو انتظـام وکـړ او خپـل پـلار ئـې لاهـور تـه رخصـت کـړ. سـعيد او مـور ئـې هـم د کـوره ووتـل اوس وحيـد تـه لاز بالکـل وزګـاره شـوه، هغـه د خدائې نـه نـور څـه غوښتـل. ښـه موقعـه ورتـه مـلاو شـوه، ښـه پـه جوښـد کښـې ناست دے، ياران ورله راغلل.

ګلے: خير دې وی خان! نن ډېر خوشحاله ئې.

وحيـد: ولـې بـه خوشـحاله نـه يـم. کـومې غنـے چـې مـې پـه سترګو کښې غرېدلے هغه درکے شوے.

خبرې: څنګه چل وشو؟

ګلې: ولې ته خبر نه يې، مشر خان ولګيده سعيد او مور يې د کوره وشړل.

وحيد: هغه پربړده مړه، خو غټه خطره مې د پلار نه وه. هغه مې هم لاهور ته رخصت کړ.

خبرې: ګورې که د هسپتال نه واپس راشي يقين مې پرې نشته. يره خان! دا لقمان حکيم په شان غټ کار دې وکړ.

ګلې: خان خو هوښيار سړې دې کنه!

وحيد: ښه ده نو اوس څئ تاسو او سبا به که خبر وي نو د ګلنار څنګ ته ورشو اوس خو مې هېڅوک نه شي بندولې. زه به اوس د خپلې محبوبې سره په واده مېت واده وکړم او انشاء الله تعالى به خپله وعده پوره کولو کښې به کامياب شم. شپه تېره شوه، سحر شو ياران راغلل او د وختي نه خان له د لرې ځائې د جوړولو پروګرام جوړ کړ.

ګلې: يره خان چرته سيل کول پکار دی.

خبرې: مړه ښکته څوك ځی ګرمی ده ګرمی.

ګلې: چې پيسې او دولت وی، نو ګرمی څه کوی.

خبرې: هسې د لارې تکليف خو وی کنه.

ګلې: ښه په مزيداره سورلۍ کښې خو کنه.

وحيد: مړه د سيل ورځې خو لا نه دی.

خبرې: خان د سيل دپاره څه وخت مقرر نه دے خو.

ګلې: او کنه چې کله د چا زړه وشي نو.
وحيد: بنه ده نو چرته مو زړه کيږي.
ګلې: دا خلق د کراچۍ ډېر صفت کوي نو.
خېرې: نه مړه کابل يخ خاے دے، ښې مېوې پکښې هم شته.
وحيد: ستاسو د دواړو صلاح مې خوښه نه ده، وزګار وخت غواړي، اوس خو زه د ګلنار د محبت نه، نه يم وزګاره.
خېرې: ګلنار څه تختې نه چې لاړه به شي.
وحيد: که هرڅه وائي خو زه اوس چکر ته نه يم وزګار.
خېرې: ګليه! د خان طبيعت مه خرابوه، چپ شه.
ګلې: او کنه دا خو د خان د مرضۍ خبره ده، زمونږ څه کار دے.
وحيد: دا خبرې کوه کنه په کراچو پسې څوك ګرځي.
خېرې: يره ګلې کم عقل دے، خان خو يوه نيمه خبره داسې وکړي، چې د سړي زړه خوشحاله کړي.
وحيد: خار شم د ګلې نه رشتيا ګل محمد خان دے.
خېرې: نن خو به مو جېب ډك وي کنه؟
وحيد: سحر مې د دولت خان ماما نه د پټي په سر پينځه زره روپۍ رااخيستې دي.
ګلې: ايله پينځه زره روپۍ.
خېرې: خانه واقعي ډېرې کمې دي، پټي خو ډېر ګران دي.
وحيد: نورې به راواخلو کنه، زمونږ پرې څه کيږي، د

خدائے فضل دے پتی ده هر دی زمونږ د ژوند به وشی.

گلے: پاخئ چې خو ناوخته کیږی.

خپرے: خان تیار دے څه؟

وحید: زه بلکل تیار یم، ځئ چې خو

دوی ټـن بیـا پـه جمـع د گلنـار مجلـس تـه راغلـل. بنـه پـه شـان شـوکت سـره ئـې د گلنـار مجلـس وکـړ او شـراب کبـاب اوخـوړے شول.

گلنار: خیریه نن خان ډېر خوشحاله دے.

گلے: ستا د بنړو غشی ئې په زړه باندې لګېدلی دی

خپرے: ولې به خوشحاله نه وی تول جائیداد ورته پاتې شو.

گلنار: دا څنګه؟

خپـرے: خـان ئـې لاهـور تـه رخصـت کـړ او ورور او مـور ئـې د کور نه وشړل، لاوزګاره شو.

گلے: ولـې گلنـار تـه خـو څـه پـه فکـر غونـدې شـوې. زمونـږ دا چل دې خوښ نه شو څه؟

گلنار: زما او ستاسو کار نه خوښېدل خدائے دې نه کړی.

وحید: گلنار! زه به اوس خپله وعده پوره کړم.

گلے: د گلنار نه تپوس وکړه، چې ددې خپله وعده یاده ده که نه؟

گلنـار: زمـا خـو خپلـه وعـده بنـه یـاده ده، خـو کـه خـان خفـه کیږی نه نو لږې ورځې دې صبر وکړی.

خپرے: صبر دے صبر، زمونږ څه داسې تادی ده.

گلې: او کنه خو ليدل کتل دې هغه هسې هم کېږي.

وحيد: په هسې ليدلو کتلو کار نه کېږي. خپله وعده پوره کړه.

خېرې: خان د دومره تادي څه ضرورت دے.

گلې: خېرے به واني خان هرڅه په دمه کېږي.

خېرې: کېدے شي چې گلنار څه خپل ساز و سامان پوره کوي.

گلنار: او زما هم دغه خيال دے چې خان جوړ کړم.

وحيد: خه يره! څو شپې ورځې به بيا ناکام وکړو.

گلنار: د ناکام پکښې څه سوال دے، خان ته منع کړے چا نې. هر وخت تلے راتلے شي. ستاسو صرف زما ليدل ارمان دے او ستا په راتلو کښې ما انکار کله کړے دے.

خېرې: يره خان! گلنار د شک ښځه نه ده.

گلې: او کنه که څه شک پکښې وے نو دا به دې کلي ته نه وے راغلے.

وحيد: ما خو د شک هډو څه ونيلي نه دي. مړه تاسو په کښې ولې ډکې وهئ. خبره ټهيک کړئ بيا نې بغېر د شرشم کولو نه، نه پرېږدئ.

گلنار: نه دا خو ستا ډېره خيرخواهي او همدردي ده خانه!

وحيد: زما څوك خپل دي چې ماته داسې لار وښاني. گلنار بغير د دوی نه دا نور خو زه هسې گپ لگوم.

بنه گپ شپ ولگېده، خان پوره پينځه زره روپۍ گلنار ته کښېنودې. گلنار يوه چالاکه ډمه وه، پوهه شوه، چې خان لوفر

دے، کہ زہ ددہ سرہ وادہ وکړم، نو هسې به لاړه شم. مال به دے خراب کړی او زه به خبرات تړولوم. دے هسې هم زما په قبضه کښې دے، په يو څو ورخو کښې به ترې مال ختم کړم. نو دے به پخپله زما سره خلاف ورزی اوکړی او د شرمه به رانه لاس اوچت کړی، نو هم خرما او هم ثواب. آزاده ښخه به پاتې شم او مال به هم ووهم. گلنار پاتې شوه او دوی ترې نه خوشحاله خوشحاله خپلو خپلو کورونو ته راغلل.

❋ ❋ ❋

عذرا

ګلون او زوی ني د قباد خان کره مېشته شول. قباد خان يو نيك او پوهه سړی و، هسې هم په دغسې خور منين و او لا ښه ني ورته پام په دې و، چې دا ورته ډېره نيکه ښځه ښکارېده. دا هم ورته معلومه وه، چې زما خورنۍ څومره نيك او ښه هلك دی، نو کله کله به ني د دوی په قسمت افسوس هم اوکه.

عذرا بی بی هم د پېغلتوب په دور کښې داخله شوې وه، د قباد خان ډېره خوښه لور وه. عذرا هم ددې ترور په شان يو نيك سيرته او هوښياره جينۍ وه، ډېره کارداره او د پلار و مور په همدردۍ پوهه پېغله وه. هسې هم د پلار په کور خوشحاله وه، خو چې د کله نه ګلون او سعيد دې کور ته

راغلی دی، نو عذرا د خپل معمول نه بدله غوندې ښکاری او ناوزګاره ناوزګاره وی، دسحر وخت دے مور نې کار کوی.
مور: عذرا یا عذرا.

عذرا: هاو ابی راغلم څه وے، څه کار دے که؟

مور: او کنه بچی: ته راشه، زه به چاے تیار کړم او ته لوښی صفا کړه ناوخته دے.

عذرا: ښه ده ابی راغلم، خو لږ صبر وکړه.

ګلون: څه وے ورندار که څه کار دې وی نو زه به نې وکړم. عذرا وړه جینۍ ده، د پلار په کور جینکۍ کار نه کوی.

ورندار: پرېږده خور چې د پلار په کور جینکۍ کار داري نه شی، نو بیا به کله کار کوی.

ګلون: ښه خو دې ووے، خو دا یواځې ستا لور نه ده چې ته به پرې داسې حکم کوې په دې زما هم حق دے.

ورندار: دا خو ستا لور ده خور ستا.

ګلون: ډېر ښه خونی نې دے، خدائے دې ژوندۍ لری. عذرا یا عذرا څه کار کوې، مور دې آواز کئ.

ګلون ورغله چې عذرا څه کار کوی داسې مصروفه ده، مور نې ورته چغې وهی او دا غږ نه کوی. څه ګوری، چې هغه لګیا ده د سعید کتابونه برابروی او دوړې ترې تک وهی.

ګلون: څومره ښه ښخه نې بچۍ، کنه مونږ خو ستاسو دې کور ته په ناچارۍ راغلی یو، او ته لګیا نې هغه له کتابونه

برابر کوي، پرېږده پرېږده خدائې دې په تا داسې کار ونه کړي. هغه له به کار زه کوم، زما حق دے، دا ستا د پلار کور دے دلته به مونږ تاسو له خدمت کوو، ستا د سترګو نه زار شم.

عذرا: ترور بی بی! ته زما مور نې ماته د مور نه کمه نه ښکارېږې، مور مې راته ونیلی دی، چې ترور دې هسې هم سترې ستومانه ده، د خاوند د کور نه راغلې ده، چې دلته نې ته سترې نه کړې. سعید له ښه په ایمانداری کار کوه او د مور حکم منل خو زما فرض دی، بیا د سعید خدمت کول خو زه خپله خوشی قسمتی ګڼم.

ګلون: هائے افسوس بچې! زمونږ دومره قسمت کوم دے. چې مونږ له به څوك خدمت وکړی، مونږ له چې چا کارونه کړی دی، هغه هم زمونږ په شان د بدقسمتی د سېبېږې نه، نه دی بچ شوی. ستا نه قربان شم، زه په دې یرېږم هسې نه چې ته هم زمونږ په شان په خراب قسمت واوړې.

عذرا: مور او ترور یو شے وی ترور بی بی. ته هرڅه چې وائې، خو زه به سعید او تاله خدمت کوم، په دې خو مې داجی هم ډېر خوشحالیږی او دا راته وائی چې ترور دې درنه خفه نه شی.

ګلون: زما خو هم دغه ورور دے، عذرا که دے نه دے نو مونږ به څنګ دې کور ته راغلي وے.

عذرا: ولې ترور مونږ نه وو څه.

ګلون: او بچې! ستا مور خو هم زما ډېر خیال ساتی، ډېره

به ښځه ده، چې ستړې نې نه کړي.

عـذرا: ولـې بـه نـې ستـړې کـوم، مـور او لـور خـو ښـې خونـد کوي، چې لور مور او نه ساتي، هغه به څه لور وي.

ګلـون: ښـه ده خـه تـه ورشـه هغـې لـه څـه کـار وکـړه، سـحر وختي پاڅېدلې ده، عـاجزه پـه کـار ستړې شـوه، مـا خـو ورتـه ډېـر اوو ې خـو وانـې چـې قسـم مـې کـړے دے، تـا بانـدې کـار نـه کـوم. د خاونـد د کـور نـه ډېـره تنګـه راغلـې نـې دا څـه شـېبې ورخـې دې د ژونـد پـاتې دي، دا پـه ارام تېـرې کـه. دا سـتا د پـلار کـور دے، خدمت بـه زه کـوم، خکـه چـې د خاونـد کـور مـې دے، هلتـه بـه دې ډېـر خدمتونـه کـړي وي. دلتـه دې دربانـدې کـلـك خـوزول حـرام دي.

عـذرا: ښـه وانـي کنـه تـرور بـي بـي دلتـه سـتا د کـار کولـو حق نشته څه خدمت چې دې وي مونږ ته وايه!

ګلـون: خـدائے دې تاسـو ټـول پـه حيـا او عـزت سـاتي. مـور دې هـم ډېـره ښـه ده، تـه هـم نېکـه ښـځـه نـې او د ورور خـو مـې هـډو ثاني نشـته. خـدائے دې ورلـه ډېـر شـته د حلالـو ورکـړي. خدائے دې ورلـه آتـه واړه جنتونـه ورکـړي، خـه تـه ورشـه چـې مـور دې څـه وائي.

عـذرا زر زر راغلـه، د مـور نـه نـې تپـوس وکـړ. مـور څـه دې داسـې چغـې وهـې، مـا وے چرتـه ګـورے د تخنبتېـدو شـك دې راباندې راغے که.

مـور: نـه نـه دومـره د وارخطـائې خبـره خـو نـه ده، مـا وے چـې

څه شوي

عذرا: نو آخر څه دي وئیلو او وایه کنه چې کار درله وکړم

مور: ما وې چې لوښي به وويـنځې او کـه د سعيد اسباب څه ګډوډ وي، نو هغه ورله برابر کړه

عذرا: لوښي راکه چې ويـنځم او اسـباب او کتابونـه مـې هغه له برابر کړي دي. هغه دي تيار دي

څه لږ وخت وروسته سعيد رادننه شو، "مور يا مور"

ګلون: هاو بچيه راځه ستا د سترګو نـه زار شم، راشه چائے تيار دے اوڅکه او بيا سبق لـه ځـه. دے د خپلـو کتـابونو تيارولو لـه راغـے، خـو چې کلـه دے کمرې تـه دننـه شـو، نـو سمدستي وريـسې عـذرا راغلـه، د پښـو کشـا شـوه، سـعيد خيـال وکـه، چې مور مې راغله.

سعيد: مور يا مور دا کتابونه چا برابر کړي دي؟

عـذرا د خنـدا شـنه شـوه، بچيـه دا مـا برابـر کـړي دي، ستا نـه زار شم. سعيد حيـران شـو، وشرمېدو او غلے غونـډې شـو، بيا څه وخت پس موسکې شو او په وينا شو:

سـعيد: خـو ډېـره شـېطانه نـې عـذرا! دا ورانے دې لاد سـر نـه نه دے وتلے، اوس خو لويه ښځه نې دا شېطاني پرېږده.

عذرا: کتابونه برابر کول شېطاني ده؟

سعيد: نه نه کتابونه برابر کول نه! دا غلي غلي راتلل.

عـذرا: زه خـو بـه راځـم کـه څـوك خفـه کيـږي او کـه خوشحالېږي، زما د پلار کور دے.

سعید: او زما د ماما کور دی، که ته نره نې نو د خپل ماما کره لاړه شه.

عذرا: پرهېږده اوس دا خبرې ناوخته دی. زه درلــه چائــے راوړم، وڅکه او بیا کالج ته څه ناوخته کېږي.

عذرا په منډه منډه چایو لــه لاړه، سعید ورپسې سر د دروازې نــه بهر کــه، بیــا ورو غونــدې کېناسته او زر زر نــې څــه نــور خیــالات زړه تــه راغلــل. عــذرا څومره ښــه جینــی ده څومره ښایسته ده، د څومره ښه او شریف مور و پلار لور ده، دا څومره خدمتګاره ده، آخر ددې زما سره دومره همدردی ولې ده؟ دا څنګ کېدے شي په دې سوچ سوچ کښې سعید داسې ډوب او غرق شو، چې سوچ نې په زوره زوره خبرو کښې بدل شو: څومره خوش قسمته زلمے بـه وی هغـه چې عذرا نې کوجدن وی او د عذرا غوندې ښځه ورتـه کور کښې ګرځي، عذرا تـه څومره ښانسته نې، تـه زما د زړه ارمان نې، تـه زما د ماما د کور ژوند او روح نې: پـه خبرو خبرو کښې عذرا شاته رارسېدلې وه.

عذرا رو غونــدې وخنــدل او بیــا نــې د سعید پـه اوږه لاس کېښوده، لېونے کېږه مـه سعیده! عذرا داسې وړه جینني نــه ده. چې د چا ښخوالی کوی، دا خیال دې غلط دے، هنه چائے مې راوړه.

د سعید غریب مری وچه شوه، ساه نې لنډه شوه، د شرمه تك سور شو، چې دا څمه وشو، اوس بـه څـه کېږي، دا یـو شریفه کورنی ده، مـا لـه دا سوجچ نـه وو کـول پکـار، عـذرا خـو زمـا د

ماما عزت دے، زه به هغه ته څومره بې غيرته او بدتميزه ښكاره شم، هسې نه چې عذرا هغه ته حال ووائي ډېر بد به وشي

سعيد په تادۍ تادۍ چائے د مرۍ نه تېرې كړې. كتابونه ئې د ترخه كړه او په منډه د كوره ووتلو. په دروازه كښې پناه كېده. چې عذرا پرې اواز وكړو

عذرا سعيده يا سعيده! هغه د كالج اوږد كوټ دې پرېښودلو. ما خو وے چې ته به چائے وڅكې او زه ب درله كوټ پاك كړم. نو بيا به څې. ولې ته داسې په منډه لاړې

عذرا خبره ختمه كړه. خو سعيد هېڅكله هم په بېرته ونه كتل او نېغ كالج ته لاړه. ټوله ورځ ئې په دې تصور كښې تېره كړه. چې څه به كېږي. په څه سترګو به عذرا ته مخامخ كېږم. خو چې د عذرا وروستى غږ به يې خال ته راغے. نو دا تصور به ئې وكه چې جوړې زما خبرې ئې نه دى اورېدلى. خو بيا ئې سوچ اوكړ، چې دا چرته هم نه شى كېدلے هغې هرڅه اورېدلى دى كنه ماته به ئې ولې وے چې عذرا هېڅكله د چا ښځه كېدے نه شي. دا الفاظ د هغې په خوله ولې راتلل او څنګه راتلل؟

دلته عذرا كوټ په لاس په منډو كښې پاتې شوه او بيا څه شېبه وروسته كمرې ته راغله، هغه په دې سوچ كښې شوه. چې ګني سعيد زما په خبرو خفه شو ما بد وكړه. ما له داسې الفاظ نه وو پكار. خو خير چې څه وو هغه وشو. هسې نه چې سعيد دا خبره خان ته اوږده كړى او د كور د راتلو نه قلار شي.

زه به څه کوم. ما ته خو به ژوند تېرول گران شي. خدایه څه دې وکړه، آخر په یو کور کښې د حسن او عشق یوځائې کول. د پښتنو غلط رواجونه. د ترور زوې او د ماما لور او د هغوی محبت توبه توبه، دا خو د رواج په نظر کښې یو لوئې جرم دې دومره ناکام به زه څنگه اوکړم. دا هېڅکله نه شي کېدې. هغه به کور ته خامخا راځي، زه بغیر د سعید د لیدو نه وخت نه شم تېرولې. دا ډېره گرانه ده او په سوچ سوچ کښې د عذرا د سترگو نه اوښکې رواني شوې.

گلون: خیر دې عذرا څه چل دې؟ رنگ دې هم بدل غوندې دې او په ژړا هم ښکارې. سعید خو درته څه نه دی ونیلي کنه؟

عذرا: نه ترور سعید ماته هېڅ نه دي ونیلي.

گلون: نو بیا ولې ژاړې، د ژړا څه خبره ده. عذرا هسې یو خیال مې زړه ته راغې او په ژړا شوم. ما وې چې د سعید دا پلار هم څه پلار دې، چې دې نې د کور نه ویستلې دې او ته نې نه نې خوښه. آخر ستا نه ښه ښځه او د سعید نه ښه زوې بل چرته دې ترور بی بی!

گلون هم هڅکو ونیوله او په سلگو شوه. عذرا ستا دا مینه محبت به سعید له ژوند ورکړي. د هغه د خدمت هېڅوک نه وو، زه بودۍ یم دومره توان مې نشته. خو سعید د خدائې او بیا ستا په حواله دې لوري. ته به نې خدمت کوې.

عذرا: ته غم مه کوه ترور بی بی! د سعید څه خدمت دې،

خـو د چـاے ـ ډوډۍ بندوبسـت دے او جـامې تيـارول دي. دا څـه دومره ګران کار نه دے. زه به ئې کوم، هغه دے سعيد راغے.

سـعيد راغـے کـوزې سـترګې کمـرې تـه لاړو. څـه وخـت وروسـته عـذرا ډوډۍ رااخيسـتې راغلـه، مېـز ئـې جـوړ کـړ. اوبـه ئـې واچـولې، شـاته ودرېـده او غلـې غونـدې ئـې غـاړه تـازه کـړه. څکـه چـې سـعيد هغـه شـان زوړنـد نيولے دے او پـه کـوزو سـترګو لګيـا دے ډوډۍ خوری.

عذرا: دا سحر داسې په غرنګ ولې ووتې، ما درله کوټ پاک کړ او ته بيا لاړې په شغ شوې، ما خو څه ناوخته کړے نه و؟

سـعيد: زمـا خـو هـډو کـوټ تـه فکـر نـه و. خـو چـې کـالج تـه لاړم، نو ياد مې شول چې اوهو کوټ رانه هېر شو.

عـذرا: واقعـی ډېـر بـې فکـره تلے وے، کنـه مـا خـو درتـه ډېـر غږونه وکړه. خو شايد يو آواز دې هم وانهورېدلو.

سـعيد: او مـا يـو هـم نـه وو اورېـدلے، ګـنې خامخـا بـه راګرځېـدلے وم. څکـه چـې کـوټ وړل خـو ډېـر ضـروری شيـز وی عذرا!

عــذرا: کــه ضــروری وے، نــو تــه بــه راګرځېــدلے وے، خــو ضرروی نه و کنه.

سعيد: قسم په خدائے ډېر ضروری دے.

عـذرا: بنـه څـه پرېـږده اوس د کـوټ خبـرې سـحر چـې مـا چـاے راوړه، نـو تـا څـه سـوچ کـول،، زه دې پـه سـوچ کښـې د چـا بنخـه کړې وم او په ما دې څوك منين کړے و؟

سعید: بس که نامردي، ددې شرمه خو رانه کوټ پاټې شوې و کنه ستا اوازونه مې تول اوریدلي وو.

عذرا: په دې کښې د شرم څه دی. محبت کول څه جرم نه دې سعیده! مینه او محبت خو یو پاکه رشته او جذب ده، خو خدائے دې پښتانه میرات کړي، دوی ترې ناجایز شے جوړ کړے دې، کنه دا څه خبره ده، چې هلك او جینئ دې په خپلي مرضي واده وکړي.

سعید: زه ستا په مطلب پوه نه شوم؟

عذرا: خیال مې دا دے چې که چرې ستا پلار او سرور بې بې په خوښه واده کړے وے، نو اوس به ولې تاسو ته دا تکلیف پېښ وے.

سعید: نه هغه خو دا خبره نه ده، په هغې کښې بل څه واقعات دی، ته ترې نه ئې خبره.

عذرا: داسې هم څه خبره ده، چې زما نه پټه وه دا کله کېدے شی، زه خو د هر څه نه خبر یم.

سعید: ته هېڅکله هم نه ئې خبر عذرا! دا یو ډېر ژور راز دے، ته نه پوهېږې.

عذرا: نو بیا خو به ئې ماته خامخا وائې، زه دې نه پرېږدم.

سعید: دا زما د مور د عزت سوال دے، هغې ماله په خپل عزت قسم راکړے دے، زه د هغې سره کړې وعده چرته هم نه شم ماتولے ما له لږې اوبه راکړه تږی شوے یم.

عـذرا: هـن اوبـه واخلـه وڅکـه، خـو پرېـږدم دې نـه، ماتـه بـه حال خامخا واني، زه تا له د خپل محبت قسم درکوم.

سعيد حېران غونـدې شـو، د خپـل محبـت قسـم راکـوي عـذرا يـو وار بيـا وايـه، مـا وے چـې يـوازې زمـا پـه سـترګو کـې لـېـچ غږېږي، خـو بنـه ده چـې دا تکليـف تاتـه هـم دے، شـکر دے خدايـه چـې بـه دې غـم کنـې عـذرا هـم زمـا سـره شـريکه ده عـذرا: زه پـه خپـل محبـت فکـر کـوم، ماتـه بـه دې فخـر دے، چـې زمـا محبـت د يـوې ښکلې، ښائسـته، شـريفې او خـپلې رشـته دارې جينـۍ سـره دے

عذرا: پرېږده دا د دې خبرو وخت نه دے حال ووايه

سـعيد: عـذرا تـه مـا پـه دې نـه شـې مجبوروله چې زه تاتـه حـال وايـم. نن هـم دا پـوره ده، چـې درتـه د خپـل زړه حـال بيـان کـړم، دا زمـا دپـاره پـه ژونـد کښـې يـو ډېـر ګـران کـار و، چـې زه بـه تاتـه دا څنګه وايم

عـذرا: محبـت پټېـدونکے شـے نـه دے، سـعيده زه پوهـه وم. چې آخر بـه دې زړه تـوپ ووهـي او درز بـه وکـړي، حـال بـه ووانـې، خو راته ووايه چې څه به کېږي؟

سعيد: هيڅ په بند پيوند نه پوهېږم.

عـذرا: ترور بـی بـی تـه د چـا پـه خولې ووايـه چـې زمـا پـلار تـه ووانـی. دا څـه ګرانـه خبـره نـه ده، زمـا دا يقـين دے، چـې زمـا پـلار ستا مور ته انکار نه کوي.

سـعيد: فـی الحـال خـو نـه شـی کېـدے څکـه چـې زه دوه درې

میاشتې وروسته چرته ترېننګ له ځم

عذرا: د څه شي ترېننګ؟

سعید: که خبر وې چې دولسم پاس کړم. نو بیا د پولیسو د یو غټ افسر د جوړېدو ترېننګ له ځم.

عذرا: یواځې ځې که نور څوک درسره شته؟

سعید: پرنسپل صاحب راته نن ووئیل. چې کوشش اوکړه چې ښې نمبرې دې راشي. درې ځایونه خالي دي. یعنې درې هلکان به لېږي چې ته په هغه وو درې وو کښې راشې.

عذرا: نو بیا خو ډېر کوشش وکړه سعیده. چې خامخا لوړے سرے جوړ شې. ته د خپلې غریبې مور د ژوند امید یې. هغې سترګې تاته نیولي دي، که ته هم د هغې د قسمت په خته ولړلے شوې، نو ډېر بد به وشي او د نورو خلقو هم سترګې تاته دي.

سعید: نور څوک دي چې زما دومره خیال ساتي؟

عذرا: زه یم کنه نور څوک او ورو غونډې یې وخندل

سعید روټۍ وخوړله، عذرا ترې لوښي راغونډ کړل. سعید ته یې اوبه کوزه ورکړل. راوانېدونکې شوه. بیا یې بېرته وکتل او په سترګو کښې یې وخندل شاید چې څه وئیل غواړي

سعید: ووایه عذرا کنه په زړه زنګ مه پرېږده. څومره به ورځ ده، نن چې د دوه وو زړونو راز یکښې شریکه شو

عذرا: څه به ووایم، افسوس چې ما تاته خیل زړه نبودے شوے. یقین مې نه راځي چې ته هم زما سره محبت کوې سعیده!

سعید: زما دې قسم وی عذرا چې تولـه شپه مې بس هم ستا تصورات پـه خیال کښـې ـوی، هـډو د زړه نـه مې وځـې نـه، وایم چې کـه چرې پـه مسـافری لاړ شم. نـو څـه بـه کـوم. هلتـه ب راته بغیر ستا نه گزاره ډېره گرانه وی.

عذرا: خبر دے خپـل مقصد لپاره سړے هر څه کوی او چې د خیره کامیاب راشې. نو بیا به مې پلار څنګه انکار وکړی؟

سعید: بنه نو تا مخکښې څه ونیل غوښتل ووایه کنه!

عذرا: مـا وے چې تـه ترور بـی بـی تـه ووایـه. چې مـا زما د پـلار نـه وغـواړی، هسې نـه چې د پښتنـو د غلطـو رسمونو مطابق بل څوك مخکښې شی.

سعید: تـه وار مـه خطا کـوه، انشـاء الله تعـالی زمـا او ستا تقـدیر لیکلے دے. بنـه ده مالـه چائـے زر راوړه، زه بیـا لـوبې لـه خـم ناوختـه بـه شـی. دواړو یـو بـل نـه پـه سترګو سترګو کښـې رخصت واخیسـتلو او موسکی شـول، چـې مونـږ څـومره خـوښ قسـمته یوو.

څو ورځې پس

عذرا د هغې ورځې نه وروسته په ور سوچ کښې اخته شوه. چې واقعی بد وشو دا خو نوره هم ګرانه پرېوتله. ترور بی بی به زما پلار ته زما وینا ښکه وکړی او که وکړی هم نو زما پلار به ښکه دې ته تیار شی، چې یو غریب او بدقسمته خورنیې ته خپله لور ورکړی. خیر هرڅه چې کېږی، دا تقدیر ته پرېښودل پکار دی، خو بیا هم عذرا ټولې شپې ورځې په دې انتظار کښې تېرولې. چې آخر څه موده پس به سعید تېرننګ له ځی او هغه به کامیاب شی او زه به یوازې پاتې شم. څه به کوم، دلته خو یواځې ګذاره ګرانه ده، خدایه چې سعید هېڅو دلته راغلے نه وے، ما لیدلے نه وے اوس به څه کېږی. دا په دې سوچ کښې وه، چې ناڅاپه سعید رامخامخ شو، عذرا یا عذرا!

عـذرا هـاو هـاو څـه چـل دے، داسـې وارخطـا چغـې وهـې.
وبيے شوے ني؟ راځه دوړئ تياره ده

سعيد: مامی يا مامی ته خبر شوي؟

ګلون: به هلکه دا څه کوې لکه د لېونو کله مـامی تـه او کله عـذرا تـه نعـرې وهـو خـدائې دې خيـر کـړی څـه چـل دربانـدې وشو؟

مـامی: تـه پرېـږده خـوز د هلـك نـه دې وار پـار خطـا کـړ. هـډو خبرې ته دې پرې نه ښودلو

سـعيد: دا خـو څـه کـوې کنـه مـامی! دا کلـه مـا خبـرې تـه پرېږدی.

ګلون: او او زه تا داسې خبرو ته نه پرېږدم

عـذرا: خبـره مـه بـدلوه څـه دې وے زر وايـه تـادی مـې ده دا زړه مې داسې په درزېدو شو چې نا اشنا

سـعيد: عـذرا مـامی او مـور مبـارك شـی، زه پـاس شـوم او پـه خپـل جماعـت کښـې مـې د ټولـو ملګـرو نـه ډېـرې نمبـرې واخيستې

ددې خبرې سره عذرا وارخطا شوه او ناڅاپه ئې د خولې نه ووتل

عذرا: سه پاس شوې نو اوس به ټرېننګ له ځې؟

سعيد: او عذرا! ته خوشحاله شوې، زه به اوس ټرېننګ له ځم

عذرا: ډېر خوشحاله شوم. ستا دې مبارك شی

مامی: خوز مبارك دې شه

ګلون: خور ستا دې مبارك شي سعيد ستا زوی دی

عـذرا: تـرور بـې بـې سـتا دې مـبـارك شـي. سـعيد اوس ټرېننګ له خی

ګلون: د څه ټرېننګ له بچئ؟

عذرا: ته نه نې خبر ترور بی بی. استاذ نې ورته ونیلی وو. چې که چرې د بـرې نمـبرې دې واخيـستلې. نـو د پوليـسو د غـټ افسر جوړيدو دپاره به دې ټرېننګ لـه ايبت آباد تـه ولېـږم سعيد پاس شو اوس به ټرېننګ له خی

ددې خبـرې سـره د ګلـون سـاه لنـډه غونـدې شـوه او يـو سـوړ اسويلی نې وکړ "څه سعيد به ټرېننګ له خي؟" د خبـرې ختمولو سره د ګلون په بنکلي مخ د اوښکو چپې راروانې شوې

عـذرا: اوښکـې پـاکې کـړه تـرور بی بی پـه دې کنبـې د ژړا څه دي. زوی دې پاس شو خوشحالېږه

ګلون: زمونږ په قسمت کنبې خوشحالی کوم ده بچی؟

مـامی: پرېـږده خـور هسـې درتـه هرڅـه سيـورې سيـورې کېـږي. په دې کنبې د خفګان څه دي؟

سـعيد: ددې پـه قـسـمت کنبـې ژړا ده مـامی کنـه نـن ددې د ژړا څه حق دی

ګلـون بچئـی تـه هلـك نـې پـه دې خبـرو تـه نـه پوهېـږې. ستا مامـا ډېـر ښـه سړی دی خـو سـتا او خپـل قـسـمت مـې ژړوی. ګنې هغه ستا د تعليم دپاره ډېر خرچ ته تيـار دی، لـيکن بيا هم ستا خپل څه په لاس کنبې وی نو څومره ښه به وې

سعید: ښه ښه پوه شوم، یعنې ستا دا مطلب دے چې اوس د تلو دپاره به زما ماما ته په روپو راکولو کښې تکلیف وی. لیکن دا خیال دې د زړه نه لرې کړه چې ما دومره نمبرې اخیستلی دی، چې د کالج د طرف نه به راته وظیفه راکوی.

ګلون: وظیفه؟؟: دا وظیفه څه ته وائي؟

سعید: وظیفه دې ته وائي چې کوم هلکان په ښو نمبرو پاس شی. هغوی له حکومت سرکاری خرچ ورکوی. د کور په روپو بیا سبق نه وائي.

عذرا: وئ دا خو ډېره ښه شوه، چې د ترور بی بی مرئ ازاده شی.

ګلون: بچئے: زه د خپل ورور په دولت خفه کېږم.

عذرا: ستا خو دې هغه په دولت د خفګان حق دے، ولې د خپل زوے خیرخواهی دې نه ده خوښه څه او ستا دلته حق نشته څه، د سعید هم دا د نیکه کور دے او هم د ماما. دلته څه سوالی نه دے ناست.

ګلون: خیر اوس مې ساه په راحته شوه.

دوی په دې خبرو کښې مشغول وو چې قباد خان کور ته راغے، ټول نې جمع ولیدل، په غولی کښې ولاړ دی.

ګلون: وروره خبر شوې سعید پاس شو.

قباد: مبارک شه خور، بیا دې مبارک شه سعید څه شو؟.

سعید: دا یم ماماجی! ډیرې ښې نمبرې مې اخیستې دي.

قباد خان: ډېر ښه وشو بچیه! زما هم ستا نه دا طمع وه، تا خو ماته ویلې وو چې استاذان مې راته وائي چې د پاس کېدو نه وروستو به دې چرته ولېږو.

سعید: او جي او جي هغه وشوه، ما ډیرې ښې نمبې واخیستلې او په خپل جماعت کښې اول نمبر راغلم. پرنسپل صاحب وائي چې د ټریننګ دپاره درې هلکان ایبټ آباد ته لیږو، ته دې د ماما سره مصلحت وکه، که د هغه خوښه وي نو چې لاړ شي.

قباد: بچیه! زه په دې څه پوهېږم. دا خو ستا د خیال مطابق کار دے، چې ته مخکښې تعلیم کول غواړې او یا ټریننګ له ځې، زه خو ستا پلار یم په ما زړه مه سېزه، ستا د مور دلته حصه ده، د خپلې مور په حصه کښې سبق وئیلے شې هر څومره خرچ چې پرې راځی هېڅ پرواه مه کوه.

ګلون: وروره! ستا سر زما دے، زما ورندار او وربېره زما ډېر خدمت کوی، عذرا خو سعید ته داسې ولاړه ده لکه خدمتګاره یوه یوه نیکی ښې هېرولے نه شم، خدائے دې ژوندئ لری.

قباد: ولې به نه کوی خور دا هم ستا لور ده، ځوك بل ځوك خو نه ده، ښه ده نو سعیده څه دې خیال دے؟

سعید: ماماجی! خیال مې دا دے چې دې ټریننګ له لاړ شم، روپۍ به راته د ډېرو نمبرو د اخیستلو په وجه حکومت

راکوی، په تاسو هم څه خرچ نه راځي، ښه ب دا وی چې اجازت راکړئ او لاړ شم.

قباد: ګوره بچيه! زما خو هر وخت اجازت دے، چې په څه کښې ستا فايده وی، هغه زما خوښه ده او ته د خيره زلمے نې. په خپله فايده ښه پوهېږې، ستا به د پلار په کور کښې د اوسېدو قسمت نه وکنه دا هم ستا خپل کور دے. خو خفه په دې يم چې هلته دې ورور ټول دولت تباه او برباد کړ، کله په ډمو پسې ګرځي، او کله جواريانې کوی افسوس چې پلار نې جوړ وے دا به هم ښه وه، هغه غريب هم لاړ ټول عمر نې قابو قابو په هسپتال کښې ووېستلو

ګلون: وروره ولي خان په هسپتال کښې دے څه؟

قباد: او خور اشرف خان ستاسو د راوېستو نه څو ورځې پس د لاهور يو هسپتال ته تلے دے، او هم هلته داخل دے.

ګلون: ولې څه چل پرې شوے دے خدانې دې ورته خير کړی.

قباد: د زړه مريض دے، هر وخت ورته د مرګ خطره ده. خو زوے پرې هم ښه پېښې دے. يو طرف ته يتيې خرڅوی پلار له هسپتال ته روپۍ لېږی او بل طرف ته په ډمو او جوارز پسې ګرځي، خو خپل جوړ نې دے زمونږ پکښې څه کار دے

سعيد: ولې پکښې زمونږ کار نشته ماماجي! دا زمونږ حق دے، چې د هغې تپوس وکړو خکه چې زما خو ميراث دے

ګلون: ستا د څه شي ميراث دے؟ ستا په قسمت کښې خو

دا کور دے، دا زما ورور دے هم ماما دے او هم پلار. د هغه کور خیال د زړه نه وباسه.

سعید: مور دا خیال به زه چرته هم د زړه نه ونه باسم، زه څه بې غېرته خو نه یم. خو د شریفې مور زوے یم او د یو شریف ماما خورئے یم. ګنې خپله مطالبه کول یا پوره کول زما غوندې هلك دپاره څه ګران کار نه دے. ته به وینې چې زه د وحید نه خپل حق څنګه غواړم؟

قباد: پرېږدئ اوس دا خبرې، بنه ده نو سعیده کله به ځې او څومره روپۍ به دې لړی.

سعید: اوس پته نه لری ماما جی! سبا به زه کالج ته ورشم، هغوی به راته په یو پولیس افسر خط راکړی، بیا به راته د هغوی ټول تفصیلات وښائي.

سبا سحر وختی سعید پاڅېدو. عذرا ورله چائے راوړې، کپړې نې ورته تیارې کړې وې، ده بنه خان جوړ کړ او راروان شو، بهرته نې وکتل، عذرا په درشل لاسونه اچولی سعید ته ګوری.

عذرا: بهرته خو وګوره کنه داسې نیغ لاړې.

سعید: زه د ټول عمر دپاره خو نه ځم. ماسپښین به کور ته راځم. بیا به هله ځم

عذرا: دا بنه ده خو ما وے چې که څه لاړې بیا نه راځې.

سعید کالج ته راغے، ټولو پروفیسرانو سره د پرنسپل صاحب ورته بنه په مینه هرکلے وکړ، سرټیفیکیټ نې ورته بنه

په مینه ورکې. پرنسپل صاحب ټولو هلکانو ته تقریر وکړ، چې تاسو ټولو له د سعید په شان اخلاق او خوني ساتل پکار دي. که هغه محنت نه وے کړے، نو ولې به په ښو نمبرو پاس کېده او دغه دے اوس ورته حکومت محتاج دے او ترېننګ ته د لېږلو منت ورته کوي.

سعید په آدب د خپلو استاذانو نه رارخصت شو او د پرنسپل صاحب لیکلے خط ئې پولیس افسر ته پېش کړ.

افسر: ښه، سعید ته ئې؟

سعید: او جي زه یم

افسر: ښه زلمیه! ستا کار وشو. مبارك شه، ستا نمبرې ډېرې ښې دي. ددې وجې نه حکومت ستا سره رعایت کوي او دوه سوه روپۍ وظیفه ئې درته مقرر کړه. ته به نهه میاشتې ترېننك په ایبټ اباد کښې کوې، سبا نه او بله ورځ به خان هلته حاضروې، چې د هغې خاٸے نه نهه میاشتې پس رااوځې، نو که خیر وي دلته به په یو مقامي تهانه کښې ستېشن افسر مقرر شې. یعني تهانېدار به شې او د ملك خدمت به کوې. زما ستا نه دا طمعه ده، چې ته څومره د ملك او قوم خدمت کولے شې، دا بل څوك نه شي کولے.

سعید: الله پاك دې کړي چې ستاسو دا توقعات پوره شي. کنه ما غریب ته وګوره او دې اهلیت او قابلیت ته. زه د حکومت مشکور یم. چې هغوي مونږ له دا وظیفه د ډاډګیرنې په جوړ راکوي زما نه وروسته به نور هلکان هم دا کوشش

شروع کړی، چې په ښو نمبرو پاس شی.

سعید کور ته راغے، ماما ته ئې ټول واقعات اووې هغه ډېر خوشحاله شو، بیا کور ته راغے، عذرا، مور او مامی ئې خبر کړلو چې زه به سبا نه بله ورځ ایبټ آباد ته ځم، عذرا ماله کپړې مېړې برابرې کړه.

عذرا زر په کمره ورمنډه کړه، سوټ کیس کوم ځائے دے؟ ستا هغه تور بوټان څه شوو هغه چپل خو نن دلته هډو شته نه، هائے دا خو یو پرتوغانې دے. نور څه شو؟

سعید: ستا هسې نظر نه لرې هېڅ نه وینې، هر څه پراته دی، سترګې وغړوه بوټان هغه دی. چپل هغه دی پراته دی او دا واخله هغه نور پرتوګانبونه.

عذرا: واقعی زما نظر نه لرې او څنګه به ولرې، خکه چې ته دومره په اوږد سفر روان ئې بیا به راځې کنه، زه به ستا انتظار کوم.

سعید: انتظار مه کوه عذرا. زما د هغې ورځې انتظار وکه، چې کله خبر وی زه کامیاب راشم، نو انشاء الله تعالی چې ماماجی به خامخا زما دا آرزو ومنی او دا واوره چې سره زما د راتلو او ما به ماماجی ته دا وینا کړې وی.

عذرا: خدائې دې وکړی چې ترور بی بی ورته ووایی او هغه ئې ومنی او د خدائې په دربار کښې دا دعا کوم، چې ته کامیاب او کامران راشې، زه به په طمع یم، ته به خامخا بلې ورځې ته حصاربدې شې.

سعید: هیڅ فایده نشته، نه شم حصاربدے څه یوه ورځ او څه بله ورځ. عذرا د لیدو کتو مرېدل په ورځو نه کېږی دا د زړونو د یووالی سوال دے. که خدائے ته منظوره وی نو زما دا وعده ده. چې خپل ټول ژوند به ستا په خدمت کښې تېر کړم. خپل سر به ورکړم. خو تا به د ماماجی نه وغواړم

عذرا: زه به ستا لارې ته ګورم، ستا په انتظار به یم

دوه ورځې پس سحر سعید خان ښه تیار کړ، سوټ کېس ورله عذرا د شپې د سامان نه ډک کړی و او د عذرا نه نې رخصت واخیستلو او د ماما خواله راغے، هغه هم وریسې راپاڅېده. سر ډېره حده ورسره په جلب کښې راغے او د رخصت په وخت کښې نې ووې

قباد خان: بچیه! دا څلور سوه روپۍ د خان سره واخله او که چرې دې نور ضرورت شو، نو خط راولېږه

سعید: ماما جی خرچه حکومت راکوی، دې ته ضرورت نه شته دا به ستاسو پکار شی!

قباد: ما څه قرض کړی خو نه دی بچیه! خو تیارې راسره پرتې وې او در مې کړې. زه خو وایم چې ما ستاسو دپاره ټوله دنیا قربان کړې.

سعید: ماماجی ته زما پلار نې. تا ماته د پلار مینه وښودله، زه په دنیا کښې یو طرف ته که بدقسمته زوے یم. نو بل طرف ته خوش قسمه خورنې یم او زه ستاسو په خورنۍ توب فخر کوم. دا زما خوش قسمتی ده، چې ستا غوندې ماما

خدائے راکړے دے.

سعید بنه په دوانفاء رخصت شو ابیت اباد ته ورسیده او هم هلته ئې تږینګ شروع کړ. لیکن دلته د عذرا د زړه نه سعید ونه وت او بیا بیا به ئې وے چې یره جمعه تیره شوه. دوه تیرې شوې او همیشه به په سوچ کې وه، چې کله به راشي.

ګلون: عذرا یا عذرا! ګوره بچئے دا خینې بیکاری بنه ځیز نه دے دېرې ورخې وشوې، څه په سوچ غوندې بنکارې.

عذرا: نه ترور بی بی ډېره بنه یم. هېڅ سوچ مې نشته. ما وے چې نن د جمعې ورخ ده، سر درله غوړ کړم او وینځم درله. جامې مې درله تیارې کړې دی، خان تیار کړه.

ګلون: د جمعې ورخ، اینخلے سر او نو جامې هرڅه زر زر خیال ته لاړل راغلل لاو هغه جمعه ئې په نظر شوه، په کومه چې ددې څلوبښتی ختمیده او خوابښې سره د نګهت ورسره جنګ وکړ، اودس ئې پاتې شو او ورړوکې تسنیم ددې د غېږې نه ولې ته ارتاوه شوه او مړه شوه. بیا دا د کوره ووبستلې شوه او وړه مړه لور ترې د خاوند کره پاتې شوه دا هرڅه تېز تېز ددې خیال ته راغلل او بې عرض ورته ودرېده او داسې په هټکو سر شوه، چې تا به وے چې د ګلون دنیا په ختمیدو شوه. عذرا رامنډه کړه، زر ور ترغاړې وته مور دا څه کوې؟ خومره بنکلې ورخ ده او ستا ژړا؟. سعید ربنتیا وائې چې زما د مور په قسمت کښې بغیر د ژړا نه بل څه نشته.

ګلون اودس وکړ، عذرا ورله هرڅه تیار کړی وو، عذرا هم خان لکه د بناپیرۍ سمبال کړ، لمونځ وشو، قباد خان کور ته

راغے.

قباد خان: خور یه خور! عذرا ترور دي څه شوه؟

عذرا: هغه ده راغله دا جی ولې څه وے ورته؟

گلون: خیر دے وروره بیا څه چل دے؟.

قباد: دا د سعید خط راغلے دے، وائي چې دوه دري میاشتې وروسته به درشم. یو امتحان ني شوے دے، په خپلو ملگرو کښې اول نمبر راغے دے، د ښه کار په وجه ورته حکومت انعام هم مقرر کړے دے.

گلون: ستا دي مبارك شي وروره دا هرڅه ستا احسان دے.

قباد: دا د هغه د نیکه کور دے خور او ستا د پلار دے، زما څه احسان دے. قباد خان د کور نه ووتلو، باهر په خپل کار وبار کښې مشغول شو، حجره او کور په خپل معمول روان دی چلېږی.

وخت او ورځې تېرېږی، کله ښې او کله بدې، لیکن د عذرا د خیال نه سعید ونه وتلو او همدارنگې د سعید د خیال نه عذرا ونه وتله.

سعید د خپلو ملگرو سره په کمره کښې ناست دے، یو ووني:

ملگرے: سعیده ښه خوش قسمته سړے ني، چې امتحان ورکوې، نو په ښو نمبرو پاس کېږې، مونږ خو هسې غرق شو.

سعید: دا د محنت ثیز دے وروره! قسمت کته کړے خر دے چې کوم طرف ته ني بیائي، په هغه ځی، تاسو زما نه ډېر

قابلان ني، خو محنت کم کوئ، زه خو وايم چي تاسو ډېر کولے.

دويــم ملګــرے: هلکــه سـعيده نــن پــه سـوچ کـښــې ښکارېـږې، د دوه درې هفتو راسې غلے ني.

سـعيد: څـه بـه غلے شـم طبيعـت دے کلـه ښـه او کلـه بـد. ستاســو ســره خــو مــې ډېــر ښــه وخــت تېرېــږی، ستاســو دا سوسـائيټی بـه تـر عمـره هېـره نـه کـړم، تاسـو مالـه ډېـر خدمتونـه وکړل.

ملګـرے: يار مونږ تاله څه وکړل، دا هرڅه خو ستا د طرفه دی؟

دوئ پـه دې خبـرو کـښــې لګيـا دی. سـعيد ووې هلکـه وخـت مه ضائع کوئ امتحان نزدې دے. خئ چي چرته کار وکړو.

دوی د امتحــان پــه خبـرو مصـرو شـول قبـاد خـان ښـه پـه جـوړ جـاړ خپـل کاروبـار سـاتی، خـو کلـه ناکلـه نـې خيـال تـه راشـی چـې ګلـون تـه وايـم چـې هـر کلـه چـې سـعيد راغـے، نـو عـذرا بـه ورلـه ورکـوم. دا مـا د سـعيد دپـاره خوښـه کـړې ده، خـو کلـه چـې سـوچ کښـې شـی هسـې نـه چـې ګلـون عـذرا خوښـه نـه کـړی، پـه دې تصور کښې قباد کور ته راغے او خور ته نې غږ کړ:

قبـاد: خـور يـه خـور څـه شـوې، نـن خـو راځـه چـې لـږ کېنـو. د عذرا مور څه شوه.

ګلــون او د عـــذرا مــور راغلــې کېناســتل عــذرا هــم غلــې غونـدې د سـتنې پنـاه ولاړه وه، غـوږ نـې اينـودے دے. چـې دوی څه واني قباد خان خبره شروع کړه:

قبـاد: د عــذرا مــور خبـره دا ده، چـې لـور خـو د هـر سـړی د

عـزت پـه خائـے کـبنـي خوبنـه وی، دا د چـا خوبنـه نـه وی، چـې د سـړی خـور لـور دې خوشـحاله نـه وی، خـو د قسـمت کـار دے، زه چـې د خـپلې خـور حـال تـه وګـورم، نـو وايـم چـې عـذرا مـې هـډو ورکولے نـه، لـیکن بیـا مـې خیـال شـی چـې پښغلـه لـور څـوك پـه کـور کـبنـې سـاتلے نـه شـی، بنـه بـه دا وی چـې کـه چـرې زمـا د خـور خوبنـه وی، نـو عـذرا سـعید تـه ورکـوم، هغـه هسـې هـم نـن سـبا راروان دے، خـط نـې هغـه بلـه ورځ راغـے دے، خـو مـا تاسـو تـه څـه نه دی ونیلی، خکه چې هغه پخپله راروان دے.

پـه خـط کـبنـې نـې لیکلـی دی امتحـان مـې پـاس کـړو، تهانیـدار نـې مقـرر کـړم، خـو د یـو څـو ورځـو دپـاره کـور تـه درځـم. انشـاء الله تعـالی چـې نـن یـا سـبا بـه راشـی. خـور څنګـه سـتا خوبنـه ده کنه!

ګلـون: ورورہ دا دې پـه مـا غـټ لحـاظ دے، ډیـر بنـه دې راسـره کـړی دی، خـو دا دې راسـره ډیـر بنـه وکـړه، سـعید سـتا هسې هم زوے دے او اوس دې بنه زوے شو.

د عـذرا مـور هـم ډیـره خوشـحالی بنکـاره کـړه. دوی یـو بـل لـه مبارکـۍ ورکـړې او هنـر زوړ شـو، عـذرا لاړه پـه کمـره کـبنـې پټـه شـوه او سـعید ناڅاپـه سـوټ کـیس پـه لاس رامخـامخ شـو، دوی زر پاڅیـدل، هغـه راغـے مامـا تـه نـې سـلام وکـړ، مـامی بنکـل کـړ، او بیـا مـور تـه ور تـر غـاړې وتـو اخوا دېخوا نـې وکتـل او بیـا نـې زر تپوس وکړ.

سعید: عذرا څه شوه مامی ما خو هډو ونه لیده.

ددې خبـرې سـره ټـول د خنـدا شـنه شـول، سـعید حیـران غونـدې

شو چې څه وشو.

مامي: شرمېږې نه چې د عذرا تپوس کوې.

سعید: ولې مامي څه چل دے، ماماجي خو دومره زر د کور نه ووتلو چې...

مامي: ماما دې اوس راغلے و او عذرا نې تاله د ر کړه. بده خبره ده چې ستا په مخکښې وايم خو مونږ اوس يو بل له مبارکي ورکولې چې ته راغلې.

د سعيد زړه د خوشحالۍ نه په درزېدو شو، موسکے شو او غلی نې مور ته وکتل او شرمېدونکې خندا نې وکړه.

اکــرام

سـعید تهانیـدار شـو، د خـپلي مقـامی تهـاني د یـو افسـر پـه سـفارش چـې د قبـاد خـان دوسـت و، خـپلي تـانړي تـه رابـدل شـوے و. د پولیسـو د مشـر افسـر یعـني ایـس ایـچ او صـاحب پـه دې ډېـر خوشـحاله و، چـې هغـه تـه یـو ښـه شـریف او کـارداره تهانیـدار مـلاو شـو، ځکـه چـې نـن سـبا پـه دې علاقـه کښـې غلاګـاني، ډهـاکي او نـورې بدمعشـیانې ډېـرې شـوې وې او پـه تېـره تېـره خـو بـه هـره ورځ د وحیـد د نـاکړدو خبرونـه رارسـېدل. بدمعاشـئ زور نیولے و یوه ورځ دوی په تهانه کښې ناست و.

سـعید: ایـس ایـچ او صـاحب تراوسـه پـه دې څیـز هډو پوهـه نـه یـم، صـرف دا بـه ووایـم، چـې پښتانـه خلـق دورانـدېش خلـق نـه دی، ځکـه خـو خلق متـل کـوی، چـې پښتانـه تـش کهنډر سـاتی او

په دې وجه نې هر سړے دهوکه کولے شي. د پښتنو دا يو عادت مې ډېر بدې شي چې دوى خوشامند ګيرى خوښه وى. په دې هډو پوه نه دى چې ښه څه ته وانى. شرافت څه څيز دے، خو بس د دوى په نظر بس شرافت بې غېرتي او بدمعاشي، زور زياتے او غلط کارونه، نر توب دے. زه حېران يم چې د دوى د ذهنونو به بد خيالات کله لرې کېږى.

ايس ايچ او: خير هرڅه چې دى يا وشو، دا ستا فرض دى، چې ته وحيد ته ورشې او نصيحت ورته وکړې هغه ستا ورور دے، زما دا يقين دے چې هغه تا په دې جامو کښې ووينى نو يقينى به متاثره شى چې زما ورور څومره لوئې سړے جوړ شو او زه هېڅ نه کوم، بل دا چې ستا هلته په خپل جانداد کښې حصه ده، هغه بچ کول هم ستا فرض دى.

سعيد: زما هم د دوه درې ورځو راسې خيال و، چې ورله ورشم. ليکن ما وے دا خيال به وکړى چې د دولت اوږے دے په ما پسې راغلے دے، يا د خپلې نوکرئ رعب په ما خرڅوى، خير بيا هم زما حق دے ورله به ورشم.

دوى چهټى وکړه، سعيد کور ته راغے مور او نيندار نې پسې راغلې. کپړې نې بدلې کړې، مور ورله ډوډئ راوړه، سعيد ډوډۍ ته کښناسته او يو سوړ اسويلے نې وکړ، صرف په دې نه چې خفه دے، خو په دې وجه چې ماماجى راته عذرا ولې دومره وختى کوژدن کوله چې هغه راله اوس د شرمه کار نشي کولے. خير ناست دے ډوډۍ خورى، ناڅاپه ورته مور ووې: خبر نې سعيده کنه؟

سعید: نه آبې څه نه، ماته خو هېڅ پته نشته؟

مـور: بـس ده بلـه خبـره مـې رایـاده شـوه، ماما دې دے، ګوره دے دومـره ورخـې پرلـه پسـې کـور تـه رانغـے څـه وجـه ده هغـه ډېـر خفه دے.

سعید: (پـه خنـدا غونـدې) مـور زمـا ماما پـه دې نـه خفـه کېـږي، خـو تـه بـه خفـه شـوې نـې او دا ب دې خیـال وی چـې زوے مې چرته لوفر شو که.

مـور: او او بچیـه دا خیـال مـې و، تـه چرتـه تلـے وې دا دوه درې ورځې.

سعید: ګوره مور خلق وانـي، چې په آخـور دې لـوے شـې، نـو غـابن نـې مـه ګـوره، زه سـتا زوے یـم، بداخلاقـه نـه شـم کېـدے، خـو مـور دا زمـا ډیـوټي ده، زمـا فـرض دی، چـې زه بـه خپلـه نـوکري پـه ایمانـدارئ سـره کـوم، زمـا داسـې نـوکري ده، چـې درې ورځې څه کله ناکله به په میاشتو هم کور ته نه شم راتلے، نو ته به راپسې خفه کېږې.؟

مـور: نـه بچیـه! خدائې دې داسـې ونـه کـړي چـې زه بـه تـا سـتا د فرضـو پـوره کولـو نـه منـع کـړم. زمـا دا ایمـان دے چـې کـه چـرې زه هم جرم وکړم نو ستا لاس به ونه نیسم، چې ماله سزا مه راکوه.

سعید: مـور زمـا هـم پـه خدائې قسـم دے او دا مـې غیـرت دے چـې زه بـه د قـانون مـاتونکي تـه سـزا ورکـوم، خـواه کـه هغـه زمـا خوږه مور او خوږه عذرا ولې نه وي.

مـور: وئ داسـې بـې شـرمه شـوې، هـېڅ حیـا درپکښـې نـه

شته، د مور په مخکښې د خپلې چنغلې نوم اخلې، جوړ ډېره دې یادېږي، هغه درنه اوس پټېږي، ولې چې غوښتلې جینکې شرمېږي. ماماجی ته دې وایم، چې د واده بندوبست زر وکړي او هغه خبره مې هېره شوې وه. ښه ده چې رایاده شوه. ته دا درې ورځې نه وې د اکرام تار راغلی و، ماما دې وے چې نن سبا به اکرام د ولایت نه واپس راشي.

سعید: ښه مور اکرام لالا به راشي، دا خو به ډېر ښه وشي، د ماماجی دغه یو زوے دے او ډېر قابل سړے دے، مور ما خو لیدلے نه دے، خو د خلقو نه نې ډېر صفتونه اورم. وائي چې داسې شریف او نیک سړے دے چې ناآشنا، ختدانے پاك دې روغ راولي، ځکه چې هغه خو هلته ډاکټرۍ پاس کړه او ډېره لویه عهده به ورته په لاس راشي. هسې هم زمونږ په علاقه کښې د یو ښه ډاکټر ضرورت دے، د دې خبرې سره د ګلون مړۍ وچه شوه او غریبو ونیوله، بلکې اوښکې نې وبهېدلې.

سعید: مور د ژړا پکښې څه سوال دے، هر وخت ژړا ده ژړا ده، ستا هڅو بل کسب نشته وو ایه څه چل دے؟

مور: ته لا نه وے پیدا بچیه! ستا یوه خور وه تسنیم نې نوم و. ستا ماماجی د هغې کېدو له راغلے و. ډېر سامان نې ورله راوړے و، هغه د اکرام نه څه لږه ورځې کشره وه، چې ماماجی دې واپس کور ته راتلو، نو زما مور او ماته نې ووې تسنیم د اکرام شوه خور! دا ما اکرام له وغوښتله لیکن...

سعید: پرېږده مو دا خبرې، زاړه غمونه مه یادوه. د هغې

بـه خـدائے وخت پـوره کـړےو، اوس دي عمـر هسـې هـم ډېر شـوے دےاو څـه تـه خـان لـه نـور غمونـه هم جوړ کړي. اکرام لالا هسـې هم زمـا ورور دے، څـه وشـو کـه اوښـے مـې نـه شـي، ستـا زوے دے کـه زوم دي نــه شــو خــو خبــره ده، هغــه دي خــدائے دخيــره راولــي. د ماماجـي او مـامی بـه پـرې زړونـه ټکـور شـي او عـذرا بـه څـومره خوشحاله شي مور!

مور: بيا دې د عذرا نوم واخيستلو، ښه ده نن دې ماما ته وايم.

سـعيد: مـور تـه څـه لـوښني يوسـه، نـوره ډوډئ نـه خـورم او زه چرته خم.

مور: د ماما نه دې اجازت واخله هله به خې.

سعيد: خامخا به ترې تپوس کوم.

مور: چرته خې ما هم خبر کړه کنه؟

سـعيد: سـتا نـه څـه پـرده مـور، نـن خپـل کلـی تـه څـم اوربـدلی مـې دی چـې وحيـد ټـول دولـت خـراب کـړ، ډمـو لـه نـې ورکـه او اوس پـه جـوارو او غلاګـانو اختـه شـوے دے، څـه لـږ غونـدې نصيحت به ورته وکړم او د خپلې حصې تپوس به ترې وکړم.

مـور. هلـه بچيـه چـې لاړ نـه شـې، ډېر ناكـاره هلـك دے، هسـې نه چې څه درته ووائي.

سعيد: خفـه کېـږه مـور چـې زه څـه نـه وايـم، نـو هغـه بـه ولـې وائي؟ صرف تپوس كول زما حق دے، دا به زه حـمخا كوم.

مور: ښه ده په مخه دې ښه، خو د ماما په اجازت دې لاړ شه.

سـعيد رابهـر شـو د ماما څـنګ لـه راغـے ماما ورتـه د ورايـه

اواز وکړ:

قباد: سعیده بچیه! درې څلور ورځې چرته وې؟

سعید: ماماجی په نوکرۍ چرته لرې خانې ته تلے وم. څه مې کړے وے کور ته نه شوم راتلے.

قباد: چرته روان نې څه اراده دې ده؟.

سعید: ما وے که تاسو اجازت راکوئ، نو چې خپل کلی ته لاړ شم، د وحید سره به وینم چې زمونږ د حق څه چل کوی؟

قباد: ښه ده کنه بچیه! ورشه، په مخه دې ښه خو ګوره تېزی په خبرو کښې مه کوه، ته مشر نې ستا د ناکام حق دے. هغه لېونے دے په دولت شر کول د سپك سړی کار دے. دا ټول ستا دولت نه دے څه او دا واوره زر راځه، د اکرام ورور دې خط راغلے دے، کېدے شی چې نن سبا راشی.

سعید: که ستاسو خوښه وی، نو د لالاجی د راتلو نه وروستو به لاړ شم.

قباد: نه نه، چې اراده دې کړې ده، نو اوس لاړ شه. خو زر راځه، ډېر مه حصاربږه، مونږ به په انتظار یو.

اشرف خان د زړه بیمار و. ورسره نې قبض هم شروع شو. مالدار سړے و، د روپو ورته څه کمے و، ډاکټرانو ورله مشوره ورکړې وه، چې پوره ورځې په هسپتال کښې حصار شی، نو ښه به وی. کله تلے کله راغلے. خو په دې مېنځ کښې دوه دوه نیم کاله په هسپتال کښې تېر شو او لاهغسې په هسپتال کښې دے، پیسې به ورله وحید لېږلې زر به نې پتې خرخ کړ،

څه روپۍ به نې پلار له ولېږلي او نوري به د ګلنار د سر شکرانه شوي. ګلې او ملګرى نې هم ښه تازه او خوشحاله دى. د خان خوا نې نيولې ده، اشرف خان هم ډېر په طبع کېنې دې، چې زوې مې ډېر ښه سړې دې، ډېر خدمتونه مې کوى. ډېرې پيسې راته وخت په وخت رالېږى.

هلته نه سعيد صرف په دې خيال راغې، چې ورشم او خپل ورور پوهه کړم. کېدې شى چې زما خبره واورى او خدائې پاک نې نيکې ته مخه کړى، ليکن وحيد د خپل لوفرانه خيالاتو له برکته خپل جائېداد ټول ختم کړ، خپل خپولان تري نه پردى شول اوس ورسره د خپلو جامو نه علاوه نور څه پاتې نه دى. که څه پاتې دى، نو هغه يو ګلې او يو خبرې دې. په خپلو کړو نه دې ستومانه ، بلکې وحيد په دې سوچ کېنې دې چې اوس به څه کوم. پلار به مې راشى هغه به څه وائى، ګلې او خبرې رانه جدا کېدونکى دى او ګلنار به خفه شى په دې سوچ کېنې ډوب په خپله ماتړئ کېنې ولاړ دې، سعيد راغې:

سعيد : السلام عليکم! خوږه وروره څه چل دې؟ څه خفه غوندې نې، د داداجى څه خبر راغلې دې کنه؟

وحيد : وهو سعيده اوس هم درنه خلاص نه شوم. بيا ولې راغلې دلته؟

سعيد : زما دا حق دې، چې زه خپل کشرو ورور ته نصيحت وکړم.

وحيد : هو! ته او نصيحت او خپل کشر ورور ته. زما کله

وروړ شوې.

سعید: خیر دے که زه ستا وروړ نه یم. خو خان ستا همدرد ګڼم.

وحید: بالکل غلطه ده. زه کله دا منم چې ته به زما همدرد نې؟

سعید: ګوره خوره د خاندان عزت دې د خپله لاسه د ګلی او خبری په خوړو او پستو په خاوره کښې ولړلو. اوس هم تاته ډېره ښه موقعه ده که چرې په ګرېوان دې سر دننه کړې او خان وپېژنې.

وحید: غلے شه کنه بدمعاشه' ته زما په مخکښې زما د يارانو غيبت کوې، په دنيا کښې بغير د هغوی نه زما څوک دی، څه ورك شه!

سعيد: دا دې ناپوهی ده کنه، هغه ستا د څه چاري دوستان دی؟

وحید: چې هغه مې خپل نه دی‌و نو ته مې د کومه داسې خپل پیدا شوې، ستا صرف دا مطلب دے. چې د پلار په جائیداد کښې مې حصه وشی، لیکن ته خو زما پلار عاق کړے نې، ستا په جائداد کښې قانوناً او شرعاً دواړو کښې حصه نشته. څه د ماما کره دې چې هغه درله نوکری وګوری او يو غټ سړے شې، هغه خبره مې ياده ده، چې ستا مور تله او دا نې ووې، چې وروړ مې ښه سړے دے. زوے به راله ښه سړے کړی، ګورم کنه چې ته خپل ماما څنګ سړے جوړ کړې.

سعید: هرڅه به وے، خو زما د ماما په حق کښې به سپکه

خوله نه خوخوي ګورے

وحيد ډېره ښه ده، کنه چې ته څه کولے شې نو نيولے چا نې؟

سعيد کـه سـتا دا خيـال وی چـې مالـه ب دهوکـه راکـړې. چې زه د جانداد دپاره راغلے يم، نو دا ماته پته ده، چې جانداد تا ختم کړے دے اوس په خپله موټے خاورې خولې ته اچې ما له به څه راکړې. ليکن صرف ستا د همدردئ دپاره راغلے يم. اوس هم ته دنيا ته ښودلے شې چې د خاندان عزت ما نه، بلکې زما ناکاره دوستانو خراب کړ.

وحيد: او او معلومه شوه. ته واقعی ډېر نيک سړے نې، څه ورځه په مخه دې ښه.

سعيد زه درنه لاړم، ليکن بيا به لکه د مچ منګولې مرورې او څه به کولے نه شې.

وحيد: ښه ده کنه ګورو به، ستا په شان ژوند زما سپی هم نه تېروی.

سعيد خفه او نااميده راروان شو، د خپل کور مخه نې ونيوله، وحيد حجرې ته راغے، ګلے او خېے ورته ملاو شول. حيد ورته حال بيان کړ چې سعيد راغلے و او داسې خبرې نې وکړې، ما ورته دا ووې او هغه دا ووې رخصت مې کړ

خېرے: خان هسې درنه لاړو، ما خو وے چې يو څو ډانګونه دې وهلے وے نو.

ګلے: ولې خان نو بغير د څه ويلو نه دې پرېښودلو

وحيد: ما وے مېلمه دے، اوس به ورته څه وايم، پرېږده

چې لاړ شي، خو که چرې بيا راغی، نو تماشه به نې وکړي.

ګلې: يره خان دا وار به پرې ما خامخا خبروي.

خبرې: زمونږ دا قسمت نشته دے، زه وايم چې دے راغلے او زه وے.

سعيد څـه شـېبه پـس خفـه درمانـده پـه سـوچ کښـې خپـل کلـی تـه راورسـېدلو. مـازيګر وخـت و، لمـر پنـاه کېـدونکے و، دے پـه دې تصـور کښـې و، چـې مـور او مامـا تـه بـه څـه وايـم؟ دده څـه د ډزو آوازونـه پـه غـوږ شـول، دے وورېـده او غـوږ نـې کيښـوده، هلکـه سـعيده ټـوپکې ډزېږي، خـدائے دې خيـر کـړی څـه چـل دے. د چـا جـنګ وشـو، پـه کلـی کښـې کـه ده زر د تـانړې مخـه ونيـوه، هلتـه لاړو تـانړه خوشـې وه، ده زر زر د ايـس ايـچ او صـاحب وردی واچولـه او کلـی تـه راپـه منـډه شـو، چـې رانـزدې شـو، نـو د ډزو آوازونـه د قبـاد خـان د حجـرې نـه راروان دی. دے نـور هـم وارخطا شـو او دا خبـره نـې هـډو پـه خيـال کښـې نشـته، چـې اکـرام لالا بـه راغلـے وی. اکـرام خـو ډېـره مـوده پـه ولايـت کښـې ويسـتلې وه، ډېـر کلونـه پـس راغلـے دے، د کلـی محلـت ټـول خلـق او همزولـی د هغـه د خـو اخلاقـو نـه ډېـر خوشـحاله او رضـا دی، ددې وجـې نـه هـر سـړی د خوشـحالئ نـه نـن د ټوپـك او تمـانچې خـولې سـړدلې وی، سـعيد هـم پـه منـډه منـډه راغـے، ګنـړه ګـوره ده، ده پـه تـاودئ کښـې تپـوس وکـړ: هلکـو څـه چـل دے؟ مـا خـو هم خبر کړئ، کنه ظالمانو، خلقو په برق برق وخندل.

قباد خان: راځه بچيه مه وارخطا کېږه، اکرام راغلے دے.

سعيد: (په تادئ کښې) اکرام لاله راغلے دے.

اکرام: دا جی دا څوك دے دا پولیس افسر؟

قباد خان: بچیه دا هغه ستا د ترور زوے دے کنه.

اکـرام: وئ الله شـکر دے دا سعید دے، دده مـور ډیـره ښـه ښځه ده، دے خو ما هېڅو داجی لیدے نه دے.

قباد: او بچیه تاسو یو بل هېڅو لیدلی نه دی.

پـه دې خبـرو کښـې تیـارخوره راووتلـه چـې بیبیـانې وانـې چـې اکـرام خـان دې کـور تـه راشـی. اکـرام او سـعید دواړه کـور تـه راغلـل، عـذرا، ګلـون او مـور نـې پـه انتظـار پـه دروازو کښـې ولاړې وې، دوی راغلـل ګلـون او مـور نـې اکـرام پـه سـترګو سـترګو ښکـل کـړ، عـذرا هـم د میـنې ډك سـلام وکـړ: سـعید ورتـه اوچت وکتل، خو عذرا وشرمېده او په منډه شوه اکرام ووې:

اکرام: ترور بی بی عذرا ولې وتښتېده، زما نه شرمېږی که.؟

ګلون: نه بچیه! دا د سعید نه شرمېږی، پلار دې دا ده له ورکړې ده.

ددې خبـرې اورېـدو سـره سـعید سـترګې ښکتـه کـړې او اکـرام پـه خنـدا شـو، ډېـر شـکر دے، زمـا هلتـه دا خیـال و، خکـه چـې دا جـی مـې راتـه ټـول واقعـات لیکلـی وو، مـا وے چـې کلـه لاړ شـم، نو اول به عذرا سعید ته په نکاح کړم.

ګلـون: ښـه ده، نـو کـوژدن مـې ورلـه ورور وکـړه او واده بـه ورله ته وکړې.

اکـرام: د واده څـه سـوال دے، یـو کـور دے او یـو نغـرے دے، ترور بی بی.

ګلـون: او کنـه بچیـه زمـا هـم دا مطلـب دے، چـې زر وشـی

جینئ ته هم تکلیف دی، هر وخت په کمره کښې دننه ناسته
وی او هلك ته هم.

اکرام: بس دوه درې ورځې پس به دا تکلیف دفعه شي.
هرڅه به ټهیك ټاك کړم، دا اوس زما کار دی. داجي بوډا دی،
زوړ خلق ددې ورخې دپاره غواړي، چې رالوني شي او دپلار
پکار شي.

بنه ده مور او ترور تاسو اوس خئ، مونږ باهر ته ځو،
مېلمانه راځي چې هغوی مشغول کړو.

گلون: په مخه مو ښه، خدائے یو ژوندی په حیا او عزت لره.

مور: بې پردې مه شئ په اتفاق اوسئ.

اکرام د سعید په ووږه لاس واچولو او لکه دوه خواږه رونړه
او دوستان د کور نه رابهر شول، ورندار او گلون یو بل ته په
خوږو سترگو وکتل، خوشحاله غونډې راغلې، په کاروبار
لگیا شوې، چې د مېلمنو د چایو او روټئ بندوبست وکړي. څه
لږ وخت پس ورله عذرا هم رابهر شوه او کا لگیا شوه

په ماته پسې کرکنده وی

څرنګ چې نور کله د دوی د یو خانے کېدلو معمول و. هم هغسې وحید ګلے او خېرے یوخانے شول. خو قدرتی کار و چې نن د نور کله په نسبت د خان طبیعت خراب غوندې ښکاری. خکه چې جیب نې تش دے. لاس نې خالی دے. د دولت ښرنګ د ګلنار رنګ او د حېری او ګلی برق برق خنداګانې بیب بیا د خان ذهن ته تلل راتلل او په زور سوچ کښې ناست دے

خېرے پربېرده خان دا غمونه. دا عمر دے کېږی به هدو سعید راغے او تاته نې یو ځو خبرې وکړې نو څه وشو

ګلې: خان خو يو غيرتي سړې دې خيريه. اوس که څه په دې ستومانه شوې دې چې ژوندې راڅخه ولې لاړ

خپرې: دا څه داسې ګرانه خبره ده. که پرون لاړو. نو سبا به نې بيا موم‌ې او که د خان خوښه وي. نو د هغه مرګ خو د چرګوړي نه هم آسان دې

ګلې: نو تا ورته بالکل څه ونه ويل وخان! که زه وې نو خامخا به مې ورله په مخ يو څو ګرمې ګرمې سپېرې ورکړې وې.

خپرې: او داسې کار به مې ورسره کړې وې. چې هډو دې طرف ته به نې بيا نه کتل

وحيد: ما ورله هم ښه خواب ورکړ. چې پلار عاق کړې نې، زه دې هيڅ خدمت نه شم کولې

خپرې: يره خان د نر بچوړې نې کنه. دغه جواب ورله پکار و، ګوره، چې دې بيا دلته راشي. نو ګورو به

وحيد: ګليه ياره نن خو د روپو پيسو هيڅ درک نه لږي. څه به کوو؟

خپرې: غم مکوه خان! خدائے ثواب ګير دې

وحيد: ښه ده نور زه درڅخه کور ته ځم. لږ ساعت پس به بيا راوځم.

ګلې: ښه جي بالکل تاسو ورشئ

خان پاڅېدو او کور ته راغې. څه کار نې و. دده د تلو سره

یارانو یو بل ته سترګې ووهلې وایه کنه څنګه حال دے؟

خپرے: یره ګلیه! چې د خان سره پیسې ختمې شوې. نو مونږ به څه کوو؟

ګلے: پاګله مونږ خو د پیسو یاران یوو. یو وحید څه شل به نور پیدا کړم. مونږ دده څه نوکران خو نه یوو. چې په بیه نې اخیستلی یوو

خپرے: که دې خوښه وی. نو ډېره ښه موقعه ده. څه چې تښتو په هسې تش کدو به څه کوو. اوس ترې هېڅ نه جوړېږی.

ګلے: زما خو دا خیال هغه بله ورځ راغلے و، چې د خان نه تګ راتګ قطع کړو. خو ته نه قلارېدې نو.

ګلے: نامرده سحر خبر شوے یم، داسې پکړ دے، چې نن ورکره د ډوډی درک هم نه لری.

خپرے: څه چې خو اوس به چرته بله ډنډه ولړی، تښتېدل ترې غوره دی.

دوی دواړه پټ وتښتېدل. خپل معزز او خوښ خان نې ناچاره او درمانده یوازې پاتې کړه. خان راغے، خانے نې خوشې ولیده. سوړ اسویلے نې وکړ. چې ګلیه او خیریه تاسو هم رانه جدا شوئ. ښه ده نو په ګلنار به ورشم. چې خپه خو مړه کړم کنه. خان یواځې تش ګلنار ته راغے.

ګلنار: خان راځئ څه چل دے. طبیعت مو څه خراب غوندې دے

وحید: او ګلنار ستا خیال ټهیک دے.

ګلنار: زما نه څه پرده آخر خو ما هم خبر کړه کنه. زه خو ستا په غم کښې شريکه يم

وحيد: مال مې ټول دوړه شو. صرف ستا د محبت د وجې نه خالي لاس پاتې شوم. ګلې او خبرې رانه هم وتښتېدل. اوس صرف ته پاتې نې او ستا محبت. که تا هم رانه لاس اوچت کړ. نو بيا مې په دنيا کښې هېڅوک نشته.

شمبو: ښه ښه. خان تش لاس راغلې دے.

وحيد: او شمبو نن ستا خان تش لاس راغلے دے. څه لږې پيسې مې پيدا کړې وې. خو پلار له مې هسپتال ته ولېږلې، ځکه چې د هغه ضرورت ډېر وو.

شمبو: د پلار خفګان ډېر ښه و. خو د ګلنار د حسن او محبت نه ښه نه و. دا دې څه ووې خانه! تا خو چرې هم داسې خبرې نه وې کړې. ګوره په تش لاس چرته کار کېږي. دا خو د مزو چرچو ځائے دے.

ګلنار: خان شمبو ښه وائي. دلته کښې تش لاس خلق نه چلېږي، چې جېب تش وي. نو بيا مه راځه.دلته هغه خلق راځي. چې ما د پلار نه زياته خوښوي.

وحيد: ښه. نو ستا خپلې وعدې هېرې دي.

ګلنار: خان د ډمانو وعدې تشې وعدې وي. محض هم وقتي خبرې دي، صرف تېوقې وي. کم عقله هسې خان مه غولوه.

وحيد: ښه ده ګلنار لاړم درځمه. بيا به هېڅکله دې خانے

ته نه راخم.

ګلنار: نه نه ولې؟ هر وخت راخه، خو چې لاس دې ډك وي

شـــمبو: او جـــې د مامـــا كــور دې خپـــل دے، دانــې راوړه او شومبلې وړه.

ګلنـــار: زه بــه نـــن ســتا د كلـى نــه رخصـــتېږم، هســـې خوشـــې عمر نه شم تېرولے، نوره دهنده مې دلته نه چلېږي.

وحيد: ستا خپله خوښه ده، ډمې خان له اوس بل وحيد وګوره.

ګلنـــار: چـــې دا ښانســـت او ګنګـــرو لـــرم، خـــان لـــه بـــه ډېـــر وحيدان پيدا كړم.

وحيـد: سـترګې مـې خپلې د خپلـه لاسـه پټـې كـړې وې، اوس هوښيار شوم، خو خوار شوم

وحيـد د ګلنـار نـه تـش لاس رخصـت شـو، د دنيـا فكرونـو پـه سـر راواخيسـتو او تـنګ شـو، خپلـو يـارانو تـرې نـه هـم ډډه وكـړه او بيـا د ګلنـار جدائـۍ خـو نـې پـه زړه ډېـر غـټ زخـم پيـدا كـړ. ده پـه زړه كښې اراده وكـړه، چې بغيـر د غـلا نـه اوس بلـه هېـڅ لار نـه شـته د غـټ خـان زوے يـم. څـنګ بـه چاتـه خپـل لاسـونه خـواره كړم او سـوال بـه وكـړم. مـور او نيـا هـم مـړول غـواړي او هلتـه نـې پـلار پـه هسـپتال كښـې دے. هلتـه هـم څـه لېـږل پكـار دي. دا سـوچونه ده زړه تـه بـار بـار راغلـل او د نـن نـه پـس دےوحيـد نـه، بلكـې يـو ډاكـو شـو كـور نـې پرېښودلـو او د مخـرور پـه شـان شـو، ګـوري چې څـه كېـږي، خكه چې سـوال كـول ده تـه ګـران دي او پـه خوښـه څوك چاله څه نه وركوي.

هلتـه د اکـرام د مېلمسـتوب دور ختـم شـو. پـوره ورځـې پـه مېـنـځ کښـې تېـرې شـوې. د ولايـت نـه راغلـې هـم پـه دې شـرط و. چـې نـوکرى بـه هـم پـه خپـل ملـك کښـې کـوى. خکـه چـې د حکومت پـه وظيفـه ئـې سبق ونيلـې و. خان ئـې تيـار کـړ. کپـړې ئـې برابـر کـړې. د کـور نـه ئـې رخصـت راواخيسـتو. پـلار تـرې تپـوس وکه بچيه چرته ځې؟

اکـرام: داجـى د لاهـور پـه غـټ هسـپتال کښـې مـې د نـوکرئ منظـورى شـوې ده. هلتـه کښـې دويـم نمبـر غـټ ډاکټـر مقـرر شـوے يـم. د زړونـو د نـاجوړه خلقـو پـه واړ بـه مـې ډيـوټى وى. ددې خبـرې ســره د ســعيد د ســترګو نــه اوښـکې راروانـې شـوې او ژړغونے غونـدې شـو اکـرام تـرې تپـوس وکـړ ولـې سـعيد د ژاړې ولې؟

ســعيد: لالاجــى پــه دغــه وارډ کښــې زمــا پــلار پــروت دے. اشرف خان نوم ئې دے. کـه ورغلې نـو ډېر بنـه غـور ئې وکـه. ډېر ناجوړه دے.

اکـرام: تالـه شـرم نـه درځـى چـې هغـه تـه پـلار وانـې. هغـه ستاسو سره څه خونى کړے دے. خو چې کور حال ووايم.

دے پـه منـډه کـور تـه راغـے. مخکښـې ددې نـه چـې دے څـه ووائى ترور ئې پرې مخکښې شوه:

ګلـون: ښـه ده بچيـه چـې راغلـې کنـه. مـا خـو دريـې څـوك درلېږلو. چې ما وينى هله به ځې.

اکرام: ولې ترور بى بى څه خبره ده؟

گلون: او بچيه! تـه چي کـوم هسپتال تـه خې، هلتـه د سعيد پـلار پـروت دے. خامخـا بـه د هغـه څنگ لـه ورځې، د سعيد سـلام او زمـا سـلام او دعـا بـه ورتـه ووائـې او لکـه د خپـل زوے بـه ورلـه خـدمت کـوې، د هغـه هلتـه هېڅوک نشـته. ددې خبـرې سـره گلون سلگو ونيوله او په هېکو هېکو ئې وژړل.

اکـرام: بنـه ده نـو چې تـه وائـې کنـه دې خبـرې لـه خـو زه جـنگې لـه راتلم. خکه چې سعيد راتـه ووې، چې هلتـه زمـا پـلار دے. نـو پـه تـا پسـې ريپورټ لـه راغلـم. ولـې چې تـا هـم سـفارش وکـړ، نـو بيا به ئې خامخا غور کوم.

عذرا: لالاجي بالکل د خپل پلار په شان خدمت ورله وکړې.

اکـرام: بـس نـو اوس خـو مـې غوږونـه سـاړه دی. بالکـل غـږ نـه شم کولې لاړم خامخا به ئې غور کوم. السلام عليکم.

اکـرام راروان شـو. ورسـره پـه جلـب کېنـې قبـاد خـان او سعيد هم دی. په لاره راروان دی خبرې کوی.

قباد: بچيه کله به بېرته کور ته راشې؟

سعيد: لالاجي! زر راشئ زما خو ډېر ياد ېږي.

اکـرام: څنگـه بـه راشـم سـعيده! آخـر نـوکری کـول هـم غـواړی. تـه خپلـه ډيـوټی بنـه پـوره کـوې او پـه مـا نـه کـول غـواړې. زه بـه هـم داسـې ډيـوټی کـوم لکـه چـې تـه کـوې، سـتا نـه مـې بنـه سـبق زده کړے دے. خدائے دې تا هم په خپله لار کېنې کامياب کړی.

قبـاد: نـه راتلـل خـو دې بـد نـه دی. کـه چهټـی دې اخيسـتلے شوه، نو

اکرام: ولې داجې څه خاص ضرورت دے څه؟

قباد او خیـال مـې دا و، چـې د سعید واده وکـړم پـردے نـوکر دے، هسـې نـه چـې ددې خانـے نـه نـې بـدل کـړی. نـو یـواځې بـه ځکـه بـل خانـے تـه لاړ شـی او عـذرا هـم پـه کـور کښـې تنګـه ده، ګذاره نه شی کولے شرمیږی او دے هم کور ته آزاد نه شی راتلے.

اکـرام: ګـوری داجـی پـه دې کښـې ماتـه څـه ضـرورت دے. کـه ستاسـو حکم وی نو خامخا بـه راشم کنه چې تاسو نې نو زما څه ضـرورت دے سـعید زمـا کشـر ورور او عـذرا زمـا کشـره خـور ده، تـه نـې پـلار نـې، خپـل کـور دے. د عـامو پښتنـو پـه شـان پـه ډنـګ ډونـګ د واده څـه ضـروت دے. د بـې ځایـه نمـانش نـه څـه جوړیږی. مولـوی صـاحب راولـئ او نکـاح وکـړئ. بنـه شـرعی واده بـه وشـی، هسـې هـم د دوی د اوسـېدلو بـل ځانـے خـو نشـته کنه!

قباد: زما هم دا خیال و، خو...

اکرام: نو بیا پکښې ستاسو خیال د هر چانه معتبر دے

قبـاد: خیـر کلـه ناکلـه راتـه دا سـوچ راشـی چـې هسـې نـه ګلـون تـه دا معلومـه شـی چـې زمـا پـلار نشـته او جائیـداد مـې دوی تـه پـاتې شـوے دے. زمـا د زوے واده نـې سـوړ وکـړ او احسـاس کمتری کښې اخته شی.

اکـرام: زمـا دا یقـین دے داجـی چـې تـرور بـی بـی یـو داسـې ښځه ده، چې هغـه تاسـو د خپـل پـلار نـه کـم نـه ګـڼری. بـل هغـې تـه دا څه معلومـه ده، چـې دوی زمـا د حصـې جائـداد غلـه نـه دی. بـو

ولې به دا خيال کوی باقي خو ښه ستاسو ده.

قباد: سعيده بچيه ستا څنګه خوښه ده، غلې کېږه مه

ووايه کنه.

سعيد: ماماجی! د لالاجی خبره مې خوښه ده، هسې د فضول خرچۍ نه څه جوړېږی نه. خېراتی دودی به وکړو. او شرعی رسم به ادا کړو باقی خوښه مې د مور ده، خو زما دا يقين دے چې هغه به هم دا صلاح خوښه کړی. ځکه چې دا ډېره غوره خبره ده.

دوی په دې صلاح شول، اکرام لاړو رخصت شو، پخپله ډيوټۍ ودرېده، درې ځلور په مېنځ کښې تېرې شوې، ناڅاپه قباد خان ووې: هلکه مشره سبا د څه ورځ ده؟

مشر: يره خان سبا خو د زيارت ورځ ده.

ددې خبرې سره خان سپك پاڅېده او ګلون ته نې غږ وکړ:

قباد: خور يه خور راشه ته د عذرا مور څه شوه؟

هغوی دواړه راغلې او دوی درې واړه کېناستل.

قباد خان: سبا دزيارت ورځ ده او زما دا خوښه ده، چې د عذرا نکاح وشی. سعيد هسې هم د درې و ورځو نه په سرکاری ډيوټۍ دے، پته نې نه لږی هسې نه چې چرته بل طرف ته نې ولېږی.

فرحت: زما لور به داسې ودرېږی لکه نينځکه.

ګلون: پرېږده خور ورور مې مه سترے کوه.

قباد: ښځې خو لېونۍ وی دا به وائی کنه.

فرحت په خندا شوه، هیڅ مې نه وې خو هسې ستاسو خیال مې معلومولو کنه، دا خو د سعید خپل کور دے، د واده پکښې څه سوال دے.

سعید کور ته راغے، دوی په جرګه وو، سعید د ورایه غږ وکړ: ماماجي! زه به سبا او بله ورځ نه یم، څه خاص کار دے. د پولیسو په ډیوټۍ لاړم، زما انتظار به نه کوئ، دوی ټولو ویې ښه ده بچیه په مخه دې ښه، خو که وزګار شوې، نو زر راځه حصار پره مه.

سعید ناخبره تانړې ته لاړو او دوی دلته د واده په انتظام مشغول شول. خان و څه کمې و، زر زر نې جوړې جامې او کالي راوړل، خان یو سندا د خدائے په نوم حلال کړ، د کلي محلت خلقو له نې خیراتي ډوډۍ وکړه، د جمعې ورځ ده، عذرا ناوې شوې په کټ کښې ناسته ده، خپلې همزولې ترې نه چاپېره دي او ددې مخ پټ دے، قباد خان راغے.

قباد: خور مبارك دې شه ناوې دا اوس ستا لور ده.

ګلون: ستا دې مبارك شي وروره، سعید ستا زوے دے او دا ستا لور ده، ما بدقسمتې ته ګوره او ددې لور کېدو ته.

فرحت: مه وایه خور، ته د چا نه ناکاره نې، دې ته وګوره او تاته، دا خو ستا د پښو خاورې هم نه ده، مبارك شه.

ګلون: ورندار ستا لحاظونه به مې هېر نه شي.

فرحت: د خوابښې اینګور په مینځ کښې څه تعلق پکار وی خور؟

قباد: ته دې ته خونه مه ښایه، دا ستا نه ښه پوهه ده.

ګلـون زمـا د سـر نـه داسـې خـوابنې تـېره شـوې ده. چې هغـه خـو د دوزخ لمبـه ده لمبـه. دا خـو زمـا لـور ده. زمـا د زوې د ژونـد آخــری آرزو او خــواهش دے. زه بــه دا داســې وســاتم لکــه چــې سوے لاس څوك د اور نه ساتی

پـه دې خبـره دوی تـول پـه خندا شـو او عـذرا هـم پـه خوږنـد سـر پټـه پټـه وخندېده ولـې چـې نـن ډېـره خوشـحاله وه. څکـه چـې سـعيد بـه پـه غرېـدلو سـترګو وویـنـی. قبـاد خـان بـاهر راغـے. کبنـستلو مشـر تـه نـې ووې. مشـره مولـوی صـاحب تـه ووایـه چـې بېګاه لـه راشـی. د سعيد نكـاح كـوو. تاسـو يـو څـو مشـران بـه هـم راشی.

مشـر: مولـوی صـاحب هـم اوس راخـی. څکـه چـې پـه جماعـت کبنـې نـې وے. خـو چـې خـان لـه مبـاركی وركړو او د كلـی مشـران هـم راخـی. خـو چـې راغلـل بـس كـارروايی شـروع كـړئ. شـپې تـه څه ضرورت دے

لـږ وخـت پـس مولـوی صـاحب راغـے او د كلـی مشـران هـم راغونـډ شـول. هـر سـړے وانـی خـان مبـارك شـه، سـعيد ډېـر ښـه هلـك دے. ښــه دې وكـړل. نـن سـبا خـو ماماګـان خـورنی هـډو پېژنـی نـه. خـو تاسـو داسـې كـار وكـړ. چـې دا بـه پـه دنيـا كښـې نوے كار وی.

قبـاد: زمـا پـه هغـوی هېـڅ لحـاظ نشـته، د هغـوی د نيكـه دولـت دے او د ګلـون د پـلار نـه پـاتې شـوے دے. حـرام مـال څـه وی چـې سړے پرې خان موړ كړی وګوری تاسـو دغـه څوك پـوليس نـه دے راروان؟

مشر: او څوك سركاري نوكر دے

قباد: نوكره چرته راغلے خير دے سعيد څه شو

نوكر: خان زېرے مې درباندې سعيد پوليس انسپكټر شو

قباد: ولې په څه خوشحالئ كښې؟

نوكر: پرون ډی ايس پی صاحب راغلے و. د هغه ريكارډ نې ولټولو. نو ډېره ښه ډيوټي نې كړې وه. نن سبا دلته د بركلی د خلقو نه خلق ډېر تنګ راغلی دی. هره شپه غلاوې يا څوك مړ او يا چرته په لارې څوك لوټلے خی راخی. پوليس هم ډېر تنګ راغلل. نو ددې وجې نه ډی ايس پی صاحب سعيد له دا عهده وركړه او دا علاقه نې هغه ته حواله كړه. چې امن و آمان بحال كړی.

قباد: سعيد ډېر خوش قسمته سړے دے. خدائے دې ورله عمر وركړی. كښه نوكره ډودئ دې خوړلې ده؟

نوكر: او جی هرڅه مې كړی دی. تادی مې ده. د شپې نه به په ډيوټی ودرېږم، خو سعيد راته ووې چې لاړ شه مامی مې خبر كړه.

قبد خان زر جيب ته لاس كړ او پنځوس روپی نې نوكر له وركړې. څه په مخه دې ښه او سعيد ته ووايه. چې ستا واده وشو، عذرا ناوې ناسته ده. مور او ماما دې انتظار كوی. بيګاه له نكاح ده، چې خامخا لږ وخت له راشې. بيا به خې

نوكر لاړو، قباد د خوشحالئ نه دننه كور ته راغے، فرحت. ګلون. عذرا درې واړه واورئ او مبارك شئ سعيد انسپكټر

شو او زمونږ په دې تانړه باندې پاتې شو، نوکر راغلے و. زبرے مې ورله ورکړے دے لاړو. دے زر بیا د کور نه رابهر شو، چې د میلمنو سره کېنی گرمه گورمه ده، مشران ناست دی. ناڅاپه د جیب غرها شو. څه نږ وخت پس جیب حجرې ته راغے او سعید ترې نه په وردئ کښې راکوز شو، ورسره آته نهه پولیس دی. ټول خلق پاڅېده او سلام نې وکړو. سعید رامنده کړه او د ماما په پښو راپرېوتو. ماماجی ستاسو په ما ډېر لوئے احسان دے. کنه زه د دې عهدې قابل نه وم.

قباد: بچیه، دا ستا خپل قابلیت دے، ځوك د چا په وینا نه بنه کېږی، بنه ده کېنه چې د نکاح رسم ادا کړو، نو بیا څه ډیوټی دې کوه.

خلق کېناستل. مولوی صاحب خطبه ولوسته ایجاب او قبول وشول. مولوی صاحب له خان شل ډېرش روپۍ ورکړې، مولوی صاحب ووې مهر به څه وی.

قباد: د گلون د پلار حصه یعنې زما نیم جانداد په مهر کښې د عذرا او سعید شو. خلق ډېر خوشحاله شول او د خان نې تعریف وکړو. مولوی صاحب ووې، چې داسې په شریعت پابند خلق ډېر کم پیښېږی.

نکاح وشوه او سعید بهر د بهره رخصت شو او وې ونیل:

سعید: ماماجی زه په ډیوټئ لاړم، غله ډېر شوی دی.

قباد: ځوك غله دی. چرته مخروران دی که.

سعید: هېڅ مخروران نشته، خو وحید خپل جائیداد ختم

کړے دے اوس غلاګانې کوی، نور څوك دی

قباد: هلکه خیال ساته، هغه دې ورور دے. خیر دے که ستاسو سره نې بد کړی دی. ته ورسره بد مه کوه سرپټوب هم دې نه واني

سعید: زما د هغه نه د خپلو بدو بدل اخیستل هېڅ په خیال کښې نه راځی ماماجی! لیکن د قانون د لاس نه هغه بالکل نه شی بچ کېدلے.

قباد: هرڅه چې وی خو خیال نې ساته.

سعید: ماماجی تاسو غم مه کوئ. زه به هر ممکن کوشش کوم، چې وحید ژوندے ګرفتار کړم.

قباد: مور به دې ډېره خفه شی ګورے.

سعید: ماته ښه پته ده، ولې څه وکړم زه بحیثیت د یو انسپکټر څم، د هغه د ورور په حیثیت نه. دا زما فرض دی ماماجی څه چې د قانون لاس زما د هغ مړی ته واچولو. تاسو دعا کوئ. چې خدائے پاك په دې لاره کښې کامیابی راکړی. ځکه چې ددې واقعاتو سرکولو دپاره زه انسپکټر مقرر شوے یم خدائے دې وکړی. چې زما نه سستی ونه شی او زما د ورورولئ خیال به زړه کښې رانه شی او خپل فرض پوره کړم.

قباد: ورځه په مخه دې ښه. ته زما نه ښه پوه نې. دا ستا فرض دے. زه تا د خپلو فرضو پوره کولو نه، نه منع کوم.

سعید رخصت شو او ددغې شپې نه د وحید په تلاش کښې شو. ځکه چې د وحید نه خلق ډېر تنګ راغلی و. غلاګانې نې

شروع کړي وي. کله جېب پرېکړی او کله د چا کښېږ ته ونښتلې. آخر حکومت تنګ راغی او د وحید د تلاش دپاره ئې د پولیس یو ګروپ مقرر کړ، چې ژر تر ژره ئې ګرفتار کړي ددې ګروپ مشر انسپکټر سعید شو.

***

لړزان

داسې وخت راغې. چې د آرام شپې ورځې تېرې شوې. نن سبا هر سړې په لړزان دې. د هر سړي په زړه کښې يره ده. يو طرف ته خلق د غلو او ډاکو نه يرېږي. چې کله به وحيد غوته کوي او زمونږ کورونه به لوټي. بل طرف ته پوليس سړه د انسپکټر سعيد په لړزان او تکليف دی شپه رونړه وی. پوليس هم يرېږی. هسې نه چې د ډاکوانو د ګروپ سره ناځاپې مقابله راشي او شکست وخورو. هغوی ته څه پته ده. چې د ډاکوانو ګروپ چرته دې. خو صرف وحيد دې. چې په خلقو نې قيامت جوړ کړې دې

بل طرف ته انسپکټر سعيد دې. خطرې اخيستلے دے چې که چرې ددې ډاکو په ګرفتارۍ کښې سستی وشوه. نو دوه

طرف تـه بـدنامی دہ. يـو خـو دا چـې زه فـوری طـور ددې کـار دبـاره دومره لـونې عهـدې تـه رسـولے شـوے يـم، بـل دا چـې خلـق بـه وانـي وروور مې دے. خکه ورته څه نه وانی

دا خـو پرېـبـږده، چـې د قـانون او فرضـو پـه ميـنـځ کبـنـې کشـمکش دے. لـيکن هغـه خوا عـذرا پـه لـرزان ده گلـون د يـرې رپـيـرې او فرحـت خـو هـدو داسـې وارخطـا ښـکـاری. سـرے بـه وانـي. چـې د نـرنج پـانږه ده. خکـه چـې لـور نـې واده شـوه او خاندان نې پـه ستركو ونـه ليـده گلـون وانـې. چې نور څه دی خو خلق بـه راتـه وانـي چې گوره دا بدقسـمه وه کنـه. زوے لـه نې واده وکـه او اينګور يـې پـه اولـه شـپـه کونـډه شـوه قبـاد خـان پـه سـوچ کبنـې دے. چې څـه بـه کېـږی او سـرکاری نـوکری ولـې سـرے قبولـه کړی. چې هغه دې د سري د زړه آرام. خوب او قرار يوسی.

د ټولـو نـه زيـات لـرزان پـه اشـرف خـان دے. خکـه چـې اکـرام د رسـېدو سـره د هغـه وارډ تـه لاړو د هغـه سـره يوخانـے شـو. ټـول حـال احـوال نـې ورتـه ووې. اشـرف خـان غريـو ونيولـو او د اوښکـو نـه نـې سـترګې ډکې شـوې. واقعـی مـا لـونی جـرم کـړے دے. مـا د ګلـون سـره ظلـم کـړے دے. زمـا مـور دا زيـاتے قصـداً پـه مـا کـړے دے. کنـه نـه بـه مـې وروور مـړ و او نـه بـه ګلـون در پـه در وه اوس بـه مـې زوے ډاکـو ولـې جوړيـده او بـل زوے بـه مې پـه هغـه پسـې مـرګ لـه ولـې ګرځيـده او پـه چغـو شـو مـا پرېـږده. ډاکټـر صـاحب مـا پرېږده

اکـرام تـه نـه شـې تلے. پـه تـا کبنـې د حادثې قـابو نشـتـه دے خانه،

اشرف: ماله اجازت راکه ډاکټر صاحب د خدائے دپاره

ډاکټر: دا نه شی کېدے. دا نه شی کېدے اول تاله سوچ پکار و. تا به او بد به پېژندل زما د ترور سره دې ظلم کړے دے. ددې ظلم بد له تاله پکار ده. چې سزا تاله درکړے شی

اشرف خان: او ډاکټر صاحب دا سزا ماله پکار ده. لیکن ته نه ګورې دا زما سزا نه ده. نور څه دی. چې یو زوے مې بل زوے پسې مرګ له روان دے. ښځه مې په پردی کور ناسته ده او زه دلته ناجوړه یم د دې نه غټه سزا څه کېدے شی ډاکټر صاحب!

ډاکټر: زما په خیال تاله واقعی تلل پکار دی هسې هم اوبه سر نه اوښتې دی. اوس څه نه کېږی. لاړ شه که نور څه نه وی. نو د خپلې بوډۍ مور خدمت خو به وکړې کنه

اشرف: که زه خدائے اورسولم. نو ته به وګورې. چې زه د دغې مور څومره خدمتونه کوم او د خپلې دغې ښځې سره څه سلوك کوم. خپل زوے به پخپله مړ کړم دوی د خاندان د عزت اخیستلو ذمه وار دی. ډاکټر صاحب.

اشرف خان د ژړا نه ډك په ناجوړه صورت د هسپتال نه رابهر شو. د ګاړی ټکټ ورته ډاکټر اکرام ورکړ. ښه په حوصله نې که سوچ وکه تادی مه کوه. د وخت سره کار کول د هوښیار سړے کار دے. خو دا واوره! نېغ خپل کور ته مه ځه. بلکې زمونږ کلی ته لاړ شه. هغه هم ستا کور دے. زما ترور وے که دے ښه شو. نو دلته به راځی. پوهه شوې

اشـرف: څنګـه بـه سـتا د تـرور کـره لاړ شـم پـه کومـو سـترګو بـه مخامخ شم

اکـرام: دا خـو سـتا خيـال دے خانـه! هغـه ډيـره نيکـه ښځـه ده، ستا ډيـر ښـه زوے دے. هغـوی تـه هـډو دا محسوسـه نـه ده، چـې ده لا زمونـږ سـره زياتـے هـم کـړے دے. زمـا دا يقـين دے اولـتـه بـه ستا نه معافي وغواړی. زما خبره اومنه، خه په مخه دې ښه.

اشـرف خـان د کـور مخـه ونيولـه، دلتـه وحيـد نـن بيـا د څـه پيـدا کولـو پـه تـلاش کښـي دے. د مـازيګر وخـت دے راروان دے. د لـرې نـه يـو مـوټر دوړه وکـړه، دے خوشـحاله شـو. خـه کـه خبـر وی نـو کـار وشـو مـنـډه نـې کـړه او يـو غټـې ګټ نـې سـړک تـه راوغورځولـو. مـوټر راغـے ودريـدو وريکښـې يـوه ښځـه او يـو سـړے ناسـت دی. ده مـخ پـه تـوره کپـړه کښـې پټ کـړے. تمانچـه په لاس ولاړ دے

ډاکـو: يـو بـل تـه مـه ګـورئ. کـه خـان مـو روغ خـوښ وی. نـو چې څه درسره وی راکړئ.

مېلمــه: يــه وروره زمونــږ ســره څــه دی، مونــږ مســافر يــوو، د خـوراك دپـاره څـه لـږې پيســې شـته، کـه دا دې پکـار وی. نـو واخله، خپله ګذاره به پرې وکړې

ډاکـو: مېلمـه خبـرې مـه اړوه، زه د چـا نـه سـوال نـه کـوم. دا مې عادت نه دے هر څه چې وی سړك ته راګذار کړه

مېلمـه: آخـر وګـوره زنانـه راسـره ده، ددې خـو لحـاظ وکـه کنـه ظالمه!

ډاکو: ها ها ها! د زنانه لحاظ وکړم. زړه مې غواړي چې اول خو ددې د سر نه ګولۍ وباسم. خکه چې زه د زنانه و د لاسه تباه ګرځم. که ګلنار نه وے. نو دولت به مې ډېر و. مېلمه يو وار مې درته ويلي دي. دولت سړک ته ګذار که کنه. د بلې خبرې نه مخکښې به دې ګولۍ د سينې نه وباسم او دا زنانه به دې کونډه کړم.

زنانه: اخر ته خپله خور نه لرې، زه خو ستا خور يم.

ډاکو: خبرې مه اوږدوه. زه خور نه پېژنم. زما خور نشته. نو څه به خور کړم. څه مو خيال دے چې لټولو له پخپله درشم؟ شابه پيسې راوباسې کنه دراغلم.

مسافرانو عاجزانو جېبونه ولټول. صرف درې سوه روپۍ پکښې بيامونده شوې. سړک ته نې ګذارې کړې. ليکن وحيد په هغې هم صبر ونه کړ، د موټر خواله راغے په زوره نې ووې دا دنيا په دې غاړه چې د هار دے دا دولت نه دے څه؟ په يو لاس نې د جينۍ د غاړې نه هار کوز کړ او په بل لاس نې مېلمه په سپېره د غوږ په خوا ووهلو، څيزونه نې ترلاسه کړل او موټر نې پرېښوده. نن دے په چرت کښې شو، چې څه کار وشو. نن به د ګلنار څنګ له په ډاډ مټ ورشم او هم ددغه خايه دے د ګلنار په نيت رارون شو.

مېلمانه روان شول، څه لږ په سړک لاړل چې د پوليسو لارۍ مخې له ورغله، دوی زر موټر ودرولو او سرے ترې نه کوز شو څوك افسر درسره شته کنه؟ سعيد راکوز شو او ورو غوندې يې د مېلمه په اوږه لاس کېښوده او وې ونيل.

سعید: زه پولیس انسپکټر یم. ولې څه خدمت. ته څو څه وارخطا غوندې یې

مېلمه: ستاسو نه لږ مخکښې راته ډاکوانو لار بنده کړې وه. مونږ یې ولوټلو. درې سوه روپۍ او زما د ښځې هار یې یووړه. تباه یې کړو. انسپکټر صاحب تباه.

سعید: وارخطا کېږه مه. مونږ هم د دغې ډاکو په تلاش یو. افسوس لږ وخت مخکښې راغلې وې. نو څومره ښه به وه.
مېلمه څه یې ونه وې چې جرته خم، تا ترې هېڅ زده هم نه کړل

مېلمه: هېڅ یې هم ونه وې. صرف دومره پوه شوم. چې د ګلنار نوم یې واخیستلو. خدائې خبر چې ګلنار څه ده او څوک ده؟

سعید: ښه ده مېلمه ته څه په مخه دې ښه او مونږ په دغې ډاکو پسې لاړو. سعید زر ګاړې ته وختلو او پولیسو ته یې ووې. چې نن به د ګلنار د کور نه درک لږی، هسې نه کېږی. هرڅه چې دی هم په دغه کور کښې به وی. دوی نېغ د ګلنار د کور لار ونیوله. خو نیت یې دا وکړ. چې لږ ناوخته به ورشو. هسې نه چې څوک ترانه خبر شی

وحید مال دولت راواخیستلو. راروان شو چې نن به زه د ګلنار نه د هغې د غرور بدله واخلم. دا دولت به ورله په مخ وولم او خپل عزت به ترې نه واپس واخلم. په سوچ سوچ کښې ډېر ناوخته دے د ګلنار کور ته راغے. ګلنار ناسته ده. شمبو یې پښو ته ناست دے. خبرې اترې کوی. ناڅاپه د دېوال نه کور ته

چا راتبوپ کړل گلنار وے هانے الله خدایه ډوبه شوم او شمبو ددې په خوا پورې جوخت شو

وحید: (په پټ مخ) پرېږدئ مه. زه وحید یم څه غل خو نه یم.

گلنار: هانے وحیده بس که داسې توقه څوک کوی. لکه چې تا وکړه، زما خو دې زړه د یرې نه وښکه ظالمه! راخه راخه هله شمبو نغرے تود که. چائے باندې کړه.

وحید: خبردار شمبو که د خپل ځائے نه وخوځېدلې. نو سورے به دې کړم گورے.

شمبو: زما څه کار دے. زه خو د ځان نوکر یم

وحید: پاخه گلنار! د دولت دښمې او د دولت بنیادمې. ستا سره د انسان څه قدر دے. چې خوار شوم نو کلے دې راته پرېښودلو او چې مالدار وم. نو زما کلی ته راغلې وې. دولت څومره ښه څیز دے. وگوره ته زما سره څومره ډېر دولت دے نن راشه وخانده په خندا د دا هرڅه واخله راشه

گلنار راروانه شوه، خو رپېدونکې غونډې او دا نې خیال دے. چې د وحید آواز نن څه بدل غوندې دے او د یرې نه نې پښې رپېدلې او د وحید خواله راغله. وحید ورته په غټ اواز ووې:

وحید: دا هرڅه واخله گلنار! خو زما عزت ماته واپس کړه.

گلنار. خانه! نللے عزت هیڅوک چاته نه شی واپس کولے. دا گران کار دے. خکه خو خلق د عزت دپاره ډېرې قربانئ کوی

وحیـد: هـر څـه چـې کېـږی گلنـار، زه سـتا نـه خپـل عـزت غواړم

گلنـار: دا نامـمکنـه ده خانـه~ چې یـو کـار بنـده کولے نـه شـی. نـو څـه بـه نـې وکـړی. زمـا کـار گډېـدل او دخلقـو عـزت اخیسـتل دی. چـا لـه عـزت ورکوونکے زنانـه پـه کورونـو کښـې دننـه ناسـتې وی. د هغـوی پـه پښـو کښـې پانزېبونـه پراتـه وی. گونگـړی نـه وی د هغـوی پـه لاسـونو کښـې سـممې وی. بـاجې او دکـړیٔ نـه غـړوی. دا سـوال زه نـه شـم پـوره کولے دا زمـا کـار نـه دے. تالـه د وخـت نـه مخکښـې سـوچ کـول پکـار وو خانـه! دوی پـه خبـرو مشـغول وو، چې پـولیس راورسـېدل د کـور نـه چـاپېره شـول، خـو سـعید هـدایت وکـړ، چـې ترڅـو زمـا حکـم نـه وی. نـو هېڅـوك بـه ډزنه کوی

وحیـد: ښـه ده گلنـار! چې زمـا عـزت نـه شـې واپـس کـولې، نـو دا دولـت دې واخلـه او ددې خبـرې سـره وحیـد روپـې او هـار د گلنـار پـه مـخ ووېشـتله، هغـې چـې کلـه مـخ ده تـه سـتون کـړ، نـو وحیـد سمدسـتی لاس اوچـت کـړ او گلنـار نـې پـه گولـو سـوری کـړې وه. سـتا هـم دا سـزا وه ډمـې. بلـه چـاره نـه وه، تـا دا هرڅـه زمـا سـره کـړی دی. اوس بـه ژونـد پـه راحتـه تېـر کـړم، سـتا مـرگ مې ارمان و، تا زمام خامخ ډېره بې عزتی کړې ده.

ددې خبـرې ختمولـو سـره گلنـار سـاه ورکـړه او وحیـد زر پـه دېوال کوتې ته اوچت شو، سعید پرې اواز وکړ

سـعید ودرېـږه غلـه تښتـه مـه. ښـځـه وژل او د ښځـې نـه مـال اخیسـتل څه غیرت نه دے

وحید: پولیسه زه دې نه پېژنم. چې څوك نې. خو واوره خپله مور مه مېراتوه او ښځه دې مه کونډه وه. تراوسه هغه ځلمې پیدا نه دے. چې ما ګرفتار کړی. زه لاړم او چې ته څه کوې، نو کولے شې.

سعید: ودرېږه درته وایم. دا زما فرض دی. د تښتېدو لار دې نشته. ګیر شوے نې ښه به دا وی چې خان حواله کړې.

وحید: زه داسې وړوکے هلك یم بچیه چې ته به مې نیسے؟

ددې خبرې سره سعید بېرته وکتل. چې پولیسو ته اشاره وکړي، چې شابه فاېر کوی، لیکن مخکښې ددې نه چې اشاره وشی، دده فکر اخوا شو او وحید د موقعې نه فایده واخیسته، په تادی راستون او د تمانچې ډز نې وکړ. سعید نې زما په ګخ لاس ووېشتلو. پولیس راغونډ شول.

سعید: پرېږدی زما لاس روغ دے. زه هم بچ یم. خو ډاکو درنه لاړو، شابه ګرفتار نې کړئ، ښه موقعه ده

پولیسو منډې تړې وکړې. لیکن وحید لکه د تندر د برېخ پنا شوے و. د سعید لاس زخمی شو. د ګلنار مړے نې د پوسټ مارتم دپاره تهانړې ته راوړ او د شمبو نه نې بیان ولیکه سعید نزدې هسپتال ته راغے. خو زخم څه خاص نه و. البته مرهم پټی کول ضرور و. مرهم پټی وشوه او نن شپه سعید په خپل تکل کښې ناکام تهانړې ته واپس شو.

وحید نېغه خپله لار ونیوله. د خپل کلی په خوا تېرېده. خلقو شور پکړ جوړ کړے دے. چې څه چل وشو. خو د خلقو

یقین و. چې نن به بیا وحید راغلی وی او ډاکه به نې کړې وی. خلق واپس کورونو ته لاړل. لیکن ګلی او خبرے د دبوال خوا ته ولاړ دی. وحید هم دا خیال وکړ. چې راشه شپه ده. څوك نشته کور ته به ورشم خپله مور او نیا به هم ووینم. ده وکتل. چې د دبوال خوا ته دوه سوری ښکار. دے غلی غوندې شو. غوږ نې کېښودلو چې څوك دے. هسې نه څوك پولیس وی. دوی به خپل منځ کښې لګیا دی خبرې کوی

ګلی: عجیبه خبره ده، وحید خو ماته دومره کلك سړے نه ښکاری خو

خبرے: زما هم دا خیال دے. د هغه خو د ښځو په شان رنګ دے مړه. د ډمانو ملګرے به څه ډاکې وکړی.

ګلی: او کنه یار آبله ورځ خلقو په جومات کښې دا بحث کولو. چې ښه ده سړیه تاسو ترې نه جدا شولئ کنه اوس به د خپلو کورونو نه بهر وئ. دا غلاګانې به مو کولې.

خبرے: ماته هم خلقو ووې. خو ما وے مونږ خو ورسره هله ګرځېدو. چې خان راته ښه ښکارېده، څه خبر وو. چې هغه په ډمانو او جوارګرو پسې شو او لااوس په غلاګانو شو.

ګلی: یره هرڅه چې وو کنه. خو د خدائ فضل وشو. چې خلاص شو ترېنه.

خبرے: حېران په دې یم چې دا خلق ترېنه دومره یربږې ولې

ددې خبرې سره وحید غږ وکړ. چې خبردار د خپل ځائے نه

ونـه خـوځي او دا خبـره څـه وه. چـې دوی پـه رپـېدو شـو. وحيـد نږدې راغی او ويې ونيل.

وحيـد: بـې غېرتـو هغـه يـاران تـا سـو وې چې زمـا پـه دولت پـسې زمـا ملګری وې. اوس وايـې چې دده د ښځـو پـه شـان رنـګ دی. زه جـوارګر وم، ډم بـاز وم، خـو ستاسـو غونـدې بې غېرتـه نـه يم. چې چرتـه ښـه هلتـه شپـه. کـه خپـل جانيـداد مې ختم کړ. خـو د نـورو نـه هـم پـه غېـرت اخلـم ګلنـار مـې مـړه کـړه او د هغـې د غـرور سـپېره مـې ورلـه پـه مـخ ورکـړه، اوس ستاسـو وار دی. تيـار شئ.

ګلې: خـان زمـا د پـلار توبـه ده، دا دے مورغـود دا هرڅـه پـه مـا ده وکړل. کنه زه کله جدا کېدم. ستانه.

خبـرے: دے دروغ وانـي خانـه! قسـم مـې دې پـه خـدائ وی چـې ده راته ونيل چې پربږده مړه تش کدو دے. اوس پرې څه کوو.

وحيـد: هرڅـه چـې دی کـه تـا ونيـل دی او کـه ده، زه مـو پېژنم نـور ستاسـو پـه خبرو نـه غولېږم. بې غېرتـه سړے مې بـدې شی او بيـا تاسـو خـو ضـرر رسـان نـې، بـل تـه بـه ضـرر پېښې کـړی.
ددې خبرې سره وحيـد تمانچـه وچتـه کـړه او پـه سر سر نې ګلې او خبـر ووېشـتـل دےلاړ پنـا شـو. شـور شـو خلقـو رامنـډې کـړې. چې ونـې کتـل نـو خبرے او ګلے پـه وينـو کښې لـت پت مـړه پراتـه دي. اوس خـو د کلـی خلقـر تـه بالکـل يقـين وشـو، چـې واقعـی هرڅه چې کېږي. هم وحيدخان نې کوی. بل څوک نه دی
خلقـو جنـازې اوچـتې کـړې او ناوخـتـه خلـق خـواره شـول. د هر

سړی زړه په لړزان دے، چې څه به کېږی. خو خلقو پټ پټ ونيل، چې دوی داسې نبه وو. چې مالداره و. نو دوی نې ملګری وو او چې غريب شو. نو دوی ترې جدا شول د دوی هم دا سزا ده. هسې نه نور نور خلق به نې په بده اړولی وو. دوی خو يوړل شول ليکن د خلقو د زړونو لړزان نور هم په زياتېدو شو. چې اوس خو ګذاره ګرانه شوه، د وحيد نه بچ کېدل ګران دی

نازو

لکه څنګه چې د کلي نور خلق په هانۍ وی دی. داسې نازو هم د ډېر وخت راسې په سوچ ده، چې څه به کېږي؟ وحید ناکاره او یو بې درده سړی دی، په هېڅ وج نه خوری. خپل ورور نې آبله ورخ په تمانچه وېشت. خپل ملګری نې مړه کړلو دا نه چې نازو د یرې نه په سوچ ده بلکې دې غم اخیستلې ده.
چې سعید او مور نې ټول ژوند دلته په سخته او تکلیف کښې تېر کړې و، اوس نې د ماما په کور هم وحید په قلاره نه پرېږدی. نازو د ولې په غاړه په ژور سوچ کښې وه او په سوچ کښې ورته هغه زمانه رایاده شوه، چې د ګلون د غېږې نه وړوکې تسنیم ولوېده او ناخبره مړه شوه. ګلون سره د وهلو کنځلو د کور نه ووېستل شوه. د نازو په مخ د اوښکو باران شو او هټکو ونیوله. په شرق شرق نې وژړل. او ورو غوندې نې ووني:

نازو: خدایه ته هیو د غریبانانو خیال نه ساتي. په ظالمانو نظر او پام لري وګوره ته دا څومره ظلمونه شوی دی. وړه جینۍ د مور د غیږې نه ولوېده مړه شوهو د دولت دپاره وروکی کریم خان له زهر ورکړے شو هغه مړ شو. ډمې ګډېږي. وحید بدمعاشیانې کوی. د خپلو خواهشاتو دپاره نې دوه هلکان د کلي مړه کړل اوس په غلاګانو. ډاکو او نورو بدو کارونو باندې اخته دے. آخر ته ورته هېڅ نه وے. څه خو وکړه. چې لږ ویرېږي. کنه دا خلق به هم وران کاری او بد شی

نازو ښه ګورېږي او په قار قار ده. مورآبی او نګهت هم په کتونو کښې په سوچ دی. چې څه وکړو.

مورآبی: څه عجیبه زمانه شوه لوري! اوس ښه او بد نه پېژندے کېږي. ته وګوره چې اشرف خان هسپتال ته تلے دے. نو دا د کلي یوه ښځه هم عذر له نه ده راغلې او نه راځي. دا د سپي لونړه

نګهت: مورآبی هغه اشرف خان و او اوس یواځې اشرف دے. غریب سړے دے د غریبانو تپوسونه څوک کوی.

مورابی: وئ غریب شو. نو داسې غریب شو چې د کلي خلق به تري هیو یرېږي نه، خان دے د خان زوے دے. د پښتانه څرمن پرې پرته ده.

نګهت: د پښتانه په څرمن څه کېږي مورآبی دولت پکار دے.

مورابي: دولت خو د لاس ښېرے دے کله خې او کله

راخي، هلکان دې خدائې ژوندې لرې نور به وګټي. زمونږ خو د
ورور دوران تېر شو. سرمو سپین شو. په خپل وس یو ورلـه
ډېره ګټه کړې وه خو...

نګهت: او کنه دا ټول خو ستا د ګټو خبرې دی. کنه اوس
به دا هرڅه ولې کمېده. ته لږ په ګرېوان سر دننه کړه. د ظلم بله
ظلم وی

مورآبې: نن داسې کړې ورېږ وې نګهت. لکه چې د بل
خانې نې، مانه هېڅو یرېږې نه.

نګهت: زه پخوا کله ستا نه یرېدلې وم. چې اوس به درنه
وېرېږم او ولې به یرېږم. ته لږ خان ته وګوره. څه دې نه دی
کړی، مشران خو هغه پکار وی چې کشرانو ته ښه اخلاق او
نیکه لار وښائي، لیکن ته د کور داسې مشره وې چې ټول خلق
دې په بده اړولی وو.

مورآبې: د ژبه ورې لور ما څه چل کړې دے، چې ټول
کشران مې په بده اړولی دی.

نګهت: نور به دې څه چل کوو. څه دې نور کولے نه شو.
نو ورو کے کریم خان دې په زهرو مړ کړ. اوس چې مې رایاد
شي. نو لاس مې ورپېږی او زړه مې ودرزېږی. چې خدایه زما
ددې جرم به څه سزا وی. ګلون دې د کور نه په څه حال
ووېستله، د سعید سره دې څومره بد رد کړی دی، هغه
معصوم دې هېڅو په ورو کوالی پوهه کړے نه دے. وحید دې
دومره سر ته اوچت کړ، چې اوس بې لګامه آس دے. په خان نه

پوهېږي. د کلي تول لوني واړه تري تنګ دي. خپل جانيداد ني تول تباه او برباد کړ او د غربت دلاسه تري يو لوني ډاکو او بدمعاش جوړ شو آخر دا هرڅه چا وکړه. ته ماته ووايه او ددې خبري سره نګهت د قاره سره شوه او په ژړا شوه. لکه چې په خپلو بدو ستومانه وي. ليکن اوس څه کېدے شي.

مورآبي: خدائ دې دا خلق په خپل سر ميرات کړي. ما خو دا هرڅه ستا دپاره کړي دي. اوس هغه نيکي مې لاړه بدي شوه

نګهت: دا نيکي به خامخا بدي کېده مورآبي' دا د يو کس سره نيکي د ډېرو خلقو سره بدي وي

مذکور روان دے. مازيګر دے. لمر په غرغرو دے پرېوځي. د دوي دا هنر زوړ دے ليکن نازو کله د دوي خبرې اوري. خکه چې هغه د ولي په غاړه ناسته په پخواني زمانه کښې داسې په سوچ تلې ده. لکه چې په بيابان کښې وي. ناڅاپه مورآبي په زوره غږ وکړ نازو په نازو ميراته شي دا غږ ولي نه کوي. داسې دې مونږ ته غوږ اېښودے دے، خوا دې راباندې يخه شوله که؟

نازو: (وارخطا غوندې) هاو هاو ابي څه چل دے؟

مورآبي: د زر مرېزي لور ته ګوري نه دا څه وخت دے. څه کار کول نه غواړي.

نازو. څه وکړم تاسو څه ونيلي نه دي او ما کړي نه دي

مورابي. نور کله دې څنګه کار کړے دے. هغه کوه کنه

هغه کور دے. هغه خانی ده. څه پکښې بد شوی دی. چې ته داسې نانګاره نې.

نازو: هغه کور هغه خانی چرته ده مورآبې! د څادر سره پښې غزول ښانې. هسې نه چې د څادر نه پښې وباسی. خان پېژندل ډېر ښه کار دے. وګوره ته کور څومره وران ويجاړ پروت دے. دلته څه دی؟

مورآبې: او کنه تاته ګناه نښته د شپنکی لور زما خپله اينګور ماته پېغورونه راکوی. نو ته به ولې نه وې. څه چل دے، په کور کښې څه کمے دے. غوښه که وسوزی، خو د پيتی نه ښه وی. اوس هم خانان يو او بيا به هم خانان يوو. په مونږ د پښتنو څرمن پرته ده. څه ډمان جولاګان خو نه يو سپی.

نازو: په خولې اوس هېڅ نه کېږی مورآبې! دا هرڅه به د چا د سره وو. خو هغه لاړل تاسو وشړل. د خولې توکلے لاړې بېرته چرته راځی.

مورآبې: ژبه مه کوه د ژبه ورې لور د رياڅم درپسې او داسې کار به درسره وکړم. چې چا کړے نه وی. اول خو چې ګلون ددې کور نه تلې وه. نو ته ورسره تلې نه وې او چې بېرته راغلې. نو داسې شوې وې لکه وچ لرګے. چې رادننه شوې نو خوله دې د خندا نه ډکه شوه. د لوڼې نه مړه نه وې څه...

نازو: هغه بل وخت و مورابې. زه اوس هم افسوس کوم. چې زه موجود وے او ګلون بی بی تلے نو زه به ورسره خامخا تلم، د ازادئ که يوه نوړئ وی. خو ښه وی او د غلامی ډك

انبارونـه مـې نـه دي خـوښ، يـو د نيکنـې ژونـد وي او بـل د بـدۍ وی، دلتـه کېښـې خـو د شـيطانانو پـه بـازار کښـې مېشـته کـول دي.

مورآبـې: وګـوره تـه نګهـت دې د سپين لـور تـه. کـه تـا راسـره بـدې ردې نـه وې ونـيلې مخـامخ نـو دا بـه رابانـدې ولـې داړه وه. خو خپل هم سرې درنوی او هم سپکوی

نګهـت: دا ستاسـو خپـل جـنګ دې موراب‍ـې. سـتړې شـوې يم. ستا دپاره مې د ګلون سره ډېر ونيل کنخل کړی دی. پـه سر مـې درد دې. نـوره مـې مـه سـتړې کـوه. چـې څـه وې هغـه وايـه د سړی خپل عزت په خپله خوله کښې وی

مورابی. ښه ښه مصلحت مو راپسې کړې دې

نـازو: د څـه شـی مصـلحت، زه چـا پـه روپـو نـه يـم اخيسـتلې، چـې ستاسـو پـه مرضـۍ بـه ژونـد تېـروم. زه هـم بنيادمـه يـم، خپـل حـق مـې دې تـه بـه کلـه اينګـور تـه او اينګـور بـه تاتـه او بيـا سـمجهوته وکـړۍ. نـو زمـا د ژونـد سـودا بـه کـوئ، پښـې روغ وی او پښې مې آزادي دی.

مورآبـې: نـو تـه تـړلې چـا نـې. مـا خـو درتـه ووې تـه ددې کـور نه يو وار وتلې نه نې. څه اوس بيا لاړه شه متيزې.

نګهت: مورآبـې سـوچ پکـار دې. هغـه وخـت نـه دې او تـه لا هغه شان د خانۍ دوران غږوې. اوس آس په سوری وتړه.

مورآبـې: ولـې څـه داسـې دنيـا ورانـه شـوه، چـې اوس هغـه وخـت نـه دې. خپـل اس پـه سـوری وتـړم. دا څـه کولـې شـی نـو ودې

کـړی کنـه. پریـږده اوس دا خبـري نـازو او خـه بهـر تـه چرتـه ځـه وگوره چـې پاخـه نـې کـړو. لرگـي نشـتـه سـوږ نغـرے پـورت دے، دا دے نـور پنـا شـو اوس بـه د مابنـام بـانگ ووانـي او تـه پـه قـلاره ناسته نې.

نـازو: خکـه خـو راتـه نگهـت وونـې، چـې اس دې پـه سـوري وتړه اوس دا هغـه زمانـه چرتـه ده، چـې زه بـه لاړه شـم او څوکیـدار تـه بـه ووایـم، چـې لرگـي واړه کـړه انگولـے راوړه. اوس بـه چاتـه ووایم.

مورابـی: بیـا دې ژبـه شـروع کـړه غریبـه ښځـه نـې زمـا د خبـرو نه نې داسې پـه رټـو رټـو راسـره لگیـا نـې. خـو کـه اشرف خـان راغـے او ما پرې ته مېراته نه کړې نو ښه.

نـازو: او کنـه دا هرڅـه خـو تـا پـه اشرف خـان وکـړل. کـه تـا ورتـه نـه ونـیـلې، نـو نـن بـه ددې کـور دا حـال ولـې و او هغـه غریـب بـه ولـې د کلونـو پـه هسـپتـال کښـې و. کوږمـه دې تولـه وړنگولـه. هرڅه دې گډوډ کړل او په لاس دې هېڅ رانغلل.

مورابـی: اے جینـۍ تـه دا خبـرې پرېـږدې ولـې نـه. زه یـو څـه وایم او دا بـل څـه راواخلی. لکـه چـې یـور یـا بـن مـې راسـره لگیـا وی. هډو پوهېږې نه.

نگهـت: ښـه وئ نـازو! بـس کـه اوس ورشـه چرتـه پـه ډېـران کانگر راغونډ کړه او لږ سابه اوشوکوه. چې ډوډۍ وخورو.

نـازو: کـانگر او سـابه خـو بـه زه راوړمـه خیـر دے. سـتا دا حکم به ومنم ولې وړه چې نشته.

مورآبی: ولې آبله ورځ چې یو تونړئ ته اچولی وو. هغه څه شو؟

نازو: کوم هغه د اسد مور چې لږ راوړی وو هغه اوړه؟

نګهت: مور آبی! بس که هغه څه وړه وو خو دوه روزه وو نو.

مورآبی: خدائے دا پخپل سر مبراته که دا خدائے ددې یو زوی نه خلاصه که. دومره دې سترګې کوزې کړې. همېشه نې زمونږ نمکونه خوړلی دی او چې اوس په مونږ لږه سخته راغله. نو داسې لږ وړه نې راکړل. چې دوه ورځې هم ونه شول. ورشه نازو د چا نه نې قرض که

نازو: ډېر قرضونه مې کړی دی. په کلی کښې داسې کور نه دے پاتې چې ورکړه تلې نه یم. اوړه یا لرګی مې ترې نه دی راوړی. نور نه شم راوړے. سترګې مې شرمېږی

مورابی: دا شته ویل کنځل دې پوره نه وو څه؟

نګهت: ښه وئ نازو لاړه شه. نهره شپه به څنګه تېره کړو. د غرمې یو هم څه نه دی خوړلی

نازو: دا هرڅه خو تا وکړل کنه اوس به دې د غرمې هم خوړلې وه او د شپې به هم ډېره وه. ښه د پرېمانئ به دې خوړلې وه.

نګهت: په ما پورې مه نخله. زه څه مورآبی نه یم. چې ته به لګیا نې او زه به درته صبر کوم تېرونه به درپکښې غوږ کړم ګورے

نازو: دا هغه وخت چرته دے بی بی، چې تا به په خلقو کښې تبرونه غورځول. اوس خو ته زما لاس ته ناسته نې، نو ته به ماته څه ووې.

نګهت: ښه ښه اوس ته په ما پسې شوې. ودرېږه ته

نګهت د جنګ په نیت راروانه شوه، لوړ نې راواخیست. لیکن مورآبې ترمېنځه شوه او ګوابن وشو. ولې نګهت په خدائې قسم وکړ. چې که چرې نازو نن دلته شپې ته پاتې شوه، نو زه به د کوره وځم.

نازو: ته به ولې ځې، دا ستا د خاوندانو کور دے. ښځه کور ته د یو خاوند په سر راځی او ته دلته دوه واره واده شوې. ستا حق دے ته دلته اوسه او ما خپله غوټه تړلې ده. دغه دے لاړم، اوس په دې ساعت به خان د قباد خان کره ورسوم.

نازو خپله غوټه په سر کېښوده، د ماښام تیاره خورېدونکې وه او په دروازه کښې لاړه پنا شوه. مورآبې او نګهت هم غلی په کټ کښې کېناستې. چې څه وشوو خکه چې لونې غټ کور او سوړ نغرے، وړې شپه. بې نارینه کور. یوه نازو وه چې بهر ته او دننه به تله راتله، هغه هم لاړه او کور لکه د ماښامی مقبرې سوړ سخ پاتې شو.

نازو خپله لار د قباد خان کلی ته ونیوله. ګرندی. ګرندی رازغلی، خکه چې ناوخته هم دے او تادی نې هم ده. په تلو کښې کله مورآبې وکنځی او کله نګهت، کله وحید ته ښېرې وکړی او کله اشرف خان ته کله په زوره په ژړا شی او کله ورو غوندې ژړا وکړی او پوزه سونړ کړی. خو بیا هم د همت آس نې

بنــه پــه ټوپونــو روان دےاو پــه خوشــحالۍ د خــپلې خــوښې مېــرمن کــور تــه پــه تــګ ودوده. وګــورۍ چــې خپــل مقصــد څــومره وخــت پــس حاصــلوی. لــیکن ناڅاپــه نــې د چــا د راتلـو آواز واورېــده. ونــې کتــل چــې وحيــد خــان پــه منــډه منــډه رازغلــی، ددې دا خيــال شــو. چــې وحيــد جــوړ پــه مــا پســې رازغلــی. د لارې يــو خــوا تــه غلــې شــوه. لــيکن وحيــد ســيدا لاړو او ددې لــه خــوا ګرنــدےواوږېــدو. نــازو دومــره ولیــدل. چــې وحيــد وارخطــا او ژړغونــے غونــدې روان و. وحيــد تېــر شــو او څــه لــږه شــېبه پــس نــازو بيــا خپــل تــګ شــروع کړ

❊ ❊ ❊

قانون او مجرم

ټوله دنیا په لړزان ده. هر خوا د وحید د ناکردو ټس پروت دی، جینکۍ هم ګودر ته تلي راتلي نه شي بلکې سره د ماښامه هر سړی د خپل کور ور بند کړي وي. چې څه به کیږي. سعید د وحید د لاسه زخمي شوی و. پولیس نور هم په غم او غصه کښې دي. وحید خپل کار پوره کړی او بیا ځنګل ته مخه وکړي. دا تلل راتلل اوس د هغه معمول دی. نن هغه په خپل پټ قیام ګاه کښې پروت دی او په ژور سوچ کښې دی. وحید د تا څومره ظلمونه وکړل. د خپل مور و پلار عزت دې په خاورې کړ، د کلي محلت خلق دې تنګ کړل. خپله مور دې د کور نه وشړله، د خپل ورور بې عزتي دې وکړه او هغه دې د هغه د حق نه محروم کړ، یوه بې ګناه ډمه دې قتل کړه، خپل ورور

دې زخمي کړ. افسوس چې په هغه وخت تاته دا سوچ راغلې وے، په کوم وخت چې سعيد په تا پسې نصيحت له راغلے و کاش ما د هغه خبره منلے وے، اوس خو هيڅ نه کېږي. خکه چې ماته د دلاسې راکولو څوك دى. گلنار مړه شوه، گلے او خبرے رخصت شول. واقعي ما هغه بې گناه قتل کړى دى. که زما خپل ذهن او عقل ټهيك وے. نو هغوى به زه څنگ دهوکه کړے وم دا ټول گناه او قصور وحيده ستا دے او اوس هم راته دا پته نشته. چې مور او نيا به مې څه کوى. د هغوى د سر پرستئ هېڅوك نشته. آخر د يو شريف خاندان دا حال؟ دا د ټول خاندان بې عزتى ده. زه به اوس څنگه د چا په مخکښې سر اوچت کړم. سترگې به چاته اوچتې کړم. خکه چې ما خو په دنيا کښې په عزت او خوشحالئ هېڅوك نه دى پريښې زه ډېر گنهگار يم. ما ډېر ظلمونه کړى دى. اوس نور هيڅ نه کېږي. خو ښه به دا وى چې خان مړ کړمه او د دنيا په دې نورو خلقو مې هډو سترگې ونه لږي. هغوى ته به څنگ مخامخ شم. که کلې ته خم، نو هم خلق به وائي. مجرم راغے، ډاکو رذاغے. غل راغے. دے قانون ته حواله کړئ. هېڅوك مې د مرستې نشته. حق نې هم دے خکه چې ما د هغوى سره ډېر ناكاره سلوك کړے دے. هر شريف سړے مې بې عزته کړے دے. د خپل پلار ننگ او ناموس مې بدنام کړے دے.

خدايه ته بادشاه نې ته ما ددې گناهونو نه بچ کړې. واقعي زه د سزا مستحق يم. ما له ډېره لويه سزا پکار ده او دغه سزا هم دا ده، چې زه خان مړ کړم

وحيـد زر تمانچـه پـه خپـل سـر ونيولـه. کليمـه ئـې درسـته کړه.
ـترګې ئـې پټـې کـړې. مخکښـې ددې نـه چـې ډز وکـړي او مـړ
ـې ورلـه يـو سـوچ راغـې وحيـده کـه خـان مـړې کـړې نـو څـه بـه
ـې. يـو ګنهګـار سـړےوې او ټـول عمـر دې د بـدنامۍ تېـر کـړ.
ـې پـه پټـه بـه مـړ شـې. خلـق بـه دې بيـامومي. خـو وانـې بـه چـې
ـا بـه وبشـتلې وي. غـل ډاکـو سـړےو. بنـه بـه دا وي چـې د دنيـا
ـا خلـق پـه مخکښـې راشـي او د هغـوی نـه د خپلـو ګنـاهونو
معـافي وغـواړې. کېـدے شـي چـې دا خلـق تـا معـاف کـړي، زه بـه د
ـوی دپـاره ډيـر خدمتونـه وکـړم. هميشـه بـه دوی تـه سـرټيټ
کړځم، ليکن چالـه ورشـم آخـر مـا د سـترګو غړولـو ځائـے کـوم ځائـے
پرېښـودے دے. ددې خبـرې سـره د وحيـد پـه مـخ غټـې غټـې
اوښکې روانې شوې او بيا ورله يو نوے خيال راغې.
وحيـده کـه د دنيـا نـور خلـق تـا معـاف نـه کـړي. نـو سـعيد خـو
به دې خامخـا معـاف کـړي. هغـه پـه تـا ډيـر منـين دے. ډيـر شـريف
ملک دے. ليکن هغـه خـو تـا پـه تمانچـه وبشـتلې دے. هغـه بـه تـا
ـنګه معـاف کـړي. هغـه بـه تاتـه څنګـه ښنـه وکـړي. خيـر دا څـه
ـومره خبـره نـه ده. هغـه تـه دا پتـه وه. چـې دے بـدمعاش دے.
ـاکو دے. غـل دےمـا هغـه او د هغـه مـور د کـور نـه ويسـتلی وو
او بيـا هـم هغـه پـه مـا پسـې منـت لـه راغلـې و. چـې وروره تـه خپـل
عزت مـه خرابـوه. اوس هـم تاتـه موقعـه ده. خپلې لارې تـه واپـس
ـه او د خانـدان عـزت شـه. کـه چـرې د سـعيد زړه پـاک نـه وےاو
ـت نـه وے. نـو هغـه بـه پـه مـا پسـې منـت لـه ولـې راتلـو. ډز هـم د
هغـه د شـرافت او نيکنـې پـه مخکښـې هيـڅ نـه دے. زمـا يقيـن دے

زمـا وروربـه ماتـه دا هرڅـه وبښـي او دا موقعـه بـه مالـه راکړي.
چـې زه د خلقـو د خـدمت کولـو جوګـه شـم خـپلې مـور لـه بـه خـدمت وکـړم، د سـعيد مـور واقعـي زمـا مـور ده، زه بـه د هغـې پښـې ښکـل کـړم، سـعيد تـه بـه ور تـر غـاړه وځـم او پـه وچـولې بـه نـې ښکـل کـړم. هغـه بـه ماتـه راترغـاړه وځـي او وانـي بـه وروره! مـا خـو تاتـه مخکښـې ونيلـې، خـو خيـر اوس دې هـم ښـه وکـړه. چـې راغلې، وخت دومره نه دے تېر شوے.

پـه دې سـوچ سـوچ کښـې د ماښـام تيـاره ولګـېده، شـپه پخـېدو تـه روانـه شـوه او وحيـد وړے تـړے راروان شـو د وحيـد پـه خپـل عمـر کښـې نـن اولـه موقعـه ده، چـې دے پـه يـوه نيکـه اراده د خپـل قيـام ګـاه نـه رابهـر شـو. تمانچـه نـې پـه لاس کـړه او د سـعيد د ماما کـور تـه نـې مخـه ونيولـه. ښـه نـاوختـه وخـت و. چـې دے راورسـېده، د کـور پـه خـوا کښـې بيـا هـم لـږ غونـدې پښـه نيولـے شـو. چې څـه وکـړم کـه آواز کـوم. نـو خلق بـه وانـي چې څـوك لېونے دے او لادا پکښـې هـم يـره ده، چـې څـوك ، وپېژنـې او لاس تـرډ لاسـه مـې مـړ کـړي. هـډو سـعيد ونـه لـيدے شـم. لـيکن کـه د غلـو پـه شـان ورواوړم او سـعيد يـا مامـا نـې راښـانـدې د غلـه ګومـان وکړي. ګولې له څه کـه نامعلومـه مـړ شـم. نـو د سـعيد بـه دا خيـال تـر عمـره پـه زړه کښـې پـاتې شـي، چـې دے زمـا نـه معـافـي غوتلـو له نه دے راغلے، بلکې زما په مرګ پسې راغلے دے.

بيـا هـم دا فکـر نـې وکـړ، چـې هرڅـه چـې دی خـو راز بـه پـټ پـاتې شـي. کېـدے شـي چـې سـعيد مـا معـاف نـه کـړي، ځکـه چـې هغـه اوس يـو قـانوني سـړے دے، پـوليس آفسـر دے، او دا د هغـه

فرض دی چې غلـه او ډاکـوان گرفتـار کـړی. وحیـد پـه یـوه عجیبـه غونـدې کشـمکش کښـې اختـه و. چې څـه وکـړم؟ کـه واپـس شـم نـو څـه فایـده. خـو بیـا بـه هـم غـل او ډاکـو یـم. خکـه چې زه خپـل ررور تـه مخـامخ شـم. نـو د دنیـا نـورو خلقـو تـه بـه څنګـه سـترګې وغـړوم. راشـه پـه دېـوال ورخـه هرڅـه چې کېـږی. وحیـد زر زر پـه دېـوال ختـل شـروع کـړ. څـه لـږه شـېبه پـس وحیـد کـور تـه راواوړېـده، پـه ټـول کـور کښـې تیـاره وه. لـیکن بـره ګـوټ تـه یـوه کمـره کښـې رنـړا راځـی. دے غلـے غلـے روان شـو. د کمـرې خوالـه راغـے او غـوږ نـې کېښـودلـو. چـې دلتـه څـوك دی او سـعید بـه چرتـه وی. خـدائے دې کـړی چـې دا د سـعید کمـره وی، د وحیـد خان دا آرزو پوره شوه. خکه چې دا واقعی د سعید کمره وه.

سـعید د عـذرا سـره نـوے نـوے واده کـړےو. دواړه پـه یـو بـل ډېـر منـین و، د میـنـې محبـت ډکـې خبـرې نـې شـروع کـړې دی او وانې چې خدایه دا شپه هډو وتے نه.

عـذرا: زه خـو وایـم چـې ددې نـوکرئ نـه دې خـان خـلاص کـړه، دا څـه نـوکری ده. شـپه نشـته ورځ نشـته، وخـت ناوخـت نشـته، خـو غلـه دی او ډاکـوان دی.ابلـه شـپه لاړې نـو لاس دې زخمـی شـو، خـدائے دې ددغـه غلـو بېـخ وباسـی، بـس کـه نـوره نـوکری نترڅو بـه بـچ کېـږې. آخـر پـه چرتـه د یـو غلـه پـه ډز ولـږې او مـړ بـه شې.

سعید: بـس سـتا سـره نـور هـډو څـه خیـال نشـته. سـبوا زمـا د ژونـد نـه. دا زمـا ژونـد بـه تـر قیامتـه نـه وی. زه بـه هسـې هـم یـوه ورځ مـرم. څـه وشـو کـه د خپلـو فرضـو پـوره کولـو پـه لار کښـې مـړ

شم دا زما فرض دی.

عـذرا: د فرضـو دا مطلب نـه دے لکـه چې تـه کـوې. پولیسـان مونـږ نـور هـم ډېـر لیـدلی دی، لـیکن تـه خـالص د لبونـو غونـدې کـار کـوې، آخـر سـوچ وکـړه، وحیـد سـتا ورو دے، څـه وشـو کـه څـه گنـاه نـې کـړې وی او یـا نـې وکـړه، تـه ورتـه معـافی وکـړه. هغـه سـتا د پـلار زوے دے. سـتا پـه شـان ښـه سـړے کېـدے شـی لـیکن هغـه تـه ناکـاره خلقـو غلطـه لار وښودلـه. پـه دې کښـې د هغـه څـه قصـور شـو. زمـا خـو دا خیـال دے، چـې کـه چـرې د وحیـد دغـه ملگـری سـتا ملگـری وے، نـو تـه بـه د وحیند نـه هـم ناکـاره سـړے جـوړ شـوے وې، خـوش قسـمتی دا وه، چـې سـتا سـره ښـه ملگـری پـه لاره کښـې یوځـائے شـول او هغـه بدقسـمته تـه بـد او ناکـاره ملگری په لاس راغلل.

سـعید: تـه ښـځـه نـې، عـذرا، تـه پـه دې نـه پوهـېږې، دا سـتا کـار نـه دے، زه هغـه تـه مخکښـې منـت لـه ورغلـے وم، لـیکن هغـه زما منت نه دے اورېدلے.

عـذرا: پـه یـو وار منـت څـه کېـږی، زه خـو وایـم چـې سـتا د ټولـو نـه اول فـرض دا دی، چـې تـه هغـه پـه نیکـه لار راولـې او زمـا پـه خیـال تـرور بـی بـی بـه هـم دا غـواړی، چـې سـستا او د وحیـد دا فتنـه او جگـړه پـه صـلاح غوڅـه شـی. دوی پـه دې خبـرو کښـې مشـغول وو. د کمـرې نـه بهـر وحیـد ولاړ دے پـه مـخ نـې د اوښکـو بـاران دے. سـلگو نیولـے دے، پـه هټکـو هټکـو ژاړی. ناڅاپـه د دوی د سلگو او د هټکو اوازونه په غوږ شول.

عذرا: لکه چې څوك دے بهر؟

سعید: خدائے خبر چې څوك دے، د ژړا اواز راخی. زر زما دا تمانچه راکړه، چې وخم

عذرا: نه نه. ته مه ورځه. زه به ورشم خدائے خبر چې څوك دے؟

عذرا ور بیرته کړ، څه ګوری چې وحید ټیټ سر ولاړ دے، مرئ یې اوچه ده. آواز به څوك وکړی. عذرا پرې غږ وکړ:

عذرا: څوك نې په دې وخت دا خانے څه کوې؟ چرته راغلے نې، د چا سره دې کار دے. دا خو ډېر ناوخته دے؟

وحید: ورندار زه یم زه وحید! سعید ته ووایه. چې بهر شی، زما ورسره کار دے.

سعید دده دا خبره واورېده. لیکن بهر نه شو او د ورایه نې غم وکړ، وایه کنه وحیده څه دی؟ ددې خبرې سره چې عذرا بېرته وکتل، نو سعید په خپلو جامو کښې نه و. بلکې زر زر نې د پولیسو کپړې او وردی اچولې وه. عذرا وارخطا غوندې شوه او ونې ونیل:

عذرا: سعیده دا څه کوې. ستا د کپړو بدلولو څه ضرورت دے؟

سعید: ته اوس زمونږ د مېنځه لرې شه. دا د قانون او مجرم ملاقات دے، د دوه وو ورونو نه دے.

عذرا: قانون او مجرم په عدالتونو کښې پېش کیږی، د چا په کورنو کښې نه.

سـعيد : وايـم درتـه لـرې شـه، د مخې نـه مې تـه پـه دې مسـئلو نـه پوهېـږې، د قـانون احتـرام زمـا فـرض دى، پـه چغـه چغـه سـعيد دا خبـره وكـړه او بيـا ې وحيـد تـه مـخ سـتون كـړ، وايـه كنـه ډاكـو چرته راغلي، زما په مرګ پسې؟ يا څه پيسې دې پکار دی؟

وحيـد : هيـڅ مـې نـه دى پكـار ورورهٔ صـرف سـتا مينـه مـې پكـار ده، د خپلـو غلطيـو معـافى غوښتلـو لـه راغلـے يـم. زه واقعـى مجـرم يـم، زه ګنهګـار يـم، مـا ستاسـو سـره ډېـر بـد كـړى دى، مـور مـې څـه شـوه، چـې د هغـې پښـې شـكل كـړم، تـه راتـه معـاف وكـړه، سـتا نـه ښښنـه غـواړم. زمـا نـه ګناهونـه دومـره ډېـر شـوى دى، چـې سـر مـې د شـرم نـه، نـه اوچتېـږى. د دنيـا نـورو خلقـو تـه خـو هـډو مخـامخ كېـدل ګـران دى، سـتا وينـه مـې خپلـه وينـه ده، سـتا نـه څـه پـرده ده، خكـه درتـه معـافى غوښتلـو لـه راغلے يم، دې نكاره ژوند تـنګ كـړم، سـتا نـه اوس ښـه او شـريف ژونـد غـواړم پـه كومـه لاړ لاړم، نظـر مـې نـه لـرى، تيـاره ده راتـه، ذهـن مـې بالكـل چلېـږى نـه، تـه هوښيـار نـې تـه ووايـه څـه وكـړم؟ سـعيده څـه وكـړم؟ د خبـرې ختمولـو سـره وحيـد بيـا غريـو ونيولـو او آواز ئې بند شو. عذرا هم په هټکو شوه. ليكن سعيد ووې

سـعيد : زه افسـوس كـوم، چـې د قـانون غـلام تاتـه ښښنـه نـه شـى كولے. زه سـتا ورور نـه يـم، خـو يـو پـوليس انسـپكټر يـم. ماتـه پـه خپلـو ګناهګـارو پـه غلاګـانو، ډاكـو او قتلونـو ليـدل نـې، دا زمـا فـرض دى چـې زه يـو مجـرم تـه سـزا وركـړم. افسـوس پـه دې دے چې كله زه پـه تـا پسـې درغلے وم او تـا پـه هغـه وخت زمـا خبـره منلې واى

وحید : اوس هم نه هر څه کولی شي. وینه د وینې نه نه جدا کیږي. سعیده که نه هیڅ نه شي کولی. نو د خپلو بدو بېننه خو راته وکړه، چې غاړه مې آزاده شي کنه.

سعید : دا دې ټهیک خبره وکړه، که چیري د قانون په مخکښې نه پېش شوي، نو زه به یقیني د خپلو بدو بېننه تاته وکړم. زما مور به تا وبښي. ددې خبرې ختمولو سره سعید ټون شو او د ټیلیفون لاستې نې تاو کړ. چې پولیس خبر کړي.

وحید : سعیده! زه خو بزدل نه یم. ګوره ستا دا خیال غلط دے، چې زه د ویرې نه په تا پسې راغلے یم. د پولیس د خبرولو هیڅ حاجت نشته. اوس هم زما په لاس او پښو کښې دا طاقت شته، چې یو پولیسان مانه شي ګرفتارولی. لیکن ما وے چې قانون به ماته د شریف ژوند تېرولو اجازت راکړي. زما دا خیال و، چې ستاسو قانون به د خدائے تعالے د قانون په شان وي، چې کله مجرم توبه وباسي، نو دوی به نې وبښي. لیکن ماته اوس پته ولږېده، چې ستاسو قانون د خدائے د قانون نه بدل دے، سعیده! زه شریف جوړېدل غواړم، لیکن ته مې شرافت ته نه پرېږدې، خبردار چې د ټیلیفون لاستے تاو نه کړې، کنه سینه به دې په ګولو غلبېل کړم. نه وګوره اوس هم زما په لاس کښې ډکه تمانچه ده، خو نبه به دا وي چې زما سره د قانون لار اونه کړې. بلکې یو مظلوم ورور مې وګنړې او ما معاف کړې. زه به تاسو له ډېر خدمتونه وکړم.

سعید : ستا غونډې سړی نه د خدمت توقع ساتل یا دا

طمع لرل، چې ته به نیك شې غلطه ده اوس ته نه شې تلې. ته د خپل ورور نه بلکې د یو مجرم په حیثیت د یو پولیس انسپکټر په مخکښې ولاړ نې قانون تانه شې معاف کولې. زه یو نوکر یم. دا زما فرض دی چې تا ګرفتار کړم. او بښه به دا وی، چې د تیښتې کوشش ونه کړې. بلکې لاس دې زما په لاس کې راکړې. ته به هم د عذاب نه خلاص شې. او زما فرض به هم پوره شی

وحید: خنده رویه غوندې شو اوښکې نې پاکې کړې او ونې وې واقعی سعیده زه په غلط خیال راغلے وم. زما دې قسم وی، چې که زما ذهن پرونے وے، نو اوس به دې خپل حالت لیدلے وے. چې ددې نوې او خوښې ښخې په خوا کښې لمبېدلې په وینو کښې پروت وے لیکن نن دې د ورندار په سر معاف کوم. خبردار چې د خپل خانې نه ونه خوزې، که رپ دې وکړ، نو خپلې ټولې ګولۍ به دې په سینه کښې ونښلوم. زه لاړم او دا واوره چې زه به باقې ژوند په شرافت کښې تېر نه کړم، دا ننئے وخت زما او ستا د عمر د جدائې دے او د نن نه پس واقعی هر خانے چې یوخانے کېږو، نو د مجرم او قانون په حیثیت به یوخانے کېږو. زه هم ګورم چې ستا لاس څومره اوږد دے او زه به خپل عزت وګورم او ته به دا ومنې، چې واقعی د کوم پلار چې ته زوے نې، نو د هغه زه هم زوے یم.

سعید: ښه به دا وی چې خان حواله کړې په دې کښې دې فایده ده.

وحید: ما خپله فایده او نقصان وپېژنده سعیده. د دنیا د

خلقو نه مې طمع ورکه شوه. ما خو وے چې شريف ژوند به تېر کړم. ليکن تاسو مې شرافت ته نه پرېږدئ دا واوره چې هغه بلـه ورخ دې خـالص لاس زخمي شوے دے او اوس چې مې کلـه مخې لـه راغلې. نـو پـه حيثيت د مجرم زه دا خپـل فـرض گنړم. چې د قـانون سـر مـات کـړم او پـه خپلـو پښـو کښـې نـې وچقـوم او يـواخې تـه نـه. بلکې د خپـل ټـول خانـان افـراد بـه ختـم کـړم. ماتـه پتـه ولگېـده. چې زه چـا پـه بـده اړولـے يـم. ماتـه د گنـاه دا جـوره کنـده چـا کېښـتلې ده. زمـا دې قسـم پـه خـدائے وی چـې زمـا د گولۍ نه به زما مور او نيا هم بچ نه شي

وحيـد ددې خبـرې سـره د دېـوال سـر نـه ټوپـک کـړ او پـه منـډه راروان شـو او اوس يـو وار بيـا پـه دې لارې روان شـو خکـه چـا دنيـاوی قـانون هغـه معـاف نـه کـړ. هـر څـو کـه هغـه کوشـش وکـړو چې شريف شم. ليکن چا شرافت ته پرې نه ښودلو

نبـغ پـه نبغـه نـې د خپـل کلـی لار ونيولـه او پـه منـډه منـډه راروان شـو. گـورى چـې اوس څـه کـوى. عـذرا او سـعيد وارخطا غونـدې يـو بـل تـه وکتـل. ليکن څـه کېـدے شـو. سـعيد د راوتلو کـوش وکـړ، چـې د وحيـد تعاقـب وکـړى. ليکن عـذرا نـې ورو غوندې په اوږه لاس کېښوده او غږ نې وکړ

عـذرا: دا څـه کـوې سـعيده دا د تلـو وخـت نـه دے. لـږ وگـوره نيمه شپه ده.

سـعيد: پريـږده عـذرا دا زمـا فـرض دی. چـې زه خپـل فـرض پـوره کـړم. ده خـو ټـول خلـق تـنگ کـړی دی، دده دا سـزا هـم زمـا د لاس نه مقرر ده. ما مه نيسه عذرا چې يا دے ختم شي يا زه

عـذرا: اوس دا د خبـرو وخـت نـه دے، خـه کمـري تـه دننـه شـه، جامې بدلې کړه، خلق اوده دی هسې نه چې نور زوږ جوړ شي.

سـعيد غلے شـو او مخکښـې ددې نـه چې د عـذرا خبـره ومنـي او کمـري تـه دننـه شـي، قبـاد خـان د خـپلې کمـرې نـه او ګلـون د خپلې کمرې نه رابهر شول په يو آواز ئې تپوسونه وکړل:

قباد: څه چل دے سعيده څوك دے؟

ګلون: څه واقعه وشوه عذرا څه شور دے؟

سـعيد: هيـڅ شـور نشـته ماماجي! وحيـد راغلے و، زمـا نـه ئـې معافی غوښتله، چې ما معاف كه.

ګلـون: نـو تـا بـه حصـار كـړے و كنـه، د وحيـد نـه قربـان شـم، وږے تږے لاړو، هنے خدايـه توبـه مـې دې وی، داسـې بـد دې وكـړه سعيده

قبـاد: واقعـی بچيـه تـا بـد وكـړه، هغـه سـتا ورور دے، غريـب شـوے دے، څـه دولـت تـه بـه ئـې ضـرورت و، تـا بـه ماتـه ونيلـی وو كنه!

سـعيد: نـه ماماجی دولـت تـه ئـې ضـرورت نـه و، بلكـې دا ئـې غوښتلـه چـې مـا د قـانون نـه آزاد كـه او دا ماتـه ګرانـه ده، يـو قاتـل او غـل سـړے چې خلـق ئـې ازار كـړی دی، هغـه قـانون نـه شـی معاف كولے، ترڅو چې ئې ورله سزا نه وی وركړې.

سـعيد خپـل بيـان جـاری سـاتلے دے، ناڅاپـه د ور ډب شـو، آواز وشـو، چـې كونجيـانې راكـړئ چې ور بيرتـه كـړو. قبـاد خـان زر منده كړه، چې څـه چـل وشـو، ور ئـې بېرتـه كـړ، څـه ګـوری چې

نازو پنډوکې په سر رادننه شوه

نازو: خان السلام عليکم! ګلونو بي بي جوړه ده؟

قباد: څه کوې نازو په دې وخت. خواره نه شې ډېر ناوخته نه دې.

نازو: نورې خبرې به دننه کېږي، خو شکر دے چې راغلم

قباد: ګلون په ګلون نازو راغله (په خندا غوندې) ولې داسې په منډه راغلې ده لکه چې مور آبې راخغلولې وې.

نازو: بي بي السلام عليکم! زما سلام دے. ته جوړه نې ښه جوړه نې.

ګلون: راشه چې ښکل دې کړم. داسې ورکه شوې وې ما وے جوړے مړه ده. ښه ده چې ژوندۍ نې، مور آبې ښه ده؟

نازو: ته هم داسې تپوسونه کوې، چې خدائے توبه مې دې وی، ستا څه حق دے چې د مورآبې تپوس کولو خدائے دې هغه ورکه کړي. ظالمه.

ګلون: د ميشتې خلق خوارۀ وی نازو! مورآبې که ډېره ناکاره ده، خو بيا هم مشره ده. مشران خو د قارغانو ښه وی نازو، راخه راخه کېنه، تا خو به ډوډۍ هم نه وی خوړلې.

نازو: هر څه به وشي، خو سعيد خان کوم خانے دے. چې ښکل نې کړم. هنے توبه مې دې وی دا پوليس دلته څوک ولاړ دے خير خو دے؟

ددې خبرې سره توال په خندا شول. ګلون د نازو په اوږه لاس کېښوده او ورته نې ووې ورشه دا پوليس ښکل کړه. دا ستا

قلار کړې سعيد دې نازو رامنډه کړه او په پړق پړق ني سعيد ښکل کړ، سعيد هم لکه د خپل زوې ور تر غاړه وتو.

سعيد: ترور جوړه نې، ښه ده چې راغلې، ته نيکه ښځه نې، تاله دلته راتلل پکار وو. زه حيران يم، چې دا دومره عمر دې هلته څنګ تېر کړ؟

نازو: ستا د سترګو نه زار شم، داسې ژوند مې تېر کړ لکه په تناره کښې.

ګلون: ورشه عذرا که ډوډۍ وی، نو انګولې تود کړه. نازو به ډوډۍ نه وی خوړلې.

عذرا: شه ترور بی بی هنې دې توده وم ترور ته کېنه پخير راغلې

نازو ګلون ته وکتل او په سترګو کښې نې تپوس وکړ. چې دا څوك ده؟

ګلون: دا عذرا ده، زما وړېره اوس دا دسعيد ښځه ده. ستا اينګور ده. نازو رادوکړه او عذرا يې د سر نه د پښو پورې تولې ښکل کړه. ستا نه قربان شم. داسې خوږې او ښکلې سترګې دې دی. اوس مې سترګې وغړېدې. دا خو د جنت په شان کور دې، ما خو په ګور کښې مېشته کړې ده، خدايه لويې رحم دې وکړ، چې د کونجاړه دې راوښکلم.

عذرا: راځه ترور ډوډۍ تياره ده وخوره.

نازو ډوډۍ وخوړه، سعيد کپړې بدلې کړې. قباد خان خپلې کمرې ته لاړو. نازو او ګلون په يوه کمره کښې

څملاستې

قباد خان ووې ناوخته دے اوس ځئ ټول خپلو خپلو کټونو له، که خير وی نو سبا به کېږی ټول ددې خبرې سره خپلو خايونو ته لاړل او يو وار بيا په کور کښې د ماسختن هغه تياره او خاموشی خوره شوه.

❋ ❋ ❋

خوابښې اینګور

ټول خلق وارخطا دي. هر خانې هنر زوړ دے. چې څه به کېږي. خکه چې وحید د ډېرو ورخو راسې د کلي نه غایب دے. د پولیسو ګشتونه ګرځي راګرځي، د بچي بچي په خولې، بغیر د وحید نه بل نوم نشته دے او آخر د دې ټولو واقعاتو ډېر مور آبۍ او نګهت ته راورسېده. اوس دوی هم په ځان پوه شوې چې څه به کېږي. مورآبۍ کوز سترګې غوندې لرې ناسته ده او نګهت خان له په خولو کښې ډوبه په سوچ کښې ده، چې څه وو او څه راوشو؟. مورآبۍ په غمګین اواز کښې ووې:

مورآبۍ: وګوره ته جینۍ دے خپل زوے ته چې ځان نې لېونے کړے دے، خپل پردی ته نه ګوري. د پلار مال دولت، د

خانـدان عـزت او هرڅـه نـي تبـاه کـړل. هغـه غريـب پـه هسـپتال کښـې دے او دولـت نـې ده تـول پـه ډمـانو خـلاص کـړ. ښـه ده کنـه کـه زمـا زوے راغـے او مـا ورتـه دا هرڅـه ونـه وې. نـو ګـورو بـه. دا تاسـو څـه ملنـډه رااخيسـتي ده. هـډو خـان پېژنـې نـه. مـور او زوى داسې شرم جوړ کړے دے چې...

نګهـت: سـتا خـو زوے دے رابـه شـى او زمـا خاونـد دے.

کومـه خبـره چـې تـه ويـل غـواړې دا هرڅـه زمـا پـه زړه دى، زه هـم وايـم چـې دا هرڅـه خـو تـا خـراب کـړل. د خـدائے دپـاره دې خپـل لېـورزے بـې ګنـاه پـه مـا مـړ کـړ. د مـال دولـت حـرص رااخيسـتلي وې، مېـراث دې خپـل کـړ. ولـې پـه لاس دې خـاورې هـم رانغلـې. يـو دې پکښـې زوے مـړ شـو او اينګـور دې سـره د زوى د کـور نـه وشړله، پـه دې شـرم هـم ونـه شـرمېدلې. تـه ووايـه چـې ګنهګـاره تـه نې که زه يم؟ ټول قصور خو ستا دے ماته څه ګناه ده.

مورآبـې: هرڅـه چـې کېـږى اوس راپېښـه ده، خـو سـتا پـه شـان ناکـاره ښځـه مـې نـه ده ليـدلې. ګلـون غريبـه دې پـه سـترګو کښـې لکـه د ازغـى ړقېـده. هـډو زغملـې دې نـه شـوه، هغـه دې ماتـه تـوره بـلا کـړه او پـه زور مـې د کـور نـه وشړله. خـو چـې خپـل قابليـت پکښـې و. نـو وګـوره زوے نـې څـومره لـونى سـړے جـوړ شـو او هغـه سـتا قابـل زوے لاړو پـه غلاګـانو او ډاکـو سـر شـو اوس نـې دې تـه ګوره چې کـور تـه نـه راځـى. د خلقـو نـه پټېږى د پټېـدو څـه حاجـت دے، د پـلار مخـې لـه بـه نـه راځـى څـه. لـوني سړے دے د کـور د ورانـى ودانـى ورسـره بالکـل فکـر نشـته. پـه پټېـدو چرتـه کار کېږى.

نګهت: مورآبې اوس د پلار مخه کارداري یا بیکاري دا هرڅه پربېږده، توکلې لاړې خولې له بېرته نه راځي. په ما څه کوي او زما په زوی، اخري وخت دے خپل غور کوه. چې ځان وساتې. نو پوره کار به وکړې او پاتې دا خبره چې ګناه ماته ده. هر وخت یې راته په نوروې ږدي. نو په دې هر څوك پوهه دي. چې ته څنګه ښځه نې. تا هر څوك پېژني د خپل اولاد دشمنه مور په دنیا کښې یواځې ته نې. ما چرته بل څوك نه دي لیدلي ستا نه ټول خلق خبر دي. زما څه ویېلو ته به ضرورت پاتې نه شي. د دنیا خلق ټول خبر دی

دوی په دې مذکور کښې لګیا دي. یو په بل وړانه پړانه اړوي. هلته نوري خوابنې اینګور مشغولېږي. ګلون رامخ کړ او عذرا ته نې د مینې ډك اواز وکړ

ګلون: بچنې عذرا بچې؟ ته لږ ماته وګوره سحر راسې داسې په زور سوچ کښې نې چې دا ولې؟ ستا د سترګو نه قربان شم خفه کېږه مه داسې کېږي. دا واقعات په خوانانو داسې راځي. هلکان پیدا دداسې سختو دپاره دي. وخاندہ په کار لګیا شه. د کور کار کول هم غواړي کنه

عذرا: په دې نه یم خفه چې څه به کېږي. ولې بېګاه چې وحید د غلو په شان راغے. ترور بی بی نو زړه مې پرې داسې خوږ شو. لکه چې خپل ورور سرے په ناکاره کار ووینې

ګلون: د قسمت خبره ده بچې: که ما په موقعه لیدلے وے. نو اشناء الله تعالی تلے به رانه نه وای. زما زوے و. ما به

خامخا حصار کړے و.

عـذرا: سـعید خـو ورتـه داسـې قـار و، چـې نااشـنا، مـا وے زه ورتـه وایـم چـې مبلمـه دے، معـافی غوښتلـو لـه راغلے دے، پرېږده چې لږ په ساه شی، خو زړه مې ونه کړے شو.

ګلون: بد هم دغه وشو، چې تا ماته آواز کړے وے نو...

نـازو: ددې څـه کـار و، چـې تاتـه بـه نـې اواز کولـو، هغـه شان ددې پـردو ډنـډو ختبـو نـه خـان نـه وباسـې، لاسـتا پـه سـر کښـې د هغــه دنیــا پرهرونــه اوس هــم دی، مــالوچ دې پــرې تــړلی دی او وحیـد مورآبـی او نګهـت دې د سترګو نـه، نـه وخـی، توبـه مـې دې وی، داسـې تـه پـه زړه کلکـه ښخـه نـې، عـذرا دا بـه لګیـا وی، ددې پـه خبـرو پسـې مـه خـه، دا هـډو خپـل پردے پېژنـی نـه پـه خپـل خـان او پـه سـعید او پـه مـا نـې داسـې سـختې تیـرې کـړې دی، چـې نـا آشـنا پـه مخـه بـه لګیـا وه چـې ناکـام کـوئ کنـه، د مـور آبـی او د نګهـت څـه مجـال و، چـې مونـږ تـه بـه نـې پـه کـوزو سـترګو کتلـی وے

عـذرا: ښـه ده تـرور چـې تـه راغلـې، زمـا سـره خـو سـعید ددې حـال ونیلـو وعـده کـړې وه، چـې زه بـه درتـه راز وایـم، خـو هغـه داسـې پـه لانجـو اختـه شـوے دے، چـې اوس نـې ماتـه فکـر نـه راخـی او زه ورتـه ونیلـے نـه شـم، دا څـه چـل و، چـې دوی نـې داسـې بـدې شول.

ګلـون: پرېـږده نــازو! دا وړه جینــئ ده، ددې د داســې کــارونو سـره څـه کـار دے، څـه ورشـه د ‌ ‌ ‌ت سـره څـه کـار وکـړه عـاجزه

داسي ستړي شوه، شپه او ورځ د تول کور کار کوي. سحر وختي پاڅي او د نيمې شپې پورې کار کوي لګيا وي

عذرا: کېنه ترور لږه ماته خبره وکړه، بيا به ځې ستا برخه کار به زه وکړم.

نازو: کار به هم وکړم او تاته به حال هم ووايم.

نازو د کريم خان د مرګ قصه بيان کړه د الف نه تر ي پورې حال ني ووايه د ګلون ګريوان د اوښکو لوند شو. نازو په هتکو شوه او عذرا داسې غريو ونيوله. لکه چې څه نوې ماتم شي. په ژړغوني اواز عذرا وويل:

عذرا: ترور واقعي دا خو ډېر ظلم شوې دې. ددې ظلم بدله خو مورآبې او د نګهت نه خامخا اخيستل په کار دي. که زه سړې وې او پوليس وې. نو ما به بغير د څه تپوس نه دوې وژلې وې. بيا هرڅه چې کېده.

نازو: نو ته خو اوس سعيد ته ګوربدې‌چې بد نې وکړل، چې وحيد ني بغير د مېلمستيا نه پرېښودلو.

عذرا: خير وحيد خو بې ګناه ښکاري، دا خو مور او نيا نازبين عادت کړې دې. خکه اوس دا خراب کارونه کوي، کنه معصوم په دې څه پوهېږي، ورو ته خو چې دې څنګه لاړ وښودله، هم هغه سن حی او هغه زده کوي.

ګلون: بس کړئ اوس دا خبرې پرېږدئ. عذرا! د سعيد خوږ شوې لاس ښګاه څنګه و، ما خو بالکل تپوس ونه کړ. قربان داسې ناجوړه بيا تانړې ته لاړو.

نازو: ولې لاس نې په څه خوږ شوے و.

عـذرا تـه نـه نې خبر تـرور وحيـد ورلـه پـه تمانچـه وېشتـے دے. خو بچ دے

تـرور: وئ خدايـه دا د سپـی زوے پـه سترګو ړونـد کـړه. زه څـه خبـر وم کنـه د شـپاله خـوا تـه بـه تـرې هـلـو پتـه شـوے نـه وم. د ګرېـوان نـه بـه مـې نيولے و او پـه مـخ بـه مـې ورلـه يـو څـو ګذارونـه ورکړی وو

عذرا: ولې ترور ته وحيد ليدې وې څه؟

نـازو: او کنـه چـې زه راتېـتېـدم. نـو پـه منـډه زمـا نـه مخکښـې شـو، مـا وے جـوړې پـه مـا راپسـې دے، څـه خبـر وم چـې هغـه ميرات مړے دلته راغلے و.

ګلـون: دا تـولې د ماشـومانو خبـرې دی. کـه سـعيد زخمـی شـو نـو څـه خبـره ده، دا د سـعيد فـرض دی او خپـل فـرض پـوره کـول د هلکـانو زلمـو سـره خونـد کـوی. زخـم هـم دومـره ژور نـه دے. لاس نـې روغ دے او بـل دا چـې دا د هغـه ايمـان او غيـرت دے چې خپله نوکری په ايماندارئ سره کوی.

عـذرا: تـروری بـی بـی خفـه پـه دې يـم چـې دا څـه يـوه ورځ نـه ده اوس دا هغـــه عمــر دے. دا پــردئ نــوکری دې ميراتــه ش ببکالـه نـې ټولـه پـه رونـړه کـړې ده، پـه کـټ کښـې ډډې پـه ډډې شـو او وے بـه نـې عـذرا لاس مـې ډېـر درد کـوی. او بيـا تـانړې لـه تلے دے. نـن ګـورې چـې څـه کـوی. زمـا خـو خيـال دے، چـې جـوړې نـن بيـا د غلـو پـه تـلاش کښـې دے. خـدائے دې خيـر کـړی چـې څـه بـه

کېږي، خلق وانې داسې ناکاره غلـه دی، خـدائے دې دا غلـه میرات کړی.

کلـون: غلـه نـه دی بچے یـو غـل دے، وحیـد دے. زمـا خیـال دے، سـعید نـې لحـاظ کـوی او بـل د هغـه غلاګـانې کامیـابې پـه دې دی، چـې د کـور کلـی سـړے دے لاړې کـوځې ورتـه معلـومې دی. نـو غـلا څـه داسـې ګـران کـار دے، خـو زړه مـې نـن ربـېږی خـدائے دې خیـر کـړی د هلـک لاس هـم خـوږ دے او کـار هـم ګـران دے.

عـذرا: مـا خـو وے جـوړې زمـا وارخطـا دے، خـو تـه زمـا نـه ډېـره وارخطـا نـې، هـلو زړه مـه خـوره. تـرور د خـدائے پـه شـوی تقـدیر بـه صـبر کـوو. خوشـحاله پـه دې یـم، چـې سـعید زمـا د محبت نـه زیـات پـه خپلـو فرضـو مـنـین دے. زمـا دا یقـین دے چـې خپله نوکری هغه ته د خپل هرڅه نه بنه ښکارې.

ګلـون: دا د یـو پښتـون بچـی فـرض دی لـوړې. چـې څـه کـوی. نو بنه په غېرت دې کوی، په دهوکو شوکو کار نه کېږی.

سـعید نـن بیـا د وحیـد پـه تـلاش کښـې راروان دے، پـولیس ورسـره دی. نـن د هغـه دا خیـال دے، چـې ایسـته ګرځېـدل فصـول دی، بلـه چـاره نـه شـته سـیوا ددې نـه چـې د خپـل کـور نـه ګېـره چـاپېره کـرم کـېدے شـی چـې دے چرتـه راشـی نـو خامخـا ـه ګرفتـار شـی او بـل دا چـې ونیلـی نـې هـم دی چـې د خپـل خانـدان یـو فـرد نـه پرېـږدم، وحیـد چـې د ګلـی، خبـری او ګلنـار پـه مـرګ لاسـونه ولـړل. بیـا د سـعید خـنـګ تـه لاړو، لـیکن د هغـه نـه هـم نااميـده او مـخ تـورن راواپـس شـو، بالکـل د دنیـا نـه نـې زړه تـور

شـو. اوس د هغـه خيـالات بالكـل گنـده شـول او دا تلوسـه نـې پـه زړه كښـې شـوه چـې پـه دې دنيـا كښـې ټولـو خلقـو ماتـه غلطـه لاره ښـودلې ده او هر هغـه څـوك د خپلې لارې نـه اخوا كړم، چې مـا تـه نـې ضـرر رسـولے دے. هسـې نـه چـې نـورو خلقـو تـه تـرې نقصـان پيښ شـي. ده پـه زړه كښـې ووې، چـې سـل پـه لالـى پـورې دا يـوه پـرې د بنگـړو. خپلـه تمانچـه نـې ډكـه كـړه، مـلا نـې وتړلـه مـخ يـې پـټ كـړ او پـه تيـاره كښـې نـې د خپـل كلـى مخـه ونيـوه. څـه شـېبه پس خپـل كـور تـه راورسـېد. غـوږ نـې كېښـودو. مـور او نيـا نـې پـه مــذكور دى او پـه جـنـگ دى وانـي چـې تاتـه گنـاه ده او نگهـت وانې چې تاته گناه ده.

د ښځـو د آواز سـره دوى دواړه غلـې شـوې او پـه يـو آواز نـې ووې څـوك نـې.؟ زمونـږ كـره هيـڅ نشـته، غلـه وروره ددې خايـه بـه څـه ويسـې. لاړ شه چرته مالدار څوك وگوره.

وحيـد: دلتـه چـې زه څـه وړلـو لـه راغـل يـم، هغـه بـه ماتـه پـه لاس راشي.

مورآبـي: هائـے سـتا د سـترگو نـه زار شـم. دا تـه نـې مونـږ دې داسې وارخطا كړو، چې نااشنا ما وے چې دا څوك دے؟

نگهـت: هلـه بچيـه راشـه، چـې سـترگې دې ښكـل كـړم. ډيـرې ورخـې مـې نـه وې ليـدلے نـامرده داسـې پـه خوشـو سـر شـوے نـې. كله ناكله خو كور ته راځه كنه.

وحيـد: خبـردار چـې رامخكښـې نـه شـئ پـه خپـل خپـل ځائـے ودرېږئ، زه نـه سـتا نوسـے يـم او نـه سـتا زوے يـم. يـو غـل او ډاكـو

يم، ستاسو کره راغلی يم. مورابی ستا نوسې مړ دی او يو د د کور نه شړلی دی او بل ډاکو شوی دی. ستا خوبن زوی په هسپتال کښې دی او خوښه اينګور دې په خوا کښې ولاړه ده. دا ستا ډېره خوښه ده کنه؟

مور ابی: ته څه لېونی شوی نې که دا څه کېدې ودې وانې؟

وحيد: زه د هر څه نه خبر يم نيا! اوس زما نه خبرې مه پټوه، ماته دا هم پته ده، چې تا خپل لېورزی د دولت د پاره وژلی دی او په څه دې وژلی دی زهر دې ورله ورکړی وو کنه؟ جائيداد دې خپلو زامنو له جمع کړ، هغه معصوم دې مړ کړ. خپله مشره اينګور دې صرف په دې بدې شوه، چې هغې په دې ګناه کښې ستا ملګرتيا نه کوله، د هغې څه انجام شو، شايد چې ته به ترې خبر نې، زما مور دې په دې خوښه وه، چې دې ستا ملګرتيا وکړه او ستا راز نې پټ وساته او دومره ته ددې دلاس نه مجبوره وې بيا چې يو زوی نې درله مړ کړ او د بل زوی ښخه دې کړه. اوس وو ايه چې نور څه کول غواړې؟

مورآبی: لېونی کېږه مه دا هرڅه دروغ دی، که چا درته ويلی وی، نو منه يې مه، دا ټول دروغ دی وحيده! ټول دروغ دی.

وحيد: مورآبی د رشتياو وخت دی، دا خيال دې غلط دی، چې نن ستا مخ ته ستا نازبين نوسې ولاړ دی، زه ستا نازبين په دې وجه وم، چې زما مور ستا رازونه پټ ساتل، خو

اوس ووایه چې ستا هغه خوږې مشر زوی څه شو او هغه نازبین نوسې چې زما د وجې به تا سعید له ډوډۍ نه ورکوله آخر دومره ظلم ته څه ضرورت و. ددې ظلمونو ستا څه سزا ده. په زوره ووایه. ته مجرمه نې کنه؟

ددې خبرې ختمولو سره وحید تمانچه سسته کړه او ډز شو. چې مورآبې نې په سینه ووېشتله او په وینو کښې لړلې د غولې په مېنځ کښې ارتاوه شوه.

وحید: اوس مې ارمان پوره شو. ما وی چې ستا وینې به وڅکم، خکه چې دا غلطې لاړې تسولې تا جوړې کړې وې، افسوس زه ستا ددې واقعاتو نه مخکښې خبر وی. نو څومره ښه به وه.

مورآبې لاړه، ساه نې ورکړه. د وحید خپلې مور ته مخه شوه، چې ددې کار هم ختم کړم. لیکن نګهت ورنه مخکښې په اندرپانې کوټې ته وختله او د تېښتې په نیت نې د کوټې د چنې نه ټوپ کړ. یو متل دی چې مرګ وینې نو تبې ته رضای شي. دنګه کوټه وه د وارخطائې وخت و. نګهت ورانه ورانه دکوټې راروانه شوه او درز شو چې سر نې مخکښې او پښې نې دپاسه ولګېده. سعید راپه منډه شو. خکه چې یو ډز وشو او بیا د کوټې د طرفه درب شو. چې دې راغې. نو څه ګورې چې نګهت مړه پرته ده. مازغه نې بهر راوتلې و. خکه چې په یو کانړې نې سر لږېدلې و، دی حیران شو. چې دا هر څه څنګه وشو؟ زر زر نې پولسو ته حکم وکړ، چاپېره شئ د کور نه. زما خیال دی وحید راغلې دی. پولیس زر زر د کور نه تاو شول.

سعید کوټې ته راوختلو، په بلې نې سر رابنکته کړ، مورآبي نې په غولی کښې مړه ولیده. اوس خو نې ښه یقین وشو، چې وحید دلته دے، دے لږ یا دے د بلنې کوټې ته ګوري چې لاندې درب وشو او د چا د ټوپ اواز راغے. ده ورمنډه کړه او د بلې سر له راغلے. څه ګوري چې وحید د مینځ په کوڅه روان دے. لیکن سعید پرې آواز وکړ

سعید: ودرېږه بزدله هرڅه دې وران کړل، نور په تېښته نه خلاصېږې. ښه به دا وی چې خان قانون ته حواله کړې

وحید په منډه کښې راستون شو او دا ئې وونیل

وحید: تبنتېدلے مارغه د چا په لاس ورغلے دے سعیده. ته مشر ئې خو کم عقل ئې، زما مثال اوس د هوا دے، هوا څوک نیولے شي. هغه بله ورځ مې وژلې نه. کنه مرګ دې راته ګران نه و. خپل پرهر دې هېر دے، لاخو دې لاس هغسې په غاړه کښې پروت دے.

سعید: د خبرو وخت نه دے، بحیثیت د یو انسپکټر نه بلکې د یو ورور درته وایم، خان قانون ته حواله کړه. قانون د چا سره ظلم نه کوي. کېدے شي چې ته صفائی پېش کړې او بچ شې.

وحید: ستا لاس آزاد دے، هرڅه کولے شي. ته د قانون غلام ئې او زه یو آزاد سړے یم. که ما د چا غلامی کولے، نو دا حال به مې نه و. اوس هرڅه چې کېږي د قانون په لاس کښې خان نه ورکوم، لاړم بیا به ګورو.

ددې خبرې سره وحيد بيا منډه کړه ليکن اوس دده مقابل سعيد نه دی، بلکې يو پوليس انسپکټر دی. دا د هغه فرض وو چې دی گرفتار کړی وی. بله چاره نه وه. سعيد تمانچه راتاوه کړه، وحيد نې رسا په سينه کښې وويشتلو. سره د ډزه وحيد تار تار مې په زمکه ارتاو شو او تمانچه نې د لاس نه ارتاوه شوه، چغه نې د خولې نه وختله:

وحيد: بد دې وکړه سعيده! که زه خبر وی، نو ته به زما نه ژوندی نه وی تلی، خو افسوس چې ما سستی وکړه.

سعيد پوليسو ته ووې، تادی کوئ مری هم راواخلئ او وحيد هم گرفتار کړئ.

پوليسانو د حکم تعميل وکړ، نيمه شپه وه. دوی تانړې ته راورسېدل، ډي. ايس پی او نور لوی لوی افسران هم په دې حشر کښې راغونډ شول. خلق ډېر خفه شول، چې دا څه وشولو د يو لوئی خاندان دومره بې عزتی او شرم وشو او په يوخانې تباه شول وحيد زخمی په هتکړو کښې پروت دی.

ډي۔ ايس۔ پی صاحب حکم وکړ، تادی کوئ د وحيد نه بيان واخلئ، ليکن سعيد بهرته په گوټ کښې ولاړ دی، په مخ نې د اوښکو باران جوړ دی.

ډی ــ ايس ــ پی: وايه کنه غله څه بيان ورکوې، څه وې کنه؟

وحيد: څه به ووايم، ورور مې راله راوله.

ډی ايس بی حېران غوندې شو ورور دې؟

ـ وحید: او او جی ورو مې.

سعید رامنډه کړه او د وحید په خوا کښې کښناستلو. په مخ نې د اوښکو سیند روان دے، ځکه چې مړه مور، مړه نیا او مړې کېدونکې ورور دا هرڅه دده په مخکښې وشول او ده لیدل، لیکن څه به نې کړے وے. د قانون غلام و، دا د ده فرض وو. سعید ووې وایه بیان زر ورکړه، چې هسپتال ته دې ورسوو.

وحید: خوږه وروره اوس د هسپتال ضرورت نه دے پاتې. آخری وخت مې دے. صرف دا خواست درنه کوم، چې د خپلې مور نه به زما دپاره معافی وغواړې. دلته هغې ته سترګې نه اوچتولے، ډېر بد مو ورسره کړی دی. ستا نه هم معافی غواړم، ما معاف کړه، ماته په خپل ژوند نه نې پوه کړے، خو ښه ده چې د دغې ماحول نه راوتلے وے، کنه ته به هم زما په شان شوے وے. اوس راسره وعده وکړه، چې دا تېر شوی هرڅه هېر کړې او ما معاف کړې، چې ساه مې په قلاره لاړه شی.

سعید: (ژړغونی غونډې) ګرانه وروره زه څه ووایم، معافی خو به زه ستا نه غواړم، ته وګوره ما د خپله لاسه ته زخمی کړې او دا دے د مرګ په لور روان نې، لیکن ته هډو په خیال کښې مه راوله، چې ته خپل ورور وېشتلے نې، بلکې یو پولیس انسپکټر وېشتلے نې، ځکه چې دا زما فرض او حق و. ماته ښننه وکړه، ما معاف کړه، مور ته به زه ووایم، هغه به تاته دعا وکړی، خو ماته افسوس دے، چې دا خیالات ستا څه لږې ورځې مخکښې راغلے وے، ته د خاندان د عزت محافظ وې، لیکن دا به قدرت ته منظوره نه وه، خیر اوس هرڅه چې

وو هغه وشو. خو دا خواست کوم چې ما معاف کړه.

وحید: ته هم ما معاف کړه وروره!

او ددې خبرې سره د وحید ساه لاړه. سعید ترې په خپل لاس هتکړئ وسپړدلې. خلقو د دوی جنازې اوتې کړې او دا پروګرام شو، چې سبا به نې خاورو ته سپارو. خلق خوربدونکي وو. چې يو سړے راغے، هلکه څه ګرمه ګورمه ده. سعید خو به دلته نه وی. په سعید دا آواز آشنا غوندې ولګېده او رابهر شو، چې ونې کتل، نو خپل پلار نې ولیده. رامنډه نې کړه او ور تر غاړې وتلو. اشرف خان هسې هم بوډا شوے و او څه مرض به هم کمزورے کړے و، بیا د وحید ناکړئ نې اوربدلې وې، نو نور کمزورے شوے و. سعید نې ولیده، نو په کوزو سترګو او شرمېدونکي زړه ورته ور تر غاړه وتو. ډېر وخت نې يو بل په خوا پورې نیولی وو. سعید غریو نیولے و، خبرې نې نه شوې کولے. اشرف خان تپوس وکړ:

اشرف: سعیده بچیه! څه چل دے، ولې ژاړې او دا ګنره ګوره د څه ده؟ ماته خو ډاکټر اکرام ستا پوره پوره حال ونیلے دے، خبر شوے یم چې ته یو غټ افسر جوړ شوے نې، راته نې ووې چې څه کور ته لاړ شه، دوی ستا انتظار کوی. د هغه په وینا دېخوا راغلے یم، مور دې کوم خاے ده.

سعید: (ژړغونی غوندې) دا جی بنه دې وکړه، چې راغلې خو لږ وروستو راغلې. وخت دې ضایع کړ. بنه شوه چې راغلې ابی کور ده خو...

اشرف: نو نور څه ماته ووايه کنه د ژړا څه خبره ده.

سعيد ورته په ژړا ژړا کښې هرڅه بيان کړل. اشرف خان هم په زوره زوره وژړل او په خپل قسمت نې افسوس وکړ او د خاندان په بې عزتۍ نې ډېر خفګان ښکاره کړ. د خپلې مور، وحيد او نګهت لاشونه نې وليدل. قباد خان راغے او د اشرف خان سره ور تر غاړه وتو.

قباد: خفه کېږه مه خانه! هر هغه څه کېږي، چې خدائے ته منظوره وي. د تقدير په کارونو صبر پکار وي. کنه دا د چا خوښه وي. چې د هغه په کور دې تالان جوړ شي او قهر دې پرې نازل شي، ستا په کور خو د خدائے قهر نازل شوے دے خو ښه شوه هر چاته د خپل عمل سزا ورکړے شوه، څه چې خو.

اشرف: چرته خو؟ څنګ به لاړ شم، ګلون ته به څه وايم؟

قباد: ګلون هغه ښځه نه ده، کوم چې ستا خيال دے. هغه زما خور ده زما. او بل دا چې په کومو سترګو به کلي ته لاړ شې. هلته به په کوزو سترګو څنګه ګذاره کوې. اوس هرڅه چې دي، خو دلته دې ګذاره ده، هلته دې جائيداد ټول ختم دے. کور کلے دې ګانړه دي. مور او زوے دې مړه شول اوس دې دا کور دے او دا دې زوے دے او زه دې ورور يم. د دوی خپله ګذاره هم ښه ده او انشاء الله تعالی ستا به ورسره هم کېږي. دوی ښه په جوړه جاړه د تانړې نه کور ته راغلل. عذرا، مور نې او ګلون نې په چغو چغو وژړل، چې خدايه دا دې څه وکړل. په ټوله کورمه دې تندر راخلاص کړ. قباد خان سره د سعيد او

اشرف خان راغـل. گلون زر پاڅېده او سلام ئې وکړ. خانه پخير راغلې ته کله راغلې عذرا هم سلام وکړ.

اشـرف: اوس راغلـم گلـون. هـر څـه مـې پـه خپلـو سـترګو وليدل. خو ستا نه معافي غوارم، ما معاف کړه.

گلـون: خانـه! زه سـتا د پښـو خـاورې يـم. د خاونـد نـوم د خـدائے تعالے دے، ماتـه معـافي وکـړه، مـا بـه ستا دپـاره څـه نـه و کـړي، کنـه تـه بـه زمـا نـه خوشـحاله نـه وے څـه، زه د خپلـو علطيانو معافي غوارم.

اشـرف: گلون نـور مـې مـه شـرموه. کـوز سـترګې کـوه مـې مـه دا راته ووايه، چې دا جينۍ څوك ده.

گلون: دا دې اينګور ده، د قباد خان لور ده.

عـذرا رامخکښـې شـوه سـلام ئـې وکـړ، او د سـخر پـه پښـو پرېوتلـه. شـپه تېـره شـوه، سـحر شـو، پوليسـانو پـه سرکاري طـور د دې جنـازې وسـپارلې. ټولـو خلقـو قبـاد خـان لـه د عـذر دپـاره د خفګـان تلـل راتلـل وکـړل. گلـون تـه هـم ډېـرو ښخـو د افسـوس اظهـار وکـړ. وے چـې د خـدائے کـار دے، چـې څـه نـې خوښـه وي، نـو هـم هغـه کېـږي. کـه د بنـده پـه رضـا کېـدے، نـو سـعيد او گلـون بـه هډو ژوندي نه وو.

شـپې ورځـې تېـرې شـوې، غـم لاړه خـور شـو، د خلقـو تلـل راتلــل خـتم شـول. اوس اشـرف خـان د خپـل زوے، ښځــې او اينګـور سـره ښـه د خوشـحالۍ ژونـد تېـروي. ټـول زاړه واقعـات هېـر شـوی دي او يـوه نـوې کورنـۍ جـوړه شـوې ده. نـازو ګرمـه

ګرمه ګرځي راګرځي. کله يو کار ته منډه کړي او کله بل ته.ګلون په تخته پوش ناسته ده، تلاوت کوي او عذرا لګيا ده د کور کار کېنې مشغوله ده. ناڅاپه څوك راغي غږ نې وکړ اکرام خان راغي. عذرا زر کار بس کړ، ورمنډه نې کړه، لالاجي پخير راغلي، اوس راغلې راکړه دا لاس چې ښکل نې کړم. عذرا په پړق پړق د ورور لاس ښکل کړ.

اکرام: اوس راغلم عذرا په دې ساعت. دا بوډا څوك دے او دغه زنانه څوك ده.

عذرا: دا خو داجي دے د سعيد پلار دے. ودې نه پېژنده څه او دا بله نازو ترور ده، هغه ښځه ده چې سعيد نې په وړوکوالي قلار کړے دے، د سعيد رضائي مور ده لالاجي!

اکرام: اوهو کاکا جي ما خو هډو ونه پېژندې، معافي غواړم زما سلام دے.

اشرف: بچيه! تاته ګناه نشته، اوس مې ډېره لويه شوې ده، ستا سره چې په هسپتال کې وم، نو ډېره مې نه وه، ځکه ته خطا شوې.

اکرام: (په خندا) اوجي همدا وجه ده. ترور بي بي سعيد څه شو؟

ګلون: بچيه! ستا نه قربان شم، د سعيد څه عمر دے، ټول په منډو ترړو تېر شو. هغه دے راغے.

اکرام او سعيد يو بل ته ورتر غاړه وتل.

قباد خان راغے. اکرام ورته سلام وکړ، هغه ترې هم تپوس

وکړ:

قباد: اکرامه اوس راغلې کـه؟ زه نـه وم چرتـه پټـی لـه تلـی وم. مور دې څه شوه؟

اکرام: او بابا اوس راغلم، تاسو پـه حجـره کښـې وئ. نـو نېغ کور تـه راغلم. مور مې پـه باورجی خانـه کښـې ده، زما پـه خیال څه کار کوي.

قباد: عـذرا بچـۍ! اوس دې د مـور سـره کـار کـوه کنـه. هغـه هسې هم کمزورې ده، څه پرې کار ډېر شي، نو بیا خو بـه ډېره ګرانه شي.

سعید: دې تـه د کـار مـه وایـه ماماجی! د خان سرې لـور ده، کار څه کوي، داسې خرابـه هـوا رالـوتلې ده، چې اوس خلق هډو خپل خان پېژني نه. کنه وګورئ تاسو بی بی او نـازو تـرور په کار کولو مصروف دي.

عذرا قار غونډې شوه، ډېر ښه وشو چې کار نه کوم. په تا هډو نیکـي ښکـاره نـه ده، درسـته ورځ او شـپه دې مېلمانـه راځي او کار ورله کوم.

اکرام او سعید یو بل ته سترګه ووهله، چې عذرا مو څنګه قار کړه.

سعید: دومره غوسه کېږې ولې نـامردې، څه د قار خبره خو نه ده. ښه ښه اوس رایاد شول، ما ستا سره وعده کړې وه، چې زه به درته یو حال وایم کنه. اوس به درته ووایم.

عـذرا: بس بس مهربانی هغه شته حالونه چې دې ونیلی

دی، هغـه پـوره دی، تـا خـو زمـا نـه خبـره پټـه سـاتله، ولـي نـازو ترور راته ټوله قصه بيان کړې ده بنه.

سـعيد: وئ تـرور پـه تـا دومـره تـادی وه، چـې دې خبـرې سـره ټولـو پـه پـړق پـړق وخنـدل او تـول سـره کېناسـتل، چـې د يـو بـل د تېر شوو حالاتو او واقعاتو حال معلوم کړي.

❋ ❋ ❋

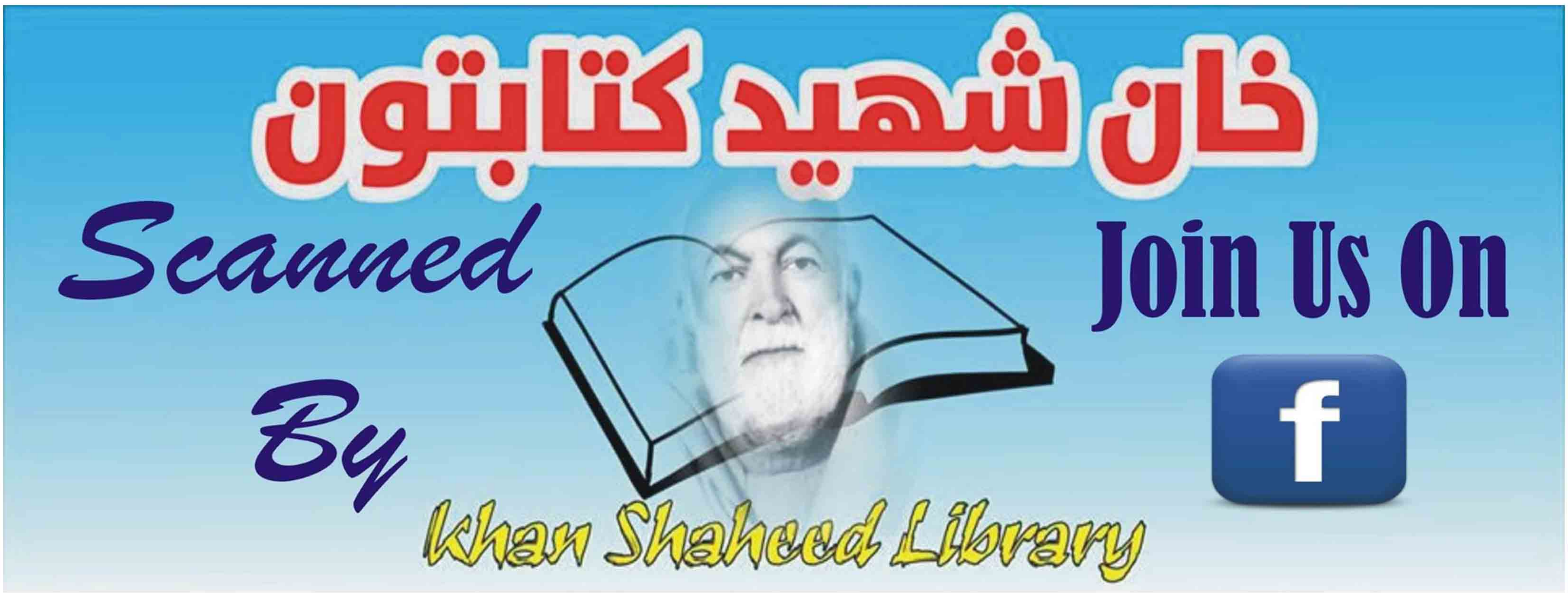

Blog:
www.kitaboona.blogspot.com

Twitter:
https://twitter.com/Kitaboona

Facebook Group:
/Kitaboona-1563796700518091

Facebook Page:
/groups/khanshaheedlibrary

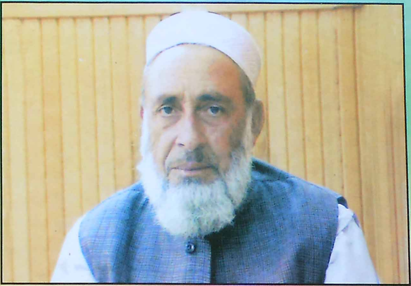

د شبنم قدر په خپلو باندې نشته
په پردو باندې به څنګه قدرمند شي.

چاپ چارې: د دانش خپرندویې ټولنې تخنیکي څانګه
Tel/Fax:+92-91-2564513/E-mail:danish2k2000@yahoo.com